Naslov
PREROKI, 8. učbenik

Naslov izvirnika
MIT KINDERN DIE BIBEL ENTDECKEN, učbeniki 1–4

Izdajatelj
SVO BEC v R Sloveniji

Prevajalec
Denis Furek

Naslovna stran
Sabina Maučec Scobie

Tehnična ureditev
Sabina Maučec Scobie

Pri izboru lekcij sta sodelovala:
Jožef Kržanko ml., Milena Grabar-Krajnc

Urednica
Sabina Maučec Scobie

Murska Sobota, 2011

Za interno uporabo BEC v R Sloveniji. Ni za prodajo.

Kazalo

1. lekcija – Elija ob potoku Keritu in v Sarepti…… 1
2. lekcija – Elija na gori Karmel ….…….... 12
3. lekcija – Nabotov vinograd ….....……... 24
4. lekcija – Elija in Elizej ...…….…… 32
5. lekcija – Elizej in vdovino olje ……..……. 41
6. lekcija – Naaman ……...…….....……...……..... 50
7. lekcija – Kralj Joaš ….……...…….. 60
8. lekcija – Ezekijeva molitev …….....……... 70
9. lekcija – Ezekija zboli in ozdravi …… 79
10. lekcija – Jošija in knjiga postave ..……...…….. 86
11. lekcija – Jošijeve reforme in njegova smrt ……... 94
12. lekcija – Ponovna izgradnja templja ...…… 103
13. lekcija – Agejevo opozorilo ...……. 111
14. lekcija – Nehemijeva vrnitev v Jeruzalem ...……... 119
15. lekcija – Gradnja obzidja …….....…….. 125
16. lekcija – Branje postave …...…….…….…. 134
17. lekcija – Estera postane kraljica .....……142
18. lekcija – Hamanov konec, kralj počasti Mordohaja ……151
19. lekcija – Jobova preizkušnja ..…..…….……...161
20. lekcija – Job se postavi na noge ..……...……. 170
21. lekcija – Jeremija pri lončarju …… 177
22. lekcija – Jeremija in Baruh …....…….186
23. lekcija – Jeremija v kapnici …….....…..…….. 194
24. lekcija – Daniel in tovariši ….....…… 204
25. lekcija – Nebukadnezarjeve sanje ...……..…….. 211
26. lekcija – Mladeniči v ognjeni peči ……...……... 220
27. lekcija – Belšacarjeva gostija …….. 228
28. lekcija – Daniel v levji jami …… 234
29. lekcija – Jona se upira Bogu ……... 243
30. lekcija – Jona gre v Ninive ……. 253

1. lekcija

ELIJA OB POTOKU KERITU IN V SAREPTI

SVETOPISEMSKI TEKST:
1. knjiga Kraljev 17,2-24

ZLATA VRSTA:
»Bog pa vas more presežno obdariti z vsakršno milostjo, tako da boste v vsem vedno imeli vsega dovolj zase in boste imeli izobilje za vsako dobro delo.«

1 Kor 9,8

1. ZA RAZUMEVANJE TEKSTA

1.1 VSEBINA

V Samariji, glavnem mestu severnega kraljestva, je kralj Ahab vladal že 22 let Izraelu. Bogu je bil neposlušen bolj kot vsi kralji, ki so vladali pred njim, saj se je poročil z Jezabelo (Božja prepoved, *glej 5 Mojz 7,3-4*), hčerjo Etbaala, kralja Sidoncev (= Kanaanci, *Sod 1,31-32*) in Baalu (bogu vremena) postavil oltar, mu služil in ga častil, enako pa je ravnal tudi v primeru Ašere (boginja plodnosti). Vendar Bog pravi: *»Jaz sem Gospod, tvoj Bog …«* (*2 Mojz 20,1-5*). Zato je Elija šel h kralju in pred njim povedal o prekletstvu, ki bo doletelo vse, ki ne poslušajo Boga (prekletstvo, *glej 5 Mojz 28,15, 22-24 ali 5 Mojz 11,16-17*). Bog je izpolnil to, kar obljubil. Ni bilo dežja in nastopila je suša. V tem času je Bog na čudovit način skrbel za Elijo, saj je ta delal tako, kot mu je govoril Bog. Najprej so ga ob potoku Keritu hranili krokarji, pozneje pa je zanj poskrbela vdova v Sarepti. Vera te žene je bila na preizkušnji, saj je morala iz preostanka olja in moke Eliji speči kolaček. Kmalu zatem, ko je prestala to preizkušnjo, je umrl njen sin, vendar ga je Elija po molitvi obudil. Suša je trajala, dokler ni Bog Elije znova poslal h kralju. Kralj in ljudstvo so morali spoznati, da je Bog resnično Gospod.

1.2 OSEBE

- Gospod: vsemogočni, stvarnik neba in zemlje.
- Elija (= »Moj Bog je Gospod«): Tišbejec iz Gileada. Prerok, Božji mož. V *Jak 5,17-18* pravi: *»Elija je bil človek, ki je čutil kakor mi, toda ko je goreče molil …«* Prerok: pomeni enako kot oznanjevalec, govornik, jasnovidec. Preroki se pojavljajo večinoma v časih kraljev in v času izgona. Razlikujemo med »preroki glede na zapovedi« (npr. Natan, Elija, Elizej) in »preroki glede na pismo« (Izaija – Malahija). Naloge prve vrste prerokov so bile, da so po Božjem naročilu opominjali kraljevo hišo in ga s tem usmerili na pravo pot. Dajejo navodila v manjših okvirih. Naloga druge vrste prerokov pa je bila, da so opominjali celotno ljudstvo in jih opozarjali na Božjo sodbo ter le-to napovedovali.
- Vdova: socialno šibka, potrebuje zaščito, Bog je prepovedal, da bi vdove spravljali v stisko (*2 Mojz 21,21; 5 Mojz 27,19*), nima pravic in nosi posebna vdovska oblačila (*1 Mojz 38,14-19*)
- Sin: napol sirota, brez očeta, brez zaščite.

1.3 KRAJ DOGAJANJA, OKOLICA

- Potok Kerit: vzhodni pritok Jordana, morda pri Jabešu (*glej zemljevid pripomočka 1/a*).
- Sarepta: na obali Sredozemskega morja med Tirom in Sidonom, feničanskim mestom, okrog 180 km oddaljenim od potoka Kerit.
- Sidon: feničansko pristaniško mesto, okrog 35 km severno od Tira. To je najpomembnejše feničansko mesto, domovina kraljice Jezabele.

1.4 ČAS DOGAJANJA

874/3 – 852 pr. Kr. (čas Ahabovega vladanja), 3 leta suše.

1.5 RAZLAGA POJMOV

- Vrstica 6: krokar = vsejeda ptica, mrhovinar, nečista žival, Bog jih hrani (*Job 38,41; Ps 147,9; Lk 12,24*).
- Vrstica 12: *»Kakor živi Gospod, tvoj Bog …«* = oblika prisege
- Vrstica 13: kolaček = krušna pita, ki so jo lahko zelo hitro spekli v pepelu.
- Vrstica 19: gornja izba = soba pod streho hiše, kraj miru in molitve, služi tudi kot soba za goste.

2. VODILNA MISEL

- Bog skrbi za tiste, ki mu zaupajo.

Druge možnosti:

- Bog izpolni to, kar obljubi.
- Pri Bogu je vse mogoče, daje nam, kar potrebujemo.
- Bog nas v stiski ne pusti same.

3. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI MLAJŠI SKUPINI

3.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE

Naši otroci skorajda ne vedo nič o skrbi za vsakdanji kruh, ker jim je ta preprosto na voljo in ker starši poskrbijo zanj. Zato je primerno, da se z njimi pogovorite o problematiki »lakote«. Tudi v njihovem življenju zagotovo obstajajo stiske in težave, s katerimi se morajo spopadati in pri katerih potrebujejo pomoč. Skozi svetopisemsko zgodbo naj otroci spoznajo Božjo veličino in nepredstavljive možnosti njegove pomoči. To jih mora opogumiti, da bodo svoje skrbi in težave predali Bogu in bodo napeto čakali na njegovo delovanje. Vendar poudarite, da Bog od nas pričakuje zaupanje in poslušnost. Ker je tekst zelo obsežen, lahko pri mlajših otrocih obuditev sina izpustite.

3.2 PRIPRAVA UVODA

3.2.1 Ogledujte si sveže travniške cvetlice (ali vazo z rožami) in se čudite njihovi lepoti: Kaj potrebujejo? Kaj se zgodi, če ni dežja? Kako je bilo takrat v Izraelu?

3.2.2 S sabo prinesite hrano, ki jo naj otroci med uvodom pojedo. Vprašanja: Od kod dobimo to hrano? Kako je nastala? Kaj se zgodi, če ni dežja? Vse smo pojedli, kaj sedaj? Elija je v podobnem položaju. Kaj doživi?

3.2.3 Uvodna oznaka zgodbe (*glej tudi 1.3*): v peskovniku (prenosen zaboj s folijo, ki je napolnjen s peskom) oblikujte lepe pokrajine: Samarija in Sarepta (= les ali lego-kocke), Jordanija in potok Kerit (= več modrih volnenih niti), Genezareško jezero (= moder papir). Elija Ahabu sporoči novico o sodbi: nič dežja. Kaj sedaj? (za osebe uporabite lesene ščipalke, ki jih okrasite z ostanki blaga ali pa uporabite figurice).

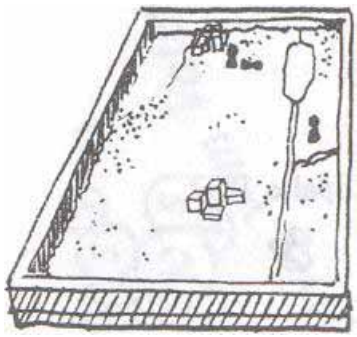

3.3 IZVEDBA LEKCIJE

3.3.1 Zgodbo pripovedujte s pomočjo slik iz flanela ali kosov folije, ki jih oblikujte sami – trikotna oblika z gibljivo glavo (*primerjaj skici 1 in 2 pripomočka 1/b*).
K skici 1 (naslednje številke kažejo, v kakšnem vrstnem redu postavljajte posamezne simbole): ① Pojasnite pokrajino / ② Pride Elija (»nikogar nikjer, vse je mirno, lahko ostanem tukaj«). (Razlaga – zakaj?) / ③ Elija pije iz potoka. / ④ Usede se na kamen in si odpočije. / ⑤ V zraku sliši zvoke, pogleda navzgor (priletijo krokarji, odvržejo kruh in meso, krokarji odletijo). / ⑥ Elija poklekne in se zahvali Bogu. / ⑦ Sonce zaide (vzemite stran). / ⑧ Elija spi. / ⑨ Sonce vzide, Elija vstane. / ⑩ Zvoki, Elija pogleda navzgor – kot pri ⑤ / (11) kot pri ⑥ Elija je in pije. / (12) Tako je bilo vsako jutro in vsak večer, dokler se potok ni izsušil (volnene niti odstranite eno za drugo). Kaj sedaj? Bog bo pomagal. Elija dobi nove napotke od Boga, toda ali lahko vdova tujka pomaga? Elija zaupa in gre (pospravite vse pripomočke).
K skici 2: ① Mesto, … pripnite, vdova zbira les. / ② Elija pride in nagovori vdovo, ta dvigne glavo in posluša. / ③ Gre po vodo. / ④ Elija vpraša za kruh – (obrne se, spusti glavo, Elija ji dá obljubo) / ⑤ Po besedi Božjega moža gre, speče kolaček in ga najprej prinese Eliji. Moke in olja nikoli ne zmanjka, Elija gre v mesto, kjer izvejo o Božji preskrbi.

3.3.2 S pomočjo peskovnika ponazorite posledice pomanjkanja dežja (odstranite sveže rože, namesto njih položite posušeno goščavo) in razlagajte podobno kot pri *točki 3.3.1.* Krokarje lahko ponazorite s svojimi prsti.

3.4 UTRJEVANJE

3.4.1 Pogovor: Zakaj Eliji, vdovi in njenemu sinu ni bilo treba stradati? Na Boga se lahko zanesemo, lahko mu zaupamo in še danes doživimo njegovo pomoč (morda poveste lastno pričevanje).

3.4.2 Z otroki ponovite zgodbo v peskovniku ali prostoru. Tisto, kar govori Bog, naj bere nekoliko večji otrok.

3.4.3 Ročno delo: na trd papir narišite obrisa dveh letečih krokarjev. Otroci naj natrgajo neenakomerne kose papirja in jih nalepijo v obris. Koščke papirja nalepite le na enem mestu, ne v celoti. Kruh in meso oblikujte z drugo barvo papirja.

3.4.4 Vrč in lonec narišite na trši papir. Otroci naj natrgajo majhne kose papirja in jih nalepijo na robove obrisov. V sredino nalepite moko oz. olje, ki sta narejena iz belega oz. rumenega papirja.

3.4.5 Raziskovalci: Delovni list 1 – mlajša skupina.

4. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI STAREJŠI SKUPINI

4.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE

Elija, Božji mož, tako kot njegovi brezbožni soljudje, občuti stisko zaradi lakote. Vendar kot Božji mož ne ostane sam. Kljub stiski in brezizhodnem položaju ne obupa in zaupa v edinega resničnega Boga. Otroci lakote ne poznajo iz lastnih izkušenj, vendar si lahko s pomočjo medijev ustvarijo majhno sliko o njej. Obstajajo druge stiske in težave, kot npr. bolezni, katastrofe, osamljenost ipd., s katerimi se morajo otroci ukvarjati. Toda Bog pozna naše težave in nas ne pusti same, njemu ni nič nemogoče in njegova pomoč nikoli ne pride prepozno. To nam lahko dá notranji mir in veselje.

4.2 PRIPRAVA UVODA

4.2.1 Opazovanje slike (*glej pripomoček 1/c*) in vprašanja ob pogovoru: Kaj vidite? Kako se obnaša otrok? Kako se počuti? Interpretacija in prenos: Tako kot odrasla oseba ščiti otroka, tako se obnaša tudi Bog …

4.2.2 Otroci naj iz časopisa izrežejo prikaz različnih težkih situacij in jih nalepijo na rob vnaprej pripravljenega papirja (na sredini je z voskom narisana roka [roka ni vidna], v kateri se nahaja človek – figura iz pisanega papirja – *glej pripomoček 1/f*). Otroci naj na barvne papirnate trakce napišejo, kako bi se počutili, če bi stali tam na sredini. Te trakce naj nato pri človeku nalepijo k primerni težavni situaciji. Sporočilo slik bi nas morda razočaralo, vendar želi Bog dati svetel trenutek (*primerjaj s točko 4.4.2*).

4.2.3 Igra: enemu otroku prevežite oči, drug otrok pa naj nekje v prostoru nastavi bonbon in prvemu otroku dá natančna navodila, kaj mora storiti, da bi pride do bonbona. Nauk: oseba, ki posluša, zaupa in potem deluje, bo vedno vodena in obdarjena (*glej točko 2*).

4.3 IZVEDBA LEKCIJE

4.3.1 Drug učitelj naj odigra vlogo Elije (z daljšim plaščem, pasom in pokrivalom na glavi). Je na poti v Sarepto. Paziti mora, da se ne razkrije. Vidi izsušeno zemljo; osuplo se spominja oskrbovanja ob potoku Keritu. Vpraša se, kako ga bo vdova oskrbela, vendar je pogumen, saj pozna Božje nepredstavljive možnosti. Če je možno, naj druga učiteljica ali otrok odigra vlogo vdove, še ena oseba pa prevzame vlogo vdovinega sina. Pogovor ob vhodu v mesto; vdova doživi čudež v svoji hiši; veliko veselje. Bog skrbi za vse tri; vendar sin umre – žalost in jeza vdove. Elija gre s sinom v rokah ven in se po določenem času z zdravim sinom spet vrne. Žena prizna: Elija je resnično Božji mož. (še več predmetov: črna oblačila vdove, lonec in vrča za olje in moko; kamni kot štedilnik).

4.3.2 Pripovedovanje kot pri *točki 3.3* in na koncu po istem vzorcu obuditev sina (*glej skico 3, pripomoček 1/d in pripomoček 1/b*).

4.4 UTRJEVANJE

4.4.1 Še enkrat si oglejte sliko od uvoda (*glej točko 4.2.1*) in dovolite otrokom, da povedo, kje oz. kako so doživeli Božjo pomoč, ali pa sami povejte pričevanje o Jezusovi pomoči in varovanju.

4.4.2 Skico iz uvoda (*glej točko 4.2.2*) lahko dopolnite, in sicer tako, da s pomočjo majhne gobe barvnega črnila ali česa drugega prebarvate krog okrog človeka. Pri tem postane vidna Božja roka, v kateri smo varni.

4.4.3 Otroci naj zapišejo svoje lastne stiske, ki jih nato v skupni molitvi prinesite pred Boga. Pri tem je seveda možno se zahvaliti za doživeto pomoč, skrb in varovanje.

4.4.4 Skupaj z otroci izdelajte krokarja (*glej pripomoček 1/e*), v kljun mu naredite zarezo in v njo vtaknite listek z zlato vrsto.

4.4.5 Raziskovalci: Delovni list 1 – starejša skupina.

5. PRIMERNA PESEM

6. PREDLOGI ZA UČENJE ZLATE VRSTE

Razlaga: ta tekst je napisana za verujoče ljudi. Namesto milosti bi lahko govorili tudi o dobrih delih, dobrotljivosti. Pomen besed »presežno obdariti« in »dovolj« lahko ponazorite na primeru prepolne posode.
Pri mlajši skupini je za učenje zlate vrste dovolj prvi del. Vrstico, podprto z majhnimi simboli, zapišite na trakce iz velurja ali folije (*glej pripomoček 1/g*). Otroci naj sestavijo trakce, tako da dobijo obliko posode in vrča. Skupaj preberite in ponavljajte vrsto, pri čemer odstranjujete posamezne trakce.

7. PRIPOMOČKI

Pripomoček 1/a

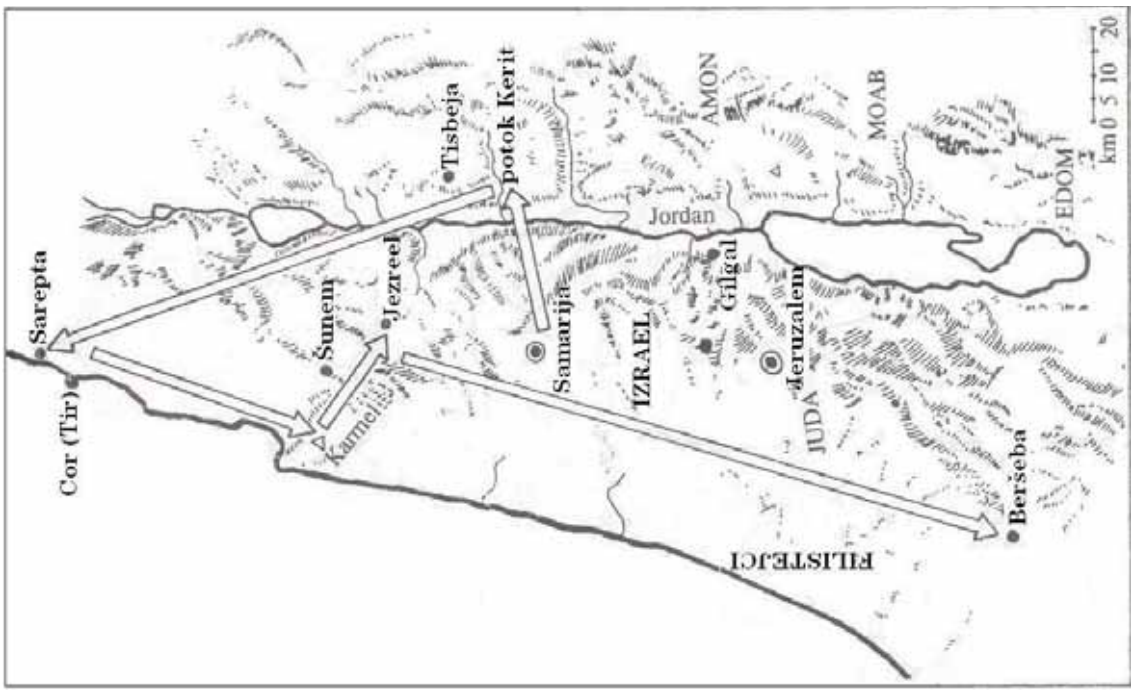

Pripomoček 1/b

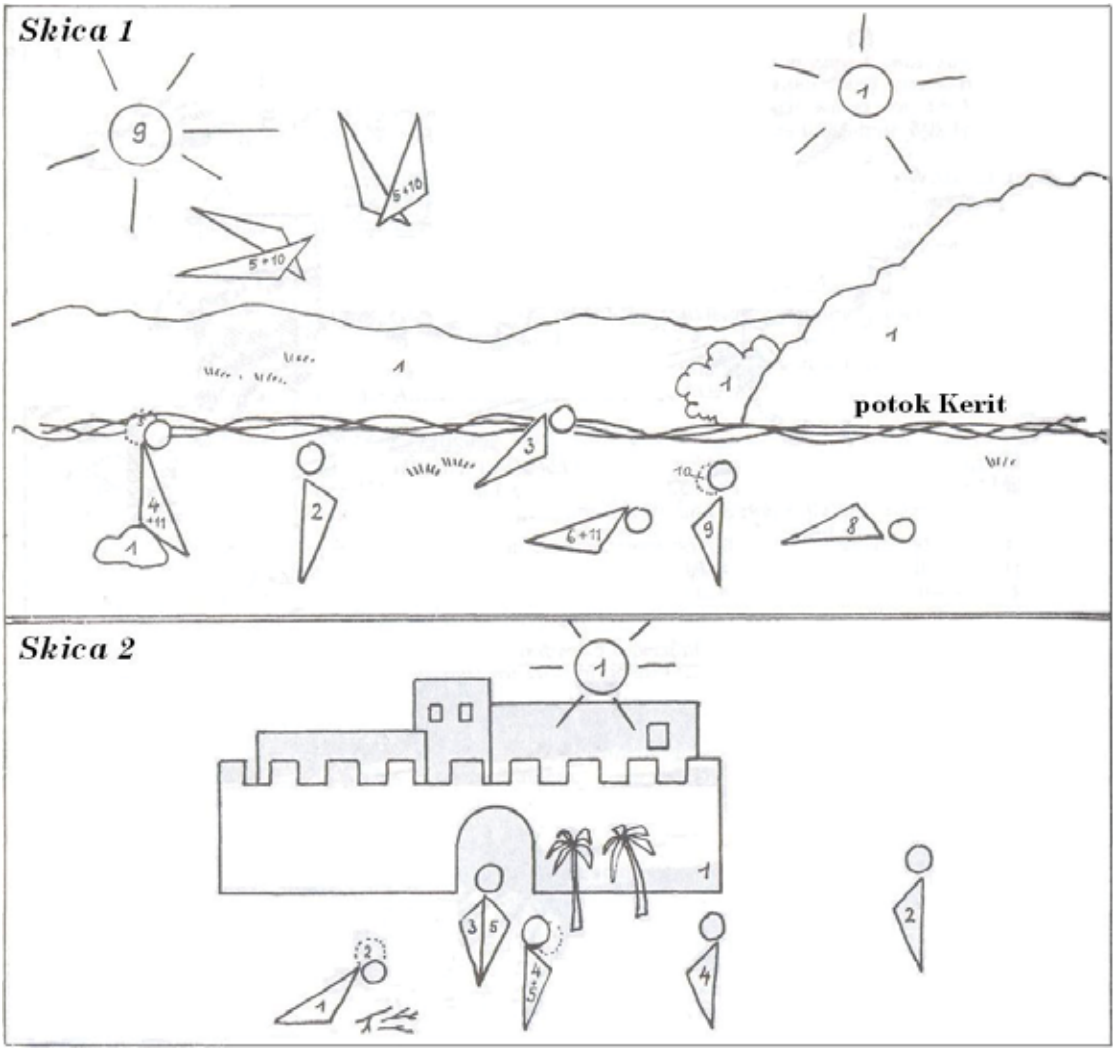

Pripomoček 1/c

Pripomoček 1/d

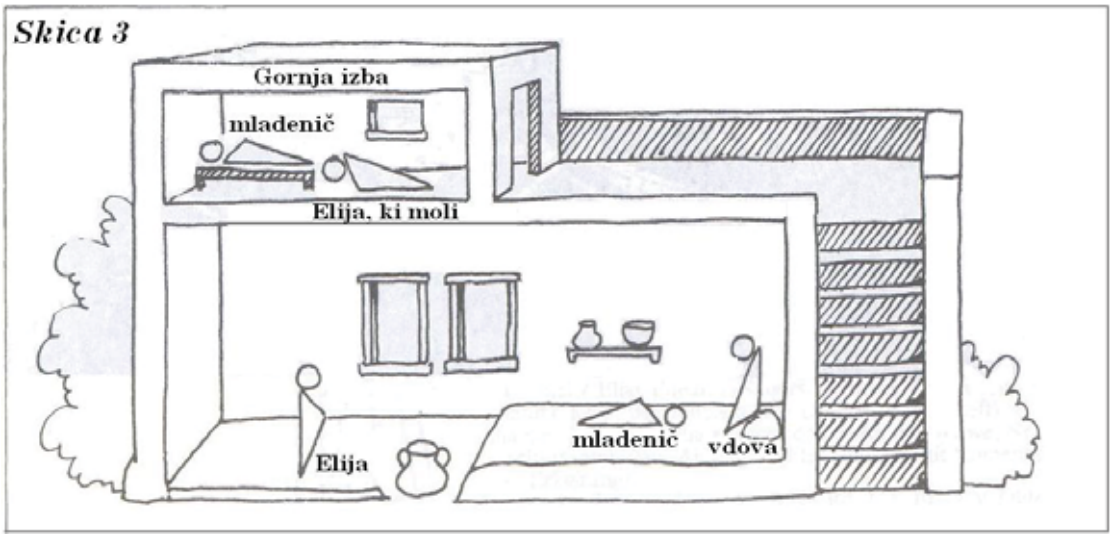

Pripomoček 1/e

Navodila za izdelavo krokarja

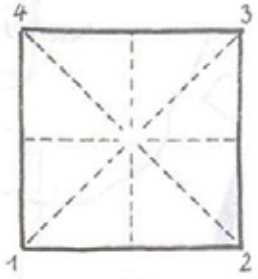

a

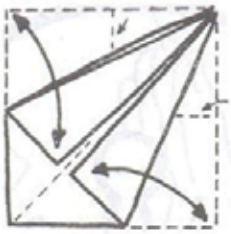

Prepognite le do polovice

Vse štiri kote prepognite tako

b

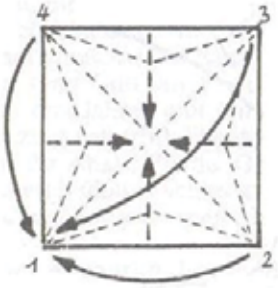

c

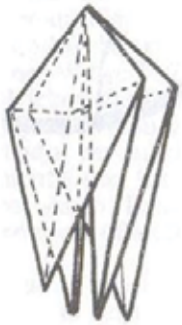

d

e

Osnovna oblika

f

g

h

i

j

k

l

m

Pripomoček 1/f

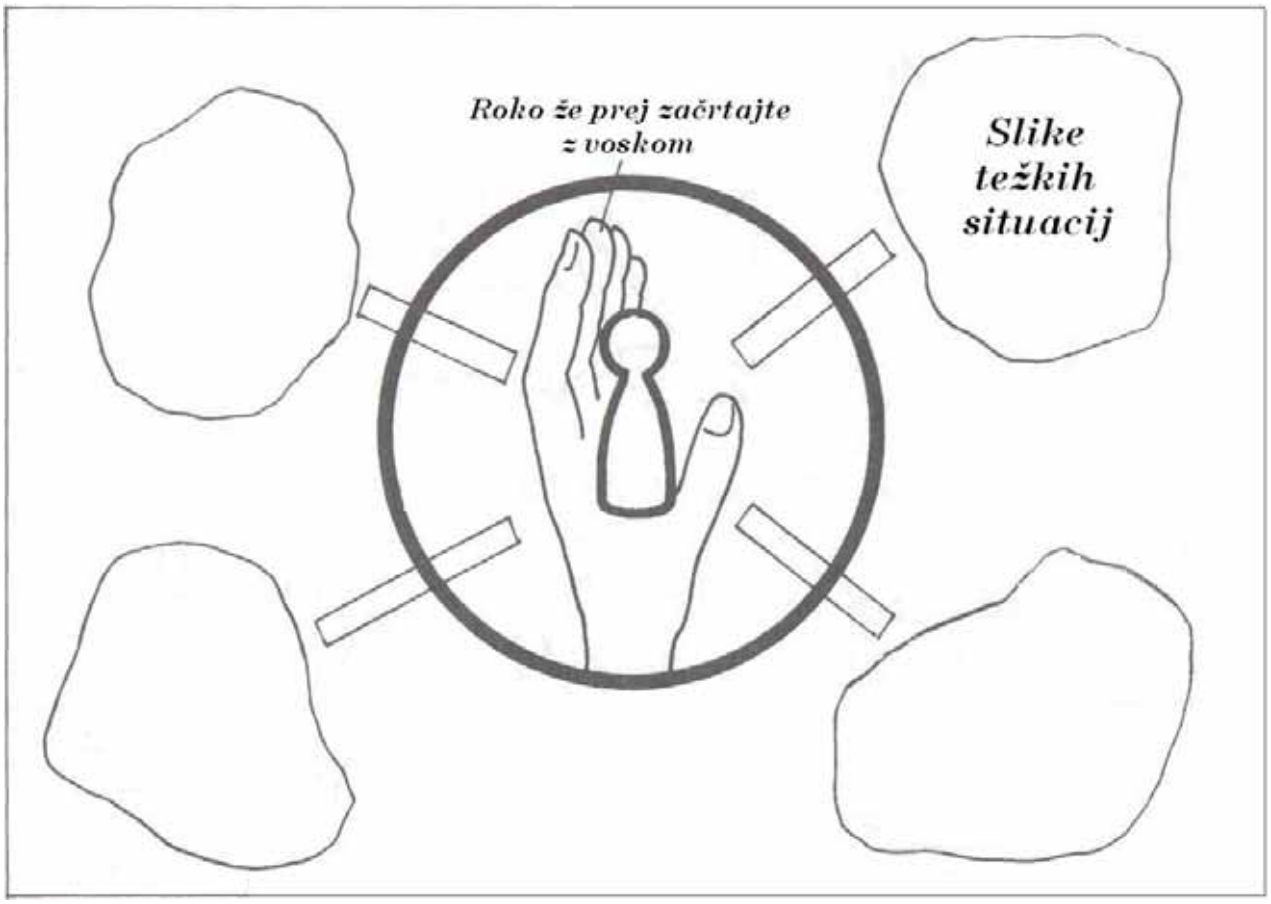

Pripomoček 1/g

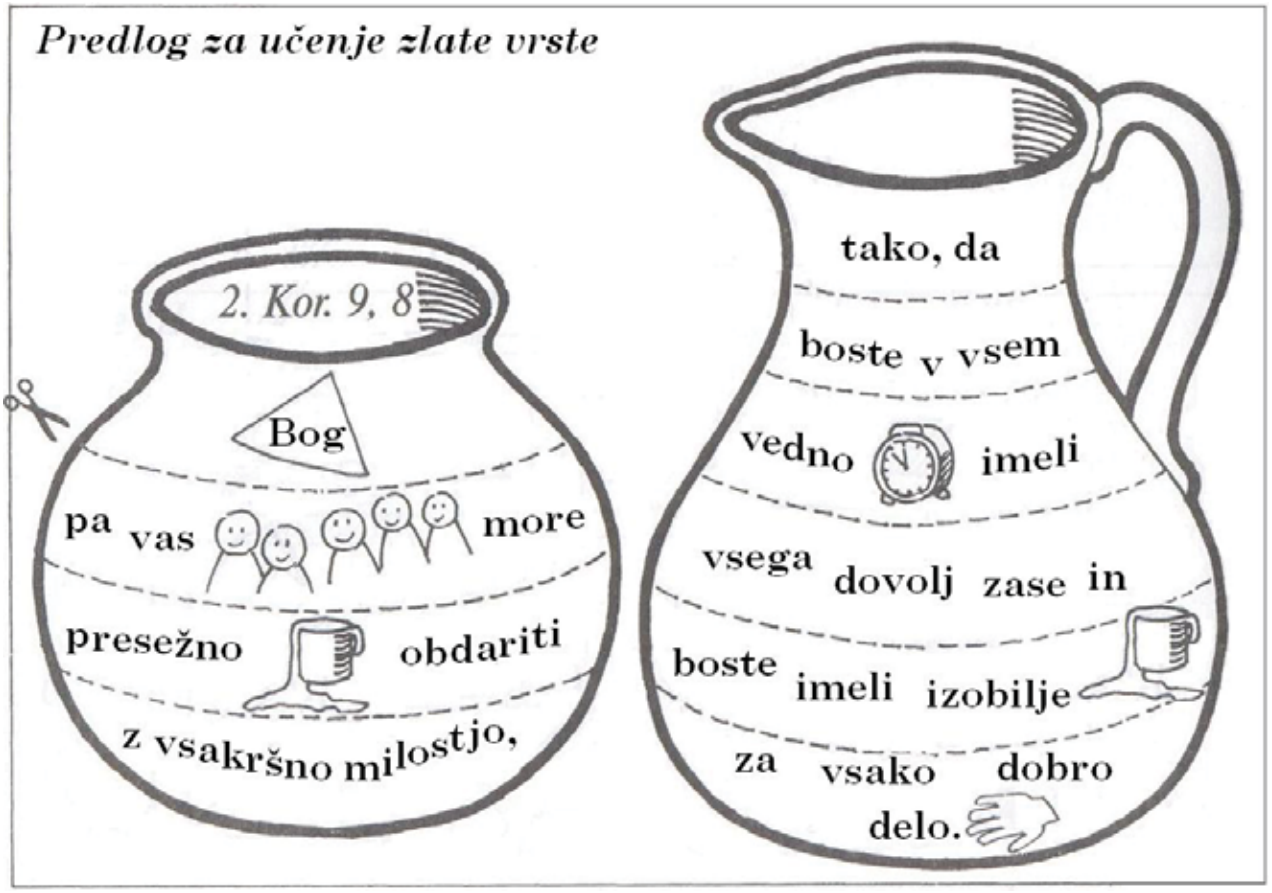

RAZISKOVALCI

Delovni list 1 – mlajša skupina

Pomagaj Eliji najti pot v Sarepto!

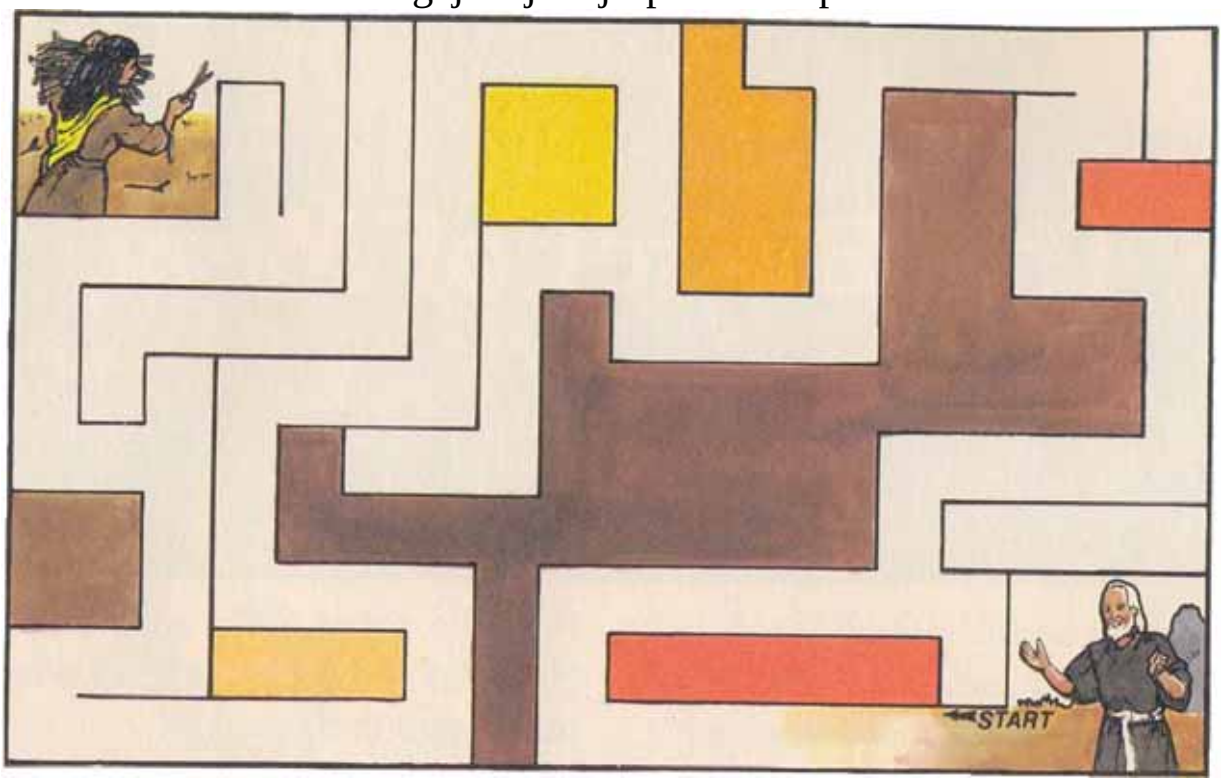

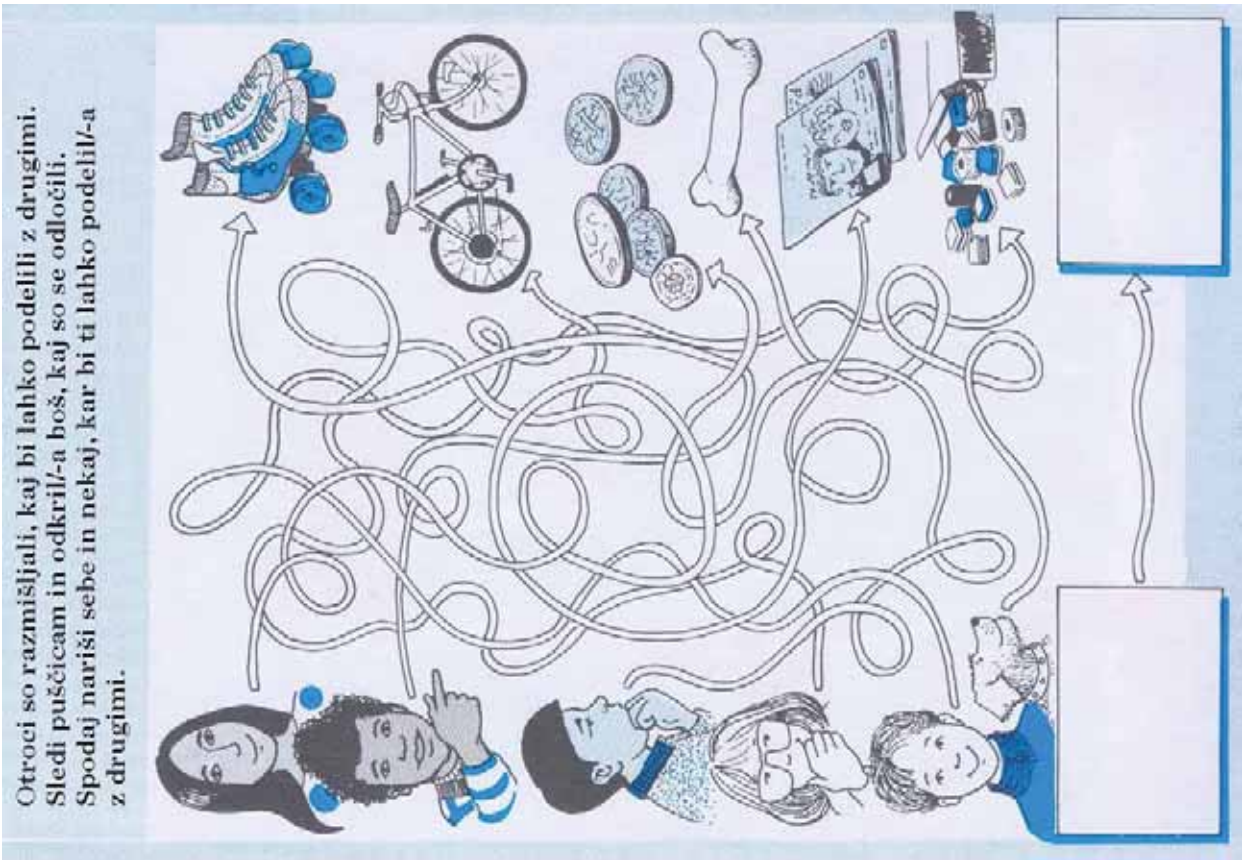

RAZISKOVALCI

Delovni list 1 – starejša skupina

3. lekcija

NABOTOV VINOGRAD

SVETOPISEMSKI TEKST:
1. knjiga Kraljev 21,1-21

ZLATA VRSTA:
»Ne žêli hiše svojega bližnjega! Ne žêli žene svojega bližnjega ne njegovega hlapca in dekle, ne njegovega vola in osla, ne česar koli, kar pripada tvojemu bližnjemu!«
2 Mojz 20,17

1. ZA RAZUMEVANJE TEKSTA

1.1 VSEBINA

Dogodki povezani s kraljem Ahabom segajo od *1 Kr 16,29* do *1 Kr 22,40*. Pri tem sta dve sodbi, izrečeni proti njemu (*1 Kr 16,29-34; 21,25-26*), glavna pokazatelja njegove osebnosti, delovanja in ustvarjanja na položaju kralja Izraela (*primerjaj s 1 Kr 20 in 22*). Opazimo tri poročila iz Ahabovega življenja: ① Njegovo kraljevo delovanje na politični ravni (*primerjaj s 1 Kr 17 do 19,2*), ② njegovo delo na verski ravni (*primerjaj s 1 Kr 21*) in ③ njegovo delovanje na zasebni ravni. Pri tem ima odločilno vlogo vpliv njegove žene Jezabele. Njo ne zanima izpolnjevanje Gospodovih zapovedih in zapelje Ahaba v nezvestobo do Božjih zapovedi. Vendar je pred Bogom kljub temu Ahab odgovoren, saj mora po zapovedih stvarnika on prvi odgovarjati za svoja dejanja. Vse to opazimo tudi v dogodku, ki vključuje Nabotove vinograde: pri zelo skrbno načrtovanem umoru Nabota je Ahab vso pobudo prepustil svoji ženi, vendar mu je Elija na koncu sporočil, da je pred Bogom on glavni krivec za to grozovito dejanje (*primerjaj s Ps 9,13*).

1.2 OSEBE

- Ahab: zadnji kralj iz Omrijeve dinastije. Ker se je poročil s sidonsko kraljevo hčerko Jezabelo, se je v Izraelu močno razširil kanaanski Baalov kult. Na dveh mestih v Svetem pismu se pokaže, da Bog zaradi svoje milosti Ahaba in ljudstva še ni povsem zavrgel: *1 Kr 20,13* (obljuba o zmagi nad Aramci) in *1 Kr 21,28-29* (zmanjšanje Božje sodbe zaradi Ahabovega kesanja).
- Nabot, Jezreelec: o njegovi osebnosti lahko le ugibamo. Gotov pa je bil veren Izraelec, ki je spoštoval Božje zakone in se ravnal po njegovih zapovedih (*primerjaj z 1.5*).
- Jezabela: kraljeva hčerka iz feničanskega mesta Sidon, ki želi v Izraelu uvesti Baalov kult. Božjemu ljudstvu predstavlja sovražnika, ki se je vtihotapil v njegove vrste in ga je potrebno »iztrebiti« (*primerjaj s 1 Kr 18,4*). Za dosego svojih uničujočih ciljev na hudičev način izrablja svoje znanje pravnih načel v Izraelu. To je ženska z veliko energije in okrutnosti, vpliva ter zvijačnosti (*primerjaj s 1 Kr 9,30*).
- Starešine in veljaki: ugledni možje mesta Jezreel, ki so seznanjeni s sodno oblastjo.
- Dva moža (sinova zlobe): kriminalca, ki sta bila najeta, da bi počela krivico. Izraz »sinova Nabala« velja za ljudi, ki so predani krivici in zločinu (*primerjaj s 1 Sam 25,25; 30,22*).
- Elija: glede na Novo zavezo pomemben prerok; njegov duh in njegova moč sta skoraj prislovična (*primerjaj z Lk 9,31*). Elijevo situacijo lahko najbolje opišemo z Ahabovo izjavo iz *20. vrste*: Ahab nanj gleda kot na osebnega sovražnika, ki bo s sodbami, katere izgovarja, prinesel nesrečo nad Izrael (*primerjaj s 1 Kr 18,17*). *19. poglavje* jasno kaže, kako težka in uničujoča je bila Elijeva naloga.

1.3 KRAJ DOGAJANJA, OKOLICA

Vinograd v Jezreelu, kraj na istoimenski ravnini na severu Palestine; tukaj je imel kralj Ahab svojo poletno palačo.

1.4 ČAS DOGAJANJA

Ni točno določeno, vendar pa v času Ahabovega vladanja, 874-852 pr. Kr., morda v triletnem času miru med Aramci in Izraelci (*primerjaj s 1 Kr 22,1*).

stiskalnica

1.5 RAZLAGA POJMOV

- Vrstica 3: »dediščino svojih očetov« = zemlje v Izraelu ni bilo mogoče prosto prodati. Bila je pod Božjo zaščito. Zemljo so smatrali za dediščino, katero ni moč prodati, in se vedno znova vrača v roke družine. Celo kralj si ni mogel kar prisvojiti zemlje, tudi zanj so veljali enaki zakoni kot za vse ostale Izraelce (*primerjaj s 3 Mojz 25,23-28 in 4 Mojz 36,7*).
- Vrstica 4: »nejevoljen in jezen«, »obrnil obraz vstran in ni hotel jesti« = na več mestih v Svetem pismu je zapisano takšno Ahabovo duševno stanje (*primerjaj z 20,43*). Kljub temu pa vztraja pri svojem, kljub temu da se zaveda Božje volje.
- Vrstica 8: »pisma v Ahabovem imenu« = vsebina takšnih pisem je veljala za nedvoumen kraljevi ukaz, ki se mu ljudje niso smeli upreti, saj bi bili kaznovani. V tem primeru je prišlo do objektivne zlorabe kraljevih pravic.
- Vrstica 9: »razglasite post« = pomembne odločitve je v Izraelu vedno spremljal post, vendar je bila v tem primeru to farsa, saj je bil rezultat znan že vnaprej. To, da so imeli samo dve priči, je bilo v nasprotju z zakonom (*primerjaj s 5 Mojz 17,6; 19,5*).
- Vrstica 10: »dva moža, ničvredneža« (dobesedno: Nabalova sinova) = slaba, nizkotna moža.
- Vrstica 10: »preklinjal si Boga in kralja« = za to je bila v Izraelu zagrožena smrtna kazen (*primerjaj z 2 Mojz 22,27 in 3 Mojz 24,16*).
- Vrstica 13: »kamenjajte ga« (*primerjaj s 5. lekcijo v 4. učbeniku, 1.5*).
- Vrstica 15: »vzemi v last« = glede na 2 Kr 9,26 so bili ubiti tudi Nabotovi sinovi. Tako je bil vinograd prost.
- Vrstica 20: »moj sovražnik« = izraža, da je Ahab Božja navodila preko preroka Elije občutil kot sovražno držo proti njemu. Povsem napačna presoja dejanske situacije. »Sovražnik«, ki je Izrael pahnil v nesrečo, je bil dejansko Ahab sam, kajti on se je povezal s hudobijo.
- Vrstica 21: »pometel bom s tabo« = prispodoba iz gospodinjskega življenja, kakor je umazanija pometena iz sobe, tako je bila Ahabova družina kot umazanija in nesnaga »pometena« iz Izraela.

stražni stolp v vinogradu

2. VODILNA MISEL

Nespoštovanje Božjih zapovedi lahko ima tragične posledice.
Druge možnosti:

- Bog nas opominja na naše krivice in prestopke. Vidi vse krivice, čeprav se zgodijo prikrito. Ljudi, ki jih uporabi za opominjanje, moramo jemati resno.
- Kdor pozabi, kaj ima sam in le zavistno gleda na posest drugih, se podaja v nevarnost.

3. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI MLAJŠI SKUPINI

3.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE

Mlajši otroci so v svojem razmišljanju, razumevanju in doživljanju še zelo omejeni na svoje osebno in najbližje življenjsko okolje (družina, vrstniki iz soseščine ali vrtca, sošolci iz razreda in učitelji, ali ljudje iz cerkve – verouk). To upoštevajte pri pripovedovanju svetopisemske zgodbe. Osebe iz zgodbe morajo pridobiti profil, ki ustreza izkustvenemu svetu otrok. Zato zgodbo o Nabotovih vinogradih povejte na primer iz družinskega vidika in opišite npr. kaj se za Nabota in njegovo družino skriva izza vinograda (delo, zaslužek, veselje zaradi lastništva itn.). Soočenje z Ahabom je pravzaprav neke vrste sosedski spor, ki se v vsakdanjem življenju pogosto pojavi: človek se zaveda lasti soseda in zato nastane poželenje. To otroci ob druženju s prijatelji in vrstniki občutijo vsak dan. Celotna zgodba sloni na le malo osebah, pri čemer je glavni lik Ahab in zgodbo lahko poveste z njegovega vidika. Iz tega izvira tudi duhovni poudarek: Bog vé, če delamo krivico, in bomo morali za to tudi odgovarjati. Vendar jasno povejte, kje je Ahab naredil odločilno napako, kajti ravno iz njegovega negativnega zgleda se želimo naučiti, kako v podobnih primerih ne smemo ravnati.

3.2 PRIPRAVA UVODA

3.2.1 Zgodba za primer: ob igranju v vrtu vidi Štefan zrela jabolka na vrtu svojega soseda. Skušnjava, da bi vzelo eno od jabolk, je vsak dan večja … Zakaj ne sme vzeti jabolko?

3.2.2 S sabo prinesite grozdje in ga razdelite med otroke. Pogovorite se o tem, kje raste, zakaj je tako sladko itn. Preidite na Nabotov vinograd.

3.2.3 Začnite s prikazom sliko vinske trte ali vinograda v biblijski deželi (*za sliko lahko uporabite pripomoček 14/a v 2. učbeniku*).

3.3 IZVEDBA LEKCIJE

Za razumevanje zgodbe je pomembno, da se otroci zavedajo, kaj je vinograd pomenil Nabotu in njegovi družini (dediščina, delo itn.). Jasno pokažite, da je bil vinograd za Nabota veliko več kot le imetje. Zato je zavrnil Ahabovo denarno ponudbo in ponudbo o zamenjavi. Posebnosti vinograda predstavite živo in nazorno (*glej tudi 14. lekcijo v 2. učbeniku*). Predlogi za pripovedovanje zgodbe (*glej pripomoček 3/a*):

① ***Slika 1:*** Ahab in Nabot v vinogradu – Nabotovo začudenje ob obisku kralja / pogajanja / utemeljite Nabotovo ravnanje / izčrpno opišite Ahabov odziv (slaba volja) / namig o Božjih zapovedih, ki omejujejo Ahaba in bi naj varovale Nabota.

② ***Slika 2:*** Ahab in Jezabela v kraljevi palači – zaradi Ahabove nerazpoloženosti se njegova žena začne zanimati za »problem« / namig o Jezabelinem izvoru / Božje zapovedi je ne zanimajo / morda opišite Ahabove misli, ko Jezabeli prepusti pobudo.

③ ***Slika 3:*** Jezabela napiše pismo jezreelskim imenitnežem – jasno opišite kontekst hudičevskega načrta. Ahab svoje dvome potisne na stran, saj je njegova želja po Nabotovem vinogradu prevelika.

④ ***Slika 4:*** Sojenje (Nabot je obtožen) – okoliščine in Nabotovo usmrtitev opišite le na kratko. Morda je Ahab slišal za dogajanje, vendar ni posredoval.

⑤ ***Slika 5:*** Ahab si prilasti Nabotov vinograd – Ahab je dosegel svoj cilj. Razmišljanje o tem, »kako« je to dosegel, potisne na stran.

⑥ ***Slika 6:*** Elija pred Ahabom v vinogradu – Ahab je imel več možnosti, da bi posredoval in preprečil umor. Sedaj pa posreduje Bog in Ahab mora odgovarjati za svoja dejanja (morda bo potrebno pojasniti vprašanje, zakaj Bog ni preprečil umora).

3.4 UTRJEVANJE

3.4.1 Pogovor o željah in posesti: nekaj vidimo in to želimo imeti. Posamezne stopnje »videti, poželeti, vzeti …« lahko podrobneje predstavite tudi s pomočjo drugih zgodb (*npr.* ***prvi greh*** *– 2. lekcija v 5. učbeniku,* ***Ahan*** *– 23. lekcija v 6. učbeniku,* ***Batšeba*** *– 19. lekcija v 7. učbeniku*).

3.4.2 Pogovor o tem, kako premagati poželenje in slo po imetju – namignite na molitev, s katero lahko pri Bogu poiščemo pomoč.

3.4.3 Raziskovalci: Delovni list 3 – mlajša skupina.

4. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI STAREJŠI SKUPINI

4.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE

Pri otrocih vzbudite spoštovanje Božje volje in njegovih zapovedi in jim razložite, da nam to pomaga, da živimo na pravilen način. Bog pozna naše grešno srce in nam zato s svojimi zapovedmi kaže, česa se moramo paziti. Tega ne smemo zanemariti, saj bo moral vsak človek pred Bogom odgovarjati za svoja dejanja. Ahabovo obnašanje nam je lahko opozorilo. Njegovo dejanje je prešlo vse meje. Kaj je Ahab pridobil z vinogradom, če pa je zaradi svojega dejanja izgubil kraljevo hišo? Otroke opozorite, naj se ravnajo po Božjih zapovedih in jim pokažite način, kako v skušnjavi najti pomoč.

4.2 PRIPRAVA UVODA

Pogovor o vprašanju, kaj se zgodi, če večkrat prekršimo navodila svojih staršev, kdaj in kako bodo starši na koncu ravnali (morda to ponazorite s primerom). Pokažite prometni znak »prepovedano prehitevanje« (ali »samo za pešce«) in se pogovorite o prometnih prekrških (*glej pripomoček 3/b*). Kaj se lahko zgodi, če ne upoštevamo prometnih znakov? Kaj se zgodi ob ponavljajočem se prekršku? (morda nekajkrat kazni uidemo, vendar nas bodo enkrat gotovo »zalotili« …) Preidite na Ahaba, ki je znova prekršil Božje zapovedi in je moral za to odgovarjati (*primerjaj s predzgodbo – 1 Kr 16,29 – 20,43*).

4.3 IZVEDBA LEKCIJE

Navežite se na dosedanje dogajanje (*glej 1. in 2. lekcijo*) in Ahaba označite za osebo, ki je že večkrat močno prekršila Božje zapovedi. Napetost lahko stopnjujete z vprašanjem, kako bo Bog posredoval, če se bodo zgodila še nadaljnja dejanja, ki so v nasprotju z njegovo voljo. Pripovedujte podobno kot pri točki 3.3: jasno predstavite podrobnosti o življenju in delu v vinogradu. Veliko bolj se posvetite vprašanju, na katerih mestih je Ahab naredil odločilne napake (morda to podkrepite s prometnim znakom »pozor, nevarnost«). Nakažite na to, kako obvezujoče so bile Božje zapovedi za Izraelce.

4.4 UTRJEVANJE

4.4.1 Skupaj z otroci preberite deset zapovedi v *2 Mojz 20,1-17* in dovolite otrokom, da povedo, katere zapovedi so bile v današnji zgodbi prekršene (npr. peta, sedma, osma, deveta zapoved). Le redko prekršimo samo eno zapoved.

4.4.2 Krivdo posameznika lahko razdelate na dejanjih udeleženih oseb (npr. starešine molčijo in podpirajo Jezabelin zločin, dva moška – *v. 10* se pustita podkupiti …) in nakažete na posledice Ahabovega poželenja.

4.4.3 Povprašajte otrok o njihovih izkušnjah, ko jih je navdalo poželenje in se pogovorite o možnostih, kako premagati to poželenje. Nakažite, da nam je v takšnih situacijah v pomoč molitev. V Svetem pismu obstaja celo primer, kako so ljudje v takšnem primeru molili: skupaj z otroki preberite *Psalm 119,9-16*) in ugotovite, kaj nas obvaruje pred kršitvijo Božjih zapovedi:

- če z vsem srcem iščemo Boga;
- če njegovo besedo nosimo v svojem srcu;
- če oznanjamo Božje zapovedi;
- če mislimo na Božje zapovedi in jih nikoli ne pozabimo.

5. PRIMERNA PESEM

6. PREDLOGI ZA UČENJE ZLATE VRSTE

Opisati je potrebno besedo »poželeti« (npr. to, kar nekomu pripada, želimo na vsak način imeti). Otrokom skušajte približati pojem lastnine in jim v ta namen dovolite, da sami naštejejo stvari, ki so jih videli pri drugih in bi jih radi imeli (npr. igrače, več žepnine, ipd.).
Opomba: nekaj normalnega je, če nekaj vidimo in si to zaželimo. Nevarno postane takrat, ko se s to željo tako močno ukvarjamo, da imamo le še en cilj: to moram imeti. Zlato vrsto napišite z manjkajočimi besedami in otroci naj s pomočjo Svetega pisma poiščejo manjkajoče besede (*glej pripomoček 3/b*).

7. PRIPOMOČKI

Pripomoček 3/a

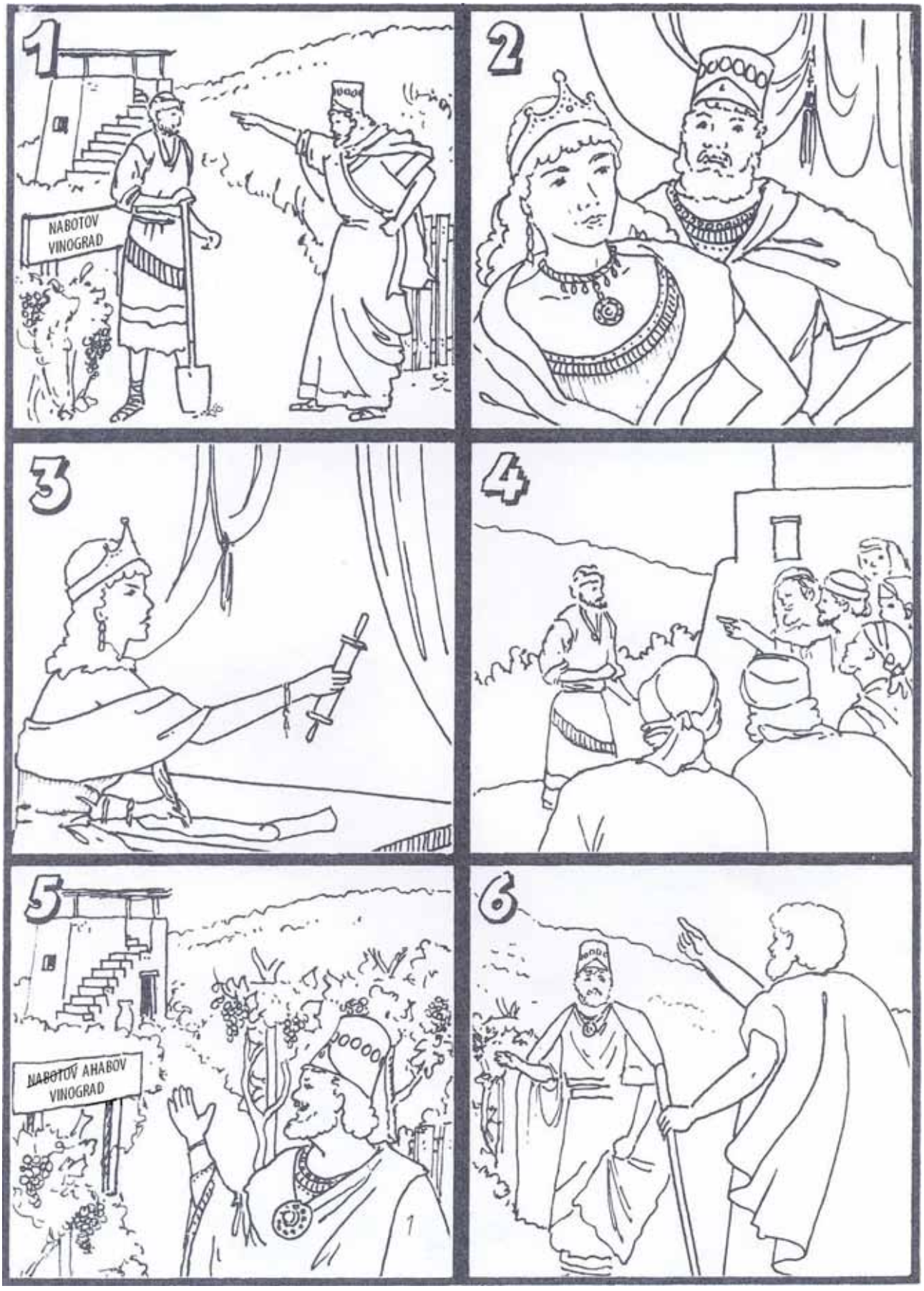

Pripomoček 3/b

"Božji opozorilni znak" za naše življenje

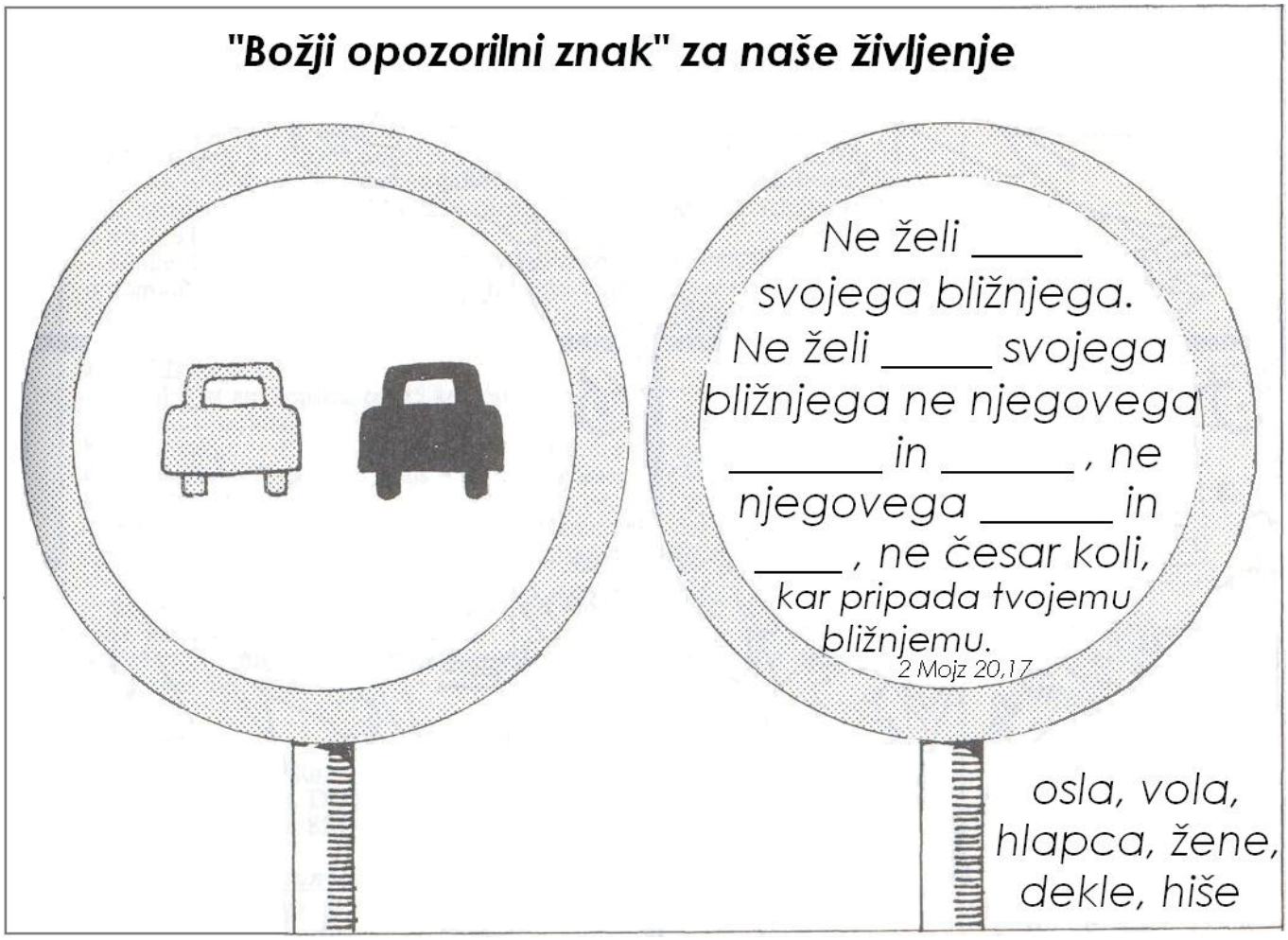

Ne želi _____ svojega bližnjega. Ne želi _____ svojega bližnjega ne njegovega _____ in _____ , ne njegovega _____ in _____ , ne česar koli, kar pripada tvojemu bližnjemu.

2 Mojz 20,17

osla, vola, hlapca, žene, dekle, hiše

RAZISKOVALCI

Delovni list 3 – mlajša skupina

Odgovori na vprašanja spodaj z *da* ali *ne*!

1. Ahab je bil dober kralj.
   ☐ da
   ☐ ne

2. Nabot je imel vinograd, ki ga je kralj hotel kupiti.
   ☐ da
   ☐ na

3. Jezabela je rekla Ahabu, naj ukrade Nabotov vinograd.
   ☐ da
   ☐ ne

4. Elija je rekel kralju Ahabu, da je Bog zadovoljen z njim.
   ☐ da
   ☐ ne

2. lekcija

ELIJA NA GORI KARMEL

SVETOPISEMSKI TEKST:
1. knjiga Kraljev 18,21-46

ZLATA VRSTA:
»Doklej boste omahovali na dve strani? Če je Bog Gospod, hodite za njim …«
1 Kr 18,21a

1. ZA RAZUMEVANJE TEKSTA

1.1 VSEBINA

Prerok Elija brezbožnemu kralju Ahabu napove sušo za celotno deželo, ki bo prenehala šele, ko bo Elija tako rekel. Potem se Elija umakne izpred Ahabovega obličja in čas lakote preživi najprej ob potoku Keritu, nato pri vdovi v Sarepti. Na obeh krajih je Bog s čudeži poskrbel za preživetje preroka. Po treh letih Bog naroči Eliji naj ponovno stopi pred Ahaba. Na poti k Ahabu je Elija srečal dvornega oskrbnika Obadjaja, ki je iskal travo za Ahabove konje. Obadjaj se boji Boga in je skrivoma skril sto Božjih prerokov, tako da jih Jezabela, Ahabova žena ni mogla dati ubiti. Vendar pa Obadjaj ni javno priznal svoje vere.
Ko se je Elija srečal z Ahabom, ga je slednji obtožil, da je nad Izrael priklical nesrečo. Elija obtožbo vrne nazaj na Ahaba in mu pokaže, da je vzrok za nesrečo njegovo malikovanje. Ahab je brez ugovorov poslušal Elijeva navodila in na gori Karmel zbral vseh 450 Baalovih prerokov, 400 prerokov ašere (*v. 19, od v. 22* naprej niso več omenjani) in celotno ljudstvo. Tam je Elija stopil naprej in govoril ljudstvu (ne Ahabu in malikovalskim duhovnikom, ki so bili tudi prisotni). Prisotne je pozval naj se odločijo, ali so za Boga ali za Baala. Samega sebe je predstavil kot edinega preostalega Božjega preroka.
Elija je zahteval dva junca, da bi lahko dosegel Božjo sodbo. Enega junca morajo kot žrtev pripraviti Baalovi duhovniki, drugega pa bo pripravil on sam. Potem mora teh 450 duhovnikov svojega boga Baala prositi, naj pošlje ogenj, on pa bo na svojega Boga naslovil enako prošnjo. Bog, ki bo odgovoril z ognjem, bo edini resnični bog.
Baalovi duhovniki so se več ur zaman trudili, da bi s klici, plesom in samopremagovanjem svojega boga pripravili do dejanj, Elija pa jih je ves čas spremljal z ironičnimi komentarji.
Potem, ko je bil njihov trud zaman, je Elija iz dvanajstih kamnov zgradil oltar, naložen ogenj in žrtev je dal politi z veliko vode in potem je molil k svojemu Bogu. Bog je odgovoril takoj. Žrtev, les, vodo in kamne oltarja je požrl ogenj. Ljudstvo je padlo na tla in priznalo: »Gospod je Bog!« Elija pri potoku Kišonu ubije Baalove duhovnike in Ahaba pozove, naj se pripravi na skorajšnji dež. Elija na gori Karmel sam moli za dež. Ob najmanjšem znamenju obvesti Ahaba. Ko začne deževati, se Ahab na svojem vozu pelje v Jezreel, Elija pa je tekel pred njim.

1.2 OSEBE

- Elija: prerok, Tišbejec iz Gileada.
- Ahab: sedmi kralj severnega kraljestva, vladal je od 874-852 pr. Kr., Omrijev sin in prestolonaslednik; nanj je močno vplivala žena Jezabela, hči kralja Etbaala v Sidonu, ki je v Izraelu uvedla in zahtevala služenje Baalu (*primerjaj tudi z 1.5*).
- Baalovi duhovniki: 450 jih je svoje malikovanje ob Ahabovemu dovoljenju in Jezabelini zahtevi opravljalo v Izraelu in Samariji, v Baaalovem templju, ki so ga zgradili v času Ahabovega vladanja.

- Ljudstvo: prebivalci Izraela, ki se niso mogli odločiti ali bi služili Bogu ali Baalu.
- Elijev služabnik.

1.3 KRAJ DOGAJANJA, OKOLICA

- Karmel (»sadovnjak«): gorska veriga na severozahodu Izraela, okrog 60 km južno od Tira, na območju Aserjevega rodu (*Joz 19,26*); na zahodu meji na Sredozemsko morje, omejuje zaliv Ako na jugu; dogajanje v 1. knjigi kraljev se je verjetno dogajalo na vrhu El Muchraqa (»kraj sežiganja«) na jugovzhodu Karmela.
- Kišon: potok, ki teče po ravnini Jezreel, mimo severovzhodne shrani Karmela in se izliva v Sredozemsko morje (vzhodno od Haife).
- Jezreel (»Bog seje«): mesto na območju rodu Isaharja, danes Zerin, ki leži na ravnini Jezreel; zaradi ugodne strateške lege in dobrega podnebja so ta kraj kralji severnega kraljestva imenovali za svojo drugo rezidenco (poleg Samarije).

1.4 ČAS DOGAJANJA

V času Ahabovega vladanja (874-852 pr. Kr.), po triletni suši v Izraelu.

1.5 RAZLAGA POJMOV

- Baalov kult: »Baal« je ime različnih božanstev v Palestini in Siriji. Vse dokler Izraelsko ljudstvo ni bilo odpeljano v babilonsko ujetništvo, se je služenje Baalu vedno znova pojavljalo med njimi. Zaradi poroke Ahaba in Jezabele se je sirijsko-feničanski Baalov kult razširil po celotnem Izraelu. Služenje Baalu je vključevalo tudi to, da so starši žrtvovali svoje otroke, dogajale so se tudi spolna razuzdanost, prostitucija v templju in ekstatično plesanje (*glej v. 28*).
- Vrstica 21: *»Doklej boste omahovali na dve strani?«* = ljudstvo se (na zunaj) nikoli ni povsem odvrnilo od Gospoda, vendar so poskušali čaščenje Boga povezati z Baalovim kultom (sinkretizem). Elija pokaže, da je jasna odločitev neizogibna (*glej tudi v. 21b*).
- Vrstica 29: čas jedilne daritve = verjetno med 15. in 18. uro (*primerjaj s 4 Mojz 28,4*).

2. VODILNA MISEL

Obstaja samo eden resnični Bog (*glej tudi prvo zapoved, 2 Mojz 20,1*).
Druge možnosti:

- Kdor se spreobrne k Bogu, k temu se obrne tudi Bog.
- Kdor moli v veri, ta premakne Božjo roko.
- Bog od vsake osebe zahteva jasno odločitev.

3. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI MLAJŠI SKUPINI

3.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE

V času in družbi, ki smatra da je mogoče skoraj vse, je otrokom zelo težko posredovati nekaj o Božji vsemogočnosti in veličini. Ponuja se nam obstoječi dogodek, s katerim lahko pokažemo resničnost te vsemogočnosti, in pokažemo nasprotje s številnimi, vendar

nesmiselnimi napori Baalovih duhovnikov. Otroci, ki so se spreobrnili k Jezusu Kristusu, so pogosto potisnjeni na stranski tir, tudi v šoli. Zgodba je zelo primerna za opogumljanje otrok, naj priznajo svojo vero.

3.2 PRIPRAVA UVODA

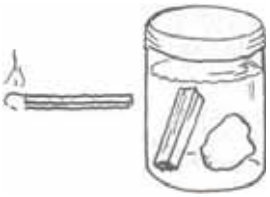

3.2.1 Tematska lekcija: s sabo prinesite kozarec s pokrovom, ki naj je do polovice napolnjen z vodo, v katerem se nahaja kos lesa in kamna (les mora biti v vodi že nekaj ur). Pokažite vžigalico. Verjetno bodo otroci spontano povedali, da moker les ni mogoče vžgati, kaj šele kamen. Namig, da sta premočen les in kamen enkrat že zagorela, in sicer brez vžigalice, vas privede do zgodbe.

3.2.2 Neposreden uvod: imate priložnost napeto prikazati Elijev izziv v neenakem merjenju moči (*glej 3.3*).

3.3 IZVEDBA LEKCIJE

Prikažite situacijo na Karmelu: Elija stoji sam pred neodločno množico in poziva k odločitvi – Bog ali Baal! Pri tem na eno stran table za flanel ali steno pripnite lik Elije (*glej pripomoček 2/b, slika B*).
Nasproti njemu stoji 450 Baalovih duhovnikov. Da bi ponazorili to število, desetkrat skopirajte *pripomoček 2/a*, na katerem je 45 likov, jih v krogu zlepite skupaj in jih postavite nasproti Eliji (*za druge možnosti ilustracij glej 3.4.2*). Ob tem pripovedujte, kako se je moral ob tej premoči počutiti Elija. Ko razlagate naprej, pokažite oltar z žrtvijo, ki se nahaja med Baalovimi duhovniki (*glej pripomoček 2/b, slika A*). Ob prikazovanju truda malikovalcev poskušajte ustvariti krike in nemir, ki je vladal tam več ur, nato pa predstavite rezultat – vse je bilo brez uspeha!
Ob pripovedovanju Elijevih dejanj ravnajte podobno (*glej pripomoček 2/b, slika B*) in poudarite napetost ter tišino ljudstva, ko so opazovali, kako Elija iz dvanajstih kamnov sestavlja oltar in moli. Otroci naj skupaj z vami preštejejo dvanajst veder vode. Po Elijevi molitvi iz neba pade ogenj in pogoltne daritev, les, kamne, vodo: preko celotnega Elijevega oltarja položite rdeč transparent v obliki ognja.
Ljudstvo pade na kolena in kliče: *»Gospod je Bog!«* Odločitev za Elijevega Boga je padla, vendar pa ni odločil Elija, ampak Bog. Ob nadaljevanju zgodbe še enkrat prikažite Elijo, kako vneto moli in kako se Bog obrne k njemu. Na koncu dovolite otrokom, da ugotovijo, kdo še manjka na tabli: Bog, ki je z Elijo. Poleg Elije pripnite barvno posebno vpadljiv napis »Bog«.

3.4 UTRJEVANJE

3.4.1 Otrokom razdelite kopiji *pripomočka 2/a in 2/b*. Otroci naj izrežejo like in na karton nalepijo ter sestavijo scenografijo (*za primer glej tudi 3.3*).

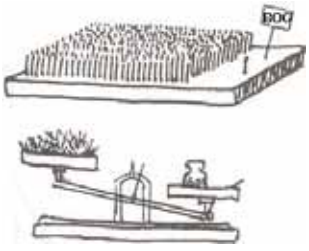

3.4.2 Za ponazoritev razlike v številu med otroke razdelite 450 vžigalic, ki jih naj otroci zapičijo v ploščo stiropora. Tem 450 vžigalicam nasproti postavite le eno. Le kako se je Elija počutil! Toda – na svoji strani je imel Boga. Poleg Elije postavite sliko z napisom »Bog« (karton z leseno paličico). Druga možnost: teh 450 vžigalic položite v skledico na tehtnici, v drugo skledico pa položite le eno vžigalico in dodajte težko utež.

3.4.3 Raziskovalci: Delovni list 2 – mlajša skupina.

4. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI STAREJŠI SKUPINI

4.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE

Starejši otroci so verjetno že doživeli, da so tudi odrasli, ki so se odločili za Jezusa Kristusa, »šepali« v svoji veri in jim je primanjkovalo potrebne doslednosti v hoji za Kristusom. Računajte tudi na to, da se otroci ne bodo mogli sprijazniti z dejstvom, da je Elija pobil Baalove duhovnike, in bodo to smatrali kot grozoto. Tukaj se vam ponuja priložnost, da usmerite pozornost otrok na Božjo svetost in pojasnite, da tiste, ki ne želijo priznati Boga (le ljudstvo je padlo na svoje obličje, Baalovi duhovniki ne!) čaka sodba.

4.2 PRIPRAVA UVODA

4.2.1 Enega otroka prosite, da šepa; to bo storil po eni nogi. Potem nekoga prosite, da naj šepa z obema nogama. Pri tem se bo izkazalo, kako smešen prizor je to.

4.2.2 Pogovor o nedoslednosti v hoji za Kristusom: V katerih situacijah se niste odločili niti za Boga, niti proti njemu? Preprosto ste stali na sredini in si niste upali izustiti resnično izpoved.

4.3 IZVEDBA LEKCIJE

Na kratko predstavite situacijo (*glej tudi 3.3*). Elija na zbrano množico naslovi vprašanje: »Doklej boste omahovali na dve strani?« (*primerjaj z 1.5*) Ob tem razložite, kaj je Elija mislil z besedo omahovati in jasno povejte, da je treba sprejeti jasno odločitev, namreč da sledimo le resničnemu Bogu. Vendar, kdo lahko odloči, kateri je pravi Bog? Ali bodo lahko Baalovi duhovniki prepričali? Ali bo lahko Elija predstavil prave dokaze? Na koncu lahko ta odgovor dá le Bog! In ravno njemu je Elija prepustil odločitev. Na kratko pojasnite neuspešno početje Baalovih duhovnikov (*primerjaj v. 28 in točko 1.5*). Pri tem se pogovorite o tem, zakaj so njihovi kriki in plesi tako smešni: to so le človeške ideje, za katere ljudje mislijo, da učinkujejo. Vendar pa učinkujejo le na ljudi, ne na Boga. Ob tem povlecite vzporednice z verskimi aktivnostmi, pri kateri uporabljajo podobna sredstva.
Tem stvarem nasproti postavite trezno in realno ravnanje Elije (*glej tudi 4.4.1*). Skupaj preberite Elijevo molitev (*v. 36 in 37*). Potem naštejte značilnosti molitve v veri:
① Elijev nagovor: Gospod.
② Elijeva drža: hlapec.
③ Jasno in glasno izražanje prošnje.
④ Sklicevanje na Božje obljube in navodila: »Po tvoji besedi«.
Pri ubijanju Baalovih duhovnikov računajte na ugovarjanje (zgroženost) otrok (*glej 4.1*). Na dežju, ki je sledil (kot simbol Božjega blagoslova), lahko pokažete naslednje: odločitev za Boga, spreobrnitev k njemu in priznanje sodbe vodi do tega, da lahko Bog blagoslovi.

4.4 UTRJEVANJE

4.4.1 Primerjava Elije in Baalovih duhovnikov (*glej tudi 3.4*): skupaj z otroci na tabli prikažite to nasprotje, npr. 450:1, kriki – tišina, plesanje – stanje pred Bogom, dolgo klicanje – kratka molitev ipd.

4.4.2 Razmišljanje o Božji veličini in moči: V čem se kaže Božja moč? Kaj vse zmore Bog v primerjavi z maliki – Baalom? (*ob tem preberite Ps 115,3 v primerjavi s Ps 115,4-7 in Jer 32,17*).

4.4.3 Raziskovalci: Delovni list 2 – starejša skupina.

5. PRIMERNA PESEM

6. PREDLOGI ZA UČENJE ZLATE VRSTE

Zlata vrsta (*glej pripomoček 2/c*) je napisana na dvanajstih kamnih (karton, koščki folije …). Če otroci koščke pravilno sestavijo, dobijo Elijev oltar (*za razlago zlate vrste glej 1.5*).

7. PRIPOMOČKI

Pripomoček 2/a

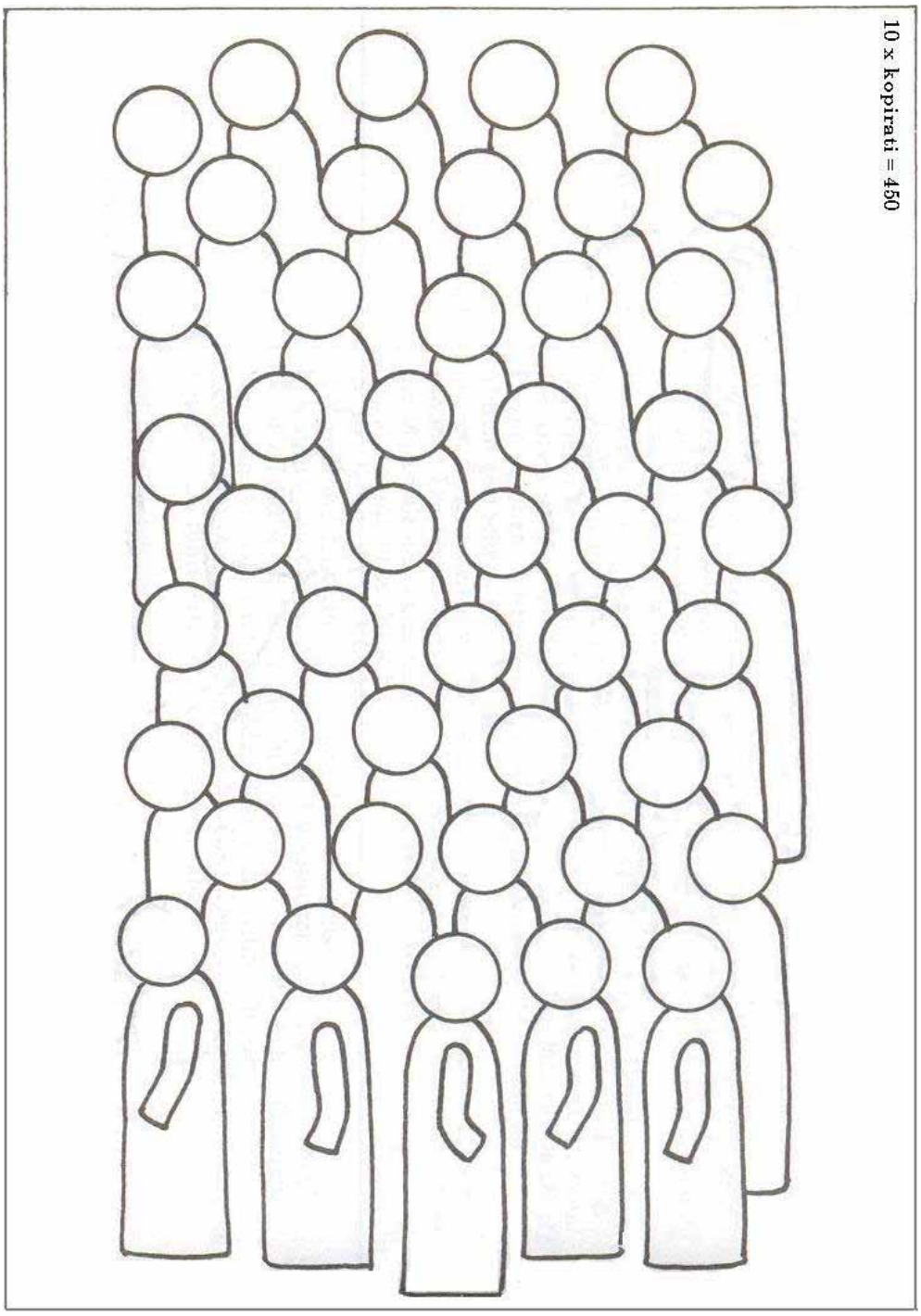

Pripomoček 2/b

A.

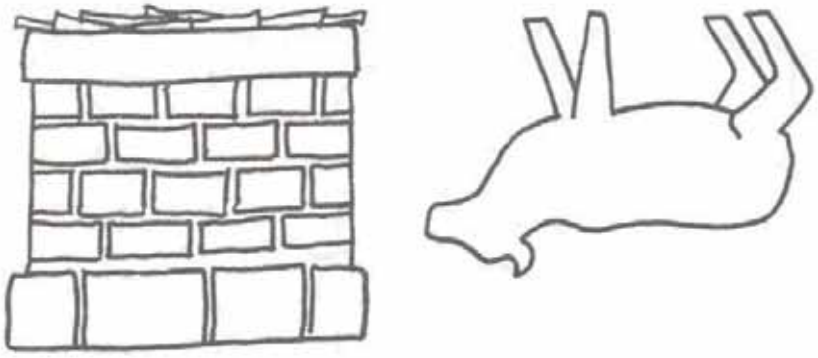

Baalov oltar

B.

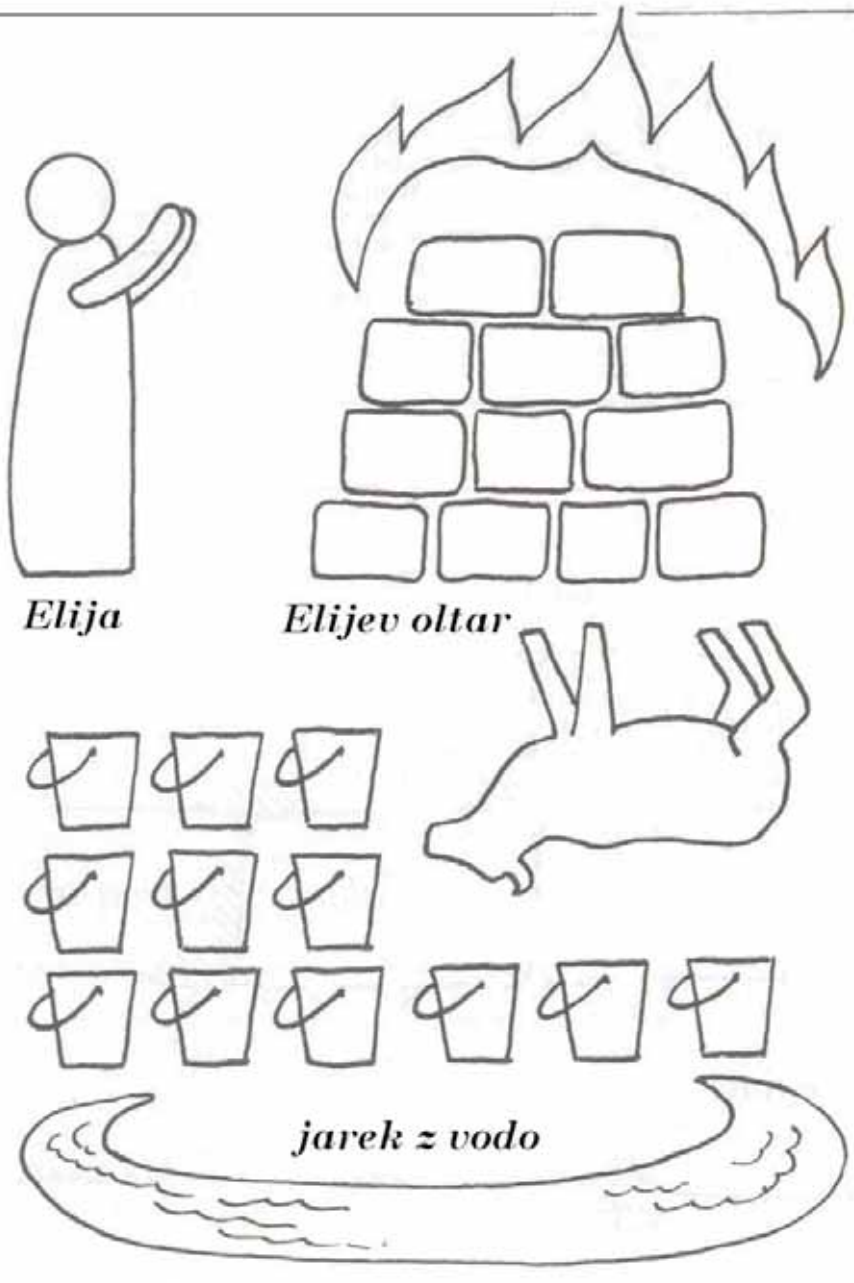

Pripomoček 2/c

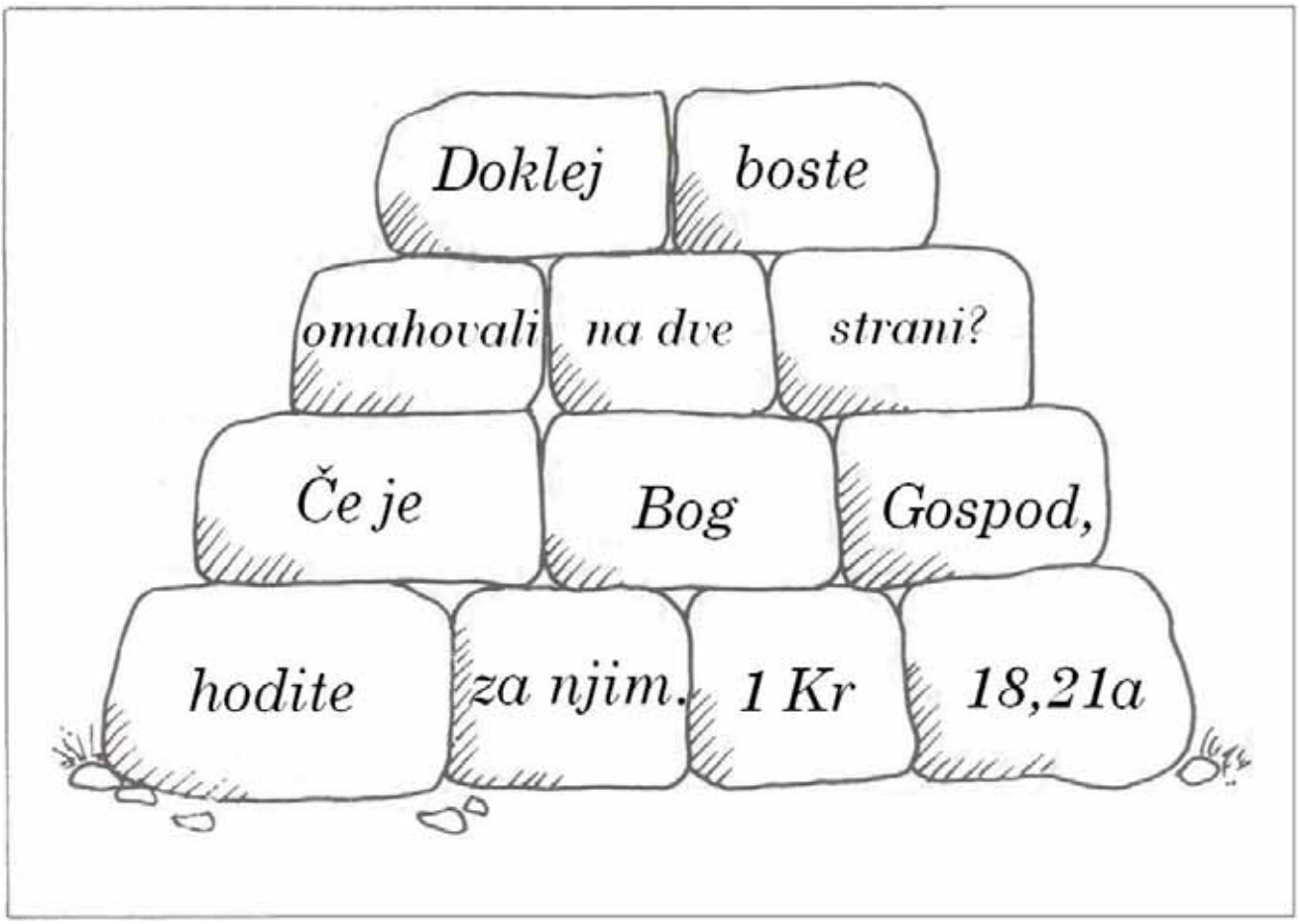

RAZISKOVALCI

Delovni list 2 – mlajša skupina

Oštevilči slike v pravilnem vrstnem redu!

___ Bog je poslal ogenj na Elijevo daritev. Vsi ljudje so častili resničnega Boga.

___ Elija je daroval žrtev Bogu.

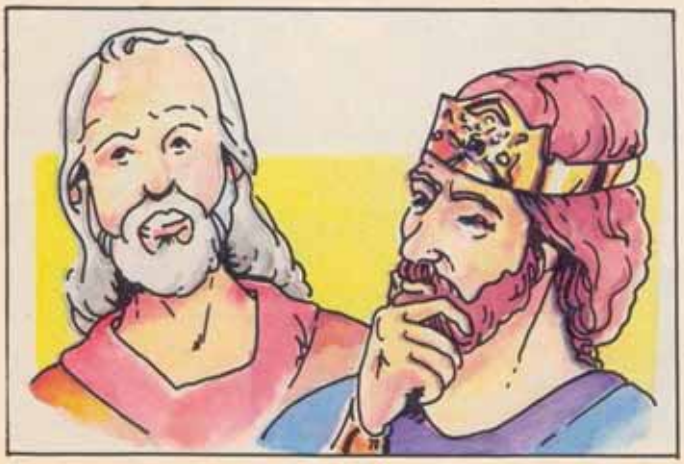

___ Bog je poslal Elijo, da spregovori kralju Ahabu. Ahab ni ljubil Boga.

___ Nekateri možje kralja Ahaba so darovali žrtve lažnemu bogu Baalu.

KO JE MARKOVA BABICA BILA BOLNA, SO MU LJUDJE DAJALI NASVETE …
BABICA JE BOLNA. RAD BI JI NA NEK NAČIN POMAGAL.
PREBERI NJEN HOROSKOP. MOGOČE TAM NAJDEŠ POMOČ.
LAHKO BI JI POSLAL NEKAKŠEN AMULET.
LAHKO BI JI DRŽAL FIGE IN UPAL, DA SE BO VSE DOBRO KONČALO.
JAZ MISLIM, DA BI MORAL MOLITI K BOGU ZA NJENO ZDRAVJE.
MARKO JE BIL PAMETEN FANT IN JE SPREJEL EDINI RAZUMNI PREDLOG. MOLIL JE K BOGU, NAJ POMAGA NJEGOVI BABICI IN ONA SE SEDAJ POČUTI BOLJŠE.
MW

RAZISKOVALCI

Delovni list 2 – starejša skupina

V stolpec, ki opisuje tvoje stališče v dani situaciji, vpiši križec!

ZAUPANJE V DRUGE

Kaj bi rekel/la, če…	z veseljem pristanem	ne	ja, vendar pod pogoji
Tvoj znanec si želi za vikend sposoditi tvoj walkman in iti na taborjenje.			
Nekdo, ki ti je že dolžan denar, te spet prosi, da mu posodiš denar.			
Tvoja prijateljica je izgubila knjigo. Ti pravkar ponavljaš za kontrolno. Prijateljica te prosi, da ji posodiš knjigo samo za en večer.			
Dokopal si se do deset vstopnic za koncert, ki je že razprodan. Devet tvojih prijateljev te prosi, da jim kupiš vstopnice, s tem, da ti plačajo kasneje.			
Prikazujejo film, katerega bi vsekakor želel videti, vendar ne sam. Sorodnik je obljubil, da bo prišel pote, vendar veš, da te je v preteklosti že pustil na cedilu.			
Če ne pospraviš sobe preden se mama vrne, bodo težave. Najboljši prijatelj te vabi ven. Tvoja sestrica pravi, da ti pospravi, če ji plačaš.			
Tvoja prijateljica je dobila drsalke. Ponudi ti, da narediš en krog, čeprav še nisi drsal. Prepričuje je te, da je to lahko.			
Starši so ti dovolili, da doma prirediš zabavo. Siguren si, da se tvoja klapa ve obnašati, toda oni želijo pripeljati še nekatere, ki jih ti ne poznaš.			
Zvedel si, da gre tvoj prijatelj na razstavo znamk. Ti si brez denarja in mu daš svojo zbirko, da jo proda. Vpraša te, če sprejmeš kakršnokoli vsoto.			
Tvoj prijatelj je prišel na tekmovanju v tenisu v finale, kjer je prva nagrada lopar in trenirka. Prosi te, da mu odstopiš svojo karto za prevoz, on pa ti bo dal, če zmaga, na izbiro lopar ali trenirko.			

SAMOIZPIT

Ko se moja vera najde na preizkušnji, jaz običajno..
(napiši križec na črto med dvema nasprotjema, ki bo pokazal, kje se nahajaš).

odneham _____ vztrajam

dvomim v Boga _____ upam v Boga

potrebujem pomoč _____ se dobro držim

obtožujem druge _____ se učim o sebi

Naštej 5 načinov, na katere se preizkuša tvoja vera

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

VELIK SPOR
TAM JE TA ZMEŠANI ELIJA.
TI SI IZZVAL TO SUŠO.
1
NE JAZ, KRALJ, AMPAK TI – S TEM, DA SI SE PRIKLANJAL MALIKOM.
2
TI IN TVOJ OČE STA SE UPRLA EDINEMU RESNIČNEMU BOGU.
ALI LAHKO DOKAŽEŠ, DA JE TVOJ BOG EDINI RESNIČNI BOG?
3
DA, KRALJ AHAB, LAHKO. ZAPOVEJTE, DA VES IZRAELSKI NAROD PRIDE K MENI NA GORO KARMEL. TAM SE BOMO BOJEVALI.
PRIPELJITE TUDI 450 BAALOVIH PREROKOV
4
PRIPELJITE TISTA DVA BIKA!
5
PRIPRAVITE DRVA, NA KATERA BOSTE POLOŽILI UBITEGA BIKA KOT ŽRTEV. JAZ BOM ISTO STORIL Z DRUGIM BIKOM.
6
VI ZAČNITE PRVI MOLITI K BAALU, DA POŠLJE OGENJ.
7
KDOR ODGOVORI IN POŠLJE OGENJ, TA JE RESNIČEN BOG. ALI SE STRINJATE?
V REDU.
STRINJAMO SE.

Izraleski narod je spoznal, da je Elija imel prav: samo eden je pravi Bog. Tiste lažne preroke so odvedli in ubili. Tedaj so se pojavili črni oblaki, začelo je deževati in to je bil konec suše.
1 Kr 18

4. lekcija

ELIJA IN ELIZEJ

SVETOPISEMSKI TEKST:
2. knjiga Kraljev 2,1-18

ZLATA VRSTA:
»Gospod je dober tistim, ki upajo vanj, duši, ki ga išče.«
Žal 3,25

1. ZA RAZUMEVANJE TEKSTA

1.1 VSEBINA

V severnem kraljestvu (Izrael) so vladali brezbožni kralji. Malikovali so in niso spraševali o Božji volji. Ravno nasprotno, vladali so povsem samovoljno in svojih težav niso prinašali pred Boga, ampak pred poganske, mrtve bogove (*2 Kr 1,3*). Za Boga je bila to grozota (*5 Mojz 6,14-15*), zato je preko svojih poslancev in izkazovanja moči poskušal pokazati na njihove napake, vendar pa je moral tam, kjer ni bilo več možne vrnitve, soditi in kaznovati (*2 Kr 1,16*). Elija je bil eden od Božjih poslancev. Sedaj pa se je bližal konec njegovega življenja, kajti Bog ga je želel vzeti z Zemlje. Njegovo delo bi naj prevzel Elizej. Tega je Elija po Božjem naročilu že pred časom poklical v službo (*1 Kr 19,19-21*) in mu je do sedaj služil. Tekst opisuje zadnjo Elijevo pot v spremstvu Elizeja. Opisana je globoka skupnost obeh mož, zanimiv dialog dveh zaupnih prijateljev, dokler eden od njiju, Elija, ni vzet v nebo. Tako ostane Elizej, Elijev naslednik, sam. Tako sicer izgleda navzven, vendar je Bog v tem brezbožnem okolju z njim.

1.2 OSEBE

- Elija: velik prerok v severnem kraljestvu, ob koncu svojega življenja (*glej 1. lekcijo, 1.2*).
- Elizej (= »Bog je svet« oz. »Bog je pomagal«): Šafatov sin iz Abel Mehole; z očetovega dvorišča je bil poklican za Elijevega naslednika (*1 Kr 19,16, 19-21*); služil je Eliji in bil njegov učenec (*primerjaj z 2 Kr 3,11*).
- Preroški sinovi: pripadniki preroških šol, ki so se zbirali okrog prerokov – npr. Samuela in Elije – v skupni molitvi, za skupnost in poučevanje ljudstva po Božji besedi in volji.

1.3 KRAJ DOGAJANJA, OKOLICA

- Gilgal: kraj ob Jordanu, okrog 25 km vzhodno od Betela (*glej 21. lekcijo v 6. učbeniku, 1.3*).
- Betel: izvirno »Božja hiša«; Jerobeam je tukaj dal postaviti zlato tele (*1 Kr 12,26-30*). Pozneje je bil ta kraj preimenovan v Bet Aven (»kraj sramote malikov« – *Ozej 4,15*); na tem kraju je bila preroška šola.
- Jeriho: mesto okrog 8 km zahodno od Jordana; Jozue ga je uničil, obnovil ga je šele Ahab; tudi tukaj je bila preroška šola (*glej 22. lekcijo v 6. učbeniku*).
- Izrael: po razdelitvi kraljestva je bilo to severno kraljestvo; vsi zgoraj navedeni kraji so bili v tem severnem delu.
- Jordan: pomembna reka v Palestini – od severa proti jugu teče skozi veliko dolino; globoka je do 6 m in široka okrog 30 m.

1.4 ČAS DOGAJANJA

Čas lahko relativno natančno določimo z dogodki, ki so se zgodili pred in po tem dogodku. Dogodek se je zgodil na začetku Joramove vladavine, v letih 852-848 pr. Kr.

1.5 RAZLAGA POJMOV

- Vrstica 2: »ne zapustim te« = prvi del prisege. Drugi del ni bil nikoli izrečen.
- Vrstica 3: prerok = Božjih govornik, ki prinaša določeno informacijo, sporočilo. Stvari vidi z vidika večnosti in se zaveda nujnosti življenja po Božji volji.
- Vrstica 5: »vzel tvojega gospodarja od tebe« = Bog verjetno ni napovedal le Eliji, kakšne namene ima z njim. To je povedal tudi Elizeju in preroškim sinovom. Bog želi Elijo dvigniti v nebo.
- Vrstica 6: »ostani tu, prosim« = ta izjava Elije se morda zdi nerazumljiva. Prihajajoči dogodek je želel doživeti sam in ni želel zbujati velike pozornosti. V tem se kaže njegov ponižen značaj.
- Vrstici 8 in 14: udaril je s plaščem = plašč se ne sme smatrati za mistični element. Veliko bolj je bil uporabljen kot predmet, s katerim so bila izvedena dejanja v veri. Plašč sam po sebi ni napolnjen s čarobnimi močmi.
- Vrstica 9: »dvojni delež tvojega duha« = prvorojenec v družini je vedno dobil dvojni delež dediščine (*5 Mojz 21,17*). Elizej prosi, naj je priznan kot dedič Elijeve preroške službe (*primerjaj s 15. vrstico*).
- Vrstica 11: ognjeni voz, ognjeni konji, vihar: nadnaravni pojav, ki ga je Bog uporabil, da je vzel Elijo z Zemlje. Vsak tega pojava ni mogel videti (*v. 16*). Kako točno je potekala Elijeva pot v nebo, nam kljub 11. in 12. vrstici ostane skrito.
- Vrstica 12: »Izraelovo bojno vozovje in njegovi konjeniki« = možno je, da ta izjava pomeni, da je bil Elija za Izrael bolj pomemben kot vsi vojni vozovi in konji.
- Vrstica 12: »zgrabil je svoja oblačila in jih pretrgal na dva kosa« = med drugim tudi izraz velike žalosti.
- Vrstica 15: »se mu do tal priklonili« = preroški sinovi so spoznali, da je Elijev duh sedaj v Elizeju. S tem, ko so se mu priklonili, so ga sprejeli kot naslednika.
- Vrstica 17: »silili so vanj« = preroški sinovi so tako dolgo silili v Elizeja, da je popustil, pa čeprav se je zavedal nesmiselnosti (*v. 18*).

2. VODILNA MISEL

Predaja štafete: Elijeva služba je končana in sedaj »v Božjem imenu naprej teče« njegov naslednik Elizej. Tako mora Božje sporočilo preko Božjih poslancev teči skozi čas. Elizej Elije ne spremlja zaradi občutka dolžnosti, ampak zato, ker si želi živeti v Božji bližini in želi živeti za svojega Boga. Bog se je na to odzval (*primerjaj vrstice 10, 11 in 15).*

Druge možnosti:

- Življenje z Bogom je luč v temnem času brez Boga.
- Življenje z Bogom vodi do lepega cilja.

3. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI MLAJŠI SKUPINI

3.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE

Namen vašega dela je, da otrokom čim bolj približate Boga, Jezusa Kristusa in Sveto pismo. To pomembno informacijsko podlago otroci potrebujejo zato, da se bodo lahko v soočenju s številnimi negativnimi vplivi pravilno odločili. V tem procesu so nujno pomembni dobri zgledi. Pri Elizeju je podobno. Ali je bil takrat, ko je bil poklican, že pripravljen? Vsekakor sta ga njegovo predznanje in Elijev zgled zaznamovala tako, da se je v konkretnih trenutkih odločil za Božjo pot. Posledica: Bog se veseli tega in potrdi to odločitev. Otrokom predstavite ljubečega Boga, ki se jim bo vtisnil v srce in kateremu bodo nekoč v življenju rekli »hvala«. Setev, ki temelji na upanju.

3.2 PRIPRAVA UVODA

3.2.1 Z Elizejevega vidika pripovedujte o tem, kako je Elija poklical Elizeja (*1 Kr 19,19-21*), pri čemer vključite Elizejeve misli in držo srca: »Tam prihaja nekdo. Kaj želi? Nekoč sem ga nekje že videl – sedaj pa prihaja proti meni – …« (Pogovor z Elijo in razmišljanje o hoji z Bogom. Kratko razmišljanje. Odločitev.) Morda lahko ta dogodek tudi odigrate.

3.2.2 Učenje s pomočjo predmeta (druga vodilna misel): Na mizo položite plastične sponke. Med njimi naj je ena železna. Potem vzamite magnet in ga na določeni razdalji premikajte nad sponkami. Med vsemi sponkami se bo železna začela počasi premikati, dokler se na koncu ne ujame na magnet. Z otroki se pogovorite o tem, zakaj se je ta ena sponka ujela in razložite primerjavo: sponke = ljudje v zgodbi; železna sponka = Elija (morda boste morali uporabiti še dodatno sponko, ki bo predstavljala Elizeja).

3.3 IZVEDBA LEKCIJE

Glede na uvod si ob pripovedovanju postavite različna težišča. Ob uporabi 3.2.1 poudarite Elijev zgled in skupnost z Elizejem. Ob 3.2.2 začnite z Elijevo potjo v nebo, potem pa obravnavajte Elizeja kot naslednika. Zgodbo pripovedujte s pomočjo *pripomočka 4/a* ali slik iz flanela. Zgodbo razdelite na štiri dele:
① Elija pokliče Elizeja (eventualno že na začetku, vendar zelo na kratko).
② Elizej spremlja Elijo (ta korak lahko navežete na Elizejevo služenje, toda glavni namen tega poglavja je ideja o spremljevalcu vse do Jordana).
③ Elizej je priča Elijevega odhoda v nebo (tega dogodka ne olepšujte preveč, saj tega tudi Sveto pismo ne počne; veliko bolj pomembne so Elizejeve misli).
④ Elizej je Elijev naslednik (zgodbo zaključite z dogodkom pri preroških sinovih, ko ne najdejo Elije, *18. vrstica*).
Ob vseh točkah v ospredje postavite (delujočega) Boga (vizualni prikaz s puščicami):
K ①: - Bog želi uporabljati Elizeja.
- Elizej se odzove z »da« in gre z Elijo.
K ②: - Bog dá Elizeju spremljevalca/zgled.
- Elizej mu služi in ostane z njim.
K ③ - Bog Elijo vzame k sebi v nebo.
- Elizej želi biti njegov naslednik.
K ④ - Bog postavi Elizeja za naslednika in ga potrdi.
- Elizej ima doživetje z Bogom.

3.4 UTRJEVANJE

3.4.1 Otrokom pripovedujte o primeru, ko otrok v težki situaciji zaupa svojemu očetu. Vé, da je oče tam in da ga ima rad. Otrok dobi pomoč. Pogovor z otroci o Očetu v nebesih.

3.4.2 Ročno delo: v skladu z vodilno mislijo izdelajte kazalo. Sliko lahko narišejo otroci sami. Nato se z njimi pogovorite o tem, da Bogu lahko zaupamo, ker nas on ljubi (*glej pripomoček 4/b*).

3.4.3 Raziskovalci: Delovni list 4 – mlajša skupina.

4. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI STAREJŠI SKUPINI

4.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE

Bog vedno čaka na našo odločitev, ker nas ne želi siliti. Pa naj bo to pri prvem zaupanju v Boga ali pri odločitvah v verskem življenju. Daje nam obljubo svoje ljubezni in svoje dobrote. Zato moremo reči »da«. Vsi dobri nasveti in zgledi so nam v pomoč, da se lahko pravilno odločimo. Na Elizejevem primeru se lahko z otroki pogovorite o njegovi jasni odločitvi za Boga in pokažete, kako se je Bog odzval na to. Nato preidite na naša življenja.

4.2 PRIPRAVA UVODA

4.2.1 Kviz: za poglobitev znanja, pridobljenega v zadnjih lekcijah (*glej prvo, drugo in tretjo lekcijo*) lahko z otroci izvedete kviz o Elijevem življenju, ki se konča z vprašanjem o Elijevem nasledniku.

4.2.2 Igriv uvod: načelo »naslednika« lahko otrokom prikažete s štafetnim tekom. Potem začnite pripovedovati zgodbo, ki se prične s tem, da Elija pokliče Elizeja, pri čemer pojasnite »predajo štafete«.

4.3 IZVEDBA LEKCIJE

4.3.1 Zgodbo pripovedujte s pomočjo *pripomočka 4/a*. Pri tem poudarite:
① Elizej se odloči (poziv – *vrstice 2, 4, 6, 9*).
② Bog se odzove na to odločitev (*vrstice 10-12 in 15*).

4.3.2 Skupaj z otroci preberite svetopisemski tekst (*glej 1.5*) in se pogovorite o Elizejevih odločitvah (pojasnite pojme); posebno pozornost namenite *9. in 10. vrsti*, ko si Elizej zaželi dvojni delež. Ali si ni mogel zaželeti česa boljšega? Zakaj si je zaželel ravno to? Kaj bi si mi zaželeli na njegovem mestu? Kako bi Bog odgovoril na to željo?
Osrednje vprašanje: Zakaj je bila ta želja za Elizeja tako privlačna v primerjavi z vsemi ostalimi? V pogovoru preidite na zlato vrsto.

4.4 UTRJEVANJE

4.4.1 Elizejevo življenje naredite bolj aktualno in vprašajte, kako se odločamo danes. Pri tem razvijte nasprotje. Za in proti: odločitev za Boga ali proti njemu. Otrokom dovolite, da navedejo razloge. Otrokom jasno nakažite, da odločitev za Boga človeško gledano prinaša veliko slabih stvari. Vendar na drugi strani stoji Bog, ki nas ljubi. Torej moramo odločitev za Boga sprejeti sami.

4.4.2 Če je potrebno, otrokom na podlagi Janeza 3,16 na kratko pojasnite pot odrešenja. Bog je v svoji ljubezni storil vse, da lahko mi živimo. Kako se bomo odzvali na to? Sedaj dobi zlata vrsta nov pomen. Gospod je dober in mi lahko to izkusimo.

4.4.3 Pogovor o poti v nebo (*primerjaj s 3.2.2*): Bog ljudi jemlje k sebi (*npr. Henoh v 1 Mojz 5,24*). Naslednji velik dogodek za kristjane je pot vernih – cerkve v nebo (*glej 1 Tes 4,16-18 in pripomoček 29/a v 1. učbeniku*).

4.4.4 Raziskovalci: Delovni list 4 – starejša skupina.

5. PRIMERNA PESEM

6. PREDLOGI ZA UČENJE ZLATE VRSTE

Verjetno boste morali pojasniti abstraktne pojme »dober«, »upati« (potrpežljivo upati) in »duša« (najbolje na podlagi primerov), pri čemer se jasno pokaže načrt odrešitve (na kakšen način je Bog dober?). Nakažite tudi na to, da »iskanje Boga« ni enkratna stvar, ampak življenjsko načelo. Elizej se je vedno znova odločil za isto pot kot Elija in njegova želja ob Elijevem odhodu v nebo je bila skupek prejšnjega življenja (*glej pripomoček 4/c*).

7. PRIPOMOČKI

Pripomoček 4/a

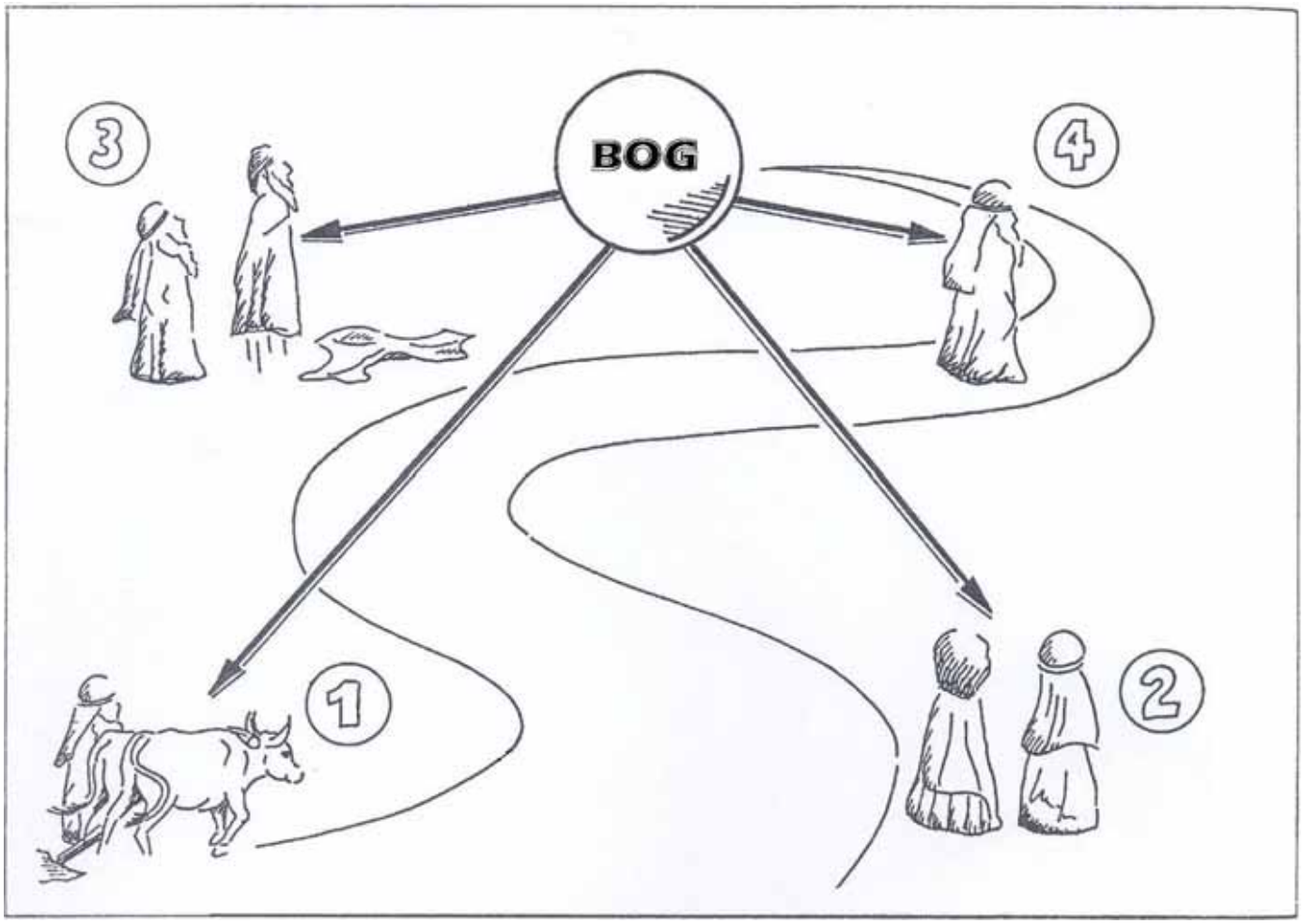

Pripomoček 4/b

Pripomoček 4/c

»Gospod je dober tistim,
ki upajo vanj,
duši, ki ga išče.«

Žalostinke 3,25

Elija
Elizej
nebo
reka
plašč
voz
konji
vihar
Nastopil je čas, da odide v .
je 3 rekel, da naj počaka,
medtem, ko je šel v drug kraj. je vsakokrat
rekel: "Ne zapustim te!"
in sta prišla k .
je udaril vodo s se je razdelila. Nato
je prišel ognjeni in .
je bil vzet v v .
je pobral . Sedaj je bil Božji poslanec.

RAZISKOVALCI

Delovni list 4 – mlajša skupina

Uporabi šifre spodaj, da izveš, kako se glasi današnja zlata vrsta!

A	Č	D	E	G	I	J	K	M	N	O	P	R	S	Š	T	U	V

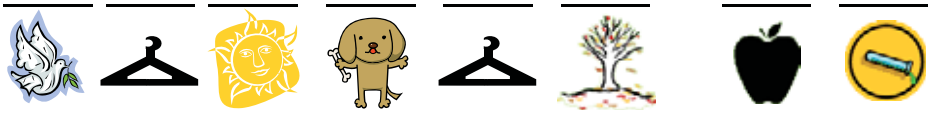

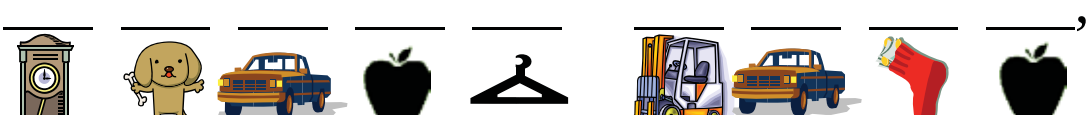

Žalostinke 3,25

RAZISKOVALCI

Delovni list 4 – starejša skupina

Vpiši naslednje besede iz današnje lekcije v križanko spodaj. Ena beseda je že vpisana, da ti bo pomagala začeti. Zakaj ne bi začeli z najdaljšo besedo?

ELIJA	**REKA**	**VIHAR**
ELIZEJ	**PLAŠČ**	**NEBO**
PREROKI	**KONJI**	**VOZ**

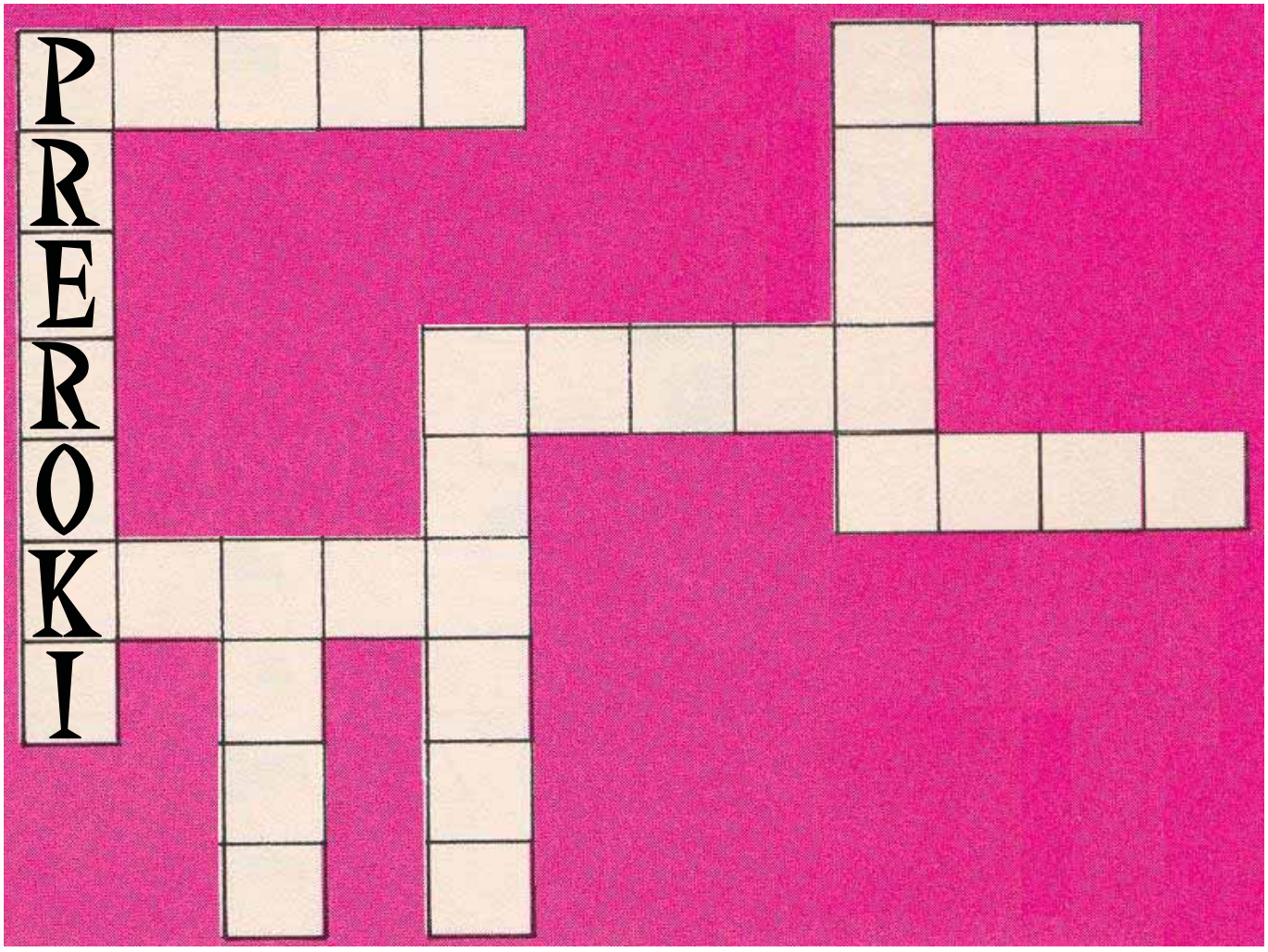

5. lekcija

ELIZEJ IN VDOVINO OLJE

SVETOPISEMSKI TEKST:
2. knjiga Kraljev 4,1-7

ZLATA VRSTA:
»Moj Bog, bogat, kakor je, bo po svojem bogastvu v veličastvu potešil vse vaše potrebe v Kristusu Jezusu.«

Flp 4,19

1. ZA RAZUMEVANJE TEKSTA

1.1 VSEBINA

V obeh knjigah kraljev je opisovanje svetopisemskih zgodb obenem oznanjanje, kajti zgodovinska dejstva so navedena le s ciljem ponazarjanja, da kršenje Božjih zapovedi vodi do sodbe (politični uspeh kraljev ne šteje, šteje le bogaboječnost). Ta vrsta opisovanja zgodb bi naj Izraelskemu ljudstvu ponujala pot k Bogu, da bi iz hudobnih dogodkov lahko nastal blagoslov. Poročila o bogaboječih ljudeh služijo tudi za krepitev poslušnosti v veri v trenutkih krize. Tako Elizej, ki ga je Bog pooblastil, v *2 Kr 4* zaporedoma pomaga dvema vdovama – torej revnim, nezaščitenim in obupanim ljudem.
• *4,1*: stiska – izguba moža, zadolžitev, preteča nevarnost suženjstva = človek brez Boga (*Ef 2,12, 4,18; Lk 7,41; Jn 8,32; Rim 6,17; Gal 3,10; 4,3; 5,1*).
• *4,2*: edina lastnina – ki mora biti v poslušnosti dana na razpolago.
• *4,3-4*: jasno navodilo – brez dvomov, poslušne priprave, kot npr. čiščenje itn. = prepoznava in priznanje lastne stiske, poslušne priprave = Božji red za odrešitev človeka (*Iz 35,8*).
• *4,5-7*: čudovit dogodek = Bog iz milosti pomaga tistemu, ki ga prosi (tistemu, ki mu zaupa).
Čeprav celotno ljudstvo in posamezni kralji ne zaupajo več Bogu, se on vseeno mogočno pokaže posamezniku, ki mu povsem zaupa
Ena glavnih tem teksta so prazne posode, ki jih je treba napolniti. To lahko stori samo Bog, če se mu kot očiščene posode damo na razpolago in mu dovolimo delovati (*Iz 66,20b; Mt 23,25*). V prvi vrsti je vse odvisno od nas, četudi na začetku morda ni jasno, kaj želi Bog. Tako Božjega blagoslova ne bomo videli le mi sami, ampak tudi drugi; ostalo nam bo toliko, da bodo lahko tudi drugi živeli od izobilja.

1.2 OSEBE (*primerjaj tudi z 1.5*)

- Žena/vdova: »Elizejeva dekla«; vdova enega preroških sinov, »bogaboječega« človek.
- Upnik.
- Dva otrok/sinova kot potencialna sužnja.
- Vdovine sosede.
- Elizej: ime »Bog je pomagal, Bog pomaga« je obenem preroška ideja, kajti imeni *Elisha* in *Jeshua* (Jezus) imata enak pomen (*primerjaj s 4. lekcijo*). On je »oče preroških sinov«, torej vodja preroške skupnosti. Tako je odgovoren za poučevanje in delovanje tistih, ki so v »njegovi« službi. Elizej je neke vrste »zagotovilo« za Božjo prisotnost, kajti on je pomočnik v stiski (pomnožitev olja, kruha, obuditev mrtvega in še mnogo več). S pooblastilom govori kot Božji prerok (*2 Kr 3,16 in naprej*), popolnoma je predan svojemu delu (*2 Kr 4,34 in naprej*), je človek nepodkupljive poštenosti (*2 Kr 5,16*), je človek z duhovnim pogledom (*2 Kr 6,17*) in živi v zavedanju zmage (*2 Kr 6,15-23*).

1.3 KRAJ DOGAJANJA, OKOLICA

V severnem kraljestvu Izraela, točen kraj ni naveden. Elizej se je večinoma zadrževal v Samariji (*2 Kr 5,3*), preroški sinovi so živeli na različnih krajih (npr. Betel, Jeriha, Gilgal … – *2 Kr 2,3-5 in 4,38*).

1.4 ČAS DOGAJANJA

Po letu 850 pr. Kr. v času Joramove vladavine (*2 Kr 3,1*).

1.5 RAZLAGA POJMOV

- Vrstica 1: preroški učenci/sinovi prerokov = obstajale so preroške bratovščine, ki so stanovale na več krajih in občasno potovale po deželi. Borili so se proti kanaanski veri in se zavzemali za notranjo obnovitev ljudstva, in sicer na podlagi Božjega razodetja = nosilci Jahvejeve vere in obenem pomočniki ljudstva. Preroške skupnosti so protestirale proti precenjevanju zemeljskih dobrin in so bili deloma zaradi tega revni in podcenjevani (*za besedo prerok glej 1. lekcijo, 1 Kr 18,4; 22,6; točko 1.3*).
- Vrstica 1: upnik/suženjstvo zaradi dolga = sužnje, kot so navedeni tukaj, je bilo treba po šestih letih ponovno izpustiti. Takšna izguba sina je vdovo močno prizadela, saj je za to obdobje izgubila tudi zaščitnika in skrbnika (*Amos 2,6; Mih 2,9; 3 Mojz 25,39*).
- Vrstica 1: bogaboječnost/poslušnost = mož vdove je živel po Božjih zapovedih, ona pa je sedaj poslušno sledila navodilom Elizeja, Božjega moža. Povedala mu je (polna zaupanja) za svojo stisko, ne da bi kaj predlagala ali zahtevala. Potem sledi njegovim (na videz) neizvedljivim navodilom in doživi Božjo čudežno moč. Elizeja obvesti o čudežu, on pa ji naroči, kaj naj naredi z izobiljem. Božji mož ji naroči tudi nekaj samoumevnega – naj z zalogami olja plača svoje dolgove, s preostankom pa naj se preživlja; torej: poslušnost = pogoj za izpolnitev obljube (*Flp 2,8*).
- Vrstica 2: vrč olja (prazna, napolnjena) posoda = normalen vrč je bil brez ročajev, visok med 60 in 120 cm, njegova prostornina pa je bila 20-50 litrov. Služil je za shranjevanje moke, vode, vina, olja in žita. V sredozemskem okolju spada olje med najpomembnejša živila in je bilo pomembno tudi v pogledu na žrtvovanje, zato je bilo posebej dragoceno. Olje se ni množilo v vrču, ampak šele pri izlivanju. To je podoba duhovne energije. Naše življenje ne bo ocenjevano glede na dajanje/službo ali količino, ki smo jo prejeli/vzeli. Tako kot je vdova imela le ta vrč in ga je dala na razpolago, tako smo tudi mi posode, ki jih želi Bog uporabiti.
- V razmislek vam lahko med drugim služijo tudi naslednji pojmi: sosedje/bližnji, sposoditi si/posoditi; zaprta soba/vrata, zapirajoč se/odmaknjen kraj; dati na stran …

2. VODILNA MISEL

Kako lahko človek izide iz stiske (*primerjaj tudi s 26. lekcijo*). Predpogoj za Božjo pomoč je poslušnost.
Druge možnosti:

- Bog lahko iz malega naredi veliko (*Flp 4,19*).
- S svojimi vsakdanjimi težavami lahko pridemo pred Boga.
- Bog je vedno z nami, čeprav mi tega ne čutimo; tudi v brezizhodnih situacijah pozna izhod.
- Bogu se moramo dati na razpolago kot očiščene posode.

3. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI MLAJŠI SKUPINI

3.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE

Otroke pogosto bremenita strah in skrbi. To je predvsem strah, da bodo ostali sami, zato se posebej ponoči pojavi bojazen pred nerazložljivimi šumi. Otrokom jasno dajte na znanje, da tudi odrasli imajo težave in v svojem življenju ne morejo vsega sami razrešiti. Tako lahko v središče postavite vprašanje: Od kod lahko ljudje dobimo glavno pomoč? Ob tem nujno upoštevajte naslednje: predšolski otrok ima še precej »čarobno« podobo sveta, to pomeni, da za mnogimi stvarmi vidi nekaj skrivnostnega. Tako se lahko zgodi, da Boga smatrajo za »najvišjega čarovnika«, saj zmore vse. Tako otroci te starosti kar samoumevno zaključijo, da Bog skrbi za vse ljudi in izpolnjuje njihove želje. Zato ravno ob pripovedovanju čudežne zgodbe pazite, da ta čudež ne potisnete preveč v središče. Namesto tega pozornost usmerite na pogoje za uslišanje prošenj, na Božja načela in na odrešitev ljudi. Po drugi strani pa lahko prav s to zgodbo okrepite otroško zaupanje v vsemogočnega Boga. Tako otrokom, ki se počutijo majhne in nepomembne, pokažite (in s tem opogumite), da Bog skrbi za vsakega posameznika in želi uporabiti tudi šibke ljudi.

3.2 PRIPRAVA UVODA

3.2.1 Igra: Kdo si upa seči v vrečo in potipati kaj je notri? Kdo si upa iti preko grede in loviti ravnotežje ipd. (najmlajšim lahko pri tej hoji pomagate)? Vera in zaupanje sta iz človeškega vidika pogostokrat tvegani, saj rezultati niso merljivi in predvidljivi.

3.2.2 Z otroci se pogovorite o vlogah vrča, ob tem si pomagajte s prikazom dejanskega vrča.

3.3 IZVEDBA LEKCIJE

Na podlagi prikazovanja slik (*glej pripomoček 5/a*) otrokom pripovedujte zgodbo v naslednjih štirih korakih:
① ***Slika 1*** – stiska: upnik pride do ženske in zahteva denar, ki mu pripada. Če ne bo mogla plačati, bosta morala njena sinova (po judovskem pravu) za šest let iti v suženjstvo.
② ***Slika 2*** – v svoji stiski se vdova obrne na Božjega moža (Elizeja). V pogovoru z njim ji postane jasno, da je njena edina last preostanek olja. Ker je Elizej tako rekel, mu je to olje takoj dala na razpolago.
③ ***Slika 3*** – vdova posluša navodila in zbere vrče. Bog jih napolni.
④ ***Slika 4*** – ko se upnik vrne, vdova reši sinova, plača dolgove in živi s svojima otrokoma.
Ob pripovedovanju se vedno navezujte na sedanjost otrok, s tem, da npr. postavite vprašanje »O čem je takrat razmišljala vdova, kaj je naredila?« ipd. Na koncu preidite na sedanjost: Kje lahko in želi Bog pomagati nam?

3.4 UTRJEVANJE

3.4.1 Otrokom razdelite kopijo s sliko vrčev, ki jih naj na papirju pobarvajo in izrežejo. Vse skupaj lahko nato nalepijo na velik kos lepenke.

3.4.2 Z dvojnimi podobami in predmeti iz zgodbe pripravite spominsko igro (*glej pripomoček 5/b*), npr. prazen vrč, poln vrč, vdova, sinova, Elizej, upnik, denar za plačilo dolgov, kruh za življenje ali pogrnjena miza, vdova s sinovoma, soseda itn.

3.4.3 Iz modelirne mase skupaj z otroci izdelajte glineni vrč.

3.4.4 Raziskovalci: Delovni list 5 – mlajša skupina.

4. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI STAREJŠI SKUPINI

4.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE

Pri starejših otrocih, ki se nahajajo že v začetku pubertete, jasno povejte, da niti v brezizhodnih situacijah ne smejo dvomiti in da lahko skozi molitev v veri od Boga prejmejo pomoč. On pozna naše potrebe in nam daje tisto, kar resnično potrebujemo. Vendar:

- Bog ni »božiček«, ki nam daje vse kar želimo in kadar želimo.
- Tako kot vdova, tudi mi Božjega darila ne smemo smatrati kot prosto dostopno lastnino, ampak mu moramo to darilo vedno znova dati na razpolago.

Za starejše otroke problem predstavljata ravno podrejenost in poslušnost. Vdova pa je poslušna navkljub vsem človeškim izkušnjam in zaradi tega doživi rešitev. Tukaj potegnite vzporednice z Novo zavezo, in sicer s poudarkom, da je pametno vedno znova zaupati v Gospoda Jezusa Kristusa. Ob Elizejevi zgodbi upoštevajte, da starejši otroci niso »lahkoverni«. To lahko vodi do vprašanj o čudežih, na katera bodite pripravljeni in ne dajajte lahkomiselnih odgovorov (slišati, poslušati, pomoč). To pa vam ponuja tudi priložnost, da se z otroki temeljito pogovorite o resničnosti Božje besede. Dvomljiva vprašanja otrok o čudežu so praviloma znak premišljevanja in jih ne smete smatrati kot osebni napad, vendar jih jemljite resno.

4.2 PRIPRAVA UVODA

4.2.1 Otroke vprašajte, v kakšnih navidezno brezizhodnih situacijah so se že znašli, potem pa preidite na svetopisemsko zgodbo.

4.2.2 Naslednja obraza nam odkrivata dva pojma, ki v današnji zgodbi igrata pomembno vlogo:

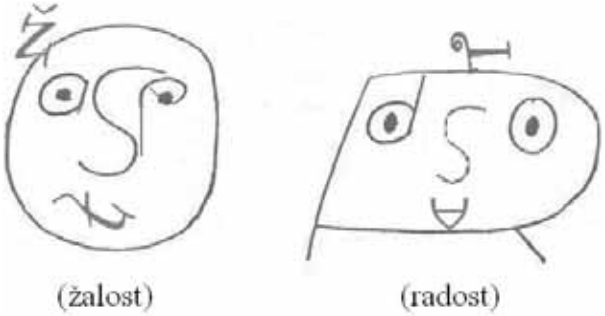

(žalost) (radost)

4.2.3 Otroci naj ugotovijo nasprotja navedenih pojmov. Začetne črke novih besed (brane od zgoraj navzdol) nam dajo iskano besedo, ki je v našem današnjem svetopisemskem tekstu zelo pomembna:

① Neposlušnost	**P**oslušnost
② Pogubljenje	**O**drešenje
③ Nemoč	**M**oč
④ Zasužnjenje	**O**svoboditev
⑤ Sramota	**Č**ast

4.3 IZVEDBA LEKCIJE

Zgodbo pripovedujte na podlagi naslednje vsebinske razdelitve, da poslušnost pomeni (*primerjaj tudi s 3.3*):

- Slišati (Elizej posluša vdovo; vdova natančno posluša, osredotoči se na Elizeja, odmisli moteče dejavnike, ima trdno voljo, da oznanja Božje napotke …).
- Delovati (tisto kar je slišala, brez dvoma spremeni v dejanje, zbere vrče, ne sledi lastnim idejam, drži se Božje milosti itd.),

Pri tem naštejte sedem korakov, s katerimi je vdova prišla iz svoje krizne situacije (*korake napišite na tablo, glej tudi pripomoček 5/c*):
① Na pomoč pokliče Božjega moža.
② Javno spregovori o svoji stiski.
③ Pripravljena je dati vse, kar ji je ostalo.
④ Natančno sledi navodilom.
⑤ Stori to, kar je Božji mož rekel.
⑥ Dobi tisto, kat potrebuje.
⑦ Lahko odplača svoje dolgove.
⑧ Ima dovolj za nadaljnje življenje.

4.4 UTRJEVANJE

4.4.1 Skupaj z otroci izdelajte vrč iz modelirne mase.

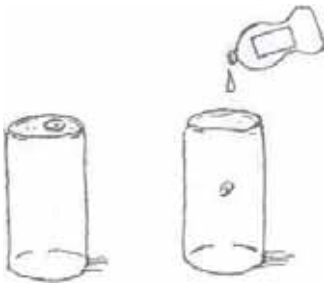

4.4.2 Poskus: pripravite povsem poln kozarec vode (čim manjše velikosti). Na površino vode previdno položite 1 cent in zaradi površinske napetosti vode bo ta cent plaval. Ob dodatku kaplje čistila pa bo 1 cent potonil. Prenos: Bog skrbi za nas, vendar nam želi razjasniti, da je poslušnost pomemben predpogoj. Samo »kaplja neposlušnosti« lahko prepreči, da bi doživeli Božjo pomoč (predstavljajte si, da vdova ne bi storila natančno tako, kot ji je Božji mož naročil).

4.4.3 Delovni list (*glej pripomoček 5/c*): »Kako lahko oseba pride iz stiske« (*celotni stavki so zapisani pri točki 4.3*).

5. PRIMERNA PESEM

6. PREDLOGI ZA UČENJE ZLATE VRSTE

- Za mlajše otroke (*glej pripomoček 5/d*): ① Vsakemu otroku dajte kazalo za branje, ki vsebuje na eni strani zlato vrsto, na drugi pa sliko vrča. Otroke vzpodbudite, da kazala pobarvajo in uporabijo v svojih Svetih pismih. Ali pa: ② Vnaprej pripravljene kartice (ki vsebujejo zlato vrsto in sliko) naj otroci pobarvajo, prepognejo in zlepijo skupaj. Otroci lahko te kartice nekomu podarijo … npr. bolni osebi.
- Za starejše otroke: Zlato vrsto se učite na naslednji način – *»Moj Bog, bogat, kakor je, bo po svojem bogastvu* (vsi vrči so bili napolnjeni, kaj nam želi Bog podariti?) *v veličastvu potešil vse vaše potrebe* (vdova je bila zadolžena itn., kaj nam manjka?) *v Kristusu Jezusu.«*

7. PRIPOMOČKI

Pripomoček 5/a

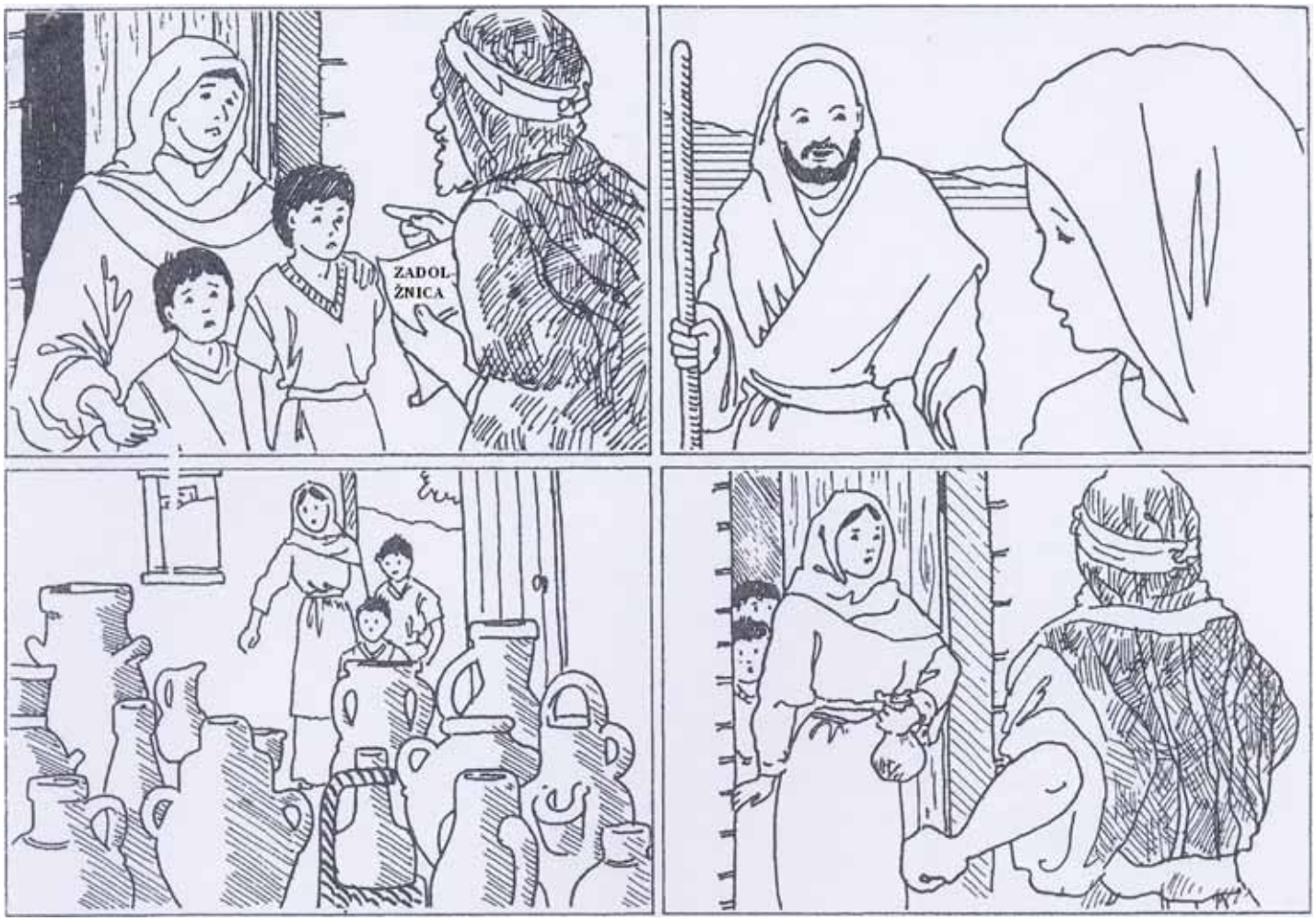

Pripomoček 5/b

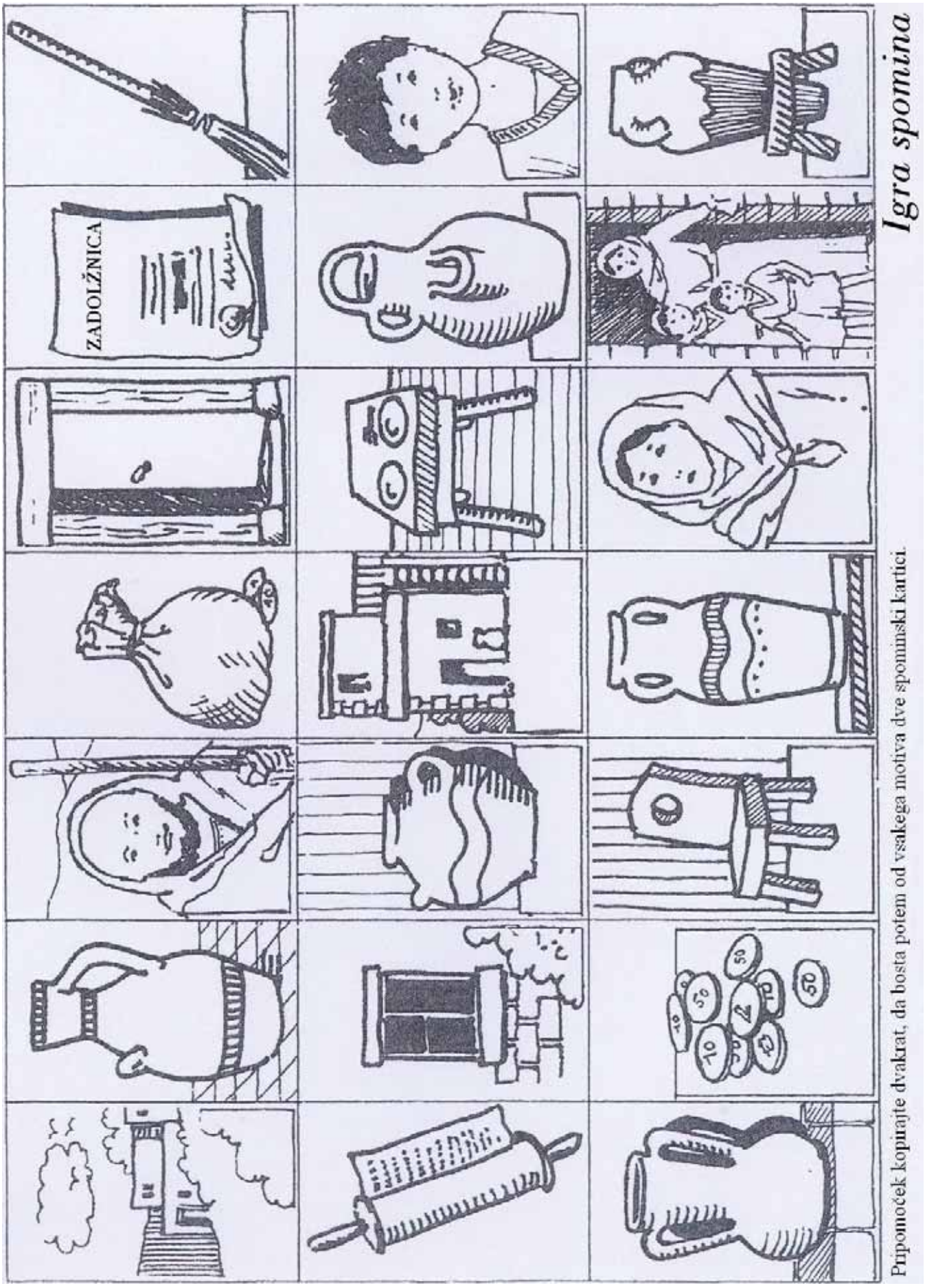

Igra spomina

Pripomoček kopirajte dvakrat, da bosta potem od vsakega motiva dve spominski kartici.

Pripomoček 5/c

Kako lahko oseba pride iz stiske

1. _____ pokliče Božjega moža.

2. Javno _____ o svoji stiski.

3. Pripravljena je _____ vse, kar ji je ostalo.

4. Natančno _____ navodilom.

5. _____ to, kar je Božji mož rekel.

6. _____ tisto, kar potrebuje.

7. Lahko _____ svoje dolgove.

8. Ima _____ za nadaljnje življenje.

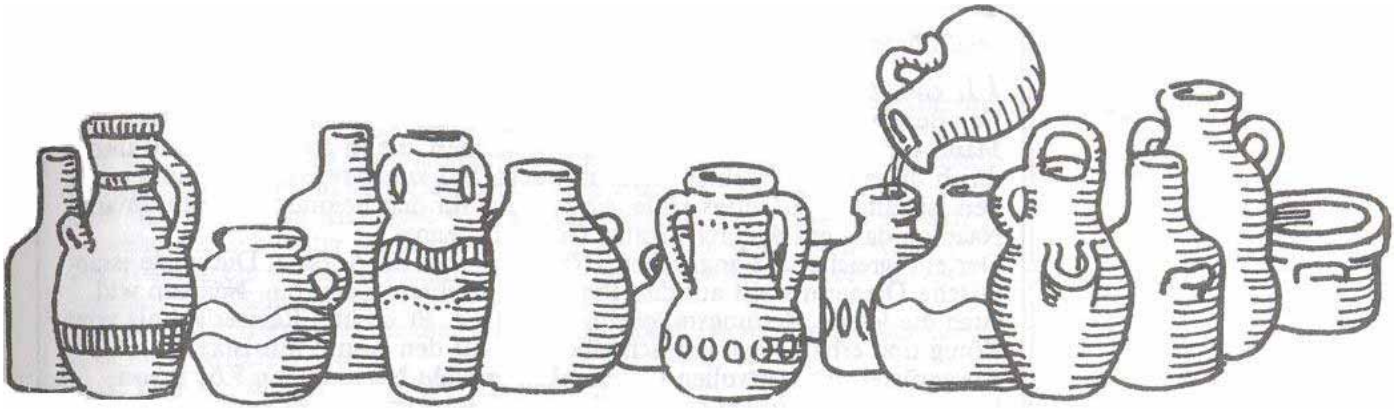

Vpiši spodnje besede na črte zgoraj: *odplača / na pomoč / spregovori / sledi / dobi / dovolj / stori / dati*

Pripomoček 5/d

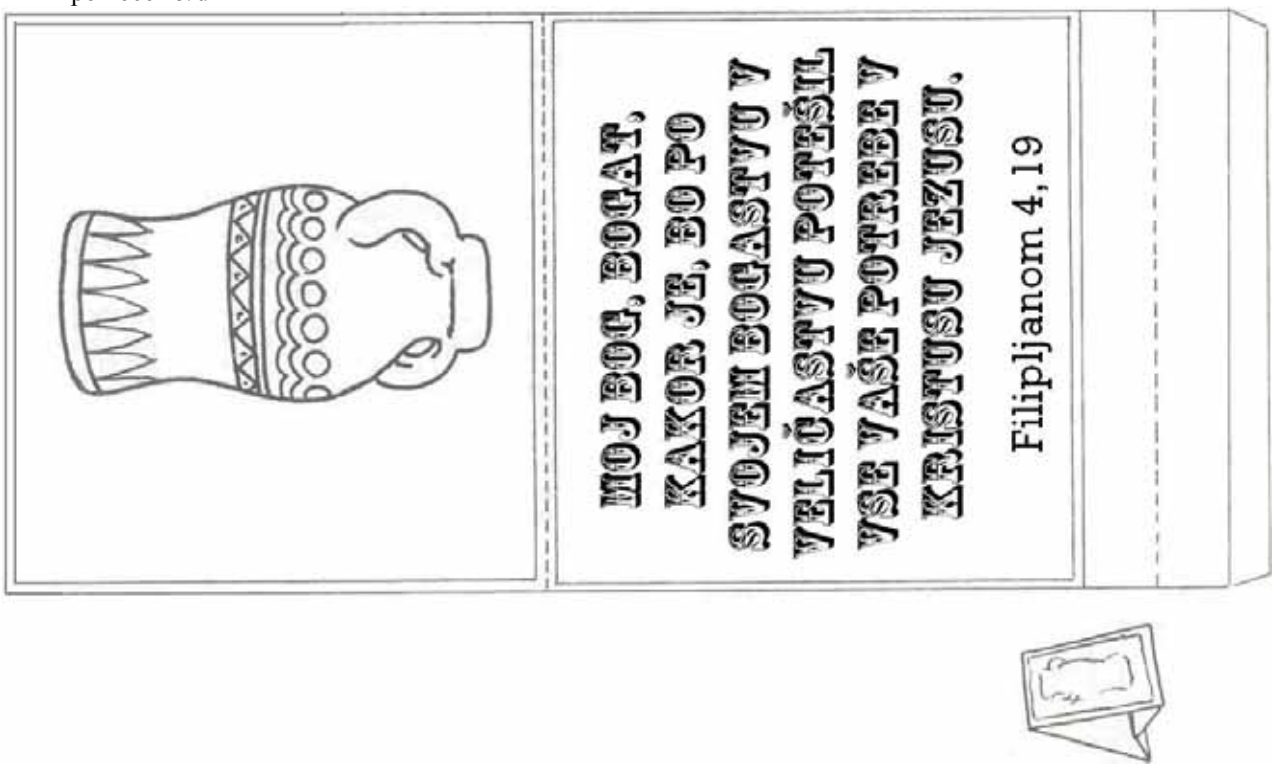

Elizej je naročil vdovi, naj gre k sosedom in si sposodi vse vrče in posode, ki jih imajo. Poglej, koliko vrčev in posod lahko najdeš na sliki.

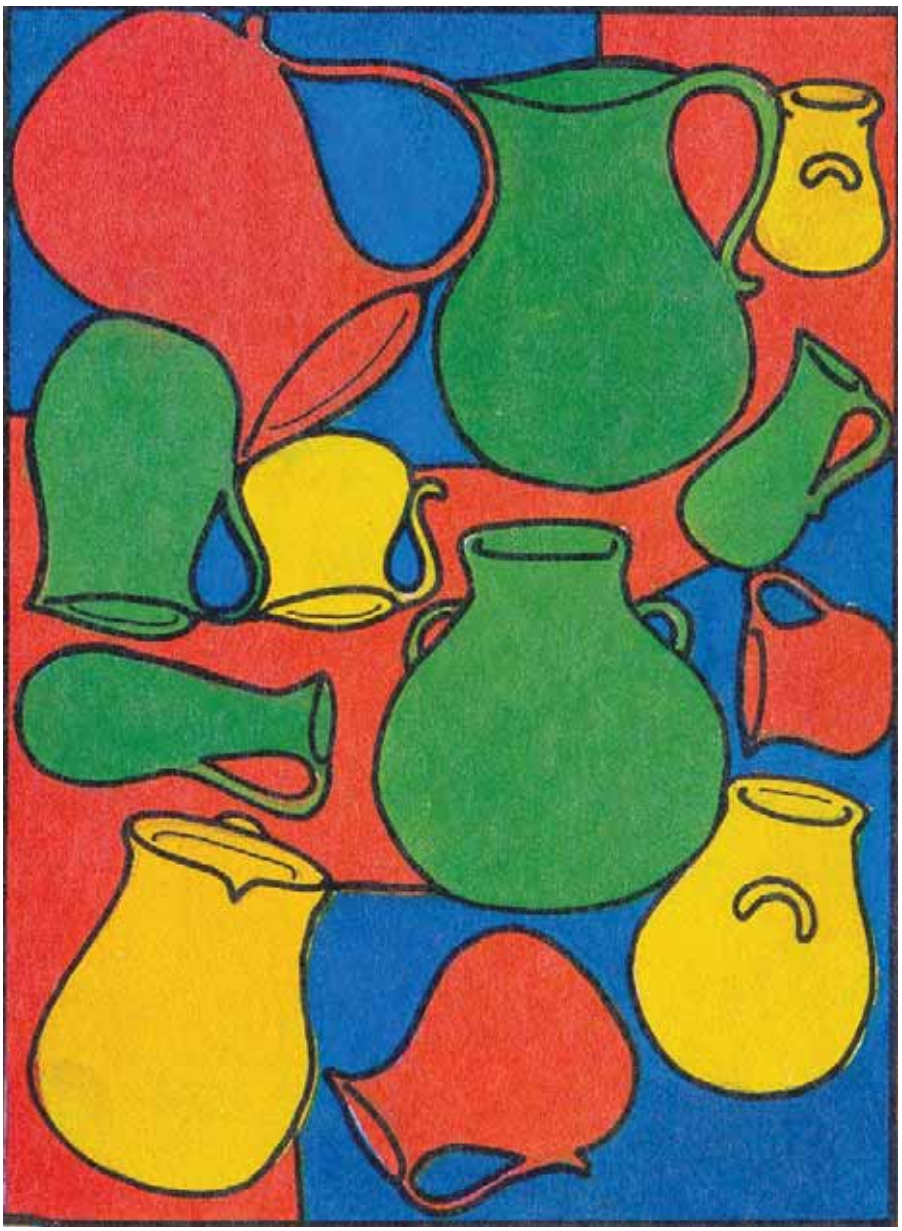

6. lekcija

NAAMAN

SVETOPISEMSKI TEKST:
2. knjiga Kraljev 5,1-18

ZLATA VRSTA:
»Moja pomoč je od Gospoda, ki je naredil nebo in zemljo.«
Psalm 121,2

1. ZA RAZUMEVANJE TEKSTA

1.1 VSEBINA

Poročilo spada med zgodbe o čudežih, ki jih je naredil Božji mož Elizej. Elizej je pomagal ljudem, ki so se nahajali v veliki stiski in so zaradi tega na takšen ali drugačen način bili soočeni s smrtjo. Vendar pa Božja pomoč ne velja samo za Izraelce, na voljo je tudi poganskemu vojskovodji Naamanu, ki se je na ta način seznanil z Božjo milostjo. Uspešen in spoštovan Naaman je trpel zaradi gobavosti. Mlada izraelska služabnica mu je povedala za preroka v njeni deželi. Naaman je želel izkoristiti še zadnjo »možnost rešitve«. Od kralja je pridobil dovoljene za potovanje in prejel celo pismo za kralja Izraela. Naaman je tako z mnogimi darili prišel pred izraelskega kralja, ki pa ga seveda ni mogel ozdraviti. Takrat je v dogajanje posegel Elizej. Naamana je poklical k sebi in mu preko kurirja naročil, naj se sedemkrat potopi v Jordanu. Naaman se je razjezil in odšel. Vendar je zaradi pregovarjanja služabnikov vseeno šel in se sedemkrat okopal v Jordanu ter ozdravel. Elizeju se je želel zahvaliti z darili, vendar jih je Elizej zavrnil, saj ga ni ozdravil on, ampak Bog. Naaman je s sabo vzel izraelsko zemljo, s čimer je pokazal, da bo od tistega trenutka naprej služil živemu Bogu.

1.2 OSEBE

- Naaman: vojskovodja aramskega kralja, vojni junak, ki je imel zelo spoštovan položaj, saj je v Siriji izbojeval nekaj zmag. Njegovi vojaki so ga imenovali ljubeč oče.
- Mlado dekle: verna Izraelka, ki so jo zajeli aramski vojaki in je v Naamanovi hiši delala kot služabnica.
- Aramski kralj: Ben Hadad I. (880-842 pr. Kr.); med obleganjem Samarije ga je premagal Ahab (Joramov oče). Leto pozneje je doživel poraz pri Afeku. Potem je med Sirijo in Izraelom nastopil triletni mir. Pod Joramovo vladavino so Izraelci doživljali pohode Sirijcev.
- Izraelski kralj: Joram (852-841 pr. Kr.); *»Ahábov sin Jorám je postal kralj nad Izraelom v Samariji v osemnajstem letu Judovega kralja Józafata«* (*2 Kr 3,1*). Brezbožni kralj v 2 Kr 6,32 je imenovan tudi »morilski sin«.
- Elizej (*glej 4. lekcijo*): Elizejeva dejanja, ki so se dogajala med Joramovo dvanajstletno vladavino, so spremljali številni čudeži, pri katerih se je Božja prisotnost razodevala v vsakodnevnih težavah. Elizejeva dejanja so bila močno zaznamovana s pomočjo in usmiljenostjo.
- Druge osebe: Naamanova žena, Naamanovi spremljevalci (hlapci in vojaki), Elizejev služabnik Gehazi.

1.3 KRAJ DOGAJANJA, OKOLICA (*glej zemljevid pripomočka 6/a*)

- Damask: glavno mesto Sirije (Aram), zračna razdalja do Samarije je 175 km.
- Samarija: ① Glavno mesto Izraelskega severnega kraljestva, okrog leta 880 pr. Kr. ga je Omri zgradil na hribu. ② Dežela Samarija je gričevnata okrog mesta in se na severu priključuje gorovju Efraim ter se razteza do ravnine Jezreel. Kot izvemo v Novi zavezi, je območje Samarije nastalo šele po vrnitvi iz izgnanstva.
- Jordan: njegov izvir je v gorovju Hermon: tri izvirne reke, ki se zelo hitro združijo. Dolžina Jordana med Genezareškim jezerom in Mrtvim morjem je 104 km. Voda v Jordanu je umazana. Njegov padec je 180 m. Širok je od 4-20 km, rečno korito okrog 30 m, globina 3-4 m, pri Jerihi 6 m.
- Abana in Parpar: Abana izvira v Antilibabonu, teče skozi Damask in namaka vrtove. Znana je po prozorni vodi. Parpar izvira Hermonu in teče južno od Damaska.

1.4 ČAS DOGAJANJA

V času Joramovega vladanja, okrog leta 850 pr. Kr.

1.5 RAZLAGA POJMOV

- Vrstica 1: gobav = bolezen, ki je v Svetem pismu imenovana gobavost, predstavlja različne oblike kožnih bolezni – od luskavice vse do gob. Podrobnejša navodila za diagnozo so v *3 Mojz 13*. Znamenje gobavosti sega globlje kot koža, ki jo obdaja, dlake na obolelem mestu pa postanejo bele. Strah pred gobavostjo med Izraelci je temeljil predvsem na tem, da je bolnik v času svoje bolezni bil kultno nečist. Bil je izključen iz družine, ljudstva, bogoslužja in je moral živeti na zapuščenem kraju. Obseg te bolezni lahko vidimo pri Mojzesovi molitvi, ko je molil za svojo sestro Mirjam, ki je zbolela za gobavostjo: *»Naj vendar ne bo kakor mrtvorojeni, čigar meso je takrat, ko pride iz materinega naročja, že napol razžrto«* (*4 Mojz 12,12*). Gobavost je podoba za greh – nečistost, ločitev, osamljenost, obupanost itd.
- Vrstica 3: prerok (*glej 1. lekcijo, 1.2*).
- Vrstica 5: talent = 33,5-36,6 kg, 10 talentov = okrog 350 kg / zlatnik = 11,2-12,2 kg, 6000 zlatnikov = okrog 70 kg / praznična oblačila: oblačila iz dragocenih snovi, kot npr. škrlat ali svila. Okrašena so bila z dragocenim vezenjem (darila so imela ogromno vrednost; gotovo je šlo za vrednost več sto tisoč evrov).
- Vrstica 7: pretrgati svoja oblačila = izraz žalosti, skesanosti, zgroženosti in odpora.
- Vrstica 10: sedemkrat se umij v Jordanu = število sedem je v Svetem pismu število popolnosti. Izraža zaključeno, izpolnjeno celoto.
- Vrstica 17: vzeti zemljo s sabo = za tem se skriva predstava, da je Božja prisotnost vezana na deželo (zemljo).
- Vrstica 18: pokloniti se v Rimonovi hiši = kot kraljev vojskovodja je Naaman kralja spremljal v tempelj asirskega boga Rimona (= grom). Bil mu je v pomoč, ko je pokleknil in vstal. Ta formalna služba se Naamanu ne sme šteti kot greh.

2. VODILNA MISEL

Božja rešitev je namenjena vsem, ki verujejo vanj in so mu poslušni.
Druge možnosti:

- Pogumna pričevanja Božjih otrok obupanim in izgubljenim ljudem pomagajo najti Boga (npr. izraelsko dekle).
- Odrešitev je neprecenljiva.

3. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI MLAJŠI SKUPINI

3.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE

Otrokom povejte, da veliki Bog v nebesih ne čaka, da majhni otroci odrastejo in jih šele nato uporablja, ampak da želi vsakega otroka, ker ga ima rad, postaviti v svojo službo (primeri: Samuel, David, Jošija, mladenič s kruhom in ribami iz Evangelijev). Z otroki razmišljajte, na kakšen način jih Bog želi uporabiti. Opogumite jih, da ob rojstnih dnevih molijo (pri mizi), da druge otroke povabijo na veroučne ure, da bolni sosedi prinesejo nekaj rož, da potem, ko preberejo otroški časopis, tega dajo drugim, da molijo za misijonarje, da podarjajo žepnino itn. Ali imajo otroci še kakšne druge zamisli? Obenem otrokom jasno povejte, kako brezupen je bil Naamanov položaj. Preko koga in po kakšni poti je našel ozdravljenje, ki si ga je tako dolgo želel? Tu je možna tudi evangelizacijska uporaba.

3.2 PRIPRAVA UVODA

3.2.1 Opišite situacijo deklice in morda pokažite časopisne članke o ugrabitvah (domotožje, strah, brez staršev – previdni bodite, da ne boste preveč poudarjali dejstva, da so jo odpeljali in s tem prestrašili otroke).

3.2.2 Zgodba: Liza – majhno dekle njihovih let. Njena prijateljica Lana jo je povabila, naj eno noč preživi pri njej doma. »Kako zabavno«, je pomislila Liza, »celo noč bom preživela v drugi hiši!« Pripravila je svoj majhen modri kovček in že sta se s prijateljico odpravili. Tam so imeli prijetno večerjo: jagode in smetana. Kmalu sta morali v posteljo, toda Liza ni in ni mogla zaspati. Zelo čudno se je počutila v tuji hiši in v tuji sobi. Pogrešala je mamo in svojo posteljo. Želela je iti domov. Lanina mama jo je slišala jokati, čeprav je Liza imela glavo pod blazino. Lanina mama je poklicala Lizino mamo in kmalu je bila Liza doma v svoji postelji. Tam je takoj zaspala.
Tudi Sveto pismo nam pripoveduje zgodbo o dekletu. Majhna dežela Izrael je bila v vojni z veliko Sirijo. Sirijski kralj je pošiljal može s konji in vozi, naj kradejo srebro, zlato, živino in žito. A še huje: vojaki so ugrabljali tudi ljudi in jih peljali v Sirijo. Ti ljudje so potem delali kot sirijski služabniki. Tako se je nekega dne pred hišo, kjer je stanovala deklica, ustavil vojni voz … (Morda se je igrala pred vrati, ko jo je vojak zgrabil in jo potegnil na voz …). Ugrabitev.

3.3 IZVEDBA LEKCIJE

Zgodbo razdelite na deset delov, pri čemer uporabite slikovni material (*glej pripomoček 6/b*):
① ***Slika 1*** – ugrabitev izraelskega dekleta.
② Spoštovan, bogat, vendar bolan Naaman.
③ Sporočilo mlade služabnice (preprosto in učinkovito pričevanje, *3. vrstica*).
④ Naaman v pogovoru s svojo ženo in kraljem.
⑤ ***Slika 2*** – Naaman na poti v Samarijo (dragocena darila).
⑥ ***Slika 3*** – Naaman pri izraelskem kralju (napačen naslov).
⑦ Naaman pri Elizeju.
⑧ ***Slika 4*** – nenavadna naloga (v nasprotju s človeškimi izkušnjami in razumom, pogovor s njegovimi služabniki, 13. vrstica)
⑨ Naanamova vera in poslušnost.
⑩ Naamanova hvaležnost in vrnitev.
Vsak korak vam ponuja novo možnost izvedbe. Čim mlajši so otroci, toliko bolj se osredotočite na primerno izvedbo (*glej 2 in 3.1*).

3.4 UTRJEVANJE

3.4.1 Ročno delo (*glej 6*).

3.4.2 Pogovor o vlogi mladega dekleta in iskanje možnosti, kako služiti Bogu.

3.4.3 Raziskovalci: Delovni list 6 – mlajša skupina.

4. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI STAREJŠI SKUPINI

4.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE

Poleg pričevalnega vidika otrokom na primeru bolnega in ozdravelega Naamana pokažite, kaj je na koncu pomembno v človeškem življenju (*primerjaj s 3.1*). Spoštovanje in bogastvo temu možu nista mogla pomagati. Ko gre za reševanje problema greha, nam lastni napori in dejanja ne morejo pomagati (*primerjaj z 1.5*). Pred Bogom velja le skromnost, ponižnost, vera in zavedanje, da smo odvisni od Božje milosti. Naaman s svojimi lastnimi predstavami ni prišel daleč (*glej 11. vrstico »rekel sem si …«*). Šele ko je natančno sledil Božjim navodilom, je bil rešen.

4.2 PRIPRAVA UVODA

4.2.1 Pogovor o pravem naslovu: Kam gremo, če nas boli zob – gotovo ne k električarju? Če je naš avto pokvarjen, potem ne gremo k veterinarju. Za čiščenje prta se ne bomo obrnili na krovca. V naši zgodbi gre za moškega, ki se je s posebnim problemom obrnil na napačen naslov (npr. na kralja Jorama = morilskega sina). Vendar je bil razočaran: Kako je prišlo do tega?

4.2.2 Učenje s pomočjo predmetov: otrokom pokažite različne predmete, ki ste jih kot spominke prinesli iz različnih krajev, počitnic ipd. Pogovorite se o smislu in namenu takšnih nakupov in nato pokažite posodo z zemljo. Pred okrog 2800 leti je moški s sabo vzel še veliko več zemlje iz neke dežele. Otroci naj ugibajo, kdo bi to bil (morda navedite še več podatkov iz zgodbe) in postopoma odkrivajte kontekst zgodbe.

4.3 IZVEDBA LEKCIJE

4.3.1 Skupaj z otroci preberite svetopisemski tekst ali ga povzemite oz. dovolite, da ga povzamejo otroci (zgodbo verjetno večina otrok pozna). Med pripovedovanjem ali pogovorom (*za korake pripovedovanja glej 3.3*) na podlagi različnih izrazov na obrazu pokažite Naamanove misli in jih zapišite pod ustrezno sliko (*glej pripomoček 6/c*):
① Žaloval sem … (*v. 1-2*); ② Slišal sem … (*v. 3*); ③ Želel sem … (*v. 4-6*); ④ Mislil sem … (*v. 11*); ⑤ Razmišljal sem … (*v. 13*); ⑥ Doživel sem … (*v. 14 in naprej*).

4.3.2 Zgodbo pripovedujte s pomočjo različnih predmetov oz. simbolov, ki se pojavljajo (npr. umazane roke, pismo, obleke, zlato in srebro, krona, pretrgana obleka, voda …). Če je možno, ustrezne simbole obesite na vrv in s tem otrokom pokažite, kaj vse je Naaman vzel s sabo, da bi bil ozdravljen. Na koncu vprašajte, kdo je Naamana dejansko ozdravil?

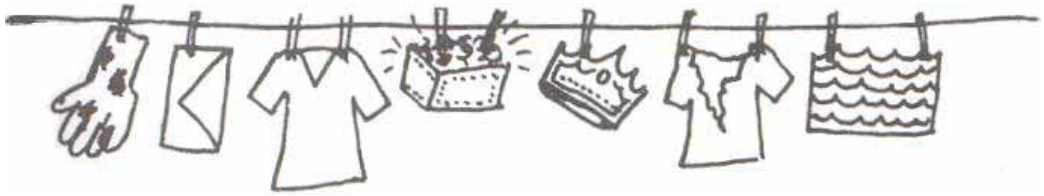

4.4 UTRJEVANJE

4.4.1 Delovni list (*glej pripomoček 6/d in vodilno misel*).

4.4.2 Na moškem (na foliji) z vodoodpornim flomastrom narišite madeže. Otroci naj poskušajo te madeže odstraniti. Ne uspe jim. Pomaga samo določeno čistilno sredstvo (npr. špirit). Prenos: za greh obstaja samo eno čistilno sredstvo – Jezusova kri očisti vse grehe (*glej 1 Jn 1,7*).

4.4.3 Dodatna vprašanj k tekstu:
a) Kdo je bil Naaman (položaj in spoštovanje), kje je živel?
b) Zakaj je potoval v Izrael?
c) Kako lahko primerjamo dekličine besede z Joramovimi besedami v Samariji. Ali ni to čudno?
d) Kaj je posebnega na Elizejevem obnašanju in kako si to obnašanje razlagate?
e) Kaj je za Naamana najpomembnejši dogodek njegovega potovanja v Samarijo? O čem govori z Elizejem?
f) Naaman hodi zelo težko pot. Vendar je trdno odločen, da bo ostal pri Bogu. Kako lahko to prepoznamo?

5. PRIMERNA PESEM

6. PREDLOGI ZA UČENJE ZLATE VRSTE

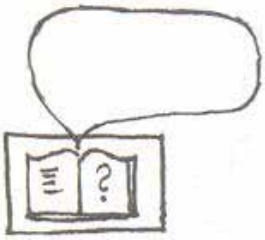

6.1 Iz trdega papirja naredite kartice A6 formata in na sprednjo ter hrbtno stran narišite odprto Sveto pismo (*glej pripomoček 6/e*).
Sprednja stran: *»Od kod prihaja moja pomoč?«* (narišite velik vprašaj).
Hrbtna stran: *»Moja pomoč je od Gospod, ki je naredil nebo in zemljo«* (narišite velik klicaj). V sredini naredite luknjo in skoznjo potegnite vrvico ter otrokom kartico obesite okrog vratu.

6.2 Otroci naj zlato vrsto izpišejo na črte.

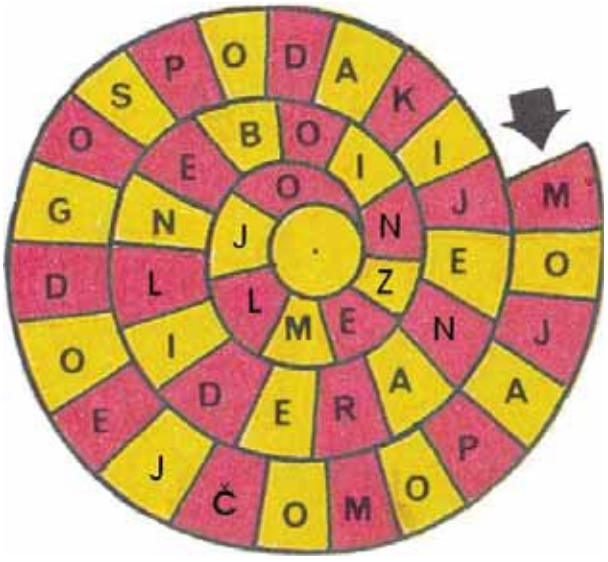

___ ___ ___ ___ ___ ___ ___ ___ ___

___ ___ ___ ___

___ ___ ___ ___ ___ ___ ___, ___ ___

___ ___ ___ ___ ___ ___ ___ ___ ___

___ ___ ___ ___ ___ ___

___ ___ ___ ___ ___ ___.

7. PRIPOMOČKI

Pripomoček 6/a

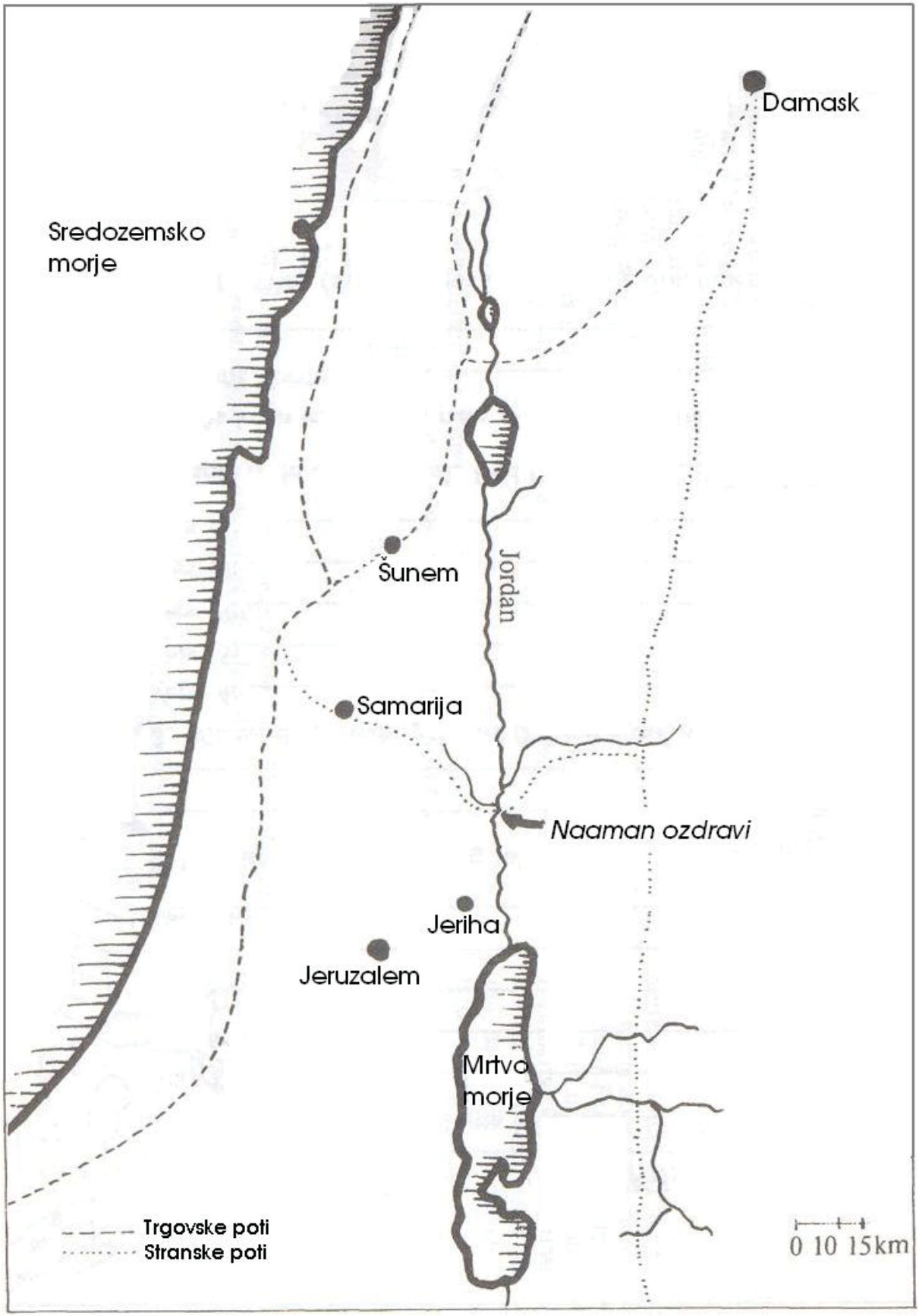

Pripomoček 6/b

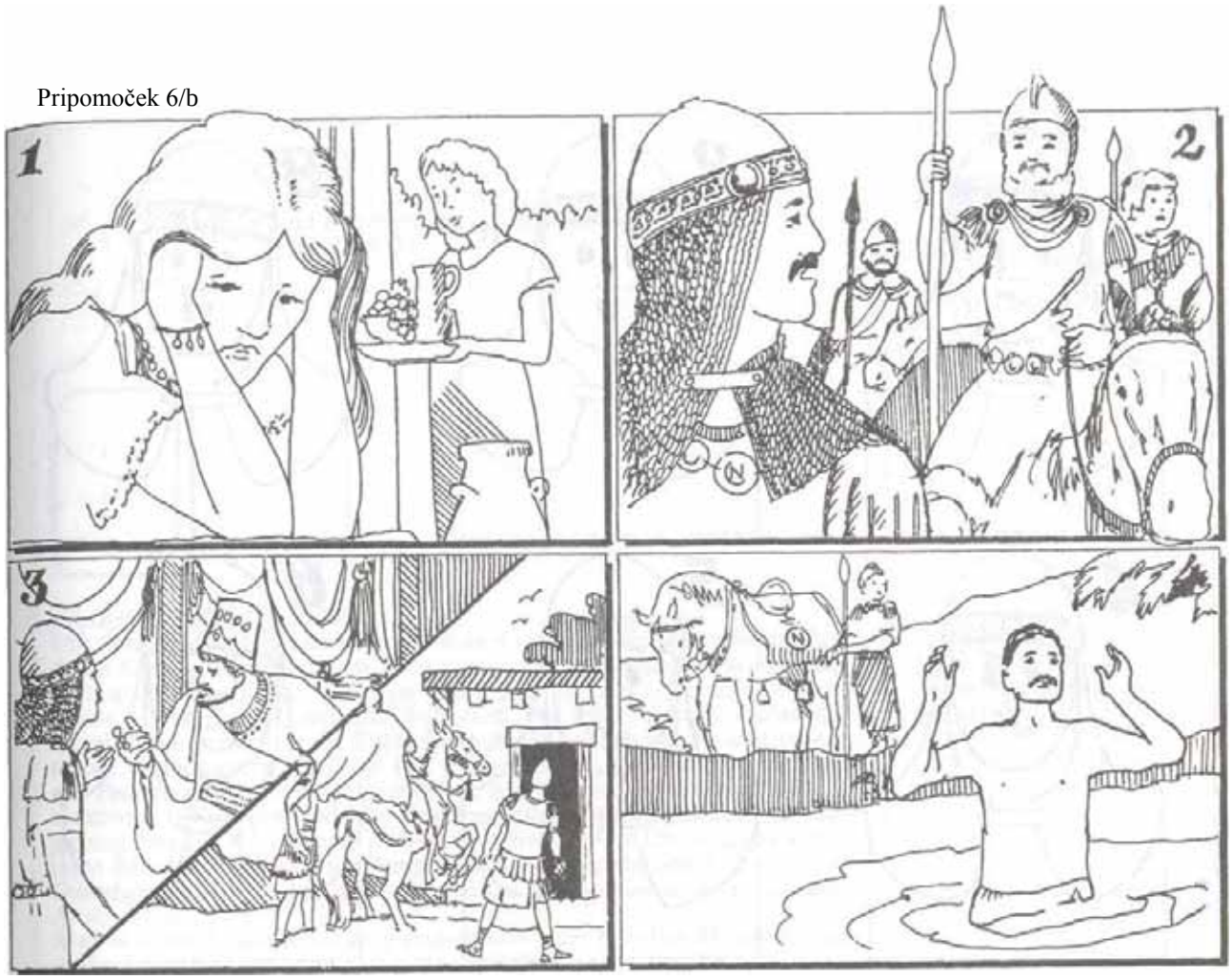

Pripomoček 6/c

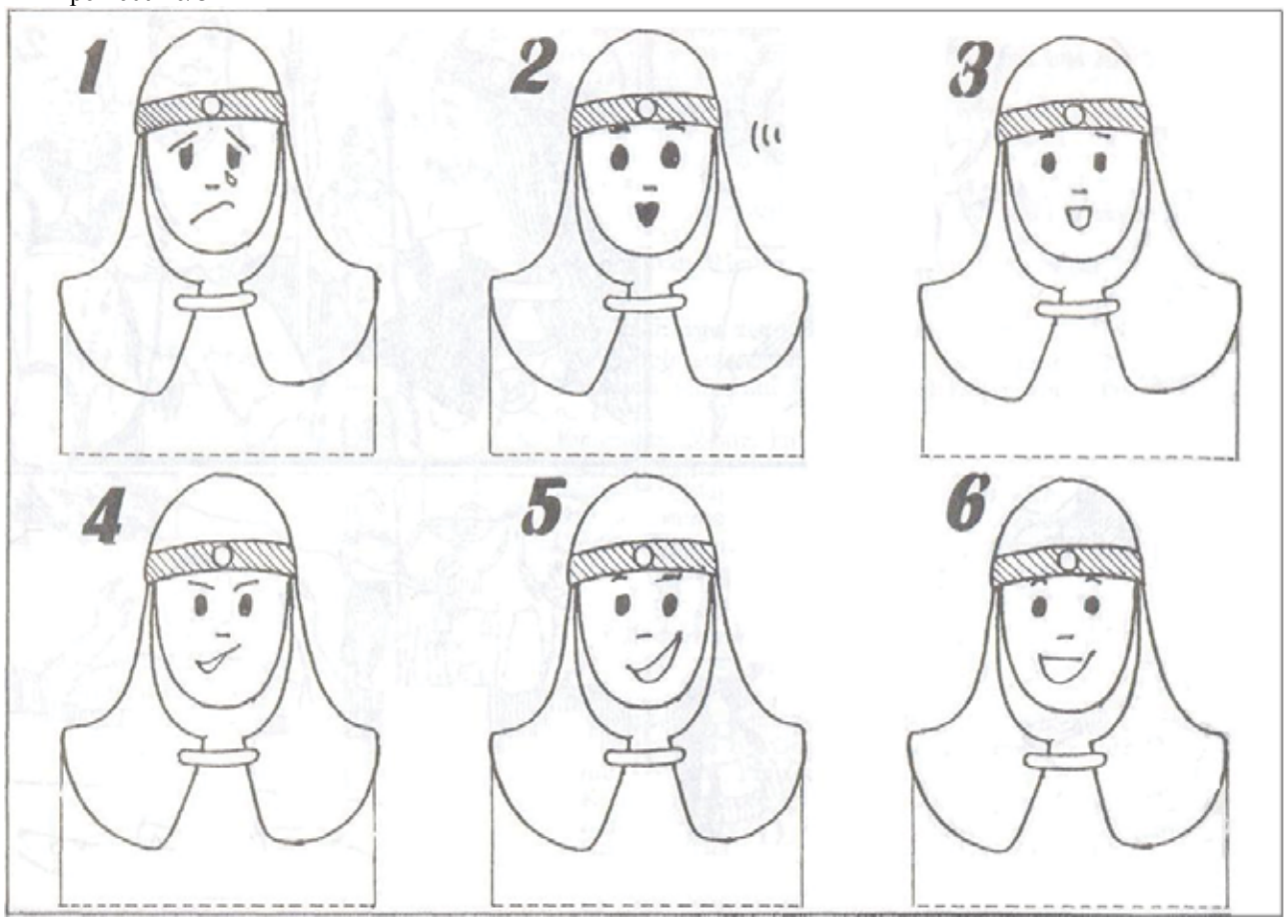

Pripomoček 6/d

Naaman ***2 Kr 5,1-18***

1. Kakšno predstavo o tem je imel Naaman?
V. 5-6: _____
V. 6: _____
V. 11:_____
V. 12:_____
V. 15b: _____

2. Kaj je bilo narobe pri njegovem stališču?
_____
_____

3. Kako je Naaman ozdravel? (Napiši, kaj je storil)
V. 4: _____
V. 5: _____
V. 9: _____
V. 10:_____
V. 14:_____

Gobavost je v Svetem pismu slika za _____ .

4. Kako se lahko osvobodim svoje »gobavosti«?
a) Moja predstava o tem:_____
_____

b) Božja pot (glej primer Naamana, preberi tudi 1 Jn 1,9; Jn 1,12 Jn 5,24)

Stavek, ki si ga zapomnimo:
Božja rešitev je namenjena vsem,
ki _____ *vanj in so mu* _____ .

Pripomoček 6/e

Vpiši besede iz današnje zgodbe v križanko spodaj.

NAAMAN
PISMO
GOBAVOST
SEDEMKRAT
GOSPOD
DEKLICA
ELIZEJ
SAMARIJA
JORDAN
PREROK

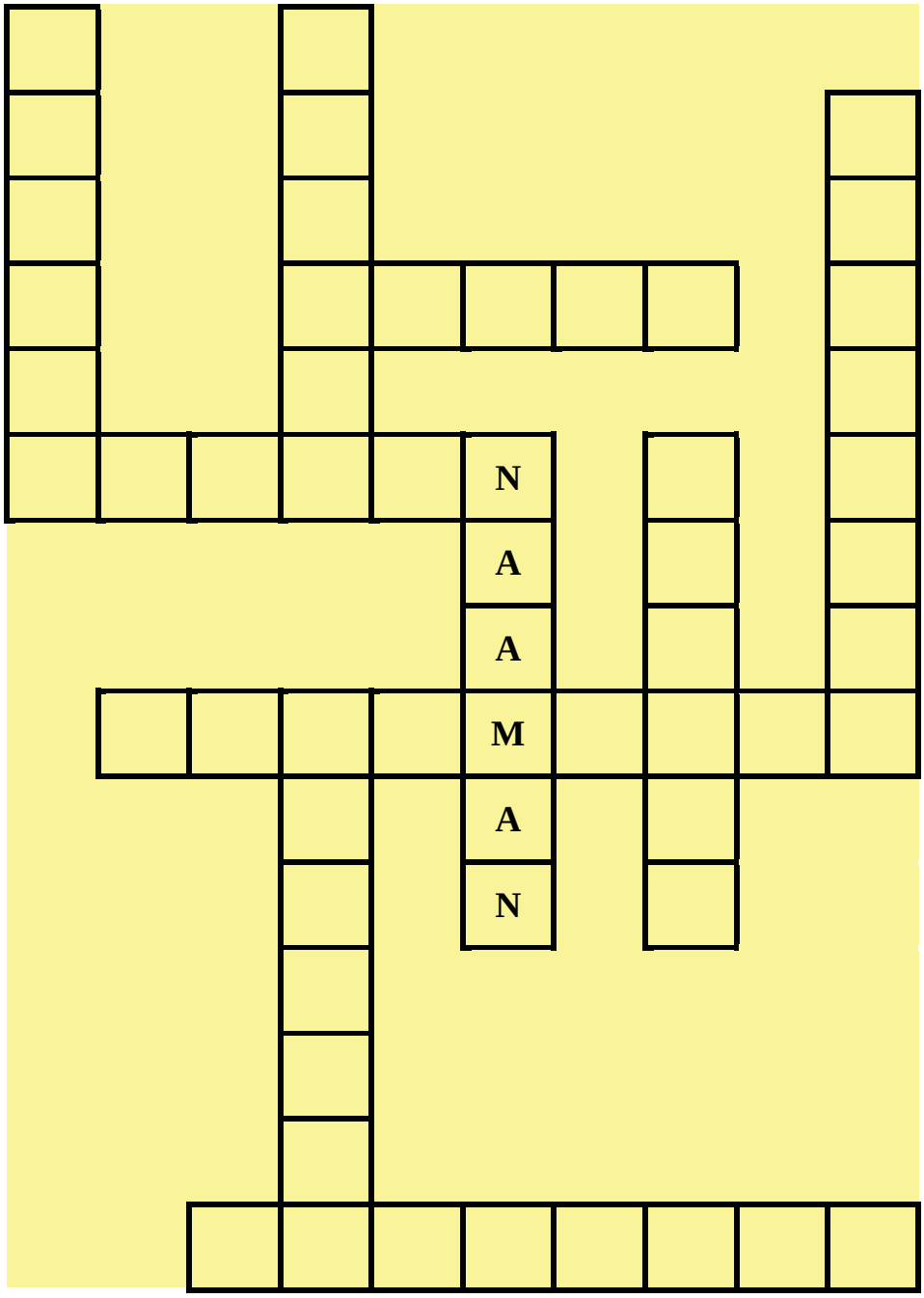

7. lekcija

KRALJ JOAŠ

SVETOPISEMSKI TEKST:
2. knjiga kraljev 11,1-3; 12,1-22

ZLATA VRSTA:
»Kako lahko ohrani mladenič svojo pot čisto? Če bo izpolnjeval tvojo besedo.«

Ps 119,9

1. ZA RAZUMEVANJE TEKSTA

1.1 VSEBINA

- Vzporedna odlomka: 2 Krn 22,10-12; 2 Krn 24

Vojskovodja Jehu je preko Elizejevega učenca od Boga dobil nalogo, da iztrebi družino padlega kralja Ahaba, in sicer zaradi prelivanja krvi Božjega preroka. Potem, ko je bil maziljen za kralja severnega kraljestva, ni dal ubiti le Jezabelo, Ahabovo vdovo, in njenega sina Jorama, izraelskega kralja. Jehu je ukazal, da mora umreti tudi Ahazjaj, judejski kralj, ki ga je Joram obiskal v Jezreelu. Atalja, Ahazjajeva mati, je po smrti svojega sina v južnem kraljestvu Judeji videla možnost za nastop na oblast: brez razmišljanja in na grozovit način, kot njena mati Jezabela, je dala ubiti potomstvo svojega sina Ahazjaja, torej svoje vnuke. Vendar pa je Jošebi, Ahazjajevi sestri, ki je bila poročena z duhovnikom Jojadajem, uspelo rešiti njenega majhnega nečaka Joaša in ga je šest let uspešno skrivala v templju. Po uspešni zaroti Jojadaja proti kraljici in po usmrtitvi Atalje ter njenih duhovnikov, je bil Joaš s sedmimi leti postavljen za kralja. Kralj je ljudstvu in duhovnikom predstavljal dober zgled, saj je z veliko vnemo popravljal tempelj, ki je bil v času Atalje in njenih sinov močno poškodovan (*glej 2 Krn 24,7*). Na ta način se je sprva potrdila in ohranila zaveza, ki jo je Jojadaj sklenil *»med Gospodom in kraljem in ljudstvom, da bi bili Gospodovo ljudstvo«* (*2 Kr 11,17*). Ker so duhovniki, ki so bili seznanjeni z obnovitvenimi deli Božje hiše, denar, katerega so v ta namen prejeli od svojih znancev, obdržali zase, so morali odgovarjati Joašu. Ko je bila gradbenikom in rokodelcem predana naloga obnovitve templja, so se ti pokazali za zelo vestne in zveste, zato obračun z odgovornimi delovodjami sploh ni bil potreben. Po smrti duhovnika Jojadaja pa je Joaš zašel pod poguben vpliv judejskih voditeljev, ki so v južnem kraljestvu ponovno uvedli malikovanje (*glej 2 Krn 24,17*). Ko je Zaharija, Jojadajev sin, po Božjem naročilu posvaril ljudstvo in ga želel pripeljati nazaj h Gospodu, je dal Joaš ubiti sina svojega rešitelja in učitelja. Posledica tega prelivanja krvi in padca kralja, čigar pot z Bogom se je začela tako zelo dobro, je bila ta, da je Gospod številno precej močnejšo judejsko vojsko predal v roke Aramejcev. Joaša, ki je bil v boju ranjen, so ubili lastni služabniki, ki so na ta način maščevali Zaharijo. S tem se je uresničil Zaharijev opomin, da bo Bog zapustil tiste, ki zapustijo njega.

1.2 OSEBE

- Joaš: sin judejskega kralja Ahazjaja. Vladal je med leti 835-796 pr. Kr. Po usmrtitvi njegove babice Atalje, ki mu je stregla po življenju, je s sedmimi leti postal kralj. Dokler je bil duhovnik Jojada živ, je delal to, kar je bilo prav v Gospodovih očeh in je skrbel za obnovitev templja. Iz *2 Kr 12,5* je razvidno, da je Joaš očitno zelo dobro poznal na Gospodove zapovedi. Toda po Jojadajevi smrti je zašel pod vpliv judejskih vladarjev, ki so ponovno uvedli malikovanje. V Joaševi zgodbi nam je podan primer

moškega, ki je dovolil, da so nanj – v dobrem in slabem – vplivali drugi ljudje, saj sam ni bil dovolj trden v Bogu.

- Atalja: hči izraelskega kralja Ahaba, žena judejskega kralja Jorama in mati kralja Ahazjaja. Po smrti svojega sina je iztrebila vse pripadnike kraljeve družine (razen rešenega Joaša) in tako pridobila popolno oblast. Kot edina kraljica južnega kraljestva je deželi vladala med leti 841 in 835 pr. Kr. Ko je bil Joaš star sedem let, je duhovnik Jojada proti njej storil zaroto in so jo usmrtili.
- Jošeba: hči judejskega kralja Jorama in sestra kralja Ahazjaja. Svojega majhnega nečaka Joaša je rešila pred Ataljo. Joaš je v templju šest let živel pri njej in njenem možu, duhovniku Jojadu, potem pa je bil postavljen za kralja.
- Jojadaj: duhovnik in Jošebin mož. Dobro je vplival na Joaša. Umrl je pri 130-ih letih in bil pokopan ob kraljih, saj je *»napravil veliko dobrega v Izraelu, za Boga in za njegovo hišo«* (*2 Kr 24,15 in naprej*).
- Pisec = osebni kraljev tajnik, pomemben uradnik.
- Duhovniki, delovodje, gradbinci.
- Hazael: okrog leta 841 pr. Kr. je postal sirijski kralj (Aram), potem ko je umoril svojega predhodnika kralja Ben Hadada (*primerjaj z 2 Kr 8,7-15*). V času njegovega vladanja se je izpolnila Elizejeva napoved, da bo Hazael kot sirijski kralj nad Izraelom izvedel grozno in hudo sodbo. Ko je zavzel Gat, se je Hazael napotil proti Jeruzalemu, in Joaš je lahko svoj umik kupil le z zaobljubljenimi darovi in zakladi iz templja.
- Zabad in Jozabad: morilca kralja Joaša.

1.3 KRAJ DOGAJANJA, OKOLICA

Jeruzalem, glavno mesto južnega kraljestva Judeje.

1.4 ČAS DOGAJANJA

Od leta 835 do 796 pr. Kr. – čas vladanja judejskega kralja Joaša.

1.5 RAZLAGA POJMOV

- Vrstica 12,3: *»Joáš je vse svoje dni delal, kar je prav v Gospodovih očeh, ker ga je poučeval duhovnik Jojada«* = če to vrstico primerjamo z dogodki, ki so opisani v *2 Krn 24,17-22* in z Joaševo nasilno smrtjo, bi lahko rekli, da je Joaš delal vse prav, dokler je bil duhovnik Jojada še živ in ga je poučeval. V tem smislu je vladanje Joaša označeno v *2 Krn 24,2*.
- Vrstica 12,4: višine = mesta poganskega malikovanja in hkrati samovoljnega, brezbožnega čaščenja Gospoda, saj je bilo Izraelcem ukazano, naj darujejo le na tistem kraju, ki ga bo za njih določil Bog (*primerjaj s 5 Mojz 12,5*).
- Vrstica 12,5: »Ves denar od svetih reči« je bil sestavljen iz =
  a) denarja tistih, ki so plačali odkupnino = po *2 Mojz 30,11-16* in *4 Mojz 3,44-51* je bil to denar sprave in rešitve, ki ga je moral vsak Izraelec plačati za svoje življenje, *»da ob štetju ne pride nadenj nadloga«* (*2 Mojz 30,12*). Ta znesek je veljal tako za revne kot za bogate in v *2 Mojz 30,16* je zapisano, da je namenjen izključno »za službo v shodnem šotoru«.
  b) Denar oseb, ki so jih določili duhovniki = po *3 Mojz 27,2-8* gre tukaj za denar, ki ga je bilo treba plačati ob izpolnitvi posebne zaobljube. Vsota je bila določena glede na spol in starost, pri posebej revnih osebah pa je vsoto določil duhovnik.
  c) Denar, ki ga je nekdo prostovoljno dal Gospodu = tukaj je mišljen prostovoljni dar za svetišče, o katerem je govora tudi v *2 Mojz 35* in *4 Mojz 7*. Če in koliko bo nekdo dal, je bilo odvisno od posameznika.

2. VODILNA MISEL

Bog blagoslavlja naše življenje in naša dejanja, dokler se držimo njegove besede.
Druge možnosti:

- Samo če trdno stojimo v Bogu, se lahko upremo zlobnim vplivom.
- Hvaležnost za našo odrešitev se odraža tudi v našem delovanju za Gospoda.
- Dober začetek z Bogom ne zadostuje. Naše celotno življenje mora biti podrejeno njegovi oblasti.

3. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI MLAJŠI SKUPINI

3.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE

Pri mlajši skupini se osredotočite na srečen in blagoslovljen začetek kralja Joaša. Tako bi bilo najbolje, če bi obravnavanje teksta zaključili z *2 Kr 12,17*. To je tudi namen 2. knjige kraljev, ki v nasprotju z 2. kroniško knjigo opisuje ponovno vzpostavitev pravega bogoslužja v Judeji, Joaševo oddaljitev od Boga, Zaharijevo smrt pa zamolči. Otroci te starosti se morajo torej osredotočiti na rešitev mladega princa iz rok Atalje in na njegovo hvaležno ter vneto delo za Božjo hišo, kar lahko zaradi spremenljivega in tragičnega poteka Joaševega življenja hitro pozabimo. Tudi najmlajši otroci lahko razumejo, da lahko že samo en posameznik vpliva na nekoga – v dobrem in slabem – in da lahko mlad človek po Božji volji spremeni svojo okolico, če se drži Božje besede (*primerjaj s Ps 119,9*). Poleg tega otroke opozorite tudi na to, da je kralj Joaš svojo hvaležnost za poučevanje in zaščito dokazal tudi z dejanji.

3.2 PRIPRAVA UVODA

3.2.1 Marijina mama bo imela kmalu rojstni dan. Marija razmišlja o tem, koliko ljubezni ji njena mama izkazuje vsak dan in sedaj ji želi narediti veliko veselje. Podobno se je dogajalo judejskemu kralju Joašu: vedel je, da ga je Bog rešil iz velike nevarnosti in da je poskrbel, da je postal kralj. Sedaj je tudi on želel storiti nekaj za Gospoda …

3.2.2 Matej je postal kristjan. Njegovi sošolci in prijatelji, s katerimi je že marsikaj ušpičil, ga ne razumejo in ga zasmehujejo. »Kaj lahko naredim za Gospoda Jezusa, če pa sem povsem sam«, si misli. »Kaj pa če bom od zdaj naprej povsem tiho, tako da ne bo nihče vedel, da pripadam Gospodu Jezusu?« - Kaj bi vi svetovali Mateju? – Otroci naj razmislijo o tem, ali smo lahko priče za Gospoda, četudi se srečujemo z močnim odporom. – Potem nadaljujte: »Danes vam želim pripovedovati o kralju, ki je želel storiti nekaj za Boga, čeprav je bil še mlad in celo duhovniki (pojasnite, kakšne dolžnosti ima duhovnik) ga niso želeli podpirati pri njegovih načrtih.

3.2.3 Ob uvodu v Joaševo zgodbo otrokom pokažite sliko Salomonovega templja (*glej pripomoček 24/a v 7. učbeniku*). – V tem templju je želel Bog prebivati pri svojem ljudstvu. Vendar pa je bila v času naše današnje zgodbe ta zgradba v zelo slabem stanju. Hudobni kralji, ki niso verovali v Boga, so jo pustili propadati.

3.3 IZVEDBA LEKCIJE

Na podlagi uporabe *pripomočka 7/a* otrokom pripovedujte zgodbo v naslednjih korakih:
① ***Slika 1*** *– 2 Kr 11,1-3*: Jošeba reši Joaša pred Ataljo, ga skrije v molilnico in ga skupaj z stricem in teto šest let vzgaja v templju. Krvave dogodke pri Ataljinem prihodu na oblast, Jojadajevi zaroti in usmrtitvi kraljice le omenite. V ospredje postavite čudovito rešitev princa

in zgledno duhovno vzgojo, ki jo je dobil od duhovnika v Božji hiši (da se je Joaš izjemno spoznal na Mojzesove zakone nam dokazuje *2 Kr 12,5*).
② ***Slika 2*** *– 2 Kr 12,1-3*: Joaš je s sedmimi leti bil postavljen za kralja. Kako je lahko dorasel tej veliki nalogi? Preberite zlato vrsto iz *Ps 119,9* in se pogovorite o pomembnih vlogah Jošebe in Jojada ter njunem poučevanju Božje besede. – Kako nam lahko Bog danes pomaga, da delamo pravično in ne zaidemo z njegove poti?
③ ***Slika 3*** *– 2 Kr 12,5-9*: Joaš je duhovnikom naročil naj popravijo razpoke v templju. Denar, ki so ga zbrali z določenimi zakonskimi predpisi, bi morali sedaj uporabiti za Božjo hišo (natančne predpise iz 5. vrstice ni treba posebej obravnavati), vendar so duhovniki denar porabili zase, zato jim je Joaš odvzel njihovo nalogo. – Z otroki se pogovorite o tem, zakaj je bila obnova templja za Joaša tako pomembna. – Zakaj se lahko zahvaljujemo Bogu? Kaj lahko storimo zanj?
④ ***Slika 4*** *– 2 Kr 12,10-17*: delovodjem in gradbincem je bil predan poln zaboj denarja. S tem so nakupili les in kamne; pri tem so bili tako vestni, da z njimi sploh ni bilo treba opraviti obračuna. Morda je kraljevo obnašanje in njegova želja, da bi bil Božji tempelj ponovno dostojen in lep, vplivalo tudi na njihovo obnašanje? – Mi danes nimamo templja, vendar Bog želi prebivati v naših srcih (*primerjaj s 1 Kor 3,16*). Kako lahko poskrbimo, da bo tam vse lepo in čisto?

3.4 UTRJEVANJE

3.4.1 Na podlagi *pripomočka 7/b* se z otroci pogovorite o zlati vrsti in pri tem omenite mladega kralja Joaša. – Zakaj je Joaš lahko počel tisto, kar je bilo v Božjih očeh prav? – Kaj se bo zgodilo z mano, če zaidem z Božjih poti?

3.4.2 Otrokom razdelite kopijo *pripomočka 7/a* in naj pobarvajo štiri slike.

3.4.3 Igra: Vsakemu otroku določite partnerja recite: *»Najmlajši kralj v Svetem pismu, je bil sedemletni deček z imenom Joaš. Boga je razveselil s tem, ko je zapovedal ljudstvu, naj obnovijo Gospodov tempelj. Pri tem mu je pomagal moder prijatelj Jojadaj. Igrajmo se, da so te kocke deli templja in vi boste skupaj s svojimi partnerji obnavljali tempelj. Ena oseba pri vsakem paru bo Joaš. Ta oseba bo gradbenik. Druga oseba bo Jojadaj. Ta oseba bo Joašu dajala zidake in napotke, kam jih mora Joaš postaviti.«* Nato izberite otroka, ki bo vaš pomočnik, ko boste dajali napotke. Tako bo vsak »Jojadaj« dobil idejo, kako naj daje napotke. Vzemite en zidak in recite: *»Postavi ta zidak navpično.«* Nato dajte otroku pomočniku zidak in vzemite drug zidak: *»Postavi ta zidak navpično zraven prvega zidaka.«* Nato vzemite tretji zidak in recite: *»Postavi ta zidak na vrh ostalih dveh.*« Dajajte napotke, dokler tempelj ni dokončan. Nato vsakemu paru razdelite kocke oz. zidake. Določite, kdo bo Joaš in Jojadaj pri vsakem paru. Nato naj otroci začnejo graditi svoj tempelj, tako kot ste jim pokazali. Ko uporabijo vse zidake, otroci lahko vloge zamenjajo.

3.4.4 Raziskovalci: Delovni list 7 – mlajša skupina.

4. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI STAREJŠI SKUPINI

4.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE

Starejši otroci bodo doumeli obravnavanje celotnega Joaševega življenja. Ravno pri mladih ljudeh, ki so ali želijo narediti začetek z Gospodom Jezusom, je pomembno poudariti, da ne sme ostati le pri dobrem začetku: samo kdor preda svoje celotno življenje Jezusu in se ravna

po njegovi besedi, bo ostal na Božjih poteh. Na podlagi tragične zgodbe o Joašu pojasnite otrokom, da jih hudobni vplivi in napačna družba lahko oddaljita od čudovitega odnosa z Bogom. Ob vsej resnosti, ki jo tekst vsebuje, pojasnite fantom in dekletom, da je Bog zvest in nam vedno znova odpušča, če se obrnemo k njemu. Na primeru obnove templja lahko pokažete še en pomemben nauk zgodbe, in sicer, da lahko že en sam posameznik veliko stori za Gospoda in spremeni okolico, če le deluje v odvisnosti od Boga in iz njegove moči (*primerjaj z 2 Tim 2,13 in 1 Jn 1,9*). Bilo bi smiselno paziti, da domišljija otrok ne odplava preveč, ko razlagate o krvavih dogodkih, tako da bodo dovolj dovzetni za pomembne izjave današnjega teksta. – V okvirih zlate vrste se skriva tudi način obravnavanja teme »tihi čas«.

4.2 PRIPRAVA UVODA

4.2.1 Povejte zgodbo mladega kristjana, ki se je kljub sovražnosti in odporu držal Boga in njegove besede ter je tako spremenil okolico. Zakaj je lahko fant/dekle ostal/la tako trdna? – Tudi mlad kralj se je sprva uspešno zavzemal za Boga in njegovo hišo, saj je bil poslušen Božji besedi … (*možen je tudi pristop iz 3.2.3*).

4.2.2 Otrokom predstavite kratek pregled dogodkov (Jehujeva revolucija v Izraelu, umor Ahazjaja, malikovanje v Judeji … – *glej 1.1*).

4.3 IZVEDBA LEKCIJE

S pomočjo *pripomočka 7/a* z otroki obdelajte tekst iz *2 Kr 11,1-3* in *12,1-17* (*primerjaj s 3.3*). Ob tem lahko obravnavate tudi *2 Kr 11,17* (zaveza med Gospodom in kraljem ter zaveza med kraljem in ljudstvom, ki jo je sklenil duhovnik). – Kakšen pomen imata ti dve zavezi? Gospod je temelj za Joaševo kraljestvo. Joaš in ljudstvo so se zavezali, da bodo služili Gospodu. Sedaj skupaj preberite *2 Krn 24,17-27*. – Kako se lahko zgodi, da nekdo, ki je tako dobro začel, konča na takšen način? V tem kontekstu se osredotočite predvsem na vrstici 17 in 20. – Kje se v našem življenju skrivajo hudobni vplivi, ki nas želijo oddaljiti od Boga? Kako se lahko zaščitimo pred njimi? Tukaj lahko v pogovor vključite tekst iz *Jn 15,4-5* – le tisti, ki ostane na trti, bo prinesel sad.

4.4 UTRJEVANJE

4.4.1 Primerjajte s *točko 3.4.1* in se osredotočite na *2 Krn 24,17-27*, kjer je opisan Joašev konec.

4.4.2 Z otroci se pogovorite o nujnosti »časa pobožnosti«, povejte svoje težave, si izmenjajte nasvete (pomoč pri branju Svetega pisma ipd.) in se morda pogovorite o petih točkah za čas pobožnosti (*glej pripomoček 7/c*).

4.4.3 Raziskovalci: Delovni list 7 – starejša skupina.

5. PRIMERNA PESEM

6. PREDLOGI ZA UČENJE ZLATE VRSTE

Razlaga (*glej pripomoček 7/b*): *mladenič* – tukaj so seveda mišljena tudi dekleta; *pot* – življenjska pot, na kateri želimo hoditi skupaj z Bogom; *čisto* – na naši poti z Bogom ne sme biti umazanije. Kaj nas lahko ovira na tej poti? *Izpolnjeval* Božjo besedo – katere izjave Svetega pisma so posebej pomembne za naše življenje?

7. PRIPOMOČKI

Pripomoček 7/a

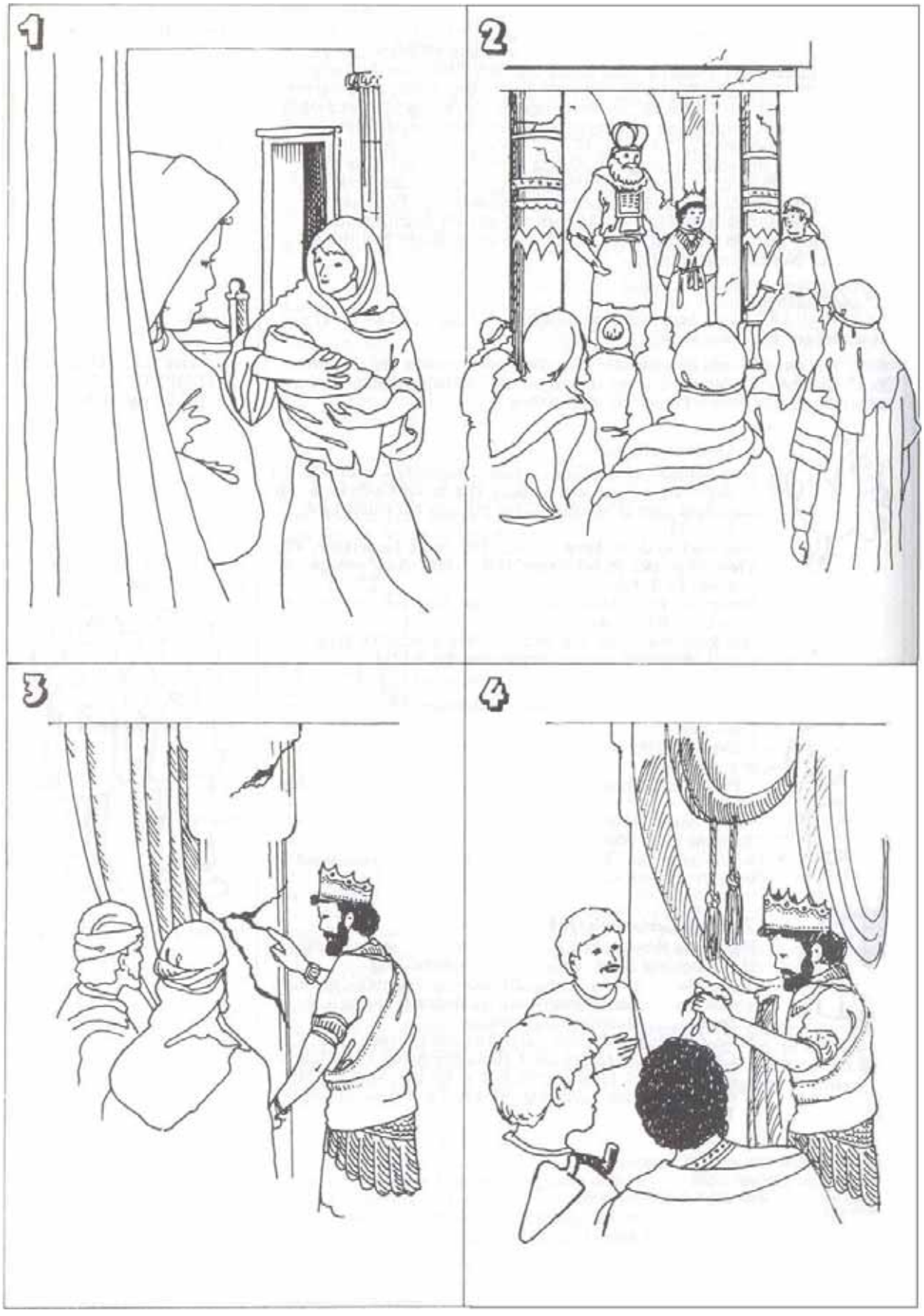

Pripomoček 7/b

Pripomoček 7/c

NAMIGI ZA BRANJE SVETEGA PISMA:

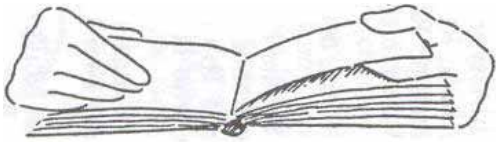

1. MOLI

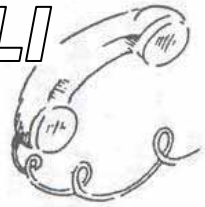

k Bogu, da ti bo pomagal razumeti svetopisemski tekst in da se boš iz njega naučil/-a nekaj za svoje življenje.

2. PREBERI

v svojem Svetem pismu primeren tekst.

3. RAZMISLI

- kaj si prebral/-a o Bogu, Jezusu Kristusu ali Svetem Duhu?
- ali tekst vsebuje kakšno obljubo ali opozorilo?
- katera vrstica ali misel je zate najpomembnejša. To vrstico si zapiši.

4. MOLI

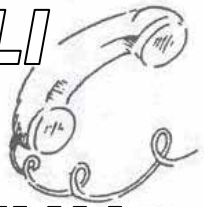

in odgovori Bogu z zahvalo ali prošnjo zase ali za druge ljudi.

5. DELUJ

v skladu s tem, kar si se naučil/-a, kajti širjenje Božje ljubezni te bo navdalo z veseljem.

Joaš obnavlja tempelj

Kaj so naredili?

Kako je denar, darovan od ljudstva, bil uporabljen za obnovo templja? Vpiši svoje ideje na črte spodaj.

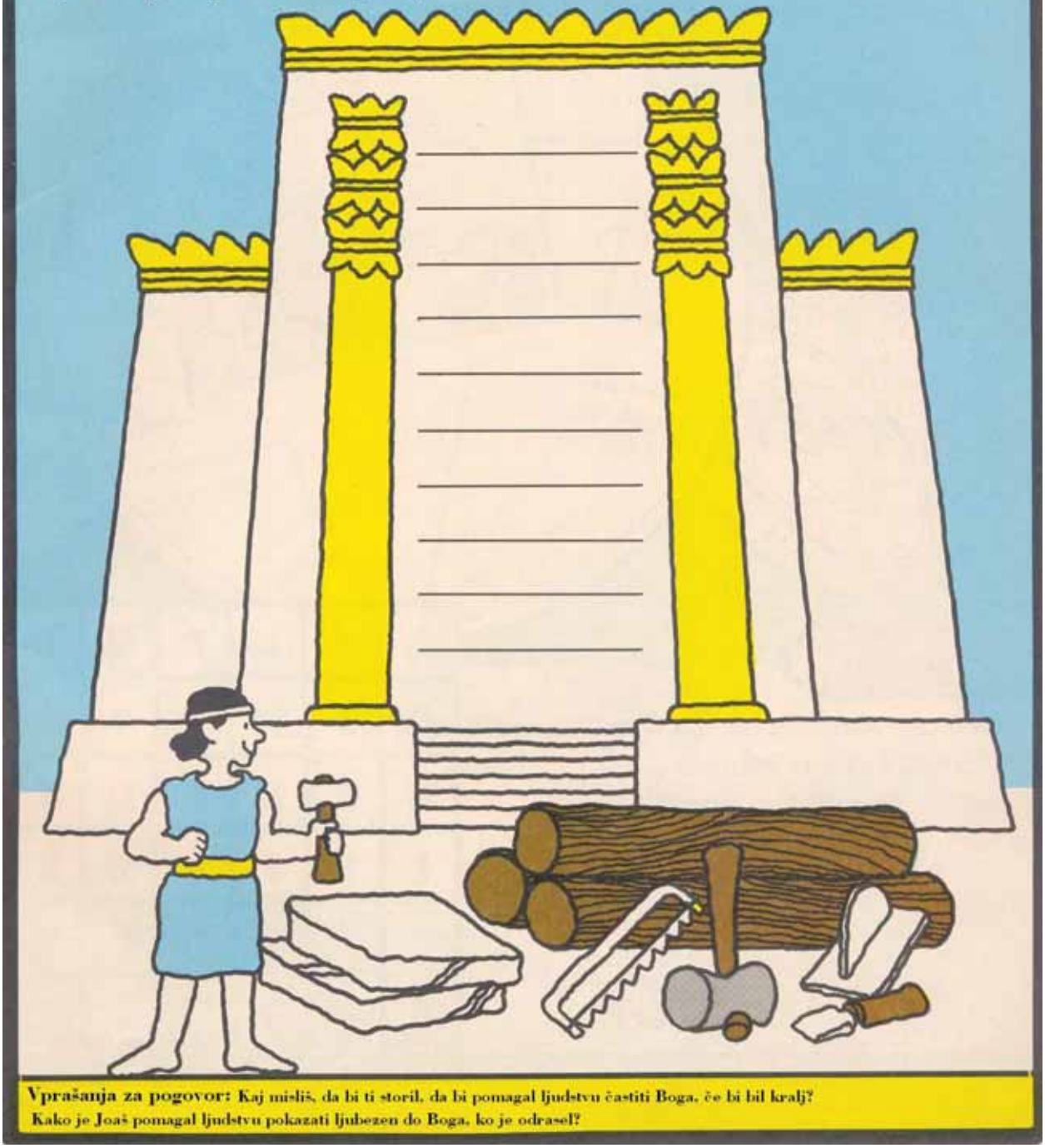

Vprašanja za pogovor: Kaj misliš, da bi ti storil, da bi pomagal ljudstvu častiti Boga, če bi bil kralj? Kako je Joaš pomagal ljudstvu pokazati ljubezen do Boga, ko je odrasel?

RAZISKOVALCI

Delovni list 7 – starejša skupina

Vse se pomnoži

Predstavi en način, kako je tvoj denar od prispevkov uporabljen za pomoč drugim, da se učijo o Bogu. Napiši ali nariši svoj odgovor v kovanec.

Bonus

Tukaj je naštetih nekaj materialov, ki so jih uporabljali pri obnovi templja. Poišči jih v križanki in jih obkroži.

LES KAMEN ZLATO

ŽELEZO SREBRO

Ž	V	Č	L	E	S
T	E	B	N	F	Z
I	U	L	K	P	L
K	A	M	E	N	A
Š	R	U	F	Z	T
S	R	E	B	R	O

8. lekcija

EZEKIJEVA MOLITEV

SVETOPISEMSKI TEKST:
2. knjiga Kraljev 18–19

ZLATA VRSTA:
»Gospodovo ime je utrjen stolp, pravični se zateka vanj in je na varnem.«
Prg 18,10

1. ZA RAZUMEVANJE TEKSTA

1.1 VSEBINA

- Vzporedni odlomki: 2 Krn 29–32,23; Iz 36–37.

Mladi Judov kralj Ezekija, ki se je bal Boga, je v nasprotju s Hošéo, brezbožnim Izraelovim kraljem, v zaupanju v Boga doživel izjemne notranje in zunanjepolitične uspehe ter ignoriral celo asirsko svetovno moč. V njegovem štirinajstem letu vladanja so se Asirci usmerili proti Judeji in zavzeli več mest. Kralj je poskušal ljudstvo rešiti na svoj način. Njegovo kesanje in velika denarna podkupnina pa na osvajalca nista naredila vtisa: še naprej so oblegali Jeruzalem. Prevzetno in bahaško so asirski voditelji zaničevali Judove uslužbence, kralja in Božje služabnike; ljudstvu so obljubili materialno varnost in mesto pozivali k predaji. Toda ljudstvo je molčalo, uslužbenci in kralj so v znak globoke ponižnosti pretrgali svoja oblačila in se v stiski obrnili na preroka Izaijo, ki je v Gospodovem imenu obljubil zmago nad sovražnikom. Ker so ga nadaljnji boji zadrževali, je asirski kralj Ezekiji ponovno poslal grozilno pismo. To pismo je kralj v templju prinesel pred Boga in iskreno prosil za Božjo rešitev. Po tistem je Izaija še enkrat potrdil Božjo obljubo svojemu ljudstvu in tudi sodbo nad sovražnikom, ki se je na čudovit način izpolnila in privedla do umika oblegovalca.

1.2 OSEBE

- Hošéa (= Bog je pomoč, rešitev): zadnji kralj severnega kraljestva; do prestola se je dokopal s pomočjo zarote in umora; brezbožno življenje; sporazum z Egiptom; asirska zmaga in ujetništvo.
- Ezekija (= Gospod je moč): s petiindvajsetimi leti je postal Judovski kralj (*glej 2 Kr 18,1-3*); reformator Božje in duhovniške službe; močno je zaupal v Boga; vodilna vloga v uporu proti Asircem; za oskrbo vode v Jeruzalemu je zgradil podzemski vodotok Siloa, po katerem je pritekala voda iz studenca Gihon v notranjost mesta.
- Asirski kralj Salmanasar (= Bog Sulmanu je prvi): tri leta je oblegal in na koncu zajel Samarijo.
- Asirski kralj Sanherib (= Sin, bog lune, je zamenjal moje umrle brate): sin in naslednik Sargona II.; prepreči poskuse vzpostavljanja avtonomije v zatiranih državah; premaga feničanska obalna mesta; sprejme Ezekijevo plačilo; premaga Egipčane in Etiopijce; oblega Jeruzalem, vendar ga Božje posredovanje prisili v umik.
- Izaija (= Bog je pomoč, blagor): okrog 55 let je bil prerok v Judeji, služil je pod več kralji (Uzija, Jotám, Aház, Ezekija); bil je poročen, imel najmanj dva sinova; v vladavini kralja Manáseja je umrl kot mučenik.
- Tartán, Rabsaris in Rabšaké: visoki uradniki asirskega kralja.
- Eljakim, Šebná in Joáh: dvorni oskrbnik, pisar in Ezekijev svetovalec.

- Sanheribova vojska: več kot 185.000 mož (*primerjaj z 2 Kr 19,35*).
- Gospodov angel: Božji sel, ki poseduje Božjo moč.
- Adraméleh in Sarécer: Sanheribova sinova, ki sta umorila lastnega očeta.
- Asarhadón: Sanheribov sin in naslednik.

1.3 KRAJ DOGAJANJA, OKOLICA

- Gaza: najpomembnejše od petih filistejskih mest na največji vojaški cesti od Egipta do Sirije.
- Asúr: mesto pri zgornjem toku Tigrisa (*glej pripomoček 8/a*).
- Samarija: država in pokrajina med Galilejo in Judejo; glavno mesto nosi enako ime; v Stari zavezi je to ime označevalo celotno severno kraljestvo.
- Haláh: mesto v pokrajini Gozán v Mezopotamiji, okrog 200 km južno od Karkemiša.
- Medijska mesta: dežela med Kaspijskim morjem in reko Tigris; danes je to področje zahodno od Teherana (Iran).
- Lahiš: pomembno mesto v Judeji, 25 km zahodno od Hebrona; okrog 50 km jugozahodno od Jeruzalema.
- Jeruzalem: glavno mesto Judeje.
- Hamat, Arpad: sirijski mestni državici.
- Libna: mesto severno od Lahiša.
- Harán, Recef: pomembni mesti v severozahodni Mezopotamiji.
- Ararat: pokrajina na severu Asirije.

1.4 ČAS DOGAJANJA

- 748 pr. Kr. – Ezekijeve reforme (*2 Kr 18,1-8*).
- 722 pr. Kr. – asirski kralj po treh letih obleganja zavzame Samarijo, ljudstvo prepeljano v Asirijo (*2 Kr 17,3-23; 18,9-12*).
- 714-701 pr. Kr. – pod vodstvom Sargona III. in Sanheriba vpad v zahodni Izrael; zavzetje številnih mest, Jeruzalem ostane neosvojen (*2 Kr 18,13 in naprej*).
- 701 pr. Kr. – po Božjem posredovanju popolno uničenje asirske vojske (*2 Kr 19,35*).
  Opomba: datiranje pri vseh razlagalcih ni enako, prav tako ni enako zaporedje asirskih kraljev.

1.5 RAZLAGA POJMOV

- Vrstica 18,4: bronasta kača = ni original, ki ga je Mojzes naredil pred okrog 800 leti, to je bolj poustvaritev Mojzesove »ideje« (*primerjaj s 4 Mojz 21,9*).
- Vrstica 18,14: tristo talentov srebra = okrog 10.000 kg.
- Vrstica 18,14: trideset talentov zlata = okrog 1.000 kg.
- Vrstica 18,16: podboj = podboj tempeljskih vrat.
- Vrstica 19,29: »… letos boste jedli, kar podraste; drugo leto, kar zraste na ledini; tretje leto pa sejte in žanjite …« = verjetno časovni pregled in tudi pogled naprej k času obleganja, to pomeni dve leti varčevalnega kmetovanja zaradi obleganja, potem pa prosto polje, ker bodo sovražniki zbežali.

2. VODILNA MISEL

Svetopisemski tekst nam jasno kaže, kako se vsemogočni Bog odziva na najrazličnejše drže do njega. Tisti, ki od Boga podarjeno moč zlorabijo in se obnašajo vzvišeno, morajo na koncu

odgovarjati njemu. Kdor pa mu ponižno zaupa, je deležen neopisljive naklonjenosti. Resnica, ki je v Svetem pismu večkrat omenjena: *»Bog se prevzetnim upira, ponižnim pa daje milost«* (*glej 1 Pt 5,5; Jak 4,6; Prg 3,34*), bi lahko predstavljala vodilno misel pri obravnavi teksta.
Druge možnosti:

- Vsako svojo stisko zaupaj dobremu Bogu (za mlajše otroke).
- Povej Bogu vse in mu zaupaj.
- Bog ima vedno zadnjo besedo.

3. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI MLAJŠI SKUPINI

3.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE

Pri mlajših otrocih se bodo verjetno pojavile simpatije do potlačenega Ezekije. Zato še posebej poudarite njegovo obnašanje zaradi povezanosti z Bogom; opozorilni primer Hošea pa izpustite. To vam bo dodatno pomagalo pri obvladovanju vsebine teksta. Vodilni stavek: vsako svojo stisko zaupaj dobremu Bogu.

3.2 PRIPRAVA UVODA

3.2.1 Opišite eno izmed naslednjih situacij v družini: presenečeni oz. šokirani starši prejmejo pismo z žalostnim sporočilom, grožnjo, opozorilo ali vabilo k oblastem (pokažite vnaprej pripravljen primer obvestila); vsi so pretreseni; kaj storiti?

3.2.2 Jaka ne hodi več rad v šolo, ker ga na poti do tja čakajo starejši fantje, ki ga spustijo naprej šele, ko jim nekaj dá. Vsak dan so drznejši in zahtevajo vedno več. Kaj lahko stori? (Za ilustracijo lahko pokažete varno opremljeno šolsko torbo).

3.3 IZVEDBA LEKCIJE

3.3.1 V peskovniku ali na mizi s pomočjo lesenih paličic in kamnov ponazorite oblegan Jeruzalem (*glej pripomoček 8/b*). Med pripovedovanjem opišite Ezekijevo zgledno obnašanje in se ga spomnite tako, da ga prikažete kot izven dimenzionalno osebo. Božja veličina in moč se pokažeta v tem, da je na koncu velik del sovražnikov premagan, ostali pa zbežijo. Zmago nad Asirci lahko ponazorite še podrobneje tako, da sovražnike predstavite z domino kockami, ki jih postavite eno za drugo. Pri tej vrsti vojakov je dovolj že prevrnitev prvega in padli bodo vsi.

3.3.2 Z otroki se usedite v tesen, zaprt krog in »doživljajsko« izkusite pripoved o obleganju Jeruzalema. Sovražnike naokrog ponazorite bodisi z ročaji metel, na katere nastavite papirnate vrhove, s kartoni, katere postavite na stole, s ploščami iz stiropora, na katere narišete ščite in sulice ali pa z vrvicami, na katere obesite plakate s podobnimi ilustracijami. Med obravnavanjem teksta preberite tudi sovražno pismo (prirejeno za otroke), se veselite z otroki zaradi Božje obljube in … »zaspite«. Ko se »zbudite«, se čudite nad premaganimi sovražniki, ki so sedaj prevrnjeni oz. raztrgani. Tako lahko veseli z otroci zapustite krog.

3.3.3 Sedite v obleganem Jeruzalemu in gledate skozi dve okni, kateri pravokotno postavite eno ob drugo. Skozi prvo okno, ki je umeščeno v obzidju mesta, vidite sovražnike; skozi drugo okno pa kralja Ezekijo. Med zgodbo izza izrezov oken prikazujte preproste situacijske slike, ki jih predhodno narišete na karton (*glej pripomoček 8/c*).

3.4 UTRJEVANJE

3.4.1 Tisto, kar so otroci slišali, lahko utrdite s ponovnim izvajanjem lekcije v peskovniku ali krogu (*glej 3.3.1 in 3.3.2*). Zgodbo lahko ponovite tudi s pomočjo situacijskih slik ob »oknu« (*glej 3.3.3*). Pomaga lahko celo postavljanje in podiranje asirskih domino vojakov, ki stojijo okrog Ezekije.

3.4.2 Otrokom razdelite prikrojen kos iz grobega materiala (»krpa iz vrečevine«), ki ima obliko klečeče osebe, ki moli (*glej pripomoček 8/d*). Lik naj otroci nalepijo na sredino svojega lista. Ko k temu narišejo glavo in krono, dobijo Ezekijo. Sedaj naj h kraljevi glavi nalepijo izrezan miselni oblaček, ki ga naredijo tako, da se lahko zapira in odpira. Na eno stran oblačka naj zapišejo vsebino molitve kralja (kerub, zemlja, pismo, uničenje …), na drugo stran oblačka pa naj narišejo ubite in bežeče sovražnike (stopinje, meč). Za konec naj vse skupaj obrobijo z rumeno barvo, ker je Bog posredoval. Da otroci ne bi dobili napačne, avtomatične predstave o molitvi kot izpolnjevanju želja, lahko k sliki dodate še preroka Izaijo in tako pokažete, da Bog naše molitve posluša in na svoj način odgovarja – včasih neposredno, spet drugič preko opogumljajočih besed. Vendar pa vedno velja: vsako svojo stisko zaupaj zvestemu Bogu. To lahko ponazorite še z nekaterimi primeri.

4. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI STAREJŠI SKUPINI

4.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE

Vodilno misel, ki je zapisan pod točko 2, pojasnite otrokom pri starejši skupini: Bog se upira prevzetnim, ponižnim pa daje milost.

4.2 PRIPRAVA UVODA

4.2.1 Na balon narišite bahaški obraz in balon napihnite. Pri tem se pogovarjajte o tem, kaj Bog in kaj ljudje »črpajo« v takšno življenje. Kako pa se posameznik odziva? Prevzetno, napihnjeno, samozavestno …? Kako se na to odziva Bog?

4.2.2 Otrokom pokažite plakat z napisom »Pozor, življenjska nevarnost!« in se pogovorite o možnih nevarnostih. Na hrbtni strani naredite napis »Jaz sem največji!« Ali lahko bahaštvo ogrozi naše življenje? Kaj pa lahko življenju pomaga?

4.3 IZVEDBA LEKCIJE

4.3.1 Vzemite »bahaški balon« (*glej 4.2.1*), ki bo predstavljal Asirca Sanheriba. Na samozadovoljen način predstavljajte dosedanje zmage njegovega ljudstva, zmago nad Hošeo in zavzetje Judovih mest. Sedaj je treba zavzeti Jeruzalem …! Drug balon drugačne barve predstavlja kralja Ezekijo med obleganjem: žalosten obraz, skrčena drža … in postopoma spuščajte zrak iz balona. Napredovanje Sanheriba in njegovih ljudi na eni strani in Ezekije ter Judov na drugi strani med pripovedovanjem zgodbe ponazorite z napihovanjem balona in izpuščanjem zraka. Na koncu se situacija močno obrne, saj Bog vse konkretneje posreduje, pri čemer nasprotuje prevzetnim, ponižnim pa daje milost (za spenjanje balona so zelo primerne ščipalke za perilo).

4.3.2 Na tablo ali folijo skicirajte zemljevid (*glej pripomoček 8/e*) generalštaba z dosedanjimi dogodki v tekstu, sledi obleganje Jeruzalema s strani Asircev. Naredite dve skupini, pri čemer se ena ukvarja s taktičnimi dejanji Asircev, druga pa z dejanji v Izraelu. Zberite rezultate, jih komentirajte v luči vodilne misli in na koncu na tabli izbrišite puščice Asircev ter z rdečimi pikami označite osvobojena Judova mesta (ob tem mora vsakemu otroku biti na voljo svetopisemski tekst).

4.4 UTRJEVANJE

4.4.1 Preberite vzporedne vrstice iz Svetega pisma o prevzetnosti in ponižnosti, ki so navedene pri točki 2 in k temu pripišite ustrezne osebe iz Svetega pisma. Pri prevzetnih na kratko opišite, kako se je Bog postavil proti njim in prečrtajte njihova imena. Pri imenih ponižnih naredite podobno, vendar njihova imena podčrtajte. Na katero stran bi morali uvrstiti tebe? Prevzetnost? – življenje brez Boga je prazna prevzetnost. Lahko zamenjaš stran in skozi Jezusa doživiš veliko Božjo naklonjenost.

4.4.2 Za zlato vrsto naredite stolp (*glej 6*).

4.4.3 Primerjava Ezekija – Sanherib (*glej pripomoček 8/g*): pripomoček kopirajte za vsakega otroka, razrežite na posamezne slike in jih z otroki uredite. ① Poslaništvo ob mestnem obzidju, ② Ezekija Sanheribu pošlje denar, ③ Ezekija pošlje po Izaijo, ④ Nesramno Sanheribovo pismo, ⑤ Izzivajoča Sanheribova izjava, ⑥ Ezekija pismo prinese pred Boga, ⑦ Božja obljuba, ⑧ Kaj lahko iz tega sklepamo? Bog ima zadnjo besedo.

5. PRIMERNA PESEM

6. PREDLOGI ZA UČENJE ZLATE VRSTE

Naredite stolp in na njega zapišite zlato vrsto (*glej pripomoček 8/f*). To lahko naredite iz kartona, na zgornjo stran postavite strelno lino, na spodnjo pa premična vrata. Na notranjo stran vrat zapišite besedo »varnost«, da lahko bo zapiranju vrat ponazorite zaščito. Kdor želi »pravičnega« še spustiti v stolp, izreže trak papirja, naredi podobo in ga zlepi skupaj z 1 cm roba. Če vrata v višini traku dodatno obrežete, bo lahko tisti, ki išče pomoč, tam tudi izginil.

7. PRIPOMOČKI

Pripomoček 8/a

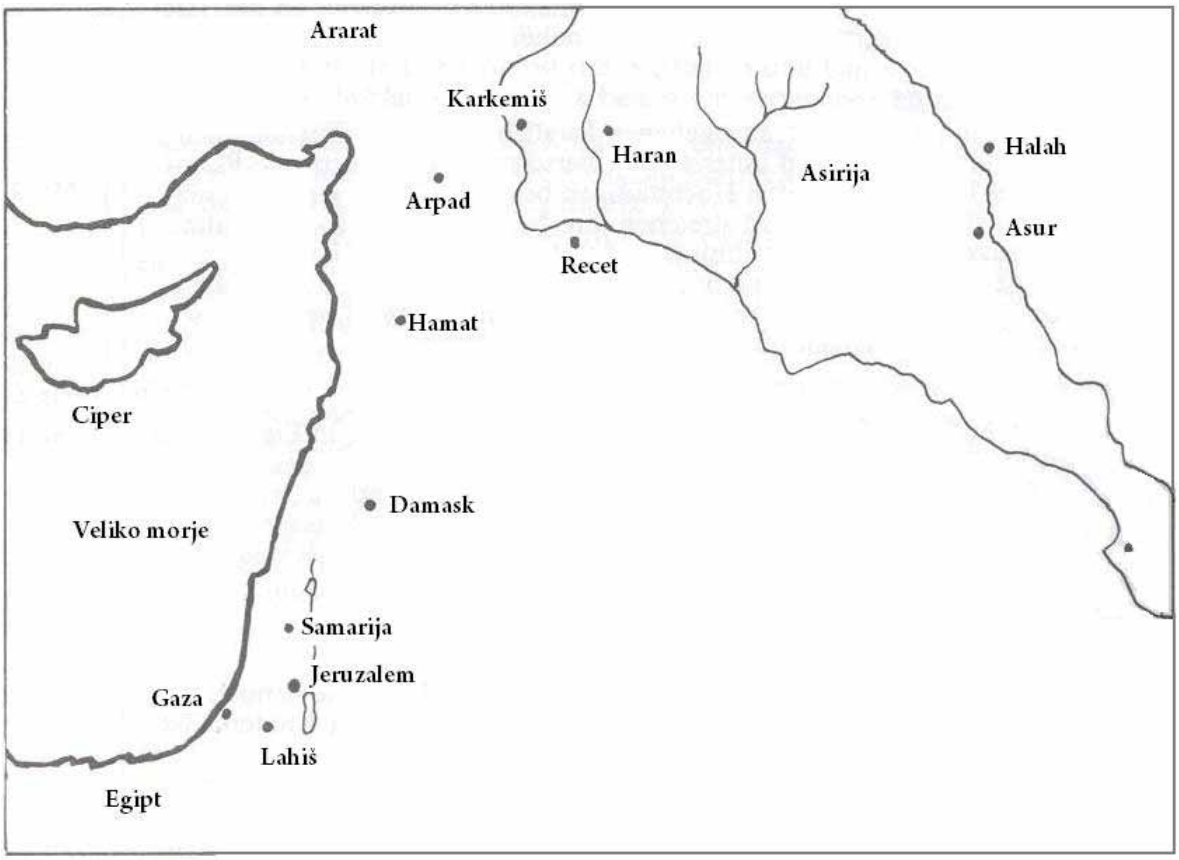

Pripomoček 8/b

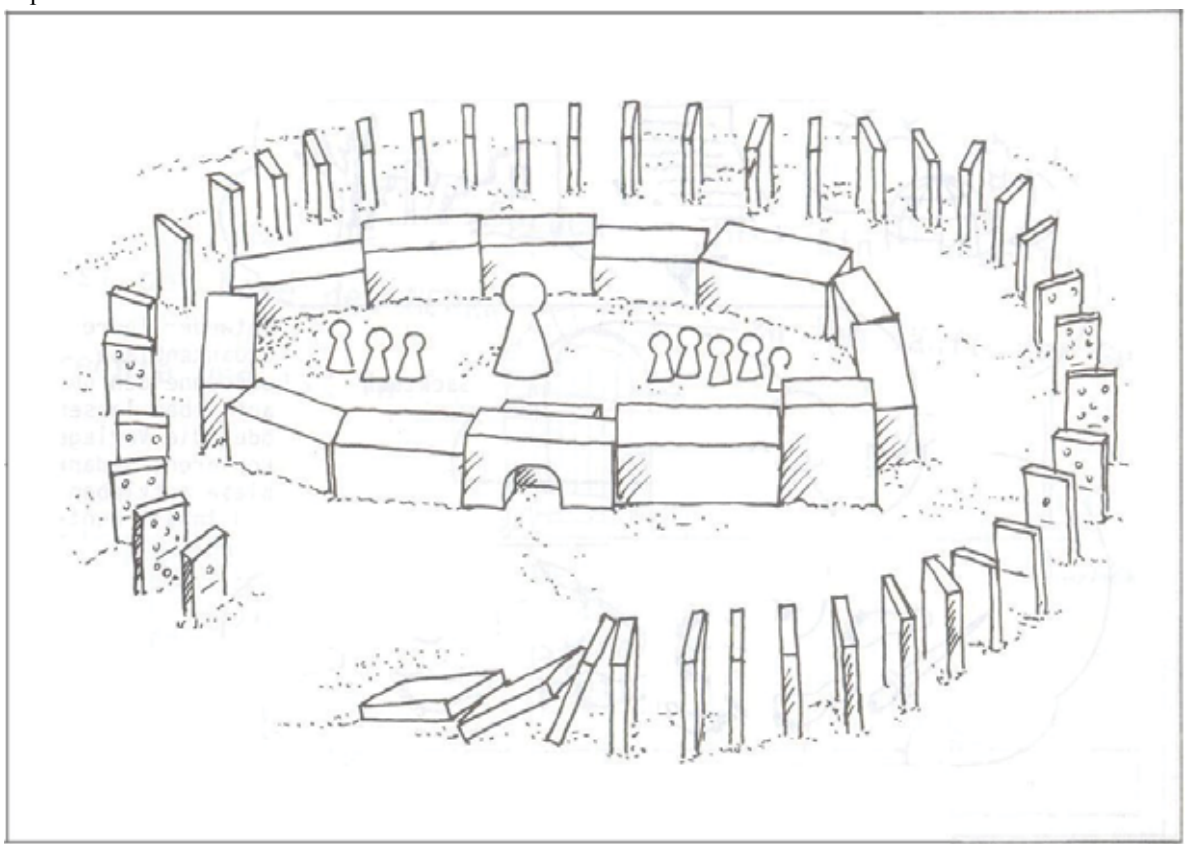

Pripomoček 8/c

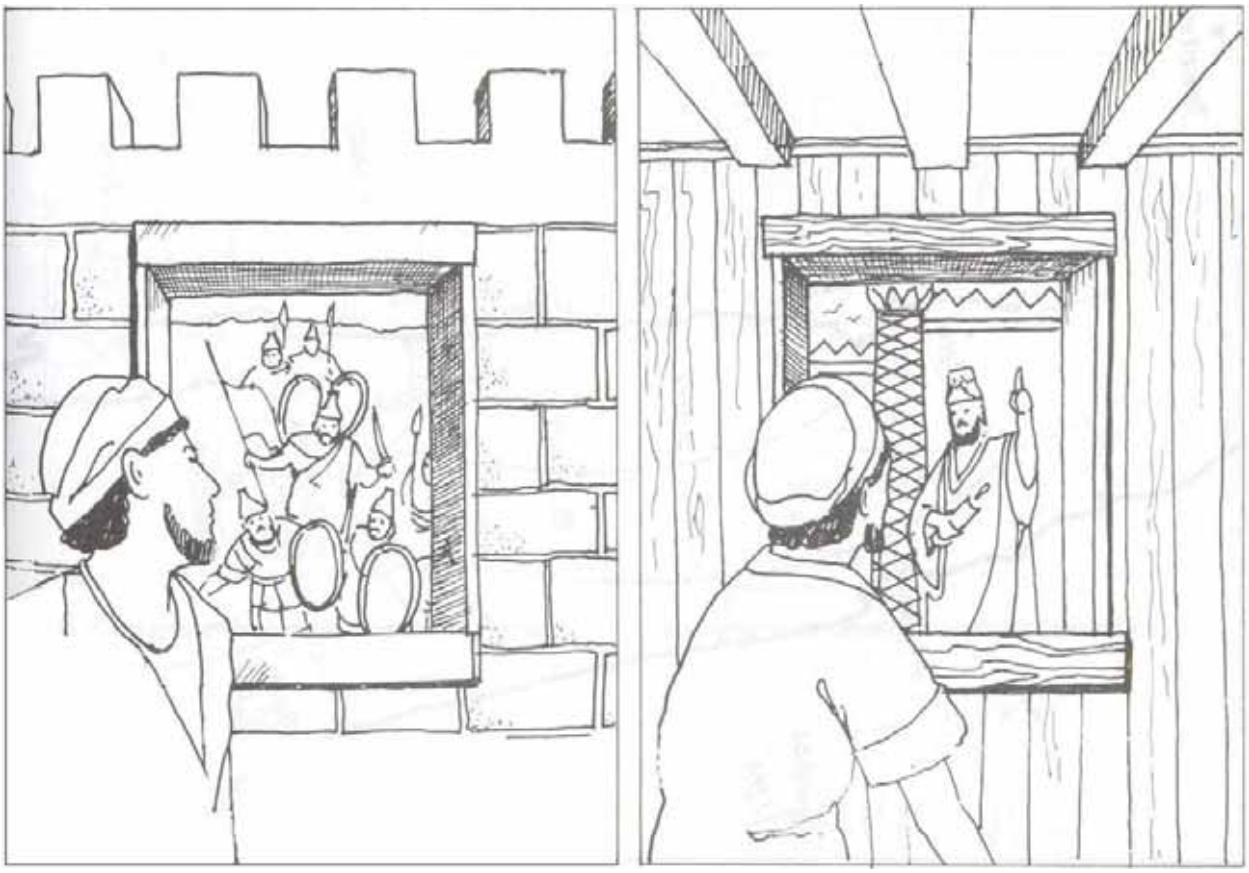

Pripomoček 8/d

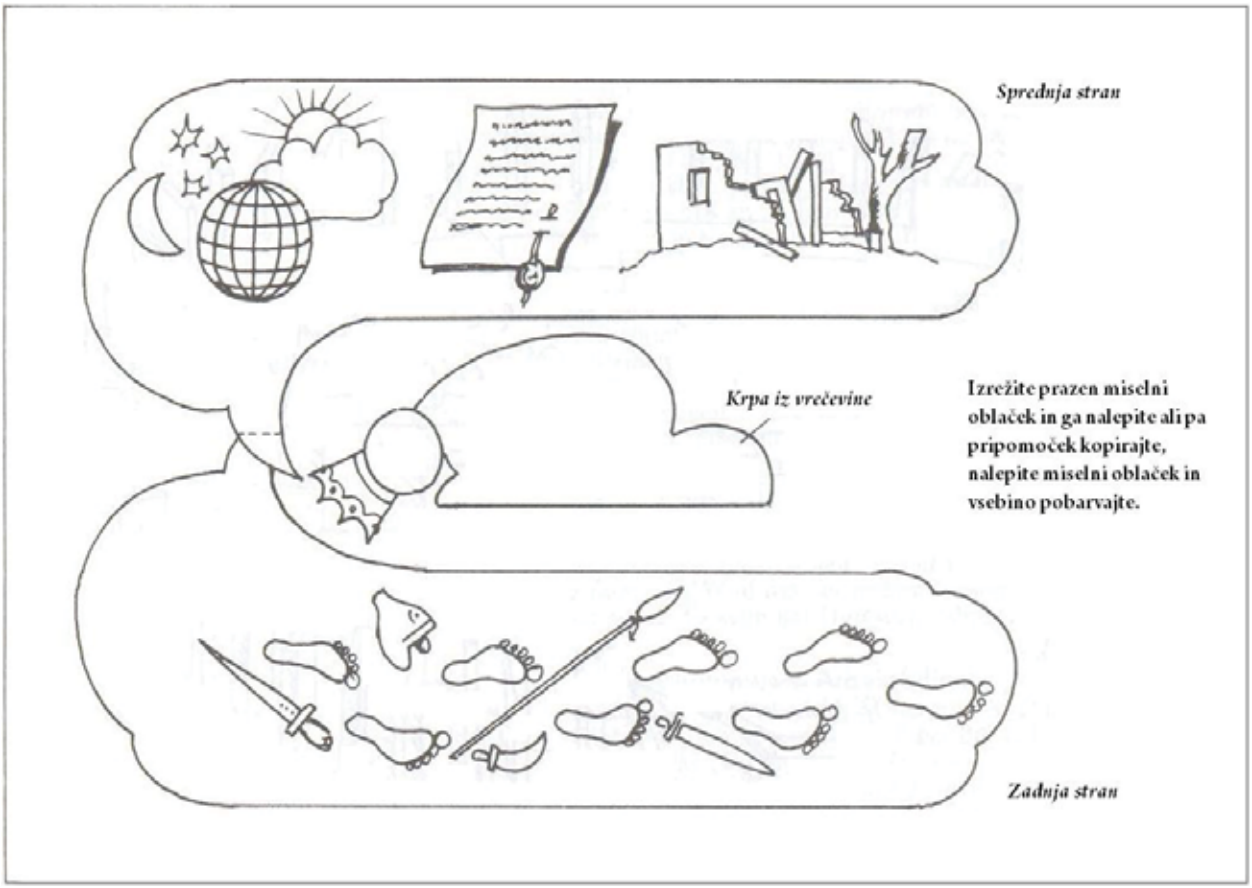

Pripomoček 8/e

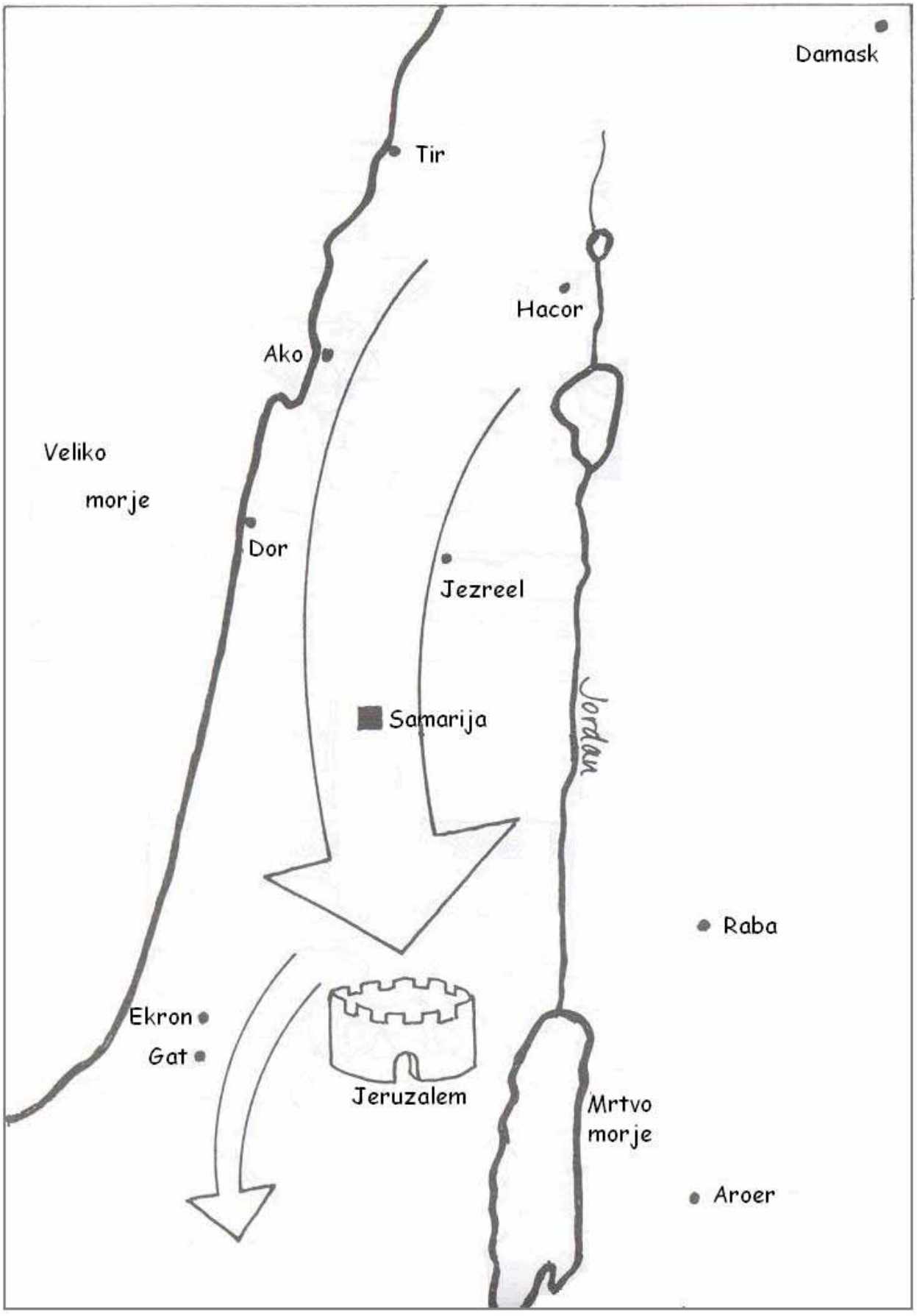

Pripomoček 8/f

Pripomoček 8/g

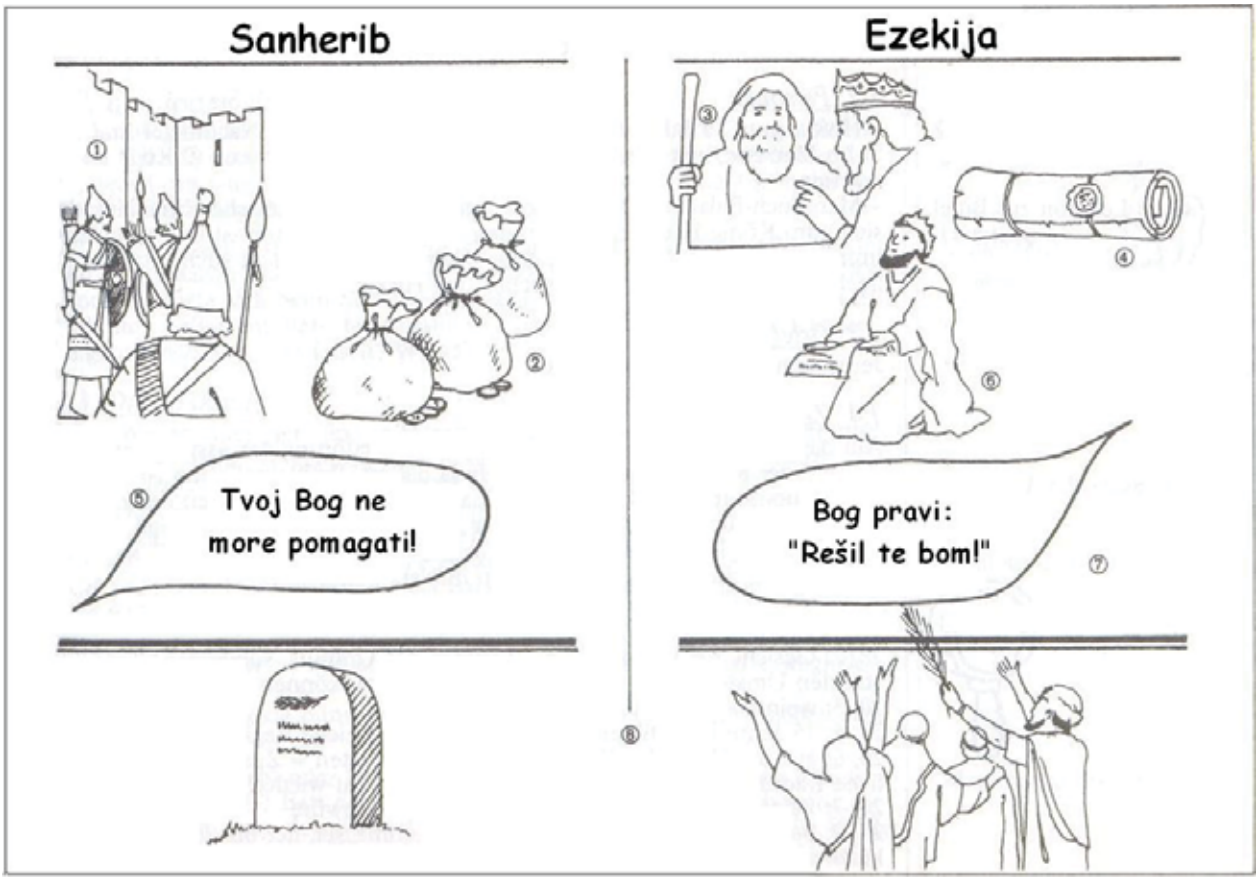

9. lekcija

EZEKIJA ZBOLI IN OZDRAVI

SVETOPISEMSKI TEKST:
2. knjiga Kraljev 20

ZLATA VRSTA:
»Veliko moč ima dejavna molitev pravičnega.«
Jak 5,16b

1. ZA RAZUMEVANJE TEKSTA

1.1 VSEBINA

- Vzporedni odlomki: 2 Krn 32,24-33; Iz 38,1-8 in 39.

Potem, ko je Bog uničujoče premagal Asirce pred Jeruzalemom, je lahko za ohranjenega kralja, ki je bil v najboljših letih, nastopilo mirnejše obdobje vladanja. Vendar pa je tukaj nastopila bolezen. Kot vedno do tedaj, se je Ezekija v stiski obrnil k Bogu in mu zaupal svojo težavo, kar je bilo Bogu po godu. Ali bo moral sredi svojih dni iti skozi vrata podzemlja, kjer Boga ne slavijo (Izaija 38,10 in 18)? Bog je uslišal molitev bolnega, spremenil svojo odločitev in Ezekiji preko Izaije sporočil glede podaljšanja njegovega življenja, to pa potrdil še z znakom na sončni uri. Kljub ponovni pomoči in Božji obljubi se je Ezekija spogledoval z dejstvom, da bi sklenil politično zavezništvo z babilonskim kraljem, kar bi mu dalo politično premoč nad Asirci, ki jih je premagal Bog. Pred bodočim partnerjem se Ezekija hvali z vsem svojim bogastvom, vendar pa ga Izaija opozori, da bodo Babilonci njegovo kraljevo hišo izropali, njegovo potomstvo pa zajeli. Ezekija upošteva to Božjo sodbo in zaključi svoje življenje po preteku dodatno podarjenih let.

1.2 OSEBE

- Ezekija: star 39 let, kraljeval že 14. leto; njegov naslednik je kasneje postal Manase, ki je bil rojen šele tri leta po Ezekijevi ozdravitvi (*2 Kr 21,1*).
- Izaija.
- Merodáh Baladán (= Marduk je dal sina): uporniški Kaldejec, ki je postal babilonski kralj; Babilon je bil podvržen Asiriji, vendar je kralj vedno znova iskal zaveznike prosti asirski premoči; to je bil tudi cilj obiska bolnega Ezekije.

1.3 KRAJ DOGAJANJA, OKOLICA

Jeruzalem in kraljeva hiša.

1.4 ČAS DOGAJANJA

V letu 701 pr. Kr. se poroča o uničenju asirske vojske in o Sanheribovem umiku iz Judeje. Problematična je časovna uvrstitev Ezekijeve bolezni. Nekateri jo zaradi obljube v 2 Kr 20,6 uvrščajo pred poraz Asircev; drugi pa upoštevajo kronologijo, ki jo podaja tekst sam. Za to zadnje dejstvo obstaja veliko razlogov, katere bomo obdelali pozneje.

1.5 RAZLAGA POJMOV

- Vrstica 2: obraz obrnil k steni = to ni izraz nejevolje, ampak obrnitev od okoliških ljudi, da lahko v miru moli.
- Vrstica 3: glasno jokal = za razlog *glej Izaija 38,10 in naprej.*
- Vrstica 6: pridati 15 let = še enkrat isti čas vladanja.
- Vrstica 6: rešiti iz rok asirskega kralja = obljuba, da se grožnja, kot je bila Sanheribova, nikoli ne bo ponovila.
- Vrstica 7: smokve = običajno sredstvo proti tvorom.
- Vrstica 9: senca na sončni uri = merilec senc, ki na podlagi daljših ali krajših senc na skali prikazuje čas. Če se je sonce res premikalo nazaj (ustavljeno vrtenje), ali pa je lomljenje žarkov sence pomikalo nazaj, v tekstu ni podano.
- Vrstica 9: stopnice = izseki na skali.
- Vrstica 10: pomikati se nazaj = jasno zagotovilo in namig na podaljšanje življenja.
- Vrstica 13: razkazal vso zakladnico … hišno orožarno … zakladnice = demonstracija moči in sredstev, ki so bila še prisotna kljub asirski invaziji (*1 Kr 19,15-16*), in so bila sestavljena iz bogastva prednikov (*1 Kr 20,17*), darov številnih ljudi (*2 Krn 32,23*) in darov ob predaji Asircev.
- Vrstica 17: »Glej, …« = zaveza, ki veliko obljublja, bo pripeljala do propada potomstva.

2. VODILNA MISEL

Bolje je utrditi se v Gospodu, kot se zanašati na plemiče. (V Psalmu 118,9 sta obe osrednji točki današnjega teksta omenjeni v zelo uporabni skrajšani verziji). V prvem delu omenite Ezekijev obrat k Bogu v težki situaciji svojega življenja (*primerjaj z 8. lekcijo*) in s tem otroke vseh starosti opogumite k podobnemu zaupanju v Boga. V drugem delu pa opozorite na bahaštvo, ki Bogu nikakor ni všeč.

3. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI MLAJŠI SKUPINI

3.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE

Opirajte se na prej omenjeno vodilno misel in mlajšim otrokom ponudite naslednji pregled lekcije: drži se Boga – tako v slabih kot dobri dneh.

3.2 PRIPRAVA UVODA

3.2.1 Dva otroka (zdravnik in pacient – *eventualno lahko s sabo prinesete kostume*) naj pred skupino odigrata skeč na temo »bolečine v vratu«. Na koncu se z otroci pogovarjajte: Katere bolezni so še hujše? Ali lahko naredimo kaj pri neozdravljivih boleznih?

3.2.2 Pokažite palico (vnaprej pripravljeno) z okraski na skorji in rdečim madežem na belem lesu. To je Markova palica (*glej pripomoček 9/a*). Pri rezljanju se je tako močno poškodoval, da je hudo krvavel in so mu morali mnogi pomagati. Sedaj se pred vsemi baha in želi vsakemu pokazati svoje sposobnosti. Ali dela kaj narobe? Zakaj?

3.3 IZVEDBA LEKCIJE

3.3.1 Tekst pripovedujte v naslednjih korakih in ga ilustrirajte s premičnimi, vnaprej pripravljenimi papirčki oz. slikami na projektorju (*glej pripomoček 9/b*):
Slika 1 (v. 1): Ezekija na smrt bolan; Izaija napove njegovo smrt.
Slika 2 (v. 2-4): Ezekija moli in zelo joče.
Slika 3 (v. 5-6): Izaija oznani ozdravitev in nadaljnje varovanje.
Slika 4 (v. 7): Izaijeva terapija – smokvine pogače.
Slika 5 (v. 12): Odposlanci iz Babilona prispejo s pismom in darili.
Slika 6 (v. 13): Ezekija sprejme goste in bahaško pokaže vso bogastvo.
Slika 7 (v. 14-15): Izaija govori z Ezekijo …
Slika 8 (v. 16-18): … in napove Božjo sodbo (odvzem zakladov).
Slika 9 (v. 19): Ezekija sprejme Božjo sodbo in v miru zaključi svoje življenje.

3.3.2 Celotno zgodbo lahko ilustrirate z lutkami. Ezekijevo posteljo lahko predstavlja skrčena roka enega od otrok; smokvine pogače naj otroci naredijo iz rjavega plastelina, zaklade kraljeve hiše pa naj predstavljajo okrašene škatle, paketi, kovanci, krogi, verige …

3.4 UTRJEVANJE

3.4.1 Z nekaj slikami (*glej tudi 3.3.1*) ustvarite nasprotje obeh življenjskih situacij Ezekije: levo Ezekija v postelji, solze, molitveni oblaček s frazo »Ah, Gospod«; desno kralj z zakladi in posodami, molitveni oblaček brez napisa. Otroci naj še enkrat opišejo različne scene in poudarite, da Ezekija verjetno v dobrih časih ni imel veliko stika z Bogom. V pogovoru se dotaknite naših dejanj in v desni oblaček vpišite: »Hvala, Gospod« (pojme v oblačkih lahko zamenjate tudi s simboli, kot npr. solze ali cvetlice).

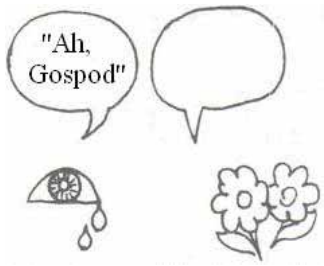

3.4.2 Otrokom razdelite en okrogel in en cvetlicam podoben kos papirja. Na prvega naj narišejo sceno bolnega Ezekije ali pa nekaj slabega iz svojega življenja. Na drugem pa naj kralja postavijo sredi zakladov ali narišejo svoje zelo veselo doživetje (*glej pripomoček 9/c*). Oba dela naj zlepijo skupaj in ju nataknejo na rumeno vrvico. Tako jih bo to vedno spominjalo, da se lahko in se morajo v vsaki življenjski situaciji v molitvi povezati z Bogom. Doma lahko izdelek obesijo v svojo sobo.

4. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI STAREJŠI SKUPINI

4.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE

Pri starejših otrocih se osredotočite na življenje, saj je prisotna želja po življenju. Vendar lahko vseeno pride do bolezni, trpljenja ali celo smrti. V takšnih situacijah je bolje, da se držijo Boga in se podredijo njegovi sveti volji. On zna obdržati življenje ali pa ga celo dokončati. Tudi v časih pozitivnega odnosa do življenja je povezava z Bogom boljša od orientacije ljudi. Vendar pa ta povezava ne zagotavlja ozdravljenje bolezni. Vodilna misel: zanesite se na raje na Boga, kot na ljudi.

4.2 PRIPRAVA UVODA

4.2.1 Otrokom pokažite tri simbole (*glej pripomoček 9/d*): kraljeva krona, solze in zakladi – nato naj povežejo dva, ki spadata skupaj. Krona in zaklad – to spada skupaj, ampak krona in solze?

4.2.2 Pokažite dve krpi: eno črno, ki pokriva močna zdravila; drugo – pisano ruto, ki pokriva nakit, kozmetiko in denar. Pogovorite se in opišite nasprotujoči si življenjski situaciji: bolezen, ki vodi v smrt, zdravniki obupajo; neobremenjeno življenje z veliko možnostmi. Oboje se dogaja tudi kristjanom. Na kaj morajo posebej paziti?

4.2.3 Za ilustrirano sliko življenja polnega otroka pripravite črn in pisan okvirček. V naše življenje spada slabo in lepo. Kako premagamo oboje?

4.3 IZVEDBA LEKCIJE

4.3.1 Pripovedujte zgodbo (*glej pripomoček 9/b*) in za ilustracijo uporabite simbole iz *točke 4.2.1*. Dopolnitev: slika 4a (*20,8-11*) – znaki na sončni uri (*glej tudi 1.5*).

4.3.2 Za nadaljevanje točke 4.2.2 razdelite otroke v dve skupini in naj na podlagi svetopisemskega teksta raziščejo Ezekijevo obnašanje v obeh življenjskih situacijah ter poročajo o tem. Njihove prispevke komentirajte in jih potem še enkrat povzemite.

4.3.3 Postavite se v vlogo preroka Izaije in opišite dogodke.

4.4 UTRJEVANJE

4.4.1 Krono iz točke 4.2.1 zamenjajte s simbolom kristjana (*glej pripomoček 9/d, desna slika*) in vprašajte: Kako kristjani premagajo svojo bolezen vpričo smrti in kako delujejo v neobremenjenem življenju? Na podlagi primerov iz Svetega pisma in zdajšnjega okolja naredite zaključke, da ne gre za to, da živimo za vsako ceno, ampak da s podarjenim življenjem slavimo Boga tako, da izpolnjujemo njegovo voljo. Tako povemo jasen »Da« v težkih časih in hkrati slavimo Boga v dobrih časih (*glej pripomoček 9/b*). Za poudarjanje situacije izdelajte Božji trikotnik in opogumite otroke z besedami: raje se zanesite na Boga kot na ljudi.

4.4.2 Povejte frazo »Ko mi gre dobro, ko mi gre slabo, ob vsakem času slavim Boga« in vprašajte otroke, ali je Ezekija sprejel to ponudbo. Kateri so vzroki za boren odnos do Boga v dobrih časih? Ali bo s svojim bahaštvom naredil vtis na ljudi? Kako moramo oblikovati svoj odnos do Gospoda Jezusa v najrazličnejših življenjskih situacijah? Častimo ga z našim popolnim zaupanjem. Tudi za to lahko molimo.

5. PRIMERNA PESEM

6. PREDLOGI ZA UČENJE ZLATE VRSTE

Bel papir na sredini prepognite. Otroci naj svojo levo roko položijo na papir tako, da se mezinec in blazinica stikata s pregibom, in potem z desno roko obrišejo svojo levo roko. Nato naj roko izrežejo, vendar na pregibu pustijo nekaj centimetrov prostora, tako da se lahko obe roki zapirata. Na zunanjo stran naj napišejo zlato vrsto, na notranjo pa molitvena izkustva, ki so jih doživeli otroci. Nekateri odgovori ne smejo manjkati: Da, Ne, Počakaj.

7. PRIPOMOČKI

Pripomoček 9/a

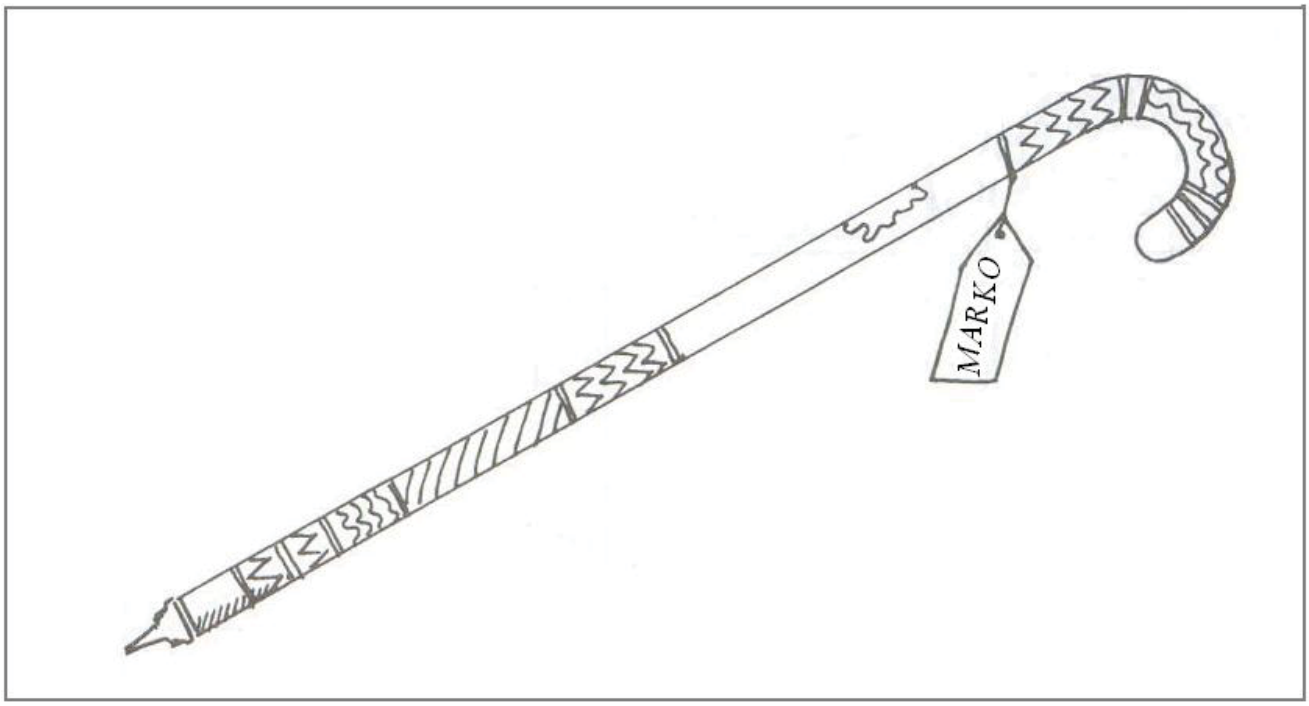

Pripomoček 9/b

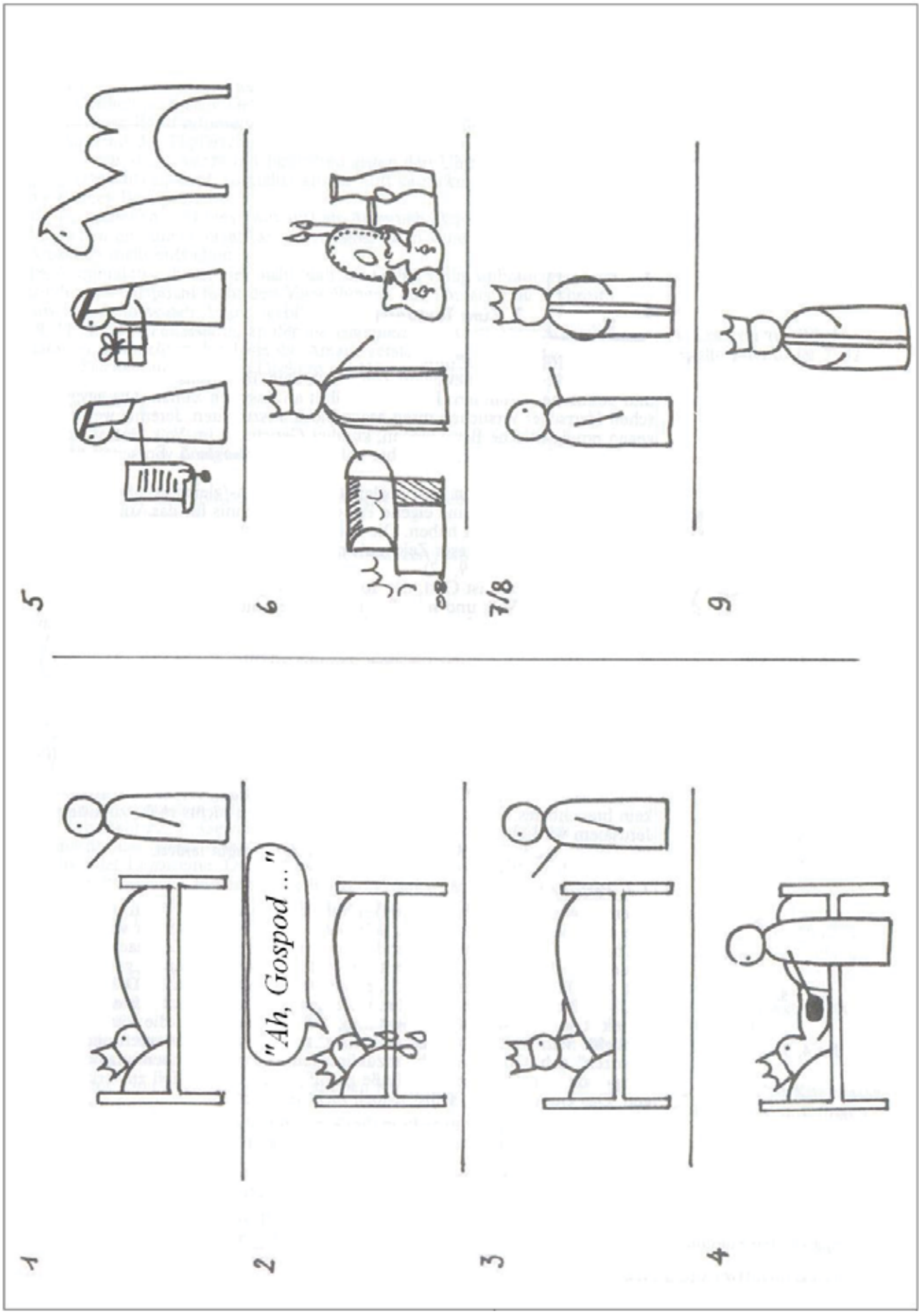

Pripomoček 9/c

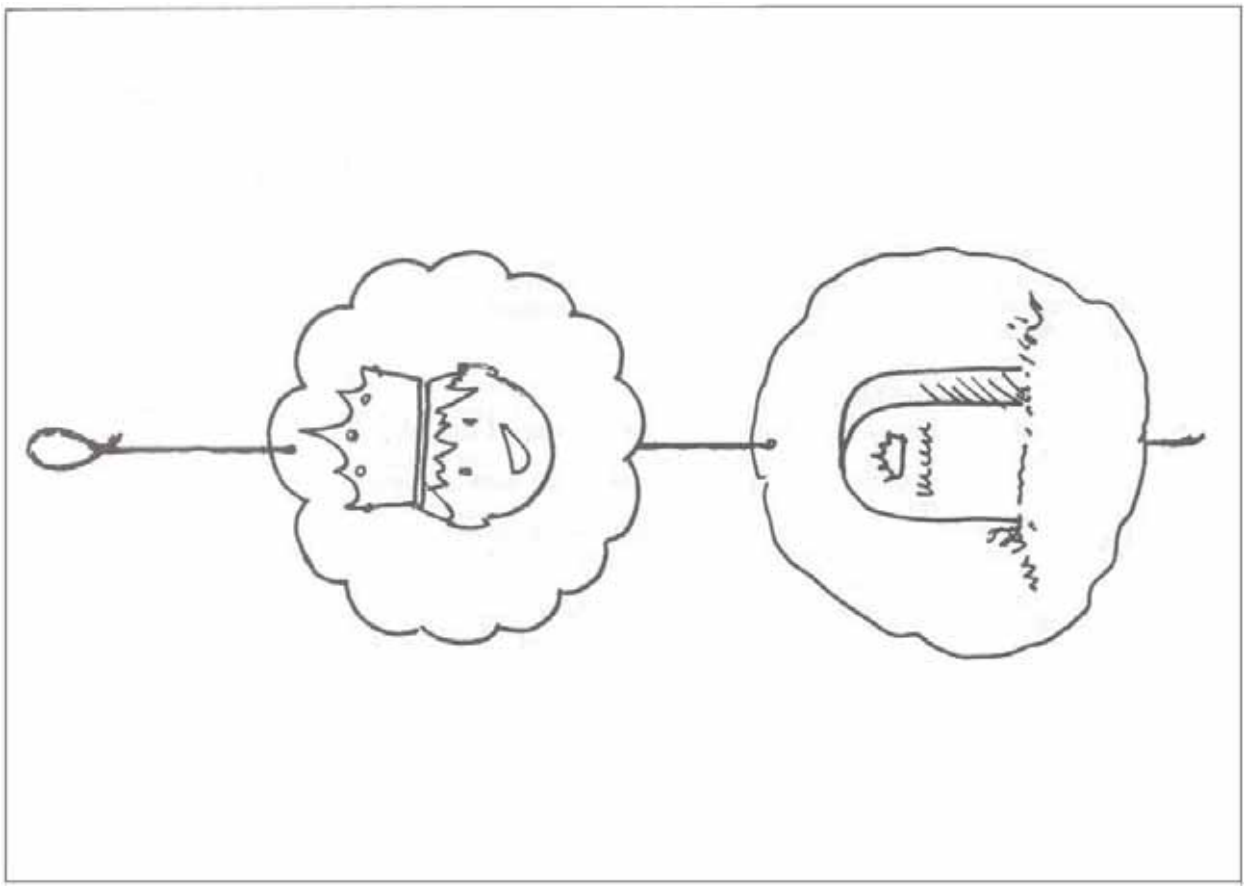

Pripomoček 9/d

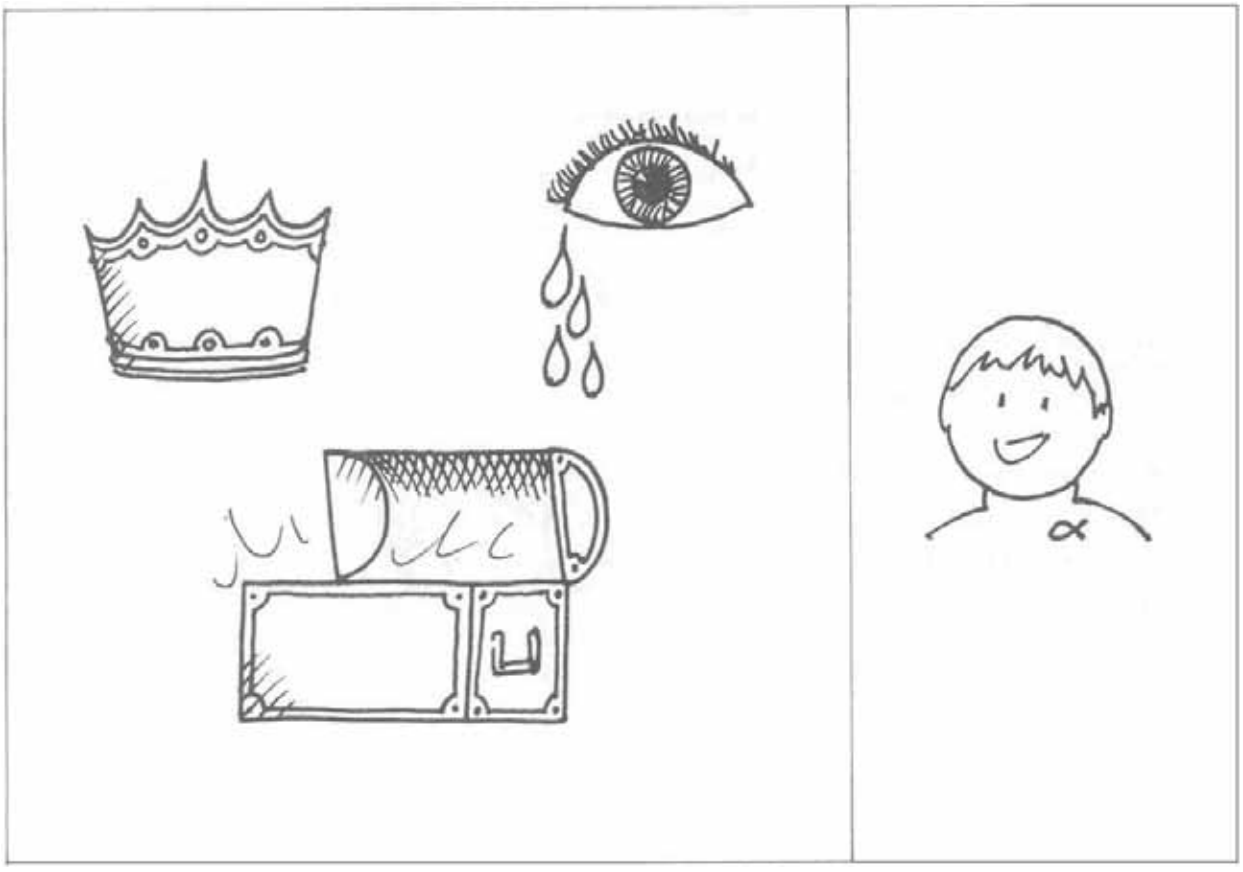

10. lekcija

JOŠIJA IN KNJIGA POSTAVE

SVETOPISEMSKI TEKST:
2. knjiga Kraljev 22

ZLATA VRSTA:
»Daj mi razumnost, da bom čuval tvojo postavo, varoval jo bom z vsem srcem.«
Ps 119,34

1. ZA RAZUMEVANJE TEKSTA

1.1 VSEBINA

- Vzporedni odlomek: 2 Krn 34,1-28 (*preberi in vključi*).

Od 19 Judovih vladarjev je devet označenih kot bogaboječih; pet od njih je izvedlo reforme. Jošija je začel z največjo in zadnjo reformo. Mladi kralj je skoraj sam svoje ljudstvo izvlekel iz malikovanja in kaosa ter jih pripeljal v obnovitev in blaginjo. Največji dogodek v času njegovega vladanja je bilo odkritje knjige postave, ki je povzročila globoko novo versko zavest (ni povsem jasno, če gre pri tej najdbi za vseh pet Mojzesovih knjig ali le za peto). Prepisi postave so bili uničeni v času vladanja brezbožnega Manaseja (Jošijev dedek). Original je bil ob gradnji Salomonovega templja (to pomeni 3,5 stoletij prej) položen v temelje in so ga delavci ob pospravljanju našli. Jošija je postal kralj z osmimi leti, in sicer potem, ko je njegov oče zaradi zarote svojih služabnikov izgubil življenje. Jošija je vladal južnemu kraljestvu. Božja sodba: *»Delal je, kar je prav v Gospodovih očeh« (v. 2).* Pomni: to je poudarjeno trikrat.

1.2 OSEBE

- Jošija (= naj Bog ozdravi): sin Amona in Jedide, vnuk brezbožnega kralja Manaseja, pravnuk Ezekije, bogaboječega reformatorja južnega in pozneje severnega kraljestva.
- Šafan: pisar, verjetno tudi osebni kraljev tajnik; nadzoroval je tudi denar, ki so ga zbrali za obnovitev templja.
- Hilkija: duhovnik.
- Ahikám, Ahbór, Asajá, Hilkijá, Šafan: odposlanci, ki jih je kralj poslal k Huldi.
- Prerokinja Hulda: žena varuha obrednih oblačil Šaluma (ni jasno ali pri kralju ali v templju); ena redkih ženskih prerokinj (redka imena, ki jih je težko izgovoriti, napišite na karton in jih med pripovedovanjem preberite oz. pokažite otrokom, tako da bodo seznanjeni z njimi).

1.3 KRAJ DOGAJANJA, OKOLICA

- Jeruzalem: tukaj so vladali Judovi kralji.
- Gospodova hiša: propadajoč Salomonov tempelj, v katerem so delali in našli postavo.
- Drugi del mesta: njegov pomen je neznan; glede na opombe je to novi del Jeruzalema.

1.4 ČAS DOGAJANJA

Jošija je vladal od 640-609 pr. Kr. Postavo so našli okrog leta 622 pr. Kr., v 18. letu njegovega vladanja; star je bil 26 let.

1.5 RAZLAGA POJMOV

- Vrstica 7: »denarja ne obračunavati« = denar, ki so ga dobili gradbinci, se ni smel obračunavati, kar je bil običajen izraz popolnega zaupanja.
- Vrstica 11: »pretrgal je svoja oblačila« = izraz globokega kesanja in globoke udeleženosti.
- Vrstica 13: »pojdite in povprašajte Gospoda« = običajno je bilo, da so preroke povpraševali po Božjem mnenju.
- Vrstica 20: »pridružil te bom tvojim očetom« = Jošiji zaradi bogaboječega odnosa ni bilo treba videti nesreče ljudstva, ampak je lahko prej umrl v miru.

2. VODILNA MISEL

Božja beseda me spreminja.
Druge možnosti:

- Božja beseda v zmešnjavo prinaša red in usmerjenost.
- Bog se veseli, če nas njegova beseda nagovori in spremeni.

3. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI MLAJŠI SKUPINI

3.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE

Mlajši otroci se greha še ne zavedajo povsem dobro. Zato jim pojasnite vodilno misel, ki zveni nekoliko abstraktno. Konkretna napačna dejanja razumejo tudi mlajši otroci. Čeprav se s tem srečujejo predvsem v povezavi s starši, jim lahko pokažete, da je tudi Gospod Jezus žalosten zaradi tega. Torej: ① Bog nam pokaže kaj delamo narobe; ② nam pomaga, da se spremenimo; ③ se veseli, ko se spremenimo. V tej kompleksni misli poudarite osrednji del.

3.2 PRIPRAVA UVODA

3.2.1 Razgibalna igra: otroci naj skačejo oz. tekajo po prostoru in eden zakliče »stop«; vsi ostanejo v trenutnem položaju. S tem pokažete, kakšne posledice lahko imajo besede. Še bolj pomembno pa je, da poslušamo Božjo besedo.

3.2.2 Zgodba »Oskrunjeno Sveto pismo«: Nek kristjan je v Franciji neki družini podaril Sveto pismo. Gospodar je darilo sprejel, vendar je takoj iz nje iztrgal ducat strani in jih zatlačil v pipo. Kristjan je razočaran odšel. Nekaj let pozneje je ponovno prišel v ta okoliš in obiskal isto hišo. Družina je v vojni izgubila sina in njegovo imetje je ravnokar prispelo domov. Med tem imetjem je bilo tudi Sveto pismo. Kristjan jo je vzel v roke in opazil, da je to enako Sveto pismo, ki ga je podaril tej družini in iz katerega so bili iztrgani listi. Padli vojak je na zadnji strani zapisal: »Zaničevan in ozmerjan, a na koncu je veroval. Bilo mi je v rešitev.« - Božja beseda spreminja ljudi.

3.3 IZVEDBA LEKCIJE

Zgodbo lahko pripovedujete iz vidika pisca Šafana. Npr. lahko rečete, da je prijatelju govoril o svojem običajnem delu kot »osebni tajnik« mladega kralja. Vsebino razdelite na šest korakov (*glej pripomoček 10/a*):
① ***Slika 1*** – Jošija z osmimi leti postane kralj (morda omenite zgodovinski kontekst).
② ***Slika 2*** – pospravljanje in obnavljanje templja (Jošija obnavlja Božjo hišo).

③ ***Slika 3*** – pomembna najdba: duhovnik Šafanu prinese knjigo postave. Ta jo z zanimanjem prebere.
④ ***Slika 4*** – Šafan poroča kralju in bere iz knjige. Te pomembne novice ne sme obdržati zase.
⑤ ***Slika 5*** – kralj Jošija pretrga oblačila. Božja beseda se ga je dotaknila. Spozna, da se mora v njegovi deželi nekaj spremeniti.
⑥ ***Slika 6*** – po kraljevem naročilu pet mož prerokinjo Huldo vpraša o Božjih načrtih z ljudstvom. Bog ostane dosleden svojim napovedim, vendar pa kralju izkaže milost, ker se je skesal svojih grehov in se podredil Božji besedi.

3.4 UTRJEVANJE

3.4.1 Otrokom razdelite kopije šestih slik (*glej pripomoček 10/a*), ki jih naj pobarvajo, izrežejo in morda z njimi imajo krajše tekmovanje – potem, ko se kartice premešajo, jih je treba čim hitreje zložiti v pravilen vrstni red (*kartice lahko pri 11. lekciji, točka 3.4.1 uporabite tudi za ročno delo*).

3.4.2 Scenska igra: skupaj z otroki odigrajte sceno šestih korakov pripovedovanja.

3.4.3 Za otroke sestavite kviz o dejstvih iz Svetega pisma (*glej pripomoček 10/b*). Opomba: uporabite lahko obe lekciji o Jošiji (*glej 10. in 11. lekcijo*) in tako otrokom podate nekaj informacij o Svetem pismu ter jim ga nekoliko približate.

3.4.4 Ročno delo (*glej točko 6*).

4. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI STAREJŠI SKUPINI

4.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE

Starejši otroci so gotovo že izkusili, da ne morejo delati vsega, kar želijo. To ne gre avtomatično – ampak je pogoj za Božje delovanje moje proučevanje Božje besede. Izkoristite priložnost in otrokom približajte Sveto pismo.

4.2 PRIPRAVA UVODA

4.2.1 Dva otroka naj prikažeta vnaprej pripravljen skeč: pogovarjata se o uporabljanem, obrabljenem Svetem pismu in nato o povsem novem, neuporabljenem Svetem pismu.

4.2.2 Učenje s pomočjo predmeta – tema: spreminjanje. Npr. sušilec za lase spremeni moje mokre lase, vendar le takrat, ko ga uporabim; to pomeni, ko nekaj uporabim za svoje življenje.

4.2.3 Pogovor o delovanju Božje besede na podlagi predmetov, s katerimi se Sveto pismo kar samo primerja (*npr. ogledalo – Jak 1,23; kladivo in ogenj – Jer 23,29; meč – Heb 4,12; voda – Ef 5,26*).

4.3 IZVEDBA LEKCIJE

Če imate možnost spremembe v prostoru, je to uporabno za Jošijevo zgodbo. Zgodbo razdelite kot pri *točki 3.3* in pojasnite nekatera dejstva ter prenos (*glej pripomoček 10/a*).
K ①: Tukaj vsekakor omenite Jošijevo predzgodbo in pokažite, da se njegovi očetje niso držali Božje besede (*primerjaj z 1.1 in 1.2*). Kljub slabim zgledom je bila njegova želja, da ravna kakor David (*primerjaj z 2 Krn 34,2*).

K ②: Jošija je spoštoval Božjo hišo. Ni je želel zanemarjati kakor njegovi očetje. Njemu je bilo pomembno, da Bog dobi lep, urejen prostor (prenos: Božji prostor v našem življenju).
K ③, ④, ⑤: Šafan in Jošija sta doživela delovanje Božje besede. Božja beseda je aktualna, čeprav je sama postava stara in je bila dolgo skrita (na tem mestu lahko navedete vzporedne odlomke, ki jih je morda bral: *5 Mojz 10,12 in naprej; 5 Mojz 12,1 in naprej; 5 Mojz 15,7 in naprej*). Jošija je ravnal pravilno: žaloval je zaradi okoliščin, se spokoril in želel več izvedeti o Božji volji (namig na aktualnost in delovanje Svetega pisma ter na pomen proučevanja le-tega).
K ⑥: Bog se veseli zaradi Jošijevega obnašanja (uporaba: naše obnašanje do Božje besede).

4.4 UTRJEVANJE

4.4.1 Kviz »Sveto pismo« (*glej pripomoček 10/b*).

4.4.2 Pogovor o vprašanju: Kako bi lahko praktično izgledala sprememba s pomočjo Božje besede? Morda lahko otroci navedejo lastne primere in tudi vi navedite svoje izkušnje ter morda povejte kakšno zgodbo (*primerjaj s 3.2.2*).

4.4.3. Raziskovalci: Delovni list 10 – starejša skupina.

5. PRIMERNA PESEM

6. PREDLOGI ZA UČENJE ZLATE VRSTE

S pomočjo treh glavnih besed pokažite tri simbole (*glej pripomoček 10/c*), ki jih izrežite iz kartona in jih kot obeske nanizajte na vrvico. Ti trije deli so pripomočki pri učenju zlate vrste. Morda bo potrebno razložiti pojem »razumnost«: razumevanje oz. dojemanje Božje postave, pa tudi vpogled, da lahko živimo v skladu s tem, ker je to dobro za nas in za druge.

7. PRIPOMOČKI

Pripomoček 10/a

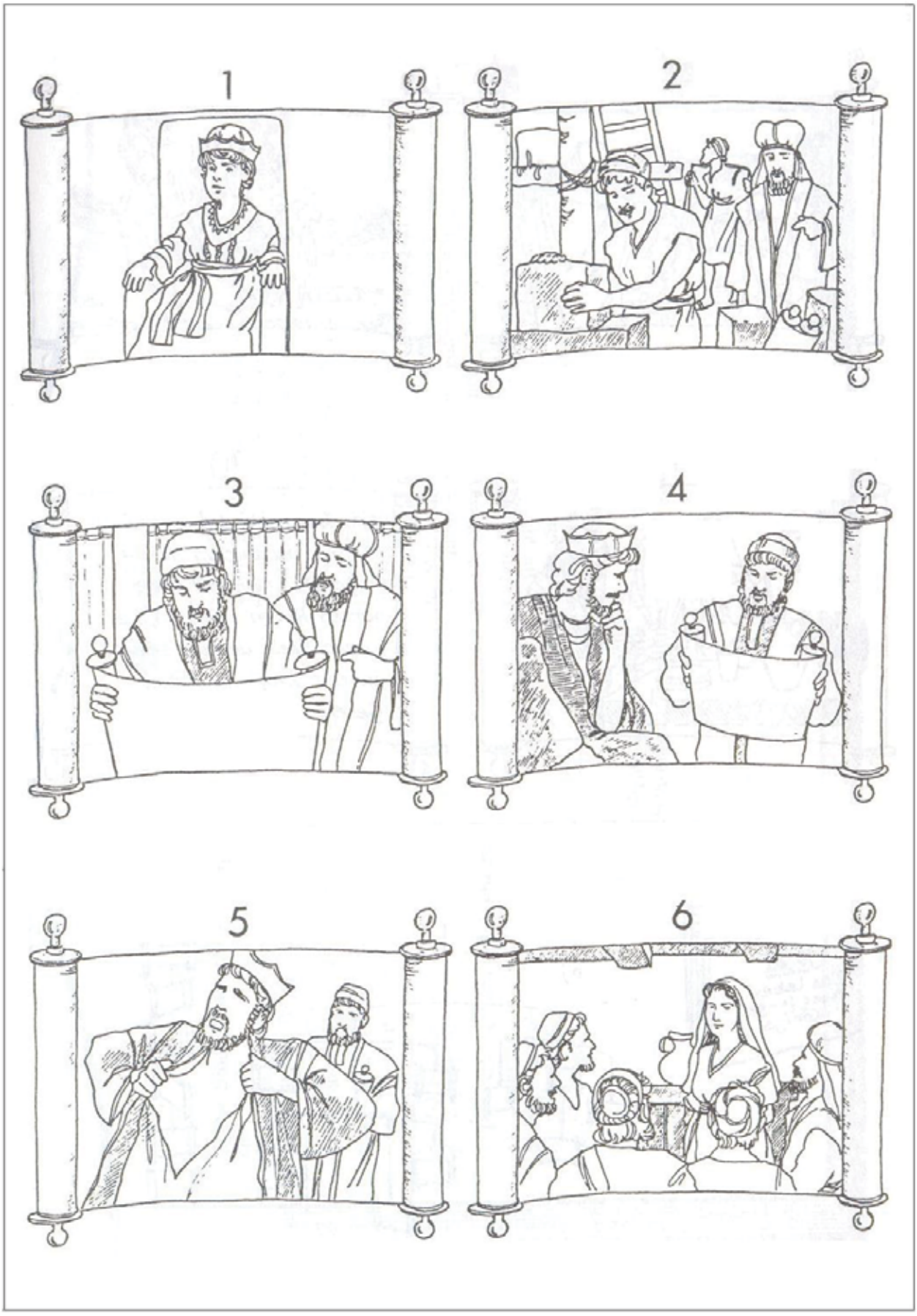

SVETO PISMO

1. Sveto pismo je najboljša knjiga na svetu, ker je:
a) najdaljša knjiga;
b) najstarejša knjiga;
c) Božja beseda;
d) zelo težko razumljiva. _____

2. Sveto pismo je sestavljeno iz:
a) 66 knjig;
b) 56 knjig;
c) 100 knjig;
d) 76 knjig. _____

3. Stara zaveza je sestavljena iz:
a) 27 knjig;
b) 39 knjig;
c) 29 knjig;
d) 37 knjig. _____

4. Sveto pismo je bilo:
a) napisano kot vsaka druga knjiga;
b) napisano s strani Mojzesa (Stara zaveza) in Pavla (Nova zaveza);
c) napisano v zelo kratkem ?asu;
d) napisano s strani 40-ih razli?nih mož. _____

5. Sveto pismo:
a) je Božja beseda, ki izhaja od Boga;
b) le delno izhaja od Boga;
c) ni knjiga, katero bi jemali povsem resno;
d) je zelo težko razumljiva. _____

6. Sveto pismo je bilo napisano:
a) za vse ljudi;
b) za Jude;
c) za odrasle;
d) za vernike. _____

Zakaj je pomembno, da beremo svetopisemske vrstice?
Izpiši 2. pismo Timoteju 3,16.

Pripomoček 10/c

RAZISKOVALCI

Delovni list 10 – starejša skupina

Poslušnost Božji besedi

Nariši križec v kvadratek pri dveh zapovedih iz Svetega pisma, ki ju želiš ta teden izpolnjevati.

- ☐ *Ljubite drug drugega. (1. Peter 1,22)*
- ☐ *Molite drug za drugega. (Jakob 5,16)*
- ☐ *Spodbujajte drug drugega. (Hebrejcem 10,25)*
- ☐ *Bodite hvaležni. (Kološanom 3,15)*
- ☐ *Povejte Bogu, da vam je žal za slabe stvari. (1. Janez 1,9)*
- ☐ *Bodite dobrosrčni drug do drugega. (Efežanom 4,32)*

Pokaži mi

Nariši sliko ali napiši o tem, kako bi lahko bil poslušen oz. poslušna eni izmed svetopisemskih zapovedi.

Bonus

Poišči tri Sveta pisma, skrita v sliki.

11. lekcija

JOŠIJEVE REFORME IN NJEGOVA SMRT

SVETOPISEMSKI TEKST:
2. knjiga Kraljev 23,1-30

ZLATA VRSTA:
»O Bog, učil si me od moje mladosti, do zdaj sem oznanjal tvoja čudovita dela.«
Ps 71,17

1. ZA RAZUMEVANJE TEKSTA

1.1 VSEBINA

- Vzporedni odlomek: 2 Krn 34,29–35,27.

Jošija, Judovski kralj, je v Jeruzalemu zbral celotno ljudstvo, od starešin do najmlajših. Vsi so prisluhnili branju iz knjige postave, ki so jo našli pri obnavljanju templja. Jošija in celotno ljudstvo so sklenili zavezo z Bogom (*glej 10. lekcijo*). S celotnim srcem in dušo so želeli slediti vsem zakonom in zapovedim iz knjige postave. V veliki »čistilni akciji«, ki je presegla meje Judeje, je Jošija uničil in zažgal vse, kar je bilo povezano z malikovanjem. Ko se je vrnil v Jeruzalem, je ljudstvu ukazal, naj praznujejo pasho, saj tako piše v knjigi postave. To se je zgodilo prvič po času Sodnikov. Jošija je umrl v boju proti faraonu Nehoju, ki se je s svojo vojsko naperil proti asirskemu kralju. Kljub Božjemu opozorilu (*primerjaj z 2 Krn 35,21*) se je Jošija oblekel, se zoperstavil faraonu Nehoju in težko ranjen umrl v Jeruzalemu.

1.2 OSEBE

- Jošija (*glej 10. lekcijo, 1.2*).
- Hilkijá.
- Judejsko ljudstvo, prebivalci Jeruzalema: ljudje vseh starosti.
- Možje iz Betela.
- Faraon Neho: egiptovski kralj (okrog 609-594 pr. Kr.).
- Jojakim: Jošijev sin in naslednik.

1.3 KRAJ DOGAJANJA, OKOLICA

- Jeruzalem, zborovanje se je verjetno odvijalo v okolici templja.
- V južnem kraljestvu – Judeji in severnem kraljestvu – Izrael (na višavah, *glej 1.5 in primerjaj s 26. lekcijo v 7. učbeniku*).
- Betel: okrog 13 km severno od Jeruzalema.
- Megido: okrog 80 km severno od Jeruzalema (tukaj je bil Jošija ubit).

1.4 ČAS DOGAJANJA

Potem, ko je vladavino prevzel Jošija, 640 pr. Kr.

1.5 RAZLAGA POJMOV

- Vrstica 2: knjiga zaveze (*primerjaj z 10. lekcijo, 1.1*).
- Vrstica 3: zaveza pred Gospodom = zaradi najdbe knjige zaveze pod Jošijevim vodstvom, je ljudstvo ponovno sklenilo zavezo z Bogom.
- Vrstice 4, 10, 13: Baal, Ašera, Moloh, Astarta … = poganska božanstva, ki so jih Izraelci občasno častili, žrtvovali so tudi ljudi.
- Vrstica 9: višine (*glej 26. lekcijo v 7. učbeniku, 1.5*).
- Vrstica 16: Božji mož (*primerjaj s 1 Kr 13*).

2. VODILNA MISEL

Božja beseda poziva ljudi k dosledni in brezkompromisni drži.
Druge možnosti:

- Kdor pozna Božjo besedo, lahko pravilno deluje.
- Le kdor premaga greh, se lahko veseli.

(Po očiščenju Jošija pokliče ljudstvo k praznovanju pashe).

3. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI MLAJŠI SKUPINI

3.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE

Predpogoj za svetopisemsko obnašanje je svetopisemsko znanje. Jošijevo dosledno obnašanje je imelo korenine v najdeni in prebrani knjigi zaveze. Knjiga se je brala tudi pred celotnim ljudstvom »od najmlajšega do najstarejšega«. Veliko otrokom je tako takrat kot tudi danes nerazumljivo, vendar je pomembno, da so prisotni (otroške ure, nedeljska šola, bogoslužja). Obiskovanje različnih dogodkov mora že zelo zgodaj postati dobra navada. Jošijevo zgodbo povežite s praznovanjem pashe in njegovo smrtjo – brez olepševanja konteksta. Za otroke bi bilo dobro, če v smislu vodilne misli dobijo pozitiven vtis o Jošijevi zgodbi (*glej točko 2*).

3.2 PRIPRAVA UVODA (*primerjaj tudi z 10. lekcijo, 3.2 in 3.4*)

3.2.1 Učenje s pomočjo predmeta: s sabo prinesite različne čistilne pripomočke (npr. metlo, smetišnico, vedro, krpe …) in otroke povprašajte glede uporabe teh pripomočkov. Cilj takšnega čiščenja je npr. čista soba. Tega se veselimo. Pod vodstvom kralja Jošije je čiščenje potekalo nekoliko drugače …

3.2.2 Pogovor: za 4-8 let stare otroke že obstajajo stvari, ki v njihovem srcu lahko zavzamejo posebno mesto. Naštejte nekaj teh stvari, npr. prijatelji, igrača, televizijska oddaja, šport (nogomet), oblačila. Odločilno za naše življenje pa je, da Gospod Jezus zasede prvo mesto. V življenju Judovskega ljudstva temu ni bilo tako …

3.3 IZVEDBA LEKCIJE

Svetopisemski tekst razdelite na štiri dele in uporabite *pripomoček 11/a* ali druge pripomočke.
① ***Slika 7*** – branje knjige zaveze pred celotnim ljudstvom (Kako dolgo so ljudje poslušali? Kaj so si mislili?)
② ***Slika 8*** – uničenje in sežiganje malikov (kralj Jošija je deloval na podlagi tistega, kar je slišal. Vse malike je dal uničiti in zažgati. Pri tem ni pomembno vsebino vrstic 4-20 posebej in olepšano predstavljati. Pomembno je dejstvo, da Jošija radikalno uniči vse, kar ni v skladu

z Božjo besedo – in to že v svojih mladih letih. Prenos: Kje moramo v svojem življenju izvesti »čistilno akcijo«?)
③ ***Slika 9*** – praznovanje pashe (po dolgem času je to bila prva pasha. Tako kot piše v knjigi postave, je Jošija ukazal praznovanje pashe v spomin na osvoboditev Izraela iz Egipta. Po čistilni akciji so lahko v deželi ponovno praznovali na način, ki je bil v čast Bogu).
④ ***Slika 10*** – namig na Jošijevo zgledno življenje in njegovo smrt s pomočjo svetopisemske vrstice (*2 Kr 23,35*). Povzetek.

3.4 UTRJEVANJE

3.4.1 Ročno delo (*glej tudi 4.4.1*): deset svitkov o Jošijevi zgodbi (*glej pripomoček 10/a in 11/a*) nalepite enega za drugim na lep trak. Naredite lahko tudi majhen zvezek z naslovom »Jošija – življenje mladega kralja«. Tri liste velikosti A6 ali A5 prepognite. Deset notranjih strani lahko nato opremite z desetimi slikami iz Jošijeve zgodbe.

3.4.2 Z otroki pripravite manjše praznovanje. Prinesite različne sadne torte in se Bogu stvarniku zahvalite za vse dobre darove. Obenem se spomnite na vrhunec Jošijeve zgodbe, na pasho, in se pogovorite o smislu tega praznika.

3.4.3 Raziskovalci: Delovni list 11 – mlajša skupina.

4. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI STAREJŠI SKUPINI

4.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE

Pri starejših otrocih (*glej tudi 3.1*) poudarite dosledno Jošijevo čiščenje. Tudi v sodobnem času obstajajo maliki, katere je treba uničiti. Velik ljudi verjame v amulete. Mnogo predmetov in področij v življenju je pomembnejših od Boga (npr. avto, šport, klub, zdravje, glasba, narava …). Tukaj je potrebno začeti z procesom drugačnega razmišljanja, ki bo pustil posledice tudi na otrocih.

4.2 PRIPRAVA UVODA

4.2.1 Pogovor o čistilnih akcijah v vsakdanjem življenju (*glej tudi 3.2.1*).

4.2.2 Pogovor o malikih: Kaj so maliki? Otroci naj navedejo t.i. »sodobne malike« (*glej 4.1*).

4.2.3 Uganka z rešitvijo (*glej pripomoček 11/b*): Božja beseda je resnica (tako lahko ponovite osrednjo misel prejšnje lekcije).

4.3 IZVEDBA LEKCIJE

Zgodbo pripovedujte tako kot *pri 3.3* in posamezne misli v pogovoru z otroki dodatno poglobite. Otroke motivirajte za sodelovanje tako, da jim postavite določena vprašanja ali naloge, ki jih morajo rešiti na podlagi svetopisemskega teksta:
K ①: Kje berejo? Komu berejo? Kaj berejo? Kaj vključuje sklenjena zaveza (*v. 1-3*)?
K ② *in* ③: Po zavezi sledita dva pomembna Jošijeva ukaza. Poišči obe mesti kjer piše: Jošija je ukazal (*v. 4 in 21*). En ukaz je povezan s čiščenjem, drugi pa s pasho (vrstni red).
K ④: Z otroki se pogovorite tudi o okoliščina Jošijeve smrti. Pri tem izpostavite, da Sveto pismo ne zamolči napake bogaboječega kralja. Jošija ni bil popoln, vendar je v 25. vrstici za njegovo življenje bila povedana lepa Božja sodba.

4.4 UTRJEVANJE

4.4.1 Ročno delo (*primerjaj s 3.4.1*): »deset svitkov« uporabite za izdelavo »obeska«. Prej naredite še vzorec, kako boste med sabo povezali paličice in kako dolge morajo biti vrvice.

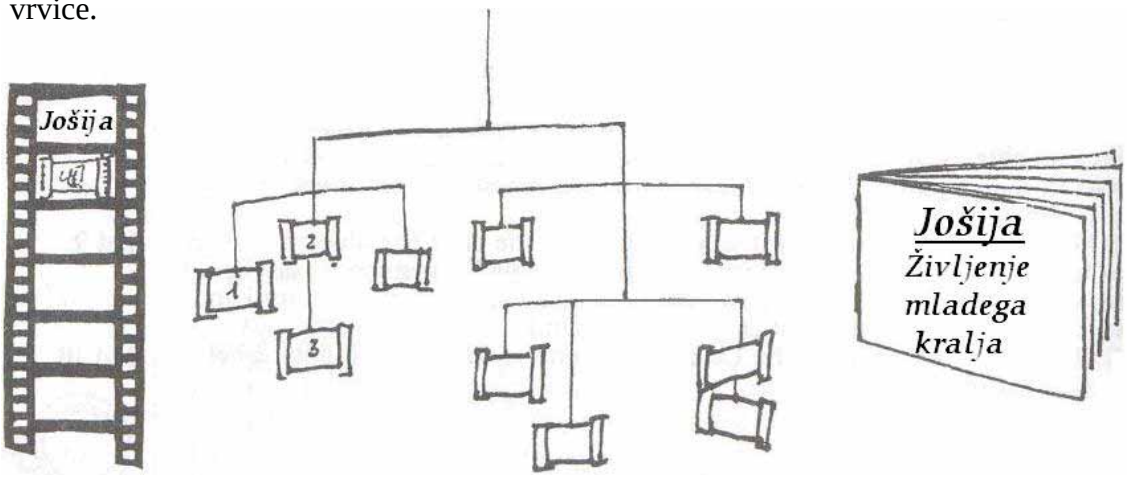

4.4.2 Iz starih katalogov ali revij naj otroci izrežejo stvari, ki v življenju mnogih ljudi zavzemajo prvo mesto. Izrezane slike naj nalepijo na velik kos kartona, in sicer v obliki griča (tako, kot je Izraelsko ljudstvo žrtvovalo malikom na višavah). Vse malike je uničil šele Jošija. Ob tej razlagi obrnite karton in potem še enkrat za 180 stopinj, tako da boste dobili obliko srca, ki ima v sredini svitek. Jošija je v srce ljudstva ponovno prinesel Božjo besedo (*glej pripomočka 11/c in 11/d*).

5. PRIMERNA PESEM

6. PREDLOGI ZA UČENJE ZLATE VRSTE

Na zadnjo stran velikega kosa tapete, katero pritrdite na zid, naj otroci napišejo posamezne besede zlate vrste. Eden od otrok naj trdno drži spodnji del tapete. Potem, ko je vrstica napisana, jo skupaj preberite. Otrok, ki vam pomaga, naj spusti spodnji del in celotna vrsta bo v roli (kot svitek). Nato tapeto svitek spet odpirajte besedo za besedo in otroci naj po vrsti berejo znova odkrite besede (otrok, ki bere, naj ob tem vstane).

7. PRIPOMOČKI

Pripomoček 11/a

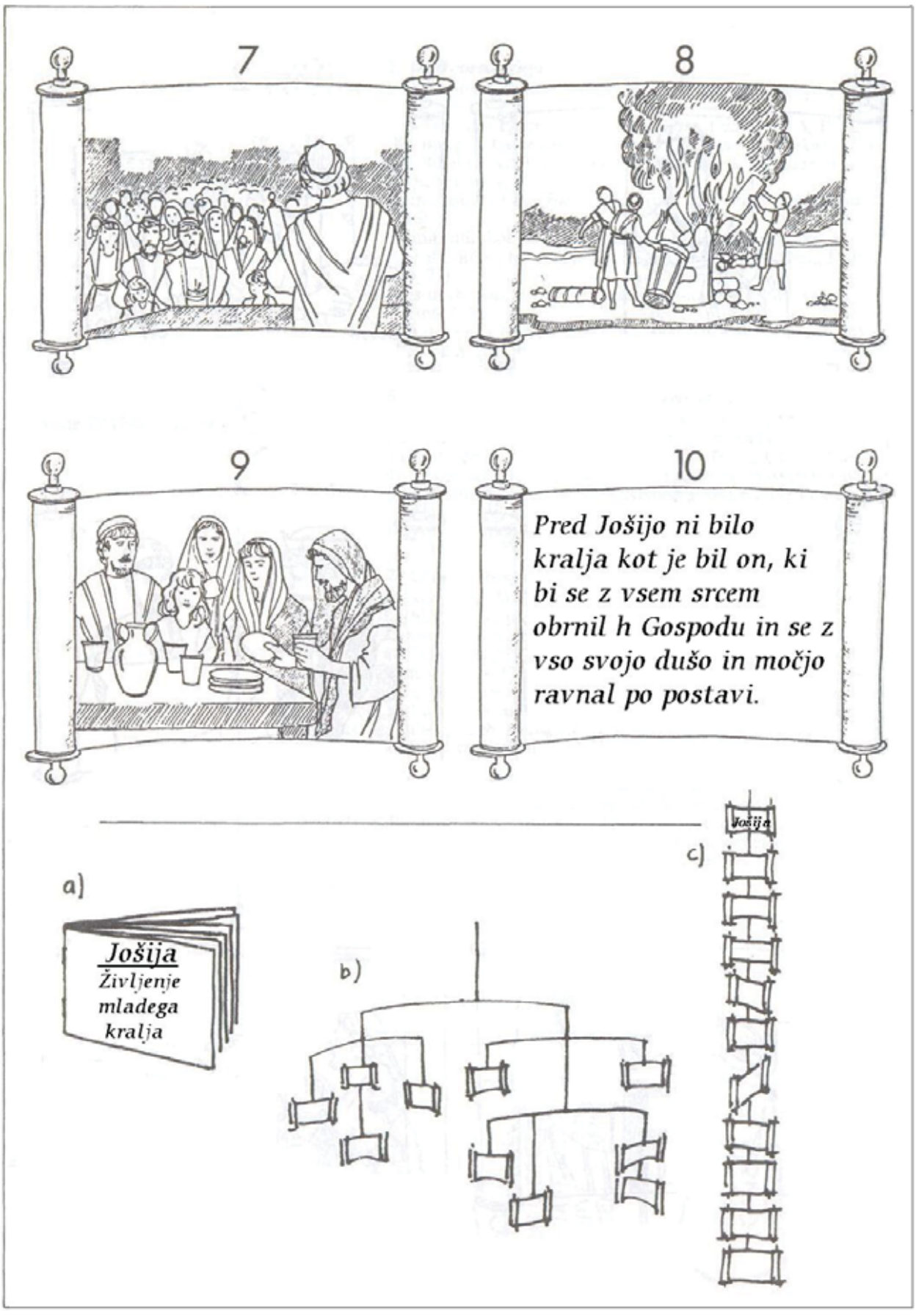

Pripomoček 11/b

BOŽJA

P = B

O = E

Ž = Z

D = R

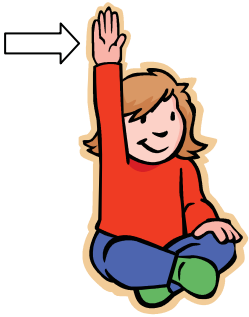

Rešitev te uganke drži za vsak dan.

Pripomoček 11/c

Pripomoček 11/d

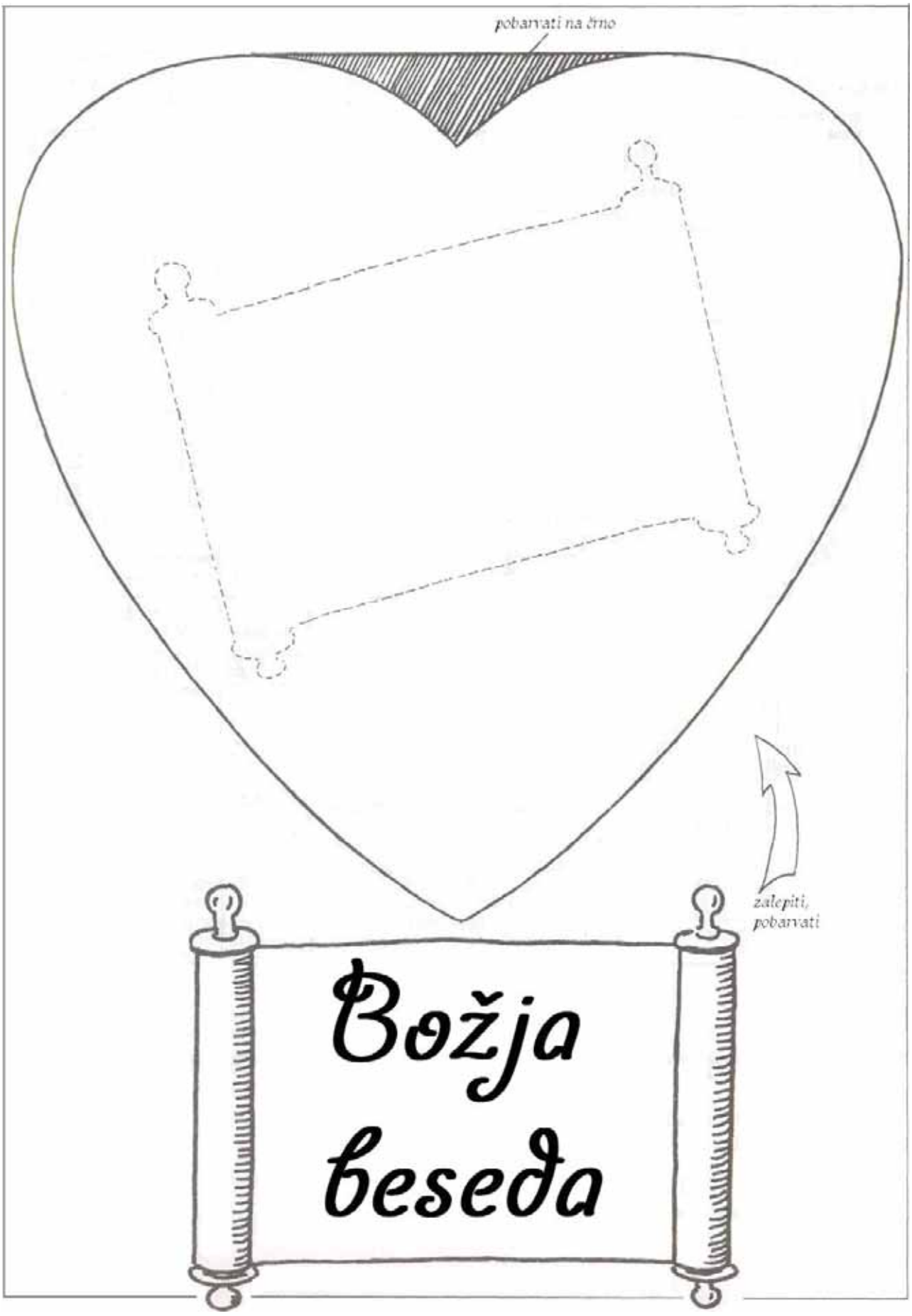

RAZISKOVALCI

Delovni list 11 – mlajša skupina

Jošija bere Božjo postavo

Kaj se zgodi potem?

Slike poveži s črto po vrstnem redu, kot so se zgodile. Prva je že narisana.

12. lekcija

PONOVNA IZGRADNJA TEMPLJA

SVETOPISEMSKI TEKST:
Ezra 1,1-6; 3,7-13; 6,15-18

ZLATA VRSTA:
»Tako sem se opogumil, kajti roka Gospoda, mojega Boga, je bila z menoj.«
Ezra 7,28b

1. ZA RAZUMEVANJE TEKSTA

1.1 VSEBINA

Po 70-letnem ujetništvu v Babilonu je Bog uporabil poganskega kralja Kira, da bi uresničil svoje načrte, ki jih je naznanil preko preroka Jeremije (*primerjaj z Dan 9,1-19; 2 Krn 36,22-23; Jer 29,10*). Perzijski kralj je ukazal, da mora biti v Jeruzalemu ponovno zgrajen Božji tempelj. Kdor je spadal k Izraelskemu ljudstvu, se je moral vrniti v Jeruzalem in pomagati pri gradnji templja. To naročilo je bilo zapisano, zapisan pa je bil tudi poziv okoliškim prebivalcem, naj odhajajočim ljudem pomagajo z darovi. Zerubabel je vodil povorko. Vrnjeni so bili celo predmeti iz templja. Skoraj 50.000 ljudi se je vrnilo v Izrael. Ko so prispeli v domovino, so se naselili; in po šestih mesecih se je celotno ljudstvo zbralo v Jeruzalemu. V drugem letu po izhodu so postavili temelje templja, pri čemer so upoštevali Davidova navodila. Med praznovanjem se je ljudstvo tako glasno veselilo, da so preglasili jok starejših, ki so videli prvi tempelj. Vendar pa so bili v naslednjih mesecih delavci ovirani, dokler se gradnja ni povsem ustavila. Poleg tega so postali ljudje pri gradnji malomarni (*glej Agej 1 in primerjaj s 13. lekcijo*). Tempelj je bil dokončan šele, ko je Darej, drug perzijski kralj, raziskoval naprej in dovolil nadaljnjo gradnjo. Praznovali so ponovno posvetitev templja.

1.2 OSEBE

- Kir (Kores, grško Cyrus): ustanovitelj perzijskega velikega kraljestva (559-530 pr. Kr.); po zavetju Babilona v letu 538 pr. Kr. je izdal ukaz o ponovni izgradnji templja v Jeruzalemu.
- Darej I. (522-486 pr. Kr.): pod njegovim kraljevanjem je tempelj bil posvečen.
- Družinski vodje Jude in Benjamina: ti rodovi so tukaj posebej omenjeni. Iz tega lahko sklepamo, da ni vse njihova krivda, in da so prepoznali zapovedi ter so se vrnili.
- Šešbacar (kaldejsko ime za Zerubabel): vodja ljudi, ki so se vračali domov (*glej tudi 13. lekcijo, 1.2*).
- Ješúa (veliki duhovnik, *glej 3.2*) in Kadmiél: tudi onadva prevzameta vodilne naloge.
- Duhovniki: zastopajo ljudstvo pred Bogom in služijo v svetem prostoru.
- Leviti: so podrejeni duhovnikom, ne smejo se dotikati predmetov v svetem prostoru ali se približevati oltarju. Delajo kot varuhi, glasbeniki, pevci in upravitelji templja.
- Kamnoseki, gradbeniki.
- Sidonci in prebivalci Tira: dostavljali so gradbeni material.

1.3 KRAJ DOGAJANJA, OKOLICA

- Perzijski kraljestvo, glavno mesto in sedež vladarja je bil v Babelu (*glej pripomoček 12/a*).

- Judeja z glavnim mestom Jeruzalem, ki ga je določil Bog. Judje so prehodili 1400 km.

1.4 ČAS DOGAJANJA

- Kirov ukaz je bil izdan leta 538 pr. Kr., potovanje je trajalo 3 mesece in 18 dni (*glej tudi 1.1*).
- Posvečenje templja se je zgodilo leta 515 pr. Kr., v mesecu Adar = februar/marec (*glej pripomoček 17/a pri 17. lekciji*).

1.5 RAZLAGA POJMOV

- Vrstica 1,1: v prvem letu = štetje od nastopa oblasti.
- Vrstica 1,1: Gospod je obudil = Bog je vodil misli kralja.
- Vrstica 1,2: Kir je oznanil, tudi pisno = zapisan ukaz je bil izjemno pomemben, saj je na podlagi le-tega pozneje Darej ponovno začel z gradnjo templja.
- Vrstice 1,4-6: »naj možje tistega kraja podprejo« in »so jim okrepili roke« = Judje, ki so se želeli vrniti, so od prebivalcev njihovega kralja dobili materialne darove in živino. Tako so dobili začetni kapital za preživetje in gradnjo templja.
- Vrstica 1,5: »v katerih je Bog obudil njih duha« = niso se vsi vrnili v Jeruzalem.
- Vrstica 3,9: skupaj skrbeti = enotni, z istim ciljem (lep opis složnosti).
- Vrstica 3,10: slovesna oblačila duhovnikov = posebna oblačila iz lana in volne, narejena po Božjih navodilih (*glej 2 Mojz 39,27-31*).
- Vrstica 3,10: cimbale = v glavnem versko glasbilo (tolkalo oz. posoda).
- Vrstica 3,11: peli so izmenoma = vesela pesem, pri kateri se glasovi ponavljajoče izmenjujejo, npr. moški-ženske; pevci-ljudstvo.
- Vrstica 3,12: temeljni kamen = prvi kamen temelja, večinoma vogal hiše.

2. VODILNA MISEL

Kdor dovoli, da ga vodi Bog, bo na koncu doživel veselje.
Druge možnosti:

- Bog vodi vse.
- Božja pot nazaj ni vedno lahka, vendar se splača.
- Bog pride do cilja.
- Božja beseda se uresniči.

3. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI MLAJŠI SKUPINI

3.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE

Otrokom te starosti ni težko zaupati Bogu. Ker pa iz medijev in žal pogosto tudi pri odraslih vidijo samopomoč in nezaupanje v Boga, jim jasno povejte, da je mogoče doživeti Božjo pomoč, kajti Bog drži svoje obljube in ob primernem obnašanju, človeka bogato blagoslovi. Pojasnite, da Bog želi tudi otroke primerno opremiti in jih imeti za sodelavce. Otroci se s preprostim srcem veselijo nečesa, njihovo veselje kar izžareva iz njih. Če se lahko osredotočijo na nekaj, kar jim je v veselje, so preprosto srečni. To je lahko še ena povezava z obnašanjem Izraelcev, ki so se veselili ob polaganju temeljev in ob dokončanju templja.

3.2 PRIPRAVA UVODA

3.2.1 Otroke razdelite v skupine, kjer naj čim hitreje iz lego kock sestavijo vrata. Sodelovati morajo vsi otroci in porabljene morajo biti vse kocke. Otrokom pojasnite pojme nalogodajalec, sodelavec in material.

3.2.2 Pogovor: Predstavljajte si, da moramo zgraditi hišo za Gospoda. Kaj potrebujemo? – Prehod na pojem naloge.

3.2.3 Odigrajte sceno potovanja v Jeruzalem. Postavite stole, vendar manj kot je otrok. Otroci naj pojejo in hodijo okrog stolov. Ko vodja igre zaploska ali preneha z igranjem, si mora vsak otrok hitro najti prostor. Kdor ne najde prostora, je izločen. Tako se igrajte vse dokler ne dobite zmagovalca. Zmagovalec si lahko izbere pesem. – Preidite na Izraelsko ljudstvo, ki se je podalo na potovanje v Jeruzalem.

3.3 IZVEDBA LEKCIJE

Koraki pripovedovanja (*glej pripomoček 12/b*):
① *Dovoljenje kralja Kira:* po celotnem kraljestvu berejo pisma – vesela novica za Jude. Lahko se vrnejo nazaj v Jeruzalem. Bog je to že napovedal. Od takrat, ko so bili odpeljani iz Jeruzalema, je minilo 70 let. Sedaj naj tam ponovno zgradijo tempelj.
② *Oprema za pot in gradnjo templja:* Judje dobijo denar, dragocene posode, živino in celo predmete iz templja.
③ *Pot iz Babela v Jeruzalem:* veliko Judov zapusti Babel, nekateri pa se v sovražni deželi počutijo dobro. Tako še zdaleč ne odidejo vsi nazaj v Jeruzalem. Veliko ljudi si misli: »Imam hišo in službo. Kaj bi si še želel?« Ne prepoznajo, da ima Bog pomembno vlogo za njih.
Kdor gre, se mora marsičemu odpovedati, čaka ga dolgo in težko potovanje in ne vé, kaj ga čaka v Jeruzalemu in okolici.
④ *Nazaj v Izraelu:* po več tednih potovanja prispejo v Jeruzalem. Tempelj je uničen. Čaka jih veliko dela. Kje naj začnejo? Najprej si poiščejo prebivališče.
⑤ *Prvi zbor v Jeruzalemu:* po sedmih mesecih se zberejo v Jeruzalemu. Zgradijo oltar za žgalno daritev. Po mnogih letih bodo v Jeruzalemu ponovno darovali Bogu. Zberejo in pripravijo vse potrebno za gradnjo templja.
⑥ *Začetek gradnje templja:* po dveh letih od prihoda iz Babela je vse pripravljeno za začetek gradnje templja. Tega dne se pridejo vsi veselit v Jeruzalem. Položen je temeljni kamen. Veselje je večje od žalosti zaradi uničenja templja izpred 70 let.
⑦ *Posvetitev templja:* po skoraj 20 letih od položitve temeljev je tempelj kljub odporu prebivalcev in drugim oviram posvečen. To je veselje. – Bog je vse vodil na čudovit način in nagradil marljivost, zvestobo in poslušnost tistih, ki so se vrnili.

3.4 UTRJEVANJE

3.4.1 Izdelajte ropotuljice ali podobna glasbila ter se skupaj z Judi veselite ob posvečenju templja. Predlogi: posodice napolnite z rižem ali kamni / uporabite še pokrov za posodo, paličice …

3.4.2 Z otroci se pogovorite o veselju, ki ga čutimo po opravljenem delu (tudi če je bilo delo težko). »Končno je hiša iz lego kock dokončana.« - Preidite na veselje, ki ga doživlja Božji sodelavec, in razmislite o nalogah, ki jih lahko opravijo že najmlajši.

3.4.3 Raziskovalci: Delovni list 12 – mlajša skupina.

4. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI STAREJŠI SKUPINI

4.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE

Tako kot mlajši, se tudi starejši otroci zaradi napačnih zgledov lahko nagibajo k samopomoči (*glej 3.1*). To vpliva tudi na življenje z Bogom, in molitve lahko ostanejo le še formalnost. Pomirjajoč občutek, da smo res predali svoje skrbi, se ne pojavlja. Z današnjo zgodbo lahko ponovno pokažete, da je Božjo pomoč možno izkusiti. Otroci dandanes dobijo vse (od igrač do prostočasnih dejavnosti). Zaradi tega lahko postanejo pasivni. Poznejše posledice znotraj cerkve so med drugim pomanjkanje sodelavcev. V povezavi z zgodbo se jasno pokaže, da Bog od vsakega delavca nekaj pričakuje in vsakega, ki se dá na razpolago, primerno opremi.

4.2 PRIPRAVA UVODA

4.2.1. Igra opisovanja: enega od otrok določite za vodjo igre in naj si zamisli neko znamenje (sestavljeno iz več črt in obrisov), katero potem igralcem opisuje brez kazanja in gest. Vsak igralec naj poskuša to znamenje narisati. – Prehod na ponovno izgradnjo templja.

4.2.2 Otrokom pokažite gradbeni načrt in razpravljajte, zakaj je takšen načrt sploh potreben.

4.2.3 Tiha spodbuda: pokažite zemljevid (*glej pripomoček 24/a pri 24. lekciji*), kako so bili Judje odpeljani in dovolite otrokom, da ponovijo zgodovinske dogodke v Danielovem času.

4.3 IZVEDBA LEKCIJE

Glede na starost otrok dopolnite korake pripovedovanja (*glej 3.3*). Na določenih mestih lahko vzporedno preberete svetopisemski tekst. Otrokom podajte tudi zgodovinski kontekst, npr.:

- Kako so bili Judje odpeljani v ujetništvo (Zakaj?)
- 70-letno bivanje v Babilonu (kako so se posamezni Judje tam obnašali? Bogaboječi so priznali svojo krivdo oz. krivdo svojih očetov in so ostali zvesti Bogu [npr. Daniel in njegovi prijatelji], tisti, ki jim je bilo vseeno, so se navadili na okoliščine, se nastanili v Babilonu in sploh več ne mislijo na to, da bi v Jeruzalemu zgradili tempelj).
- Gradnja prvega templja: postavitev cilja, načrt, izgled (*glej 24. lekcijo v 7. učbeniku in pripomočke 24/a, 24/b, 24/c, 24/d*).

Prenos: Bog potrebuje sodelavce, ki se pustijo voditi in izpolnjujejo njegove načrte.

4.4 UTRJEVANJE

4.4.1 Z otroci govorite o različnih reakcijah Judov v Babilonu po kraljevem ukazu in se pogovorite o praktičnih primerih, kje smo doživeli Božje vodstvo.

4.4.2 Otroci naj odgovorijo na vprašanja iz današnje zgodbe in odgovore vpišejo v križanko (*glej pripomoček 12/c*). Rešitve: ① Babilon, ② Kir, ③ Jeruzalem, ④ Zerubabel, ⑤ tempelj, ⑥ oltar.

4.4.3 Pogovor o zlati vrsti – pokažite številne opogumljajoče izkušnje bogaboječih Judov pod Božjim vodstvom in poudarite obljube o vrnitvi, ki so bile posredovane preko prerokov. BOŽJA BESEDA SE URESNIČI!

5. PRIMERNA PESEM

6. PREDLOGI ZA UČENJE ZLATE VRSTE

Za razjasnitev izraza »roka Gospoda, mojega Boga, je bila z menoj«, prižgite svetilko, v kateri je sveča. Vsi se usedite okrog svetilke in jo poskušajte ugasniti s pihanjem. Steklo varuje plamen, prav tako kot Božja bližina varuje njegove otroke.

7. PRIPOMOČKI

Pripomoček 12/a

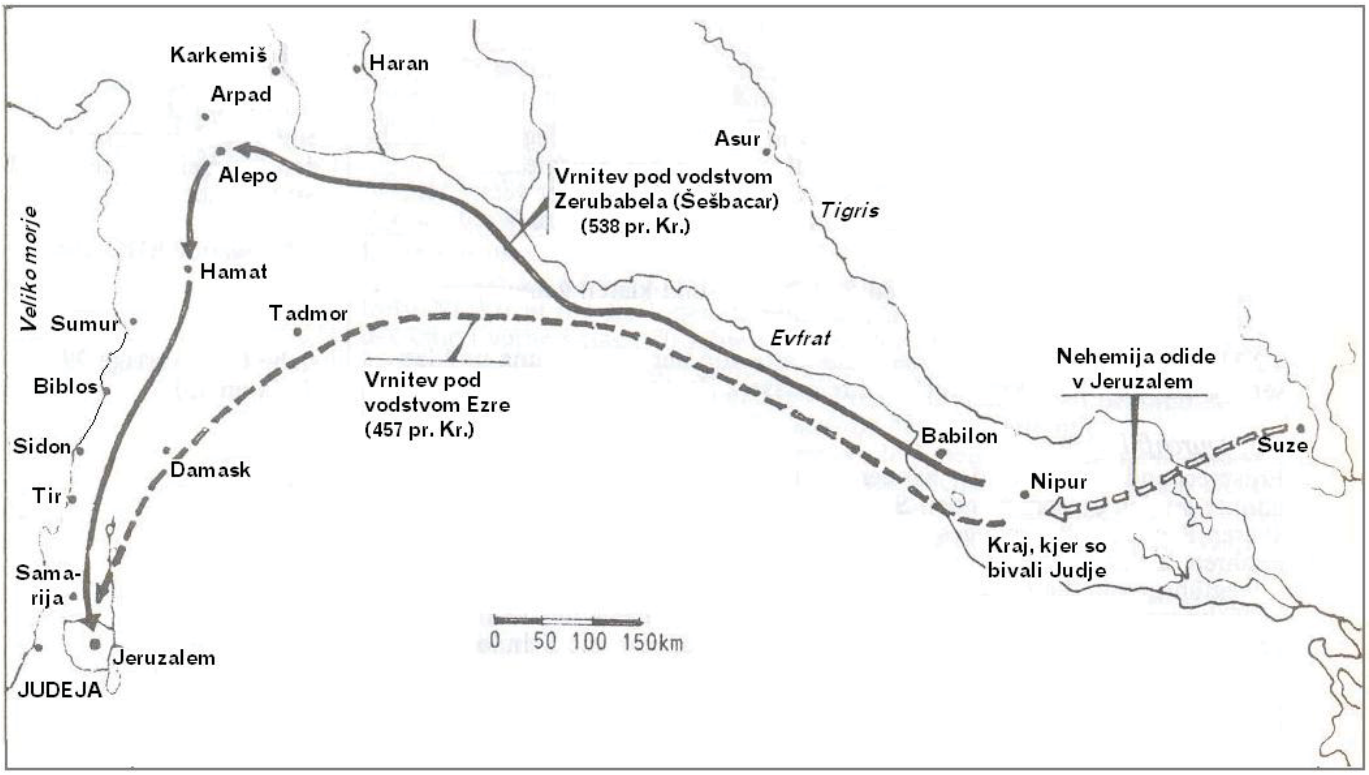

Pripomoček 12/b

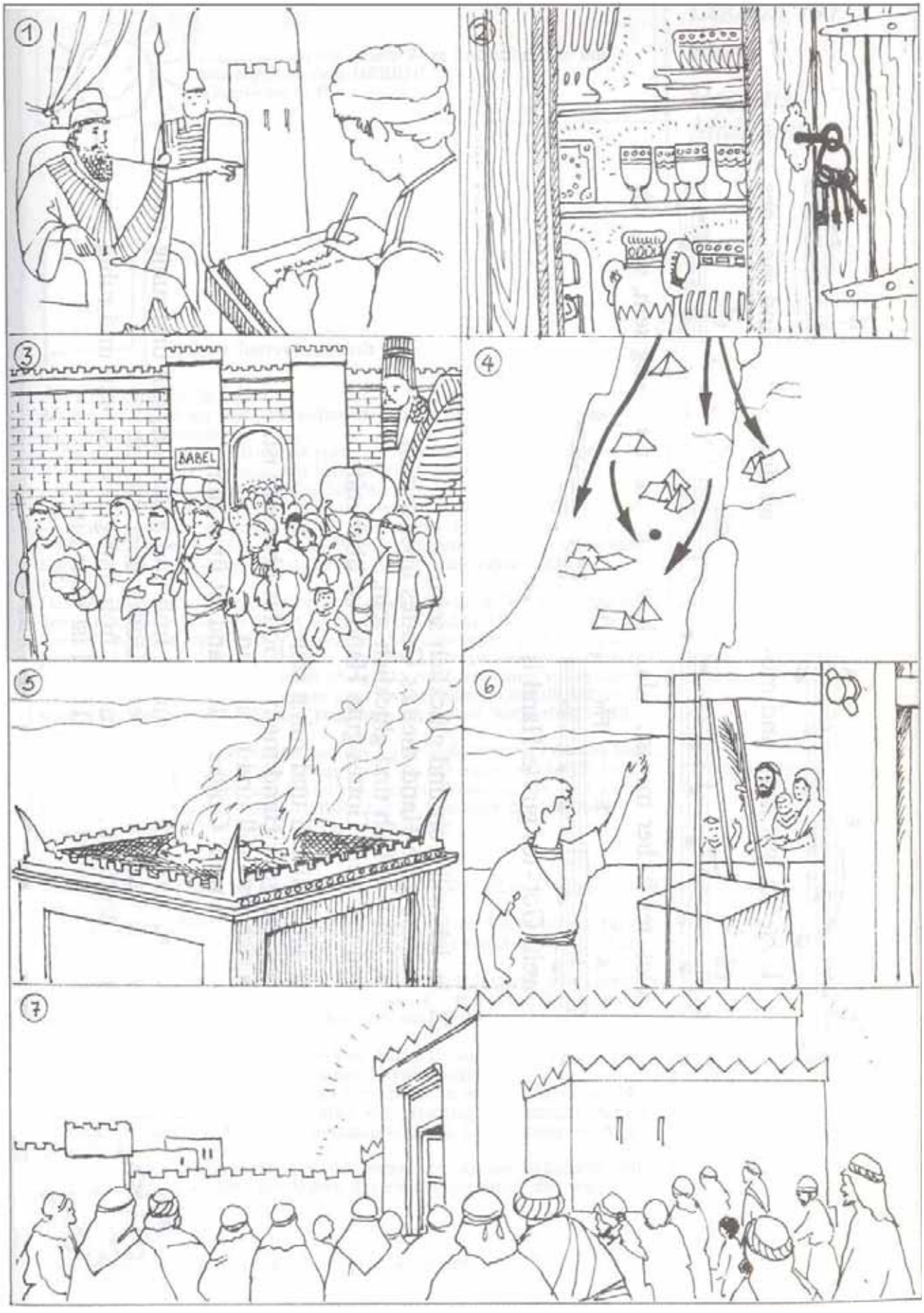

Pripomoček 12/c

Odgovori in nato odgovore vpiši v spodnjo križanko.

1. Kako se je imenovalo področje, kjer so Izraelci bili v ujetništvu? _____

2. Kako se je imenoval perzijski kralj, ki je zapovedal, da se tempelj v Jeruzalemu obnovi? _____

3. Ljudstvo se je vrnilo gradit tempelj v mesto _____.

4. Kdo je vodil skupino ljudi, ki se je vrnila? _____

5. Skupina, ki se je vrnila, je s sabo prinesla tudi dragocene predmete za _____ .

6. Izraelci so med obnovitvijo zgradili tudi _____ za darovanje.

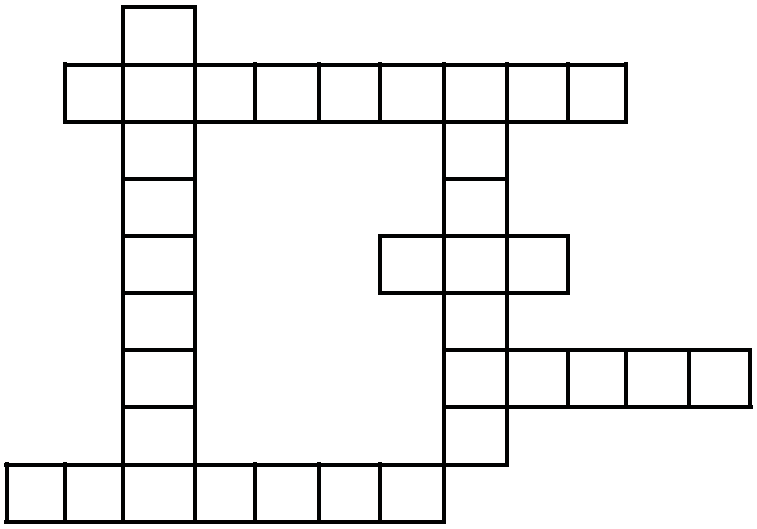

RAZISKOVALCI

Delovni list 12 – mlajša skupina

UJETNIKI SE VRNEJO

Naloga

Poveži črtice s polno črto in dokončaj sliko. Nato pri vsakem stavku na koncu prekrižaj napačne odgovore.

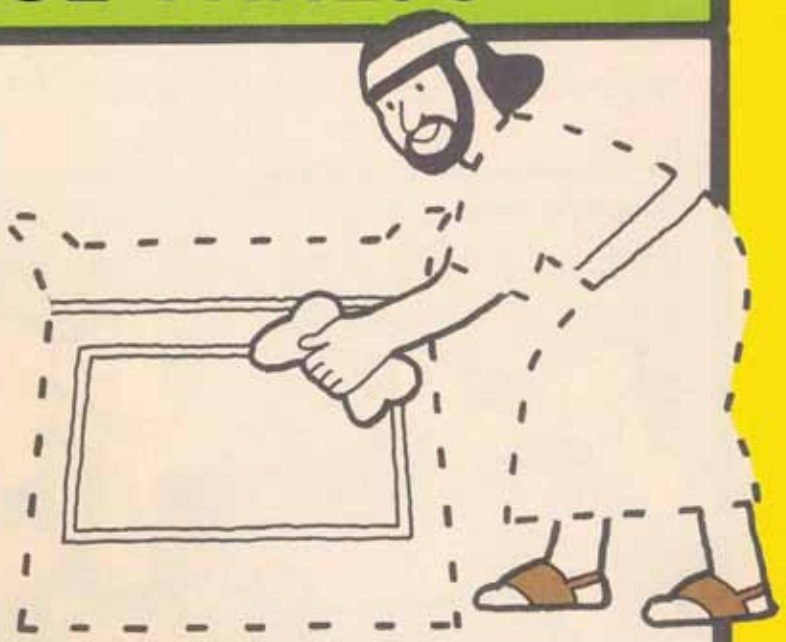

Ljudje so trdo delali, da bi ponovno zgradili

šotor	oltar	most

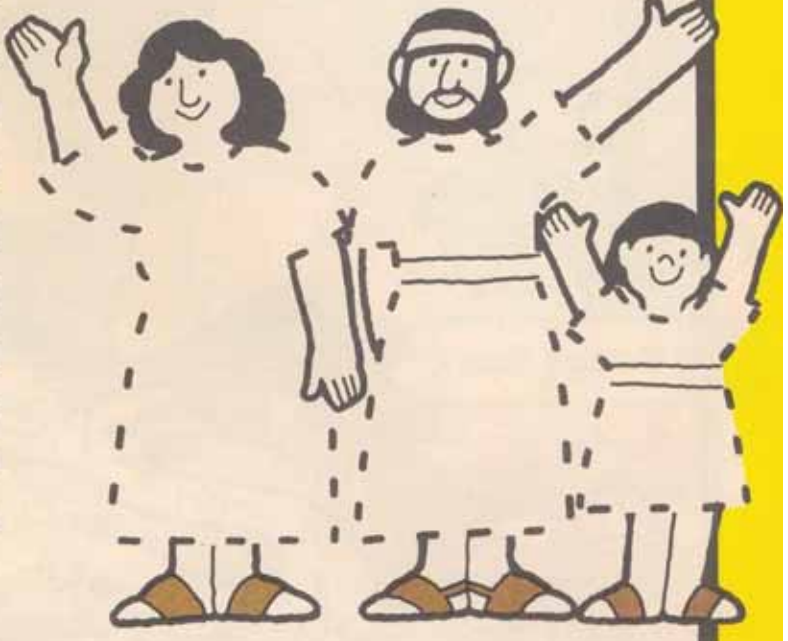

Nato so ponovno zgradili temelje za

hišo	trgovino	tempelj

Na koncu so častili

Boga	nebo	malike

13. lekcija

AGEJEVO OPOZORILO

SVETOPISEMSKI TEKST:
Agej 1

ZLATA VRSTA:
»Preiščimo svoja pota in preudarimo, vrnimo se h Gospodu.«
Žal 3,40

1. ZA RAZUMEVANJE TEKSTA

1.1 VSEBINA

V zgodovinskih virih najdemo uporaben povzetek zgodovinskih dogodkov:

- 538 pr. Kr. Kirov ukaz o vrnitvi domov in obnovitvi templja (*glej Ezra 1,1*).
- 537 pr. Kr. Vrnitev prve skupine pod vodstvom Zerubabela (*glej Ezra 2,1*).
- 536 pr. Kr. Položitev temeljev templja (*glej Ezra 3,10*).
- 532 pr. Kr. Zastoj gradbenih dela zaradi samarijanskega vpliva (*glej Ezra 4,4*).
- 530 pr. Kr. Artakserks uradno prekine gradbena dela (*glej Ezra 4,6 in 20*).
- 520 pr. Kr. Ukaz Darija I. o ponovnem začetku gradnje templja z zagotovilom subvencij in pokroviteljstva, da bi tempelj dokončali (*glej Ezra 5,1-2; Agej 1,14-15*).

Gospod je preko Ageja ljudstvu povedal, da so pri gradnji templja preveč nemarni (*glej Ezra 4,24 in 6,8*). Sami so živeli v lepih hišah, tempelj, hišo Gospodovo, pa so pustili v ruševinah in govorili, da ni pravi čas za gradnjo (*glej Agej 1,2-4*). Vendar so morali še enkrat razmisliti o svojem mišljenju in dejanjih, kajti pomanjkanje, ki so ga trpeli kljub številnemu delu, je bila Božja sodba zaradi njihove neposlušnosti (*glej Agej 1,6 in 9-11*). Da bi ponovno doživeli Božje odobravanje in blagoslov, so morali znova začeti z deli na templju (*glej Agej 1,8*). Kraljevi namestniki, veliki duhovniki in celotno ljudstvo so bili poslušni Božjemu opozorilu in zato jim je Bog dal obljubo: *»Jaz sem z vami«* (*glej Agej 1,12 in naprej*) Bog je dal ljudstvu tudi pripravljenost in veselje do delovanja v skladu z njegovo voljo, zato so ljudje zaradi svoje spreobrnitve le 23 dni po Agejevem opozorilu ponovno začeli z deli na templju.

1.2 OSEBE

- Kralj Darij: perzijski kralj od leta 521-486 pr. Kr., na prestolu je nasledil Kambisesa, Kirovega sina (*primerjaj z 12. lekcijo*).
- Gospod nad vojskami (Gospod Šebaot): to ime poudarja kozmično Božjo moč, v njegovih rokah se nahaja ves svet (okrog 300-krat omenjeno v Stari zavezi in 14-krat v Ageju).
- Agej, prerok: ime »Agej« pomeni »slovesen« ali »moj praznik«. Njegovo ime deluje kot dodatek njegovi glavni želji v njegovi prerokbi, namreč dokončanje templja, kjer bi lahko ponovno imeli slavja z Gospodom.
- Zerubabel: kraljev namestnik v provinci Judeja. Bil je vodja prve skupine ljudi, ki se je vrnila iz ujetništva v Babilonu (*primerjaj z Ezra 1,8 in 2,1*).
- Ješua: veliki duhovnik, ki je bil skupaj s Zerubabelom udeležen pri povratku domov in ponovni izgradnji templja (*primerjaj z Ezra 3,2-9*). »Ješua« pomeni »Gospod je pomoč, rešitev« (v LXX, to je v Septuaginti, grškem prevodu Stare zaveze, ta beseda pomeni »Jezus«).

- Preostanek ljudstva: del naroda, ki se je vrnil iz ujetništva; ljudstvo, ki je naenkrat postalo veliko številčnejše.

1.3 KRAJ DOGAJANJA, OKOLICA

- Judeja (*glej zemljevid pripomočka 12/a*).
- Hiša Gospodova (= tempelj) v Jeruzalemu.

1.4 ČAS DOGAJANJA

- V drugem letu kralja Darija, v šestem mesecu, na prvi dan meseca se zgodi prvo Agejevo sporočilo (= 29. avgust leta 520 pr. Kr. ali 1. september).
- Ponovna dela na templju se začnejo 21./24. septembra leta 520 pr. Kr.

1.5 RAZLAGA POJMOV

- Vrstica 1: »zgodila se je Gospodova beseda« = izraz za to, ko govori Gospod.
- Vrstica 2: to ljudstvo = za ljudstvo, ki se je vrnilo domov, je že samo po sebi graja, da jih Bog ne imenuje »moje ljudstvo«.
- Vrstica 2: Gospodova hiša = Božje prebivališče (tempelj), ki je bilo v ruševinah (razvaline, *v. 4*).
- Vrstica 4: hiše z deščenim obojem = ta izraz prikazuje jasno razliko med razkošnim stanjem hiš ljudstva in Božjim prebivališčem.
- Vrstica 5: »premislite v srcu svoje poti« = v Ageju se ta izjava pojavi petkrat. To pomeni temeljit in globok premislek o lastnih ciljih in načinu delovanja.
- Vrstica 6: denar v luknjasto mošnjo = plastični prikaz za pomanjkanje, katero kljub velikemu trudu muči ljudi (tudi lakota, žeja, mraz).
- Vrstica 9: sem vam odpihnil = kmalu jim ni ostalo nič, kot da bi veter vse odpihnil.
- Vrstica 10: zadrževanje rose = rosa je bila posebej pomembna v septembru in oktobru, saj je ščitila zorečo se koruzo pred izsušitvijo.
- Vrstica 12: »ljudstvo se je balo Gospoda« = ob Božji sodbi so priznali svoje grehe in Božjo svetost (*v. 9-11*), in posledica je bil strah (*primerjaj z Amos 4,6-10, Ozej 4,10; 5 Mojz 11,16*).
- Vrstica 14: Gospod je obudil duha = Bog je ljudem dal pripravljenost, da so zelo z veseljem delali v skladu z njegovo voljo (*primerjaj z Ezra 1,1-5*).

2. VODILNA MISEL

Najprej Gospod.
Druge možnosti:

- Če hodimo po Božjih poteh, bo on blagoslavljal.
- Naše lastne poti vodijo v brezplodnost.

3. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI MLAJŠI SKUPINI

3.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE

Mlajši otroci že vedo, da samovolja lahko ima negativne posledice. Tudi oni se že soočajo s situacijami (vrtec, šola, prijatelji, …), ko se morajo odločiti. Opogumite jih, naj se ne predajajo toku, ampak naj so poslušni Boga, kajti le tako se bo postavil ob njih in nagradil poslušnost.

3.2 PRIPRAVA UVODA

3.2.1 Otroci naj govorijo o izkušnjah, ko so bili zavestno neposlušni? Kakšne praktične posledice so utrpeli zaradi tega?

3.2.2 Tiha vzpodbuda: otroci naj povedo svoje mnenje o slikah (*glej pripomoček 13/a*).

3.3 IZVEDBA LEKCIJE

Kopirajte *pripomoček 13/b*, izrežite figure pri B in jih položite na primerna mesta. Koraki pripovedovanja:
① Izraelci gradijo svoje lastne hiše, čeprav je Božja hiša – tempelj, v ruševinah (figure postavite ob hišah).
② Agej (Agej pridiga) nastopi in Izraelcem našteje posledice njihove neposlušnosti (*v. 6-11*).
③ Ljudstvo posluša Gospodov glas in se spreobrne (*v. 12*, figure postavite k templju).
④ Bog opogumi svoje ljudstvo, oni pa ponovno začnejo z deli v templju (*v. 13-15*, figure in material postavite k templju).

3.4 UTRJEVANJE

3.4.1 Uporabite predlog pri točki 3.2.1, če ga niste uporabili že pri uvodu.

3.4.2 Otroci naj povedo, kako lahko v svojem življenju na praktičen način razveselijo Gospoda Jezusa.

3.4.3 Otroci naj skupaj zgradijo tempelj (npr. iz lego kock, lesa, …).

3.4.4 Raziskovalci: Delovni list 13 – mlajša skupina.

4. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI STAREJŠI SKUPINI

4.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE

Verni otroci gotovo poznajo čase nezadovoljstva in ravnodušnosti do Gospoda Jezusa ter do duhovnega življenja. Privlačne stvari tega sveta in naši lastni cilji se včasih zdijo bolj pomembni kot življenje v poslušnosti. Vendar pa so posledice tega vedno neizpolnjenost in frustracija (razočaranje prijateljev, razjedajoča vest, moteni ljudski odnosi …). Cilj je, da otrokom pokažete blagoslov poslušnega življenja. Neverni otroci morajo spoznati, da evangelij seže preko spreobrnitve – obrnitve k poslušnosti.

4.2 PRIPRAVA UVODA

4.2.1 Kratek pregled zgodovinske situacije ljudstva. Kaj je bila naloga preostanka ljudstva glede templja in v kakšnem stanju je bil tempelj? (*primerjaj z 1.1 in slikovnim materialom pri 12. lekciji*).

4.2.2 *Glej 3.2.1 ali 3.2.2.*

4.3 IZVEDBA LEKCIJE

Skupaj preberite tekst in ga obdelajte s pomočjo vprašanj (vprašanja lahko uporabite tudi v korakih pripovedovanja, kot je to predlagano *pri 3.3*):
① S čim se ukvarja ljudstvo? Kako utemeljujejo svoja dejanja? (*v. 3-4*)
② Kako Agej opozori ljudstvo? (*v. 5-6*: ljudstvo pokliče, naj razmislijo o svojih poteh in dejanjih, in sicer tako, da jim našteje negativne posledice njihovih dejanj).
③ Kako se glasi Božji poziv ljudstvu? (*v. 7-8*)
④ Zakaj Bog zadržuje svoj blagoslov? (*v. 9-11*)
⑤ Kako se ljudstvo odzove na Agejevo opozorilo? (*v. 12*)
⑥ Kako se Bog odzove na spreobrnitev ljudstva? (opogumljanje, prebuditev, *v. 13-14*). K čemu vodi to Božje posredovanje? (*v. 14-15*)
Vprašanja za oseben prenos:

- Kako lahko ugotoviš ali se nahajaš na pravi poti, ali slediš pravim ciljem?
- Kaj te drži vstran od Božjih poti?
- Kaj sta ti in Gospod Jezus izgubila zaradi tvojih samovoljnih poti? (Gospod Jezus čast in poveličanje, ti pa veselje, Božjo moč in blagoslov).
- Frustracija in praznina sta opozorilna signala za …?
- Kako lahko premagamo ovire?
- Na kaj lahko računaš, če hodiš po Božjih poteh?

4.4 UTRJEVANJE (*glej 3.4*)

4.4.1 Igra: enega od otrok postavite na sredino, mu dajte metlo in naj se čim hitreje vrti okrog nje. Na koncu naj poskuša hoditi v ravni liniji. To ne bo mogoče. Če se vrtimo le okrog sebe (želje, težave), ne bomo mogli pravilno hoditi po Božjih poteh.

4.4.2 Skupaj z otroci razdelajte zlato vrsto (*glej pripomoček 13/c*).

4.4.3 Na podlagi *pripomočka 13/d* pokažite, kaj je ljudstvo povzročilo z gradnjo lastnih hiš (zid – v kamne, ki opisujejo način življenja Izraelcev). Zid mora biti odstranjen. Za to je potrebna spreobrnitev (kesanje). Tako lahko ponovno uredimo moten odnos z Bogom (evangelizacijska uporaba – naš odnos z Gospodom Jezusom in izpolnitev naših nalog).

5. PRIMERNA PESEM

6. PREDLOGI ZA UČENJE ZLATE VRSTE

S pomočjo *pripomočka 13/c* razdelajte zlato vrsto ali pa otrokom razdelite delovni list 13 – mlajša skupina, kjer naj poiščejo pravo pot do zlate vrste.

7. PRIPOMOČKI

Pripomoček 13/a

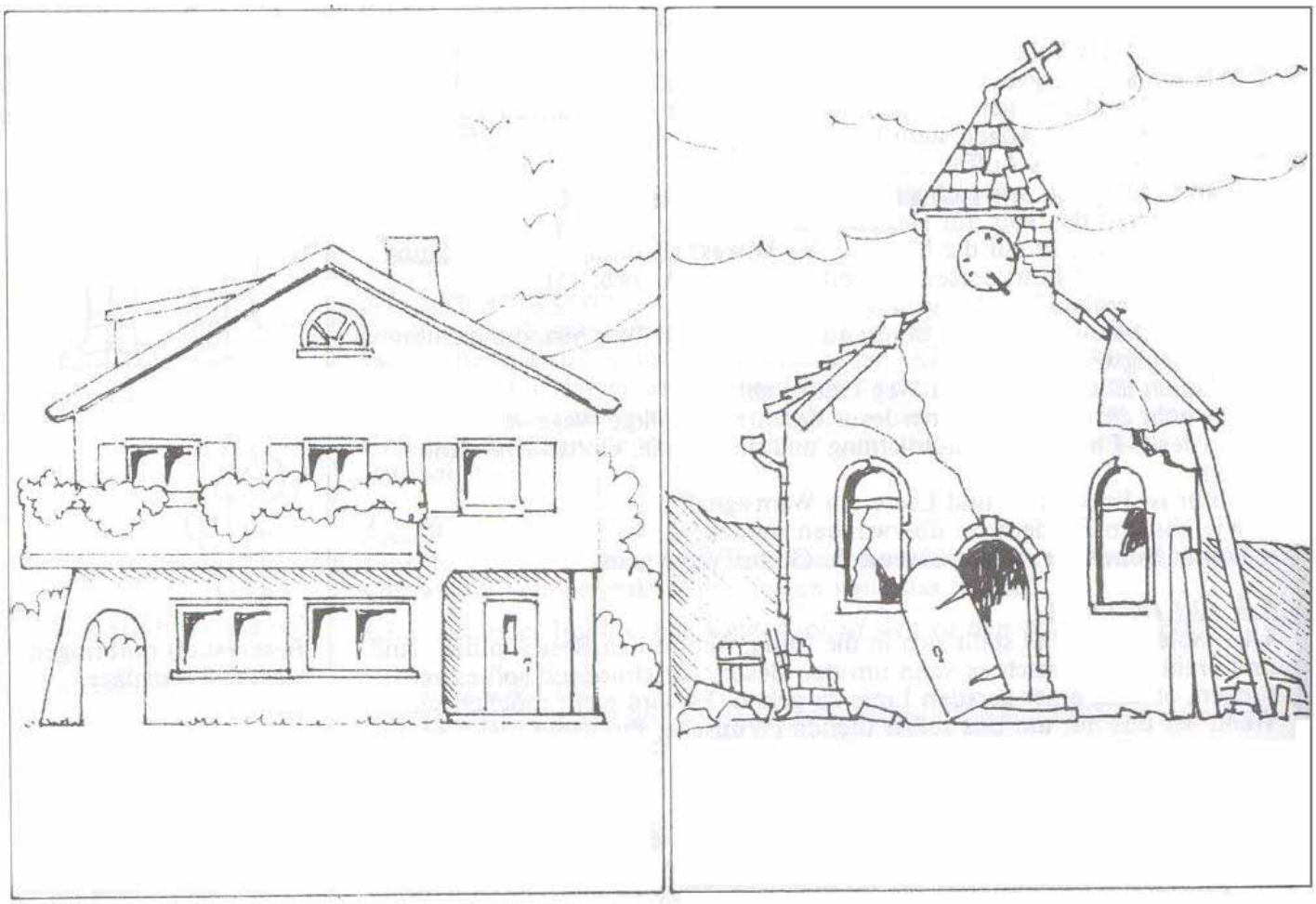

Pripomoček 13/b

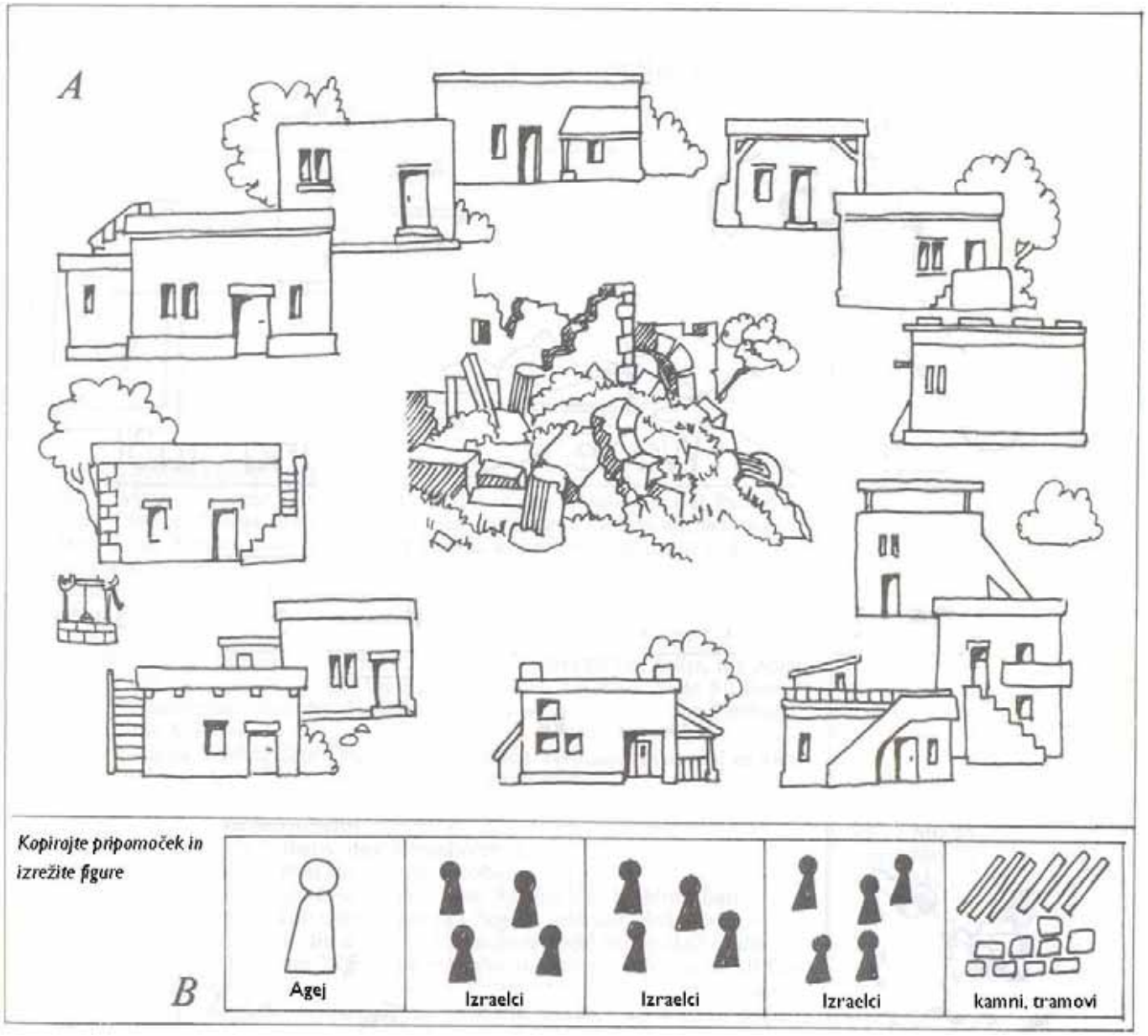

Pripomoček 13/c

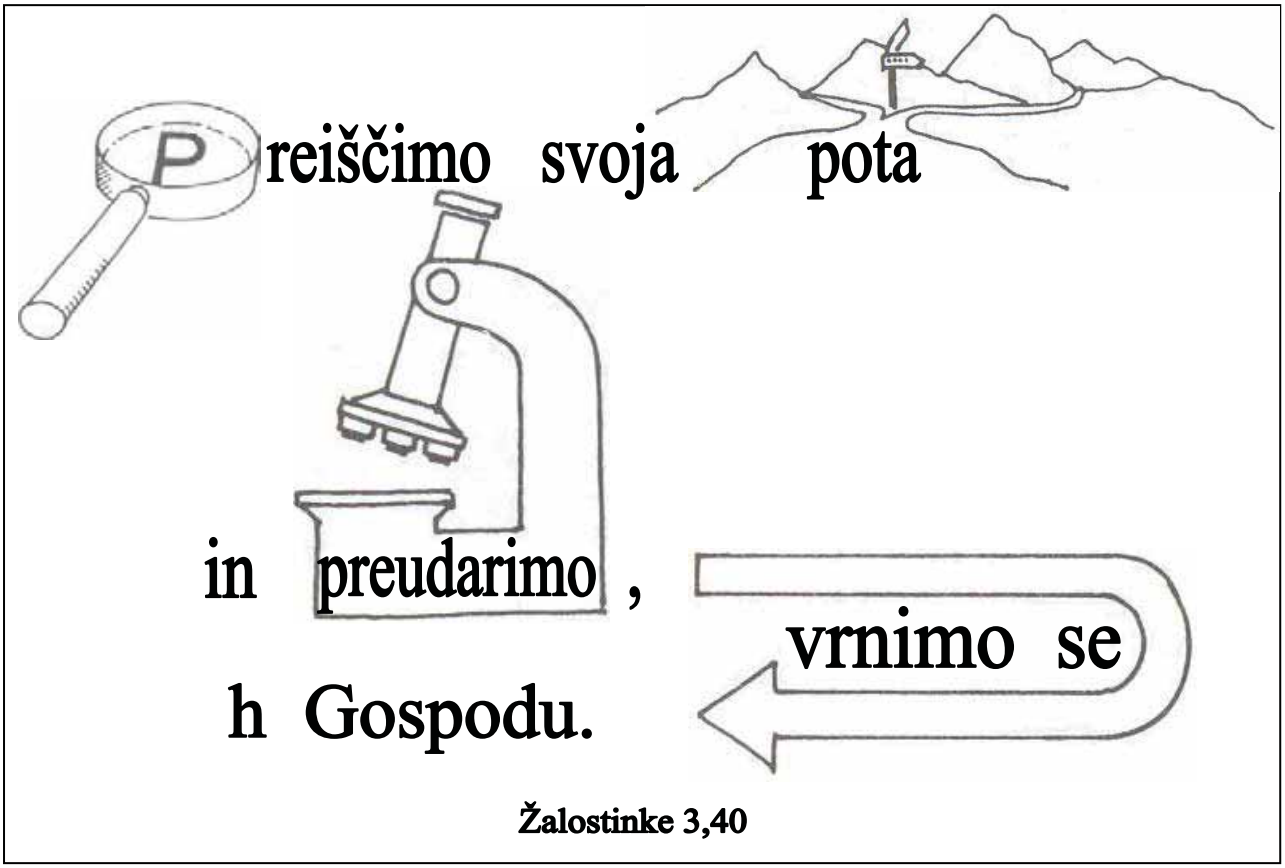

Pripomoček 13/d

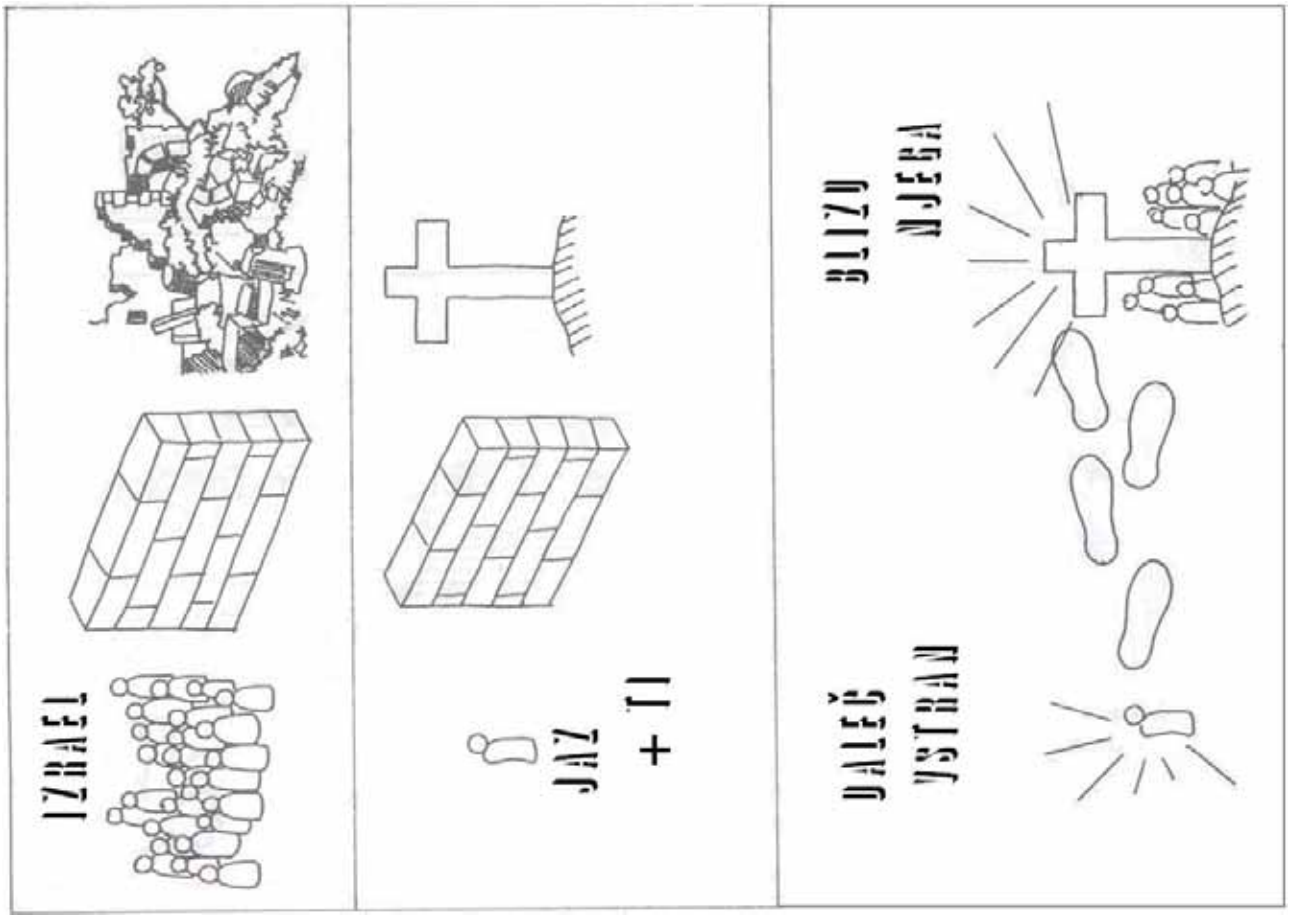

RAZISKOVALCI

Delovni list 13 – mlajša skupina

IZBERI NEKAJ ZVEZD

V zvezdo, ki zahteva "ime", napiši svoje ime. Nato s pomočjo črt svojo zvezdo poveži z drugimi zvezdami, ki opisujejo delo, ki ga lahko opraviš.

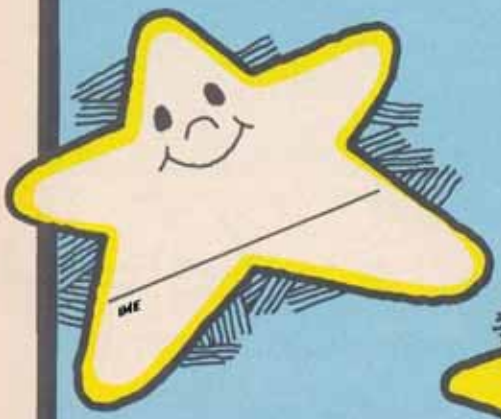

Pospravim svojo posteljo

Nahranim hišne ljubljenčke

Vrnem izposojeno igračko

Očistim svojo sobo

Prinesem pošto iz nabiralnika

Prisluhnem svojemu mlajšemu bratu ali sestri

Pomagam pri pripravi kosila

V to zvezdo napiši eno ali dve opravili, ki ju lahko opraviš ta teden.

Bonus

Poišči pravo pot skozi labirint. Preberi besede na tej poti in izvedel/-a boš, kako se glasi današnja zlata vrsta.

START

Preiščimo se in preudarimo domov

Gospodova pota kot dajmo se h

svoja usta vrnimo denar Gospodu

FINISH

14. lekcija

NEHEMIJEVA VRNITEV V JERUZALEM

SVETOPISEMSKI TEKST:
Nehemija 1–2

ZLATA VRSTA:
»Gospod je na moji strani, ne bom se bal; kaj mi more storiti človek?«
Ps 118,6

1. ZA RAZUMEVANJE TEKSTA

1.1 VSEBINA

Nehemija, eden od deportiranih Judov, je kot točaj živel pr kralju v Suzah. Njegov brat Hanani mu je povedal novico o sramotnem stanju Jeruzalema in o Judih, ki so se vrnili domov. To ga je tako močno razžalostilo, da se je v molitvi obrnil na Boga in ga spomnil na dano obljubo (*v. 9 in 5 Mojz 30,3-4*). Štiri mesece pozneje je kralj Artakserks opazil Nehemijevo žalost. Vprašal ga, kaj je razlog njegove žalosti in nato Nehemiji dovolil, da v Jeruzalemu ponovno zgradi obzidje. Ko je Nehemija prispel v Jeruzalem, se je pozanimal o stanju in Jude opogumil, naj ponovno zgradijo obzidje. Vendar so se perzijski namestniki na to odzvali z velikim odporom. Nehemija se je z odporom soočil z močno vero v živega Boga.

1.2 OSEBE

- Nehemija: močno veren Jud, točaj pri perzijskem kralju.
- Hanani: Nehemijev brat; Nehemiji pove o stiski Judov v uničenem Jeruzalemu.
- Artakserks: ali Artakserks I., 465-423 pr. Kr. Perzijski kralj, Ahasverjev (poznamo ga iz Esterine knjige) sin in naslednik.
- Sanbalát: perzijski namestnik v Samariji.
- Tobija: perzijski namestnik v Amonu. Poveže se s Sanbalátom.
- Gešem: kedarski šejk na severozahodu Arabije, perzijski namestnik v Arabiji in zaveznik Sanbaláta in Tobija.

1.3 KRAJ DOGAJANJA, OKOLICA

- Suze: 250 km severno od Perzijskega zaliva. V perzijskem kraljestvu so bile Suze prestolnica dežele Elám in zimska rezidenca kraljev (*glej zemljevid pripomočka 24/a*).
- Jeruzalem: glavno mesto Judeje, ki ga je določil Bog. Nebukadnezar je leta 586 pr. Kr. mesto popolnoma uničil in ljudstvo odpeljal v ujetništvo v Babilon. Leta 538 pr. Kr. je kralj Kir dovolil, da so se lahko prvi Judje vrnili nazaj v Jeruzalem.

1.4 ČAS DOGAJANJA

V 20. letu vladanja kralja Artakserska (465-423 pr. Kr.). Nehemijeva molitev se zgodi v mesecu Kislev = november/december; uslišanje molitve v mesecu Nisan = marec/april, to pomeni štiri mesece pozneje. Nehemijeva pot se je zgodila leta 445 pr. Kr (*glej pripomoček 17/a pri 17. lekciji*).

1.5 RAZLAGA POJMOV

- Vrstica 3: pokrajina = perzijsko kraljestvo se je v svojih najboljših časih raztezalo od Indije pa vse do Male Azije (*glej 26. lekcijo, pripomoček 26/d*). Darij I. je kraljestvo razdelil na 20 upravnih enot (satrapije). 5. satrapija je bila imenovana »onkraj reke« (*Neh 2,7-9*) in je bila razdeljena na različne pokrajine: Palestina, Samarija, Jeruzalem, Aškod, Amon in Arabija.
- Vrstica 3: obzidje = je označevalo takratna mesta; mogočna zgradba, ki ščiti in omejuje, povprečno debelo 3 m (osnovna raven včasih visoka 6-9 m).
- Vrstica 11: točaj = bil je odgovoren za oskrbovanje plemstva s pijačo. Ker so bili na Orientu zelo pogosti umori z zastrupitvijo, je ta položaj pomenil zelo veliko zaupanje. Glavna naloga je bila, da je vino poizkusil v prisotnosti kralja in s tem preizkusil ali je zastrupljeno.
- Vrstica 2,7: namestnik = na čelu pokrajin so bili namestniki, ki jih je postavil perzijski kralj.

2. VODILNA MISEL

Delujemo odločeno – ker je Bog z nami.
Druge možnosti:

- Bog v prvi vrsti potrebuje ljudi z iskrenim srcem in ne »strokovnjake«. (Nehemija je bil točaj in ne gradbinec).
- Pri Bogu ni nič nemogoče.

3. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI MLAJŠI SKUPINI

3.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE

Otroci večinoma ne poznajo zgodbe o ujetništvu in vrnitvi Izraelskega ljudstva. Zato med zgodbo to še posebej razložite. Poudarek naj bo na Nehemijevem zgledu, ko se je zanašal na Boga in se odpravil na nemogočo nalogo. Tukaj lahko vzbudite sočutje otrok, saj vedo, kako je, če se od njih zahteva nekaj, česar pravzaprav ne morejo narediti. Skozi zgodbo jim povejte, da za Boga »nemogoče« ne obstaja.

3.2 PRIPRAVA UVODA

3.2.1 Ker je svetopisemski tekst obsežnejši, takoj preidite na zgodbo.

3.2.2 Uganka (če večina otrok v skupini zna brati): zloge svetopisemskih ime zapišite na tablo, otroci pa jih naj pravilno povežejo.

3.2.3 Pogovorite se o Nehemiji: Kdo je bil? Kaj je bil po poklicu? Kje je žive

3.3 IZVEDBA LEKCIJE

Pripovedujte s pomočjo slik (*glej pripomoček 14/a*):
Slika 1 – Hanani pride v Suze in Nehemiji pove o neutolažljivem položaju Jeruzalema. To Nehemijo prizadene, saj takšno stanje Jeruzalema ni v čast Bogu.
Slika 2 – Nehemijeva molitev kesanja in prošnje. Najprej prizna grehe (*1,7*), potem Boga spomni na njegovo obljubo in na koncu prosi za uslišanje in uspeh. Vendar mora Nehemija

čakati še štiri mesece, preden Bog začne spreminjati situacijo. Božji odgovor na molitev je lahko: »Da!« ali »Ne!« ali »Prosim, počakaj!«.
Slika 3 – Kralj opazi Nehemijevo žalost. Nehemija svojo željo prinese pred kralja. Bog vodi kraljevo srce in kralj Nehemiji dá vse, kar potrebuje za pot in za ponovno izgradnjo obzidja. (v *Neh 5,14* piše, da je Nehemija postal namestnik v Jeruzalemu).

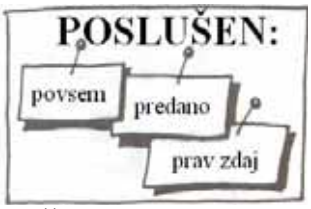

Slika 4 – Nehemija odpotuje v Jeruzalem. Le kakšne misli so mu med potjo hodile po glavi? Bogu želi biti poslušen povsem, predano in prav zdaj. Ampak ali lahko sploh izpolni svojo nalogo? Da, kajti vé, da je dobra roka Boga z njim in da pri Bogu ni nič nemogoče.
Slika 5 – Nehemija prispe v uničen Jeruzalem. Bog mu položi v srce kaj mora narediti. Ponoči pregleda obzidje in hudo razrušeno stanje ga šokira. Vodilnim možem v Jeruzalemu pove o svojih namenih in pri tem pokaže na dobro Božjo roko, ki je bila doslej z njim. V tej gotovosti se lahko upre tudi zasramovanju sovražnikov. Njegov klic Judom: »Moramo začeti in graditi« naleti na pozitiven odziv.

3.4 UTRJEVANJE

3.4.1 Med pripovedovanjem zgodbe odigrajte prizor: »Nehemija kot točaj pri kralju« (*2,1-8*). Potem nadaljujte z zgodbo.

3.4.2 Eno od slik kopirajte za otroke in naj jo pobarvajo (*glej pripomoček 14/a*).

3.4.3 Otrokom kopirajte *pripomoček 14/a* z vsemi slikami, katere naj po vrstnem redu poteka zlepijo skupaj in jih pobarvajo.

4. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI STAREJŠI SKUPINI

4.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE

Otroci odraščajo v času, ko se veliko poudarjata strpnost in prilagajanje. Na vseh področjih (krščanskih in nekrščanskih) primanjkuje vodilnih osebnosti, ki bi tudi proti mnenju množice šli svojo pot. Prihajajoča generacija obožuje udobno življenje, se ne obremenjuje in ne sprejema izzivov. Nehemija pa je svetel zgled za vse, ki: želijo ravnati v skladu z Božjo voljo, se želijo zanašati nanj, sprejmejo osamljeno odločitev, se pogumno in dostojanstveno podajo na prvi pogled nemogočo nalogo, so potrpežljivi in ne dovolijo, da bi jih zmerjanje s strani drugih potolklo. Skozi zgodbo otroke izzovite v njihovem zasebnem življenju, da se bodo učili od Nehemije in bodo v šoli ter med svojimi prijatelji pogumno in dostojanstveno zastopali Božjo stvar.

4.2 PRIPRAVA UVODA

Pogovor: V katerih situacijah moramo nastopiti povsem odločno? Kakšne izkušnje imate s tem? (*za druge predloge glej 3.2*).

4.3 IZVEDBA LEKCIJE

Pripovedujte s pomočjo slik *pripomočka 14/a* in dopolnite *k 3.3*:
K sliki 1 – uničen Jeruzalem in ujetništvo je bilo posledica neposlušnosti ljudstva Bogu. Zato se Nehemija skesa (greh ne ostane nekaznovan – navedite primere). Nehemijo prizadene sovražnikovo zmerjanje Boga in ljudstva. Ali tudi nas prizadene, če se kdo posmehuje Bogu, Gospodu Jezusu ali Svetemu pismu? Poleg prošnje za Božje posredovanje mora biti prisotna tudi naša pripravljenost, da sami nekaj naredimo.

K sliki 3 – Nehemija je potrpežljivo čakal, kaj bo Bog naredil. Tiha molitev še preden Bog odgovori, kaže na Nehemijevo odvisnost od Boga v vseh odločitvah (Kako je s tem pri nas?).
K sliki 4 – Nehemija sprejme izziv Božje naloge z gotovostjo, da je Božja dobra roka z njim, ne pa zato, ker bi mislil, da lahko izziv premaga sam.

4.4 UTRJEVANJE

V pogovoru z otroci obdelajte delovni list (*glej pripomoček 14/b*). Ob tem vedno znova poskusite navezati na situacije in probleme otrok.

5. PRIMERNA PESEM

6. PREDLOGI ZA UČENJE ZLATE VRSTE

Zlato vrsto napišite na tablo ali projekcijo (*glej pripomoček 14/c*). Otrokom omenite še druge opise treh izjav v zlati vrsti. Na primer:
Gospod je na moji strani = je ob meni, mi pomaga.
Ne bom se bal = ne bo me strah (pogovorite se o tem, česa nas je strah).
Kaj mi more storiti človek? = sošolci, prijatelji, odrasli.

7. PRIPOMOČKI

Pripomoček 14/a

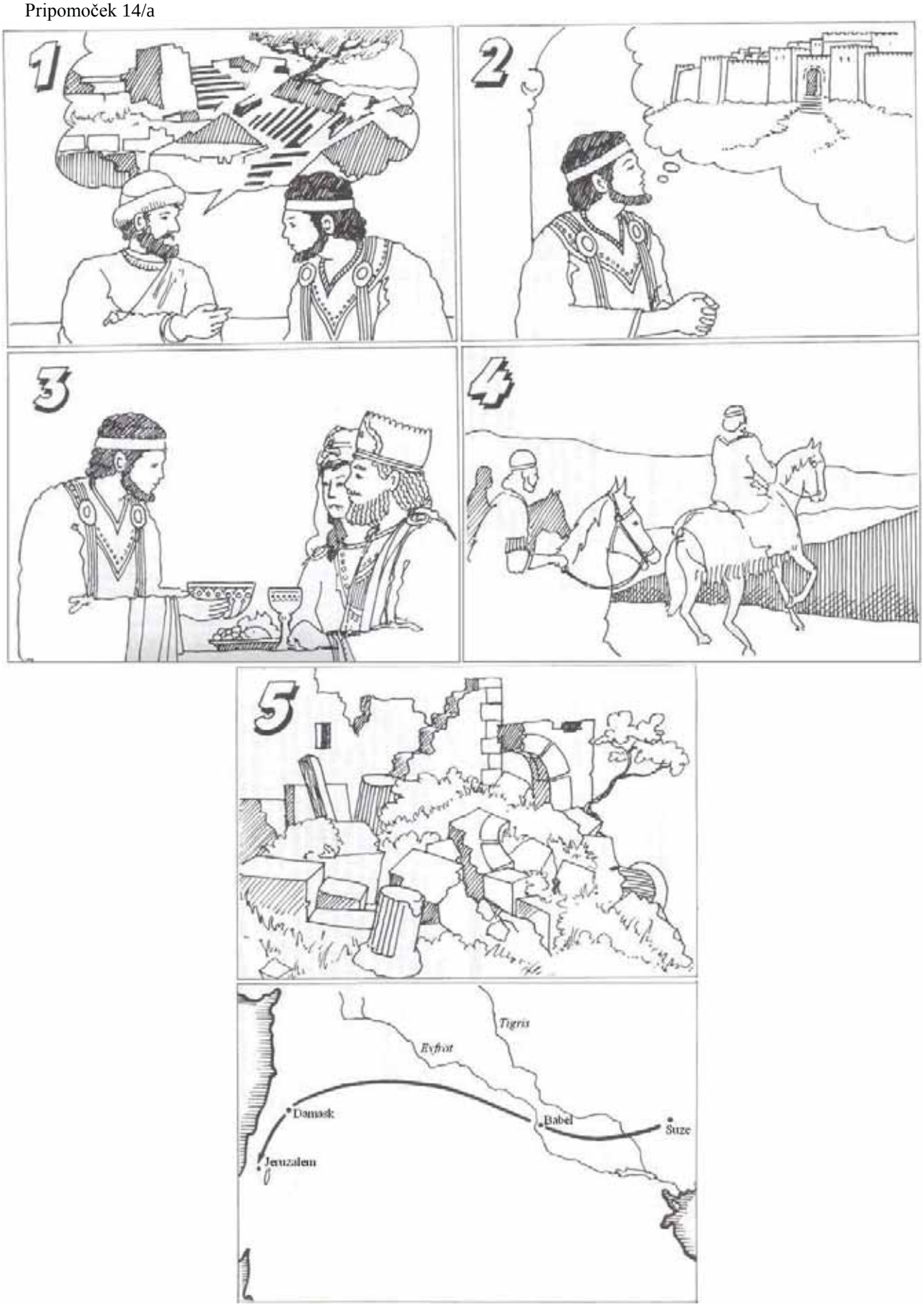

Pripomoček 14/b

Nehemija 1–2

1 Kako dolgo traja preden Bog odgovori na Nehemijevo molitev? Primerjaj 1,1 z 2,1? Kaj se lahko iz tega naučiš?

_____

2 Zakaj je bil kralj tako radodaren do Nehemije (zadnji stavek 2,8)? Primerjaj tudi s Pregovori 21,1 Zapiši:

_____

3 Kako je Nehemija izvedel, kaj mora storiti v Jeruzalemu? Poglej 2,12.

_____

4 Kako lahko izvemo kakšna je Božja volja?

_____

5 Katere so štiri dejavnosti, ki jih Bog pričakuje tudi od nas? Skrivajo se v naslednjih svetopisemskih vrsticah. Poišči jih in jih zapiši:

Daniel 12,12a _____

1. Samuelova knjiga 3,10b _____

Evangelij po Marku 16,15 _____

Evangelij po Janezu 15,14 _____

Pripomoček 14/c

Gospod je na moji strani,

ne bom se bal;

kaj mi more storiti človek?

Psalm 118,6

15. lekcija

GRADNJA OBZIDJA

SVETOPISEMSKI TEKST:
Nehemija 3, 4, 6

ZLATA VRSTA:
»Bolje se je zatekati h Gospodu kakor zaupati v človeka.«
Ps 118,8

1. ZA RAZUMEVANJE TEKSTA

1.1 VSEBINA

Nehemija je od kralja Artakserksa dobil dovoljenje, da lahko odpotuje v Jeruzalem in ponovno zgradi obzidje. Po prihodu in oceni situacije je pozval Jude, da morajo začeti graditi. Nehemijev prihod in namen je pri namestnikih v okoliških provincah zbudil jezo in razburjenje. Sprva so hoteli Jude odvrniti z zmerjanjem. To jim ni uspelo, saj so Nehemija in njegovi ljudje pomoč iskali v molitvi (*Neh 3,36-38*). Nato so se namestniki v okoliških provincah povezali: načrtovali so skrivni napad, s katerim bi prekinili gradnjo obzidja. Vendar so njihovi nameni prišli v javnost in Nehemija se je odzoval z dvema ukrepoma: z molitvijo (zaupanje v Boga) in s postavitvijo straže. Toda med Judi se je vseeno razširila potrtost, saj zaradi teh nevarnost in ogromnih ovir dokončanje obzidja ni bilo na vidiku. Nehemija je ljudi vedno znova spominjal naj se zanesejo na Boga. Straža je bila poostrena. Delavci so z eno roko delali, v drugi roki pa so držali orožje (iz tega izvira izraz »z lopato in mečem«). S tem, ko je gradnja obzidja napredovala, se je možnost napada zmanjševala. Zato so Sanlabat in njegovi zavezniki poskušali Nehemijo ujeti v past, da bi ga lahko ubili. Nehemija je v veri premagal vse intrige in poskuse izsiljevanja. Ostal je trden in svojo moč vedno znova iskal pri Bogu. Tako je bila gradnja obzidja kljub vsem motnjam izvedena v 52 dneh. Vsi so morali priznati, da je bilo takšno delo lahko opravljeno le z Božjo pomočjo.

1.2 OSEBE

- Nehemija, Tobija, Sanlabat, Gešem (*glej 14. lekcijo, 1.2*).
- Arabci, Amonci, Ašdodčani: ne-Judje, ki so živeli v mejnih pokrajinah. Ker niso bili Judje, v Jeruzalemu niso imeli deleža, posestva, pravice ali pooblastil.
- Veliko posameznikov, ki so bili Nehemijevi pomočniki in njegovi sovražniki.

1.3 KRAJ DOGAJANJA, OKOLICA

- Jeruzalem (*glej 14. lekcijo, 1.3*).
- Kefirim, v dolini Ono: v bližini Lide, okrog 10 km jugovzhodno od Jope, 30 km od Jeruzalema.

1.4 ČAS DOGAJANJA

Dokončanje obzidja v mesecu Elul (*glej pripomoček 17/a pri 17. lekciji*), v 6. mesecu, to pomeni avgust/september, v letu 444 pr. Kr. (*Neh 6,15*), po civilnem letu februar/marec.

1.5 RAZLAGA POJMOV

- Poglavje 3: vrata (*glej pripomoček 15/a*).
- Vrstica 3,34: višji sloj iz Samarije = Samarijani so bili priseljenci, ki jih je poslal asirski kralj, da bi po deportaciji desetih rodov severnega kraljestva prebivali v izraelski deželi. Ker ti ljudje niso častili Jahveja, Boga Judov, so jih Judje zaničevali.
- Vrstica 6,5: odprto pismo = vsak, ki je želel, ga je lahko prebral. Tako se je vsebina pisma zelo hitro razvedela.

2. VODILNA MISEL

Božje stvari moramo izvrševati trdno in odločno.
Druge možnosti:

- Moja pomoč prihaja od Gospoda.
- Naloge, ki nam jih daje Bog, moramo dokončati z nerazdeljenim srcem.
- Zdržati vse do cilja.

3. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI MLAJŠI SKUPINI

3.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE

Tudi v drugem delu Nehemijeve zgodbe nam Nehemija predstavlja dober zgled. Kaže lastnosti, ki lahko otrokom pomagajo v njihovih življenjih. Pomembno je, da med pripovedovanjem vedno znova poudarite, da je Nehemija lahko deloval le zaradi zaupanja v Boga. Ni imel boljših pogojev kot mi danes. Potrpežljivost, vzdržljivost, zaupanje, stanovitnost so vrline, ki se jih moramo naučiti. Če boste uspeli navezati na življenja otrok, vam lahko pri učenju teh vrlin ta zgodba pomaga. (Nekateri primeri, iz katerih se lahko otroci učijo: ne predajte se, bodite prijazni, bodite pripravljeni pomagati, zavzemajte se za druge, redno obiskujte verouk, berite Sveto pismo, molite, upirajte se skušnjavam).

3.2 PRIPRAVA UVODA

3.2.1 Z otroci se pogovarjajte o tem, kako težko je nekaj zgraditi (peskovnik, lego kocke), če nas pri tem nekdo moti. Otroci se bodo lahko s tem zelo dobro povezali. Od tega preidite na zgodbo.

3.2.2 Pogovor kot ponovitev (*glej 14. lekcijo*): Kdo je bil Nehemija in kaj je počel? Kaj ti je bilo na njem posebej všeč?

3.3 IZVEDBA LEKCIJE

Zgodbo pripovedujte s pomočjo slik, ki jih pripravite za flanel prikaz (*glej pripomoček 15/b*):
Slika 1 – Nehemija pokliče Jude: »Moramo začeti graditi!« To nalogo lahko opravijo le tako, da pomagajo vsi. Gotovo so pomagali tudi otroci. (Kako so lahko otroci sodelovali?) Nehemija je gradnjo obzidja razdelil v gradbene odseke. Vsak je dobil določeno nalogo (*2,20–3,32*).
Slika 2 – Ko dela lepo napredujejo, začnejo sovražniki zmerjati (to zmerjanje vedno leti tudi na Boga). S tem bi naj Jude pripravili do tega, da prenehajo z gradnjo obzidja. Vendar pa se Judje zanesejo na Boga in pomoč iščejo v molitvi. Še vedno so z vsem srcem predani delu (*3,33-38*).

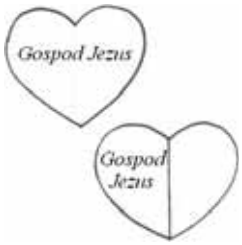

Prenos: Zakaj smo zmerjani? Kako lahko zdržimo? Ali smo z vsem srcem predani Gospodu Jezusu in njegovim stvarem ali pa je naše srce razdeljeno? Kaj lahko privede do razdeljenega srca? (zberite odgovore in jih zapišite v vnaprej pripravljeno srce).
Slika 3 – Ker njihovo zmerjanje ni imelo učinka, sovražniki načrtujejo skrivni napad. Judje za ta načrt izvedo in izgubijo pogum, saj se ovire ne zmanjšujejo in delu ni videti konca. Želijo odnehati (*4,1-4*).
Slika 4 – Nehemija ljudstvo vzpodbudi, naj se ne bojijo, ampak naj zaupajo v Boga. V molitvi dobijo nov pogum in moč. Postavijo straže in tako se delo nadaljuje (*4,5-17*).
Slika 5 – Nehemija se zaradi odprtega pisma svojih sovražnikov ne prestraši. Sovražniki se ne predajo in otežujejo delo z napadi, toda ker dela na obzidju tečejo naprej, poskušajo Nehemijo zvabiti v past, da bi ga lahko ubili. Nehemija, ki živi v veliki odvisnosti od Boga, prepozna ta načrt in nemoteno ostane pri svojem delu (*6,1-14*).
Slika 6 – gradnja obzidja je po 52 dneh zaključena. Nehemiji in ljudstvu je uspelo, ker jim je Bog dal moč. Vsi med ljudstvom in sovražniki morajo priznati, da se je to delo dokončalo zaradi Boga (*6,15-16*).

3.4 UTRJEVANJE

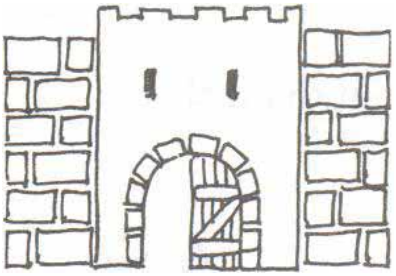

3.4.1 Ročno delo: otroci naj iz barvnega papirja izrežejo (ali natrgajo) kamne in jih nalepijo v obliki obzidja. »Vgraditi« morajo tudi vrata. Na sprednji strani lahko prilepijo tudi delavce. Takšno ročno delo je primerno tudi kot skupinsko delo. Če želite, lahko otrokom obrise narišete vnaprej.

3.4.2 Delo s slikovnim materialom (*glej pripomoček 15/b*): otroci naj s pomočjo slik ponovno povedo zgodbo, jih zložijo v pravilen vrstni red in jih pobarvajo.

3.4.3 Igra: otroke naučite naslednje verze z rimo – **»Ljudje gradili so na vso moč, zidake nosili so dan in noč, hudobni možje ovirali so jih pri tem, a vendar obzidje končano je bilo vsem na očem.«** Nato naj otroci sestavijo dve skupini. S kredo ali trakom označite črto med dvema skupinama in postavite polovico opek oz. kock na tla za obema skupinama. Otrokom povejte, da morajo skupaj delati in graditi obzidje na črti, tako kot Nehemija in njegovi prijatelji. Pomagajte obema skupinama, da se razvrstijo v kolono. Zadnji otrok v koloni naj pobere opeko in jo poda naprej v koloni. Otrok pri črti naj položi opeko na obzidje in nato gre nazaj h kupu opek. Dva izmed otrok določite za Sanbalata in Tobijo. Vsakega določite eni izmed skupin, da motita gradbince na nek način, brez da bi se dotikala njih ali njihovih opek. Gradbincem povejte, naj ne dovolijo, da bi jih Sanbalat ali Tobija zaustavila pri delu. Spodbudite otroke, da med gradnjo citirajo verze, ki ste se jih prej naučili. Občasno zaustavite igro in zamenjajte otroke, ki imajo vlogo Sanbalata in Tobija. Otroci lahko gradijo, podrejo in nato spet gradijo obzidje vse dokler se ob tem zabavajo.

4. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI STAREJŠI SKUPINI

4.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE

Če otroci ob igranju, ustvarjanju ali nalogah takoj ne pridejo do cilja, pogosto rečejo »Ne ljubi se mi več«. Tudi boj proti grehu, vsakodnevno branje Svetega pisma in obiskovanje molitvenih srečanj je pogosto odvisno od »razpoloženja« ali »uspeha«. Nehemijevo življenje nam daje praktičen primer, kako lahko zdržimo kljub težavam. Pomembno je, da se med pripovedovanjem neprestano navezujete na aktualni vsakdan otrok.

4.2 PRIPRAVA UVODA

4.2.1 Pokažite otrokom sliko *pripomočka 15/c* in se pogovarjajte o namenu obzidij in stražnih stolpov v zgodovini različnih narodov. Nato preidite na zgodbo.

4.2.2 Pogovor: ustanoviti moramo krožek za proučevanje Svetega pisma. Kakšne pogoje morajo izpolnjevati udeleženci v takšnem krožku? (Ljubezen do Boga in njegovih stvari, povezanost, stanovitnost itn.) Preidite na izjavo, da tudi Nehemija potrebuje takšne ljudi …

4.3 IZVEDBA LEKCIJE

Misli ob posameznih slikah lahko v tej starostni skupini ustrezno poglobite (*glej 3.3*).
K sliki 1 – konkretne naloge znotraj cerkve (npr. pisanje pesmi, pospravljanje, povabila drugim otrokom itn.). Otroci morajo čim bolj zgodaj razumeti, da Bog potrebuje vsakogar.
K sliki 3 in 4 – navedite situacije iz šole. Na tem mestu lahko z otroci odigrate prizor: pogovor med sovražniki (Sanbalat in Tobija) ter med Nehemijo in gradbeniki.
K sliki 5 – povzetek sovražnikovih lastnosti in strategij: nasilje, obrekovanje, skrivni napadi (v temi, prikrito delovanje), laži, postavljanje pasti itn.
K sliki 6 – »Bog pride na cilj« - to misel lahko poglobite na podlagi drugih primerov (iz Jozuetovega življenja ali iz časa sodnikov).

4.4 UTRJEVANJE

4.4.1 Otroci naj odgovorijo na vprašanja (*glej pripomoček 15/d*). Ob razlaganju se pogovorite o posameznih točkah. Rešitev pri 1. vprašanju: ODNEHAJO.

4.4.2 Raziskovalci: Delovni list 15 – starejša skupina.

5. PRIMERNA PESEM

6. PREDLOGI ZA UČENJE ZLATE VRSTE

Posamezne besede zlate vrste napišite na kamne (folija ali flanel), otroci pa naj iz njih zgradijo zid.

7. PRIPOMOČKI

Pripomoček 15/a

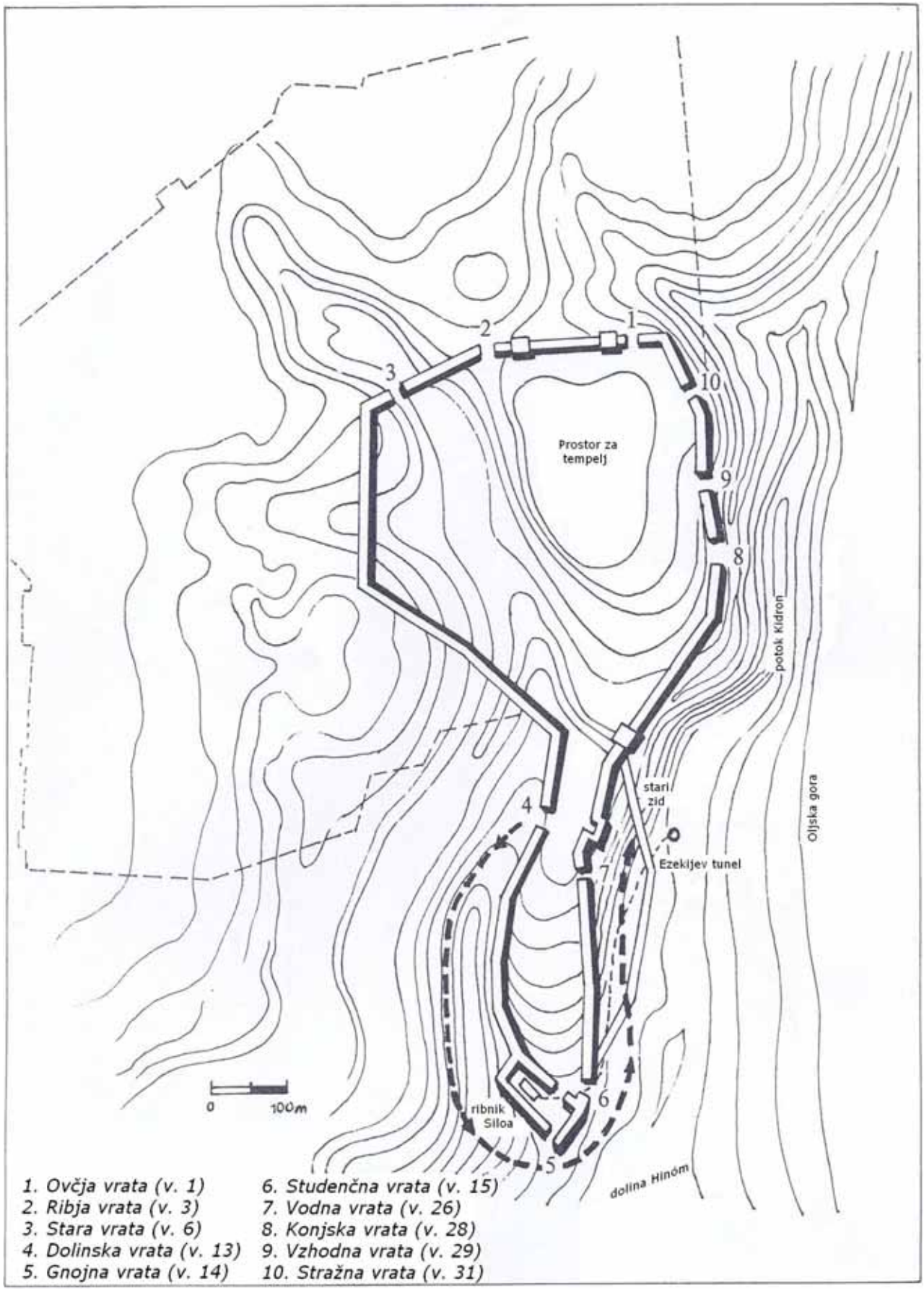

Pripomoček 15/b

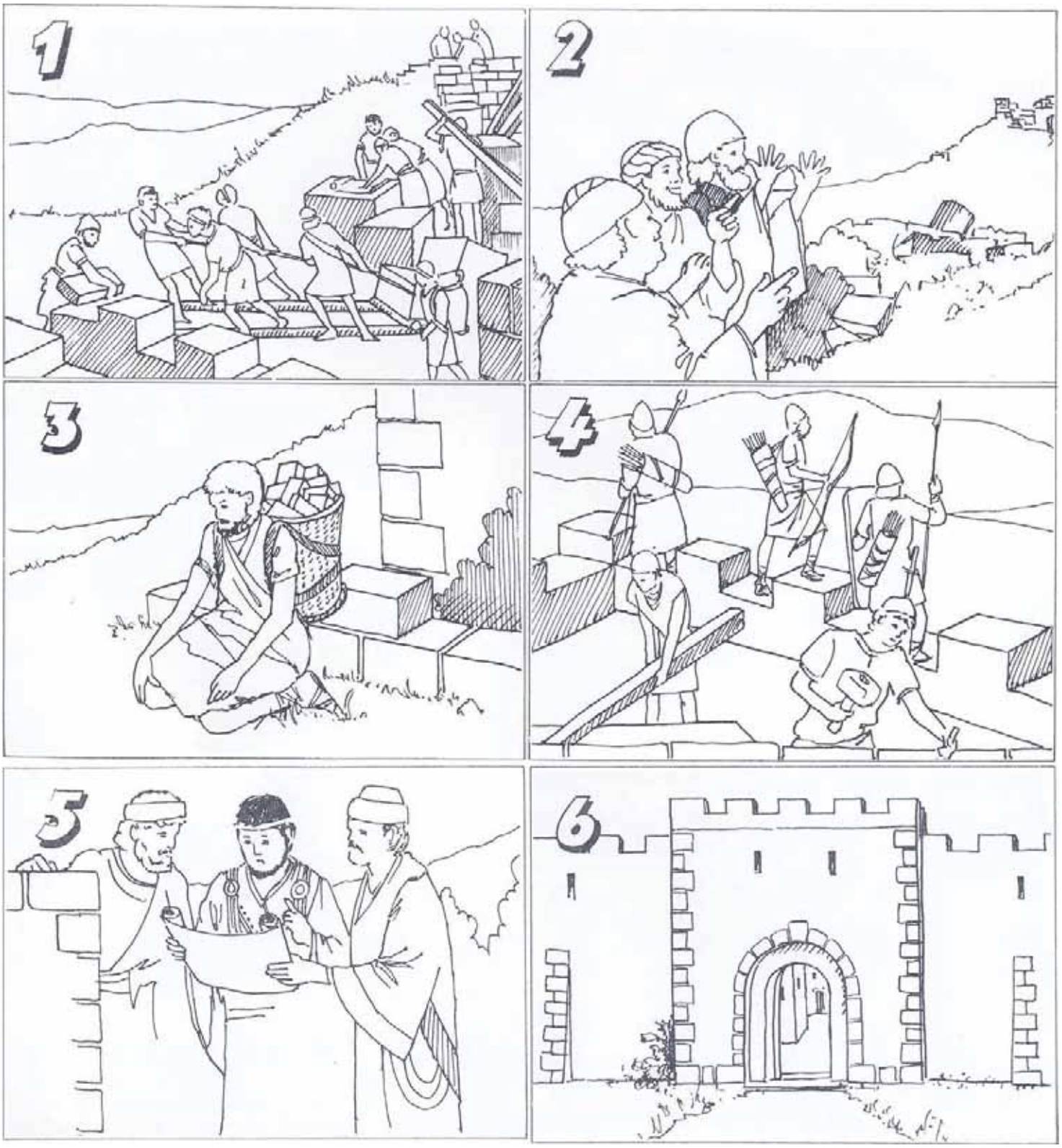

Pripomoček 15/c

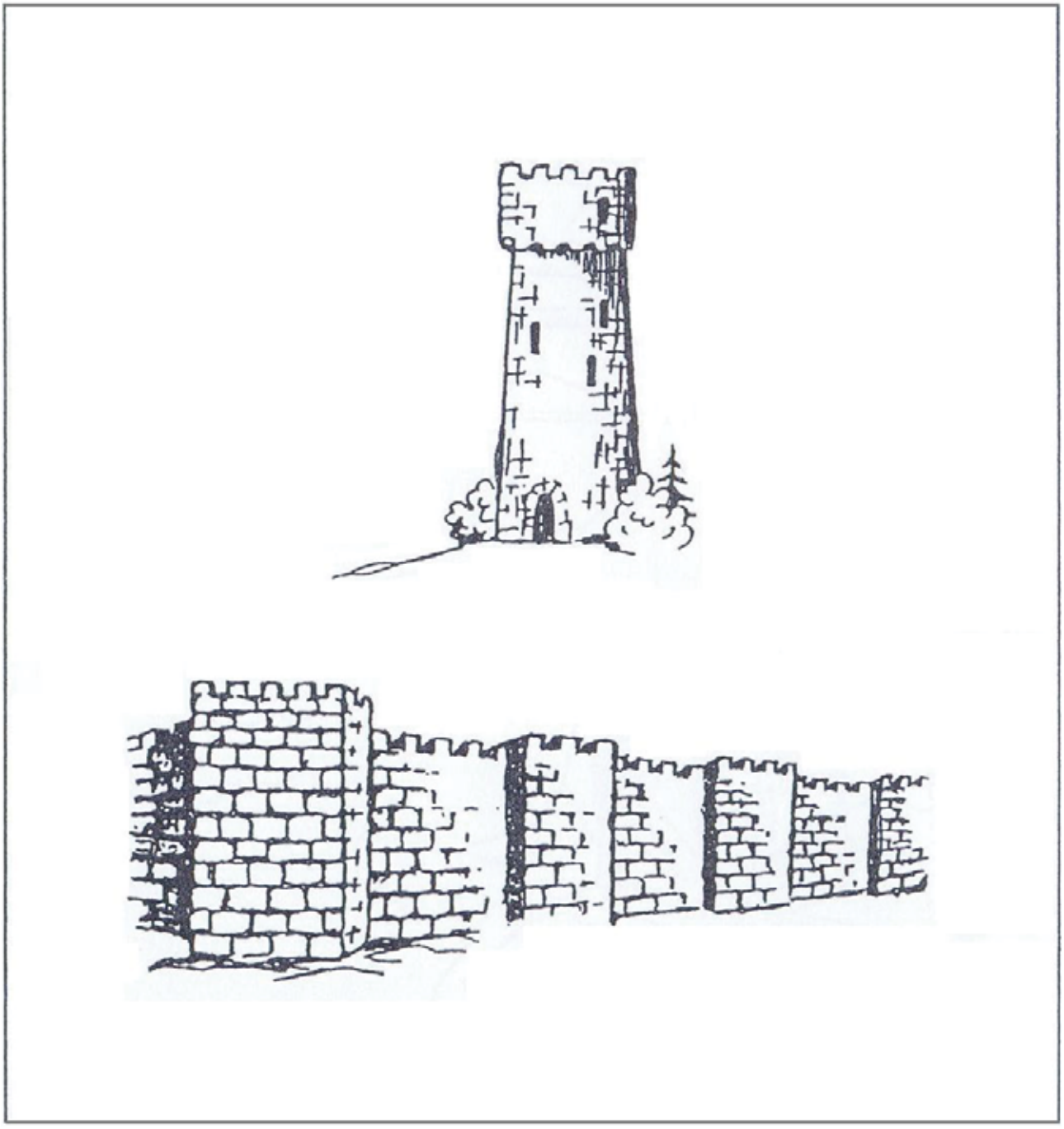

Nehemija poglavja 3, 4 in 6

1. Situacija Judov se je nenadoma spremenila. (4,2–3,10) Kaj naj sedaj naredijo? Pravilno postavljeni manjkajoči kamni dajo rešitev.

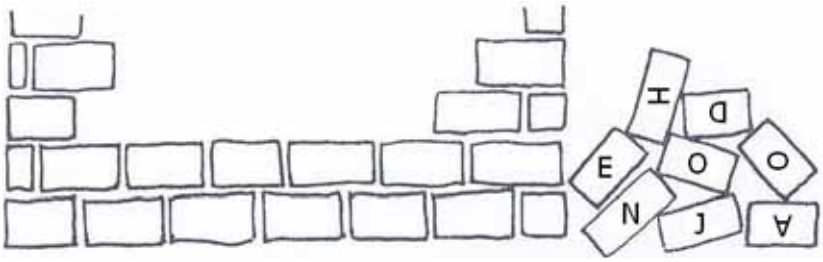

2. Sovražniki želijo preprečiti gradnjo obzidja. Med Judi širijo strah in zmedo. Kako se imenujejo tvoji »sovražniki«, ki te strašijo in te želijo odvrniti od vere? Zapiši jih v puščice.

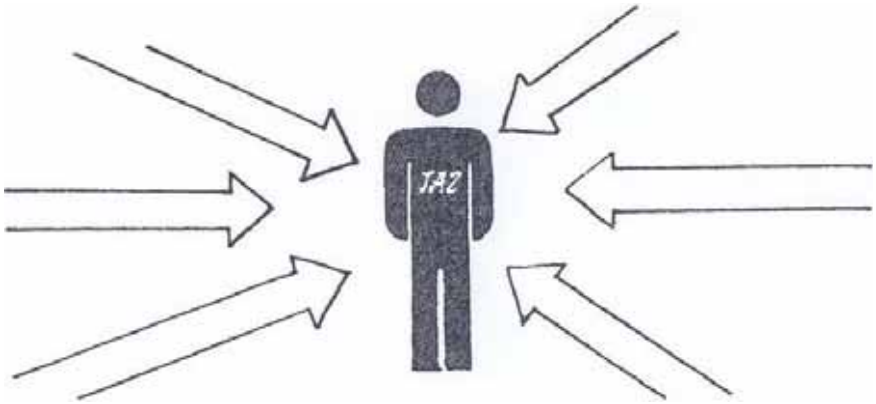

3. Božja beseda nam je v pomoč. Preberi naslednje svetopisemske vrstice: Job 42,2; Evangelij po Luku 18,27; Jeremija 32,17. Sedaj lahko poveš: Zdržim lahko, ker _____
_____

Ljudje obnavljajo obzidje

POP TV 24 ur

Recimo, da si televizijski novinar. Preberi stavek iz svetopisemske zgodbe. V vsak ekran nariši sliko, ki bo ilustrirala stavek pod ekranom.

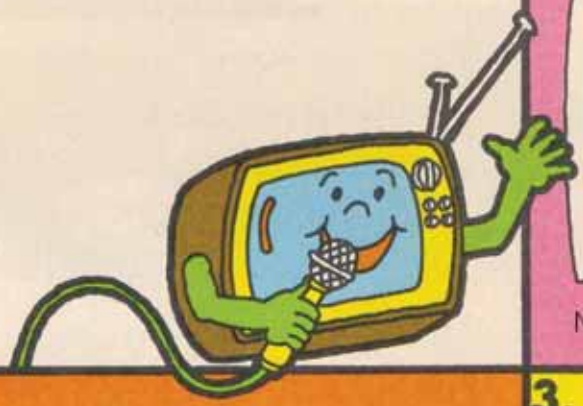

1.

Nehemija si na skrivaj ogleduje obzidje.

2.

Judje gredo skupaj na delo za obnovo obzidja.

3.

Ljudje nadaljujejo z delom, čeprav se sovražniki norčujejo iz njih.

4.

Nehemija postavi stražo na obzidje, tako da ljudje lahko delajo naprej.

5.

Ljudje so dokončali obzidje. Zelo so srečni.

16. lekcija

BRANJE POSTAVE

SVETOPISEMSKI TEKST:
Nehemija 8

ZLATA VRSTA:
»Ne bodite žalostni, kajti Gospodovo veselje je vaša moč.«
Neh 8,10b

1. ZA RAZUMEVANJE TEKSTA

1.1 VSEBINA

Po dokončanju jeruzalemskega obzidja (*glej 14. in 15. lekcijo*) se je ljudstvo zbralo pred Vodnimi vrati in pismouka Ezro pozvalo naj bere iz knjige postave. Ljudstvo je poslušalo polno spoštovanja in so bili notranje ganjeni. Predlagali so, naj se organizira praznovanje, da bi se lahko veselili v Gospodu. Ob nadaljnjem branju besede starešine najdejo navodila za izvedbo šotorskega praznika. Ker je bil ravno pravi letni čas, so po mnogih letih ponovno imeli ta praznik (prvič po Jozuetovi smrti). Med ljudstvom je vladalo veliko veselje. Vsak dan so brali iz knjige postave.

1.2 OSEBE

- Ezra: pismouk, ki se je že leta 458 pr. Kr. vrnil v Jeruzalem (*Ezra 7,1*). Njegova naloga je bila oznanjanje postave, prvič je javno prebral postavo.
- Nehemija (*glej 14. lekcijo, 1.2*).
- Nekateri duhovniki, leviti in starešine (*v. 4, 7, 13*).
- Celotno ljudstvo, tudi otroci (*v. 2*).

1.3 KRAJ DOGAJANJA, OKOLICA

- Jeruzalem (po dokončanju obzidja, *glej zemljevid pripomočka 15/a pri 15. lekciji*).
- Prostor pred Vodnimi vrati in ob Efraimovih vratih (*v. 16*).

1.4 ČAS DOGAJANJA

V sedmem mesecu (to pomeni september/oktober), leta 444 pr. Kr. (*glej pripomoček 17/a pri 17. lekciji in 1. vrstico).*

1.5 RAZLAGA POJMOV

- Vrstica 1,3: knjiga Mojzesove postave = verjetno vseh pet Mojzesovih knjig, Mojzesovi svitki.
- Vrstica 7: leviti = služabniki v templju, potomci iz Levijevega rodu, ljudstvo so učili postavo (ljudstvo so verjetno poučevali v manjših skupinah).
- Vrstica 10: pošljite delež = vsak je moral biti del praznika, tudi tisti, ki niso imeli ničesar, zato so jim ljudje dali deleže.
- Vrstica 14: šotorski praznik = praznik ob spominu izhoda iz Egipta (*3 Mojz 34,42*), pozneje istočasno praznik ob zahvaljevanju za letino, pri čemer je ljudstvo sedem dni bivalo v šotorih.

2. VODILNA MISEL

Če prisluhnemo Božji besedi in jo uresničujemo, nam bo to prineslo veselje.
Druge možnosti:

- Veselje (v Gospodu) nam daje moč za vsakdan.
- Branje Svetega pisma (čas pobožnosti) je nujno potrebno za naše versko življenje.
- Božja beseda je živa, daje nam spoznanje o grehu in navodila za pravilno delovanje.

3. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI MLAJŠI SKUPINI

3.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE

Božja beseda velja za vse. Naloga je otrokom približati Sveto pismo. To naredite skozi življenjsko, razumljivo oznanjanje, pri čemer otrokom nudite možnost poistovetenja z zgodovinskimi osebami. To je možno, ker pojem »celotno ljudstvo« vključuje tudi otroke. Za približevanje Božje besede otrokom mora biti prisotno zgledno življenje učiteljev. Otroci morajo Božjo besedo videti v vašem življenju. V središče postavite besede »Sveto pismo« in »veselje«. Če bodo otroci povezali Sveto pismo in veselje, potem ste korak bližje cilju.

3.2 PRIPRAVA UVODA

3.2.1 Pogovor o »veselju«: Zaradi česa se veselimo? Pri prehodu na zgodbo omenite, da je med branjem in veseljem obstajalo napačno delovanje.

3.2.2 Tiha vzpodbuda (*glej pripomoček 16/a, slika 1*): slika moškega, ki bere s svitka – otroci naj povedo, kaj vidijo na sliki.

3.2.3 Z otroci zapojte pesem Biblija in pokažite različna Sveta pisma: z otroci zberite različna dejstva o Svetem pismu in nato preidite na delovanje Božje besede (morda pokažite sliko ogledala – lepa prispodoba za Božjo besedo).

3.3 IZVEDBA LEKCIJE

Zgodbo pripovedujte v štirih korakih ob uporabi slik (*glej pripomoček 16/a*):
① ***Slika 1*** – Ezra bere. Vsi poslušajo (tudi otroci). Lahko opišete občutke posameznih otrok. Praznični trenutek. Napeto pričakujejo, kaj jim ima Bog za povedati.
② ***Slika 2*** – pogledajo se v ogledalo Božje besede. So zgroženi in žalostni, ker so tako slabo spoštovali Božjo besedo.
③ ***Slika 3*** – obrnejo se k Bogu. To jih razveseli.
④ ***Slika 4*** – slišijo za praznik, delujejo po Božjih predpisih, proslavljajo in doživijo zelo veliko veselje (*glej vodilno misel*).

3.4 UTRJEVANJE

3.4.1 Pogovor: Kaj odvrača od poslušanja? (omenite povsem praktične ovire, predstavljajte si situacijo takratnega otroka).

3.4.2 Praznujte šotorski praznik oz. praznik zahvaljevanja. Otroci lahko s sabo prinesejo kakšno malenkost (npr. košček sadja) Zberite vse prineseno, se zahvalite v molitvi, razdelite in skupaj pojejte …).

3.4.3 Raziskovalci: Delovni list 16 – mlajša skupina.

4. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI STAREJŠI SKUPINI

4.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE (*primerjaj s 3.1*)

Pri starejših otrocih pojdite še korak od približevanja Svetemu pismu. Pojasnite jim pomen Božje besede za življenje po Božji volji in pravo veselje. Predpogoji za to so poslušanje, razumevanje, upoštevanje in delovanje, ki temelji na Svetem pismu. Redno osebno branje Svetega pisma je nujno potrebno (namig na čas pobožnosti). Vendar pa otroke veliko stvari odvrača od poslušanja in branja Svetega pisma: televizija, druge knjige, prijatelji, glasba, poznejše odhajanje v posteljo in poznejše vstajanje itn. Kolikor hitreje bodo otroci vključili Sveto pismo v svoj življenjski program, toliko boljši bodo njihovi pogoji za odločilno življenje in sledenje Bogu.

4.2 PRIPRAVA UVODA

4.2.1 Pogovor: Kaj si opazil/-a pri svojem obnašanju, ko že dlje časa nisi bral/-a Svetega pisma?

4.2.2 Igra oz. pogovor med dvema otrokoma: zavito Sveto pismo (pripravite paketek s Svetim pismom in nalepko – *glej pripomoček 16/c*).

4.2.3 Neposreden vpogled v vidik reporterja: Kaj se dogaja? Veliko zbiranje ljudi pred Vodnimi vrati?! ...

4.3 IZVEDBA LEKCIJE

Štiri korake pripovedovanja (*glej 3.3*) ustrezno poglobite glede na starostno skupino in na prazne črte ob slikah napišite stavek k vsebini odlomka, zapišite pa tudi stavek za pomnjenje:
K ①: samo branje ne zadostuje. Božjo besedo so takrat brali in razlagali v smiselnih odlomkih (postopoma). Ljudi so poučevali v manjših skupinah (v. 8-9). Otroke opogumite, da se pogovarjajo o svetopisemskih tekstih z drugimi kristjani in vprašajo, če česa ne razumejo.
Stavek k sliki 1: Ezra bere iz knjige postave. Božjo besedo je treba brati in razumeti.
K ② stavek k sliki 2: Ljudstvo spozna, da so kršili mnogo zapovedi. Božja beseda je kot ogledalo.
K ③ stavek k sliki 3: Ljudstvo spozna svoje napake. Ko se obrnejo k Bogu, se razveselijo.
K ④: namignite na pomen šotorskega praznika (*glej 1.5*). Zakaj veselje krepi oz. ščiti? Če se zaradi nečesa veselimo, potem se nam srce napolni in tako ni prostora za druge misli. Če se veselimo zaradi Gospoda Jezusa in njegove besede, potem imamo zelo velike možnosti, da se bomo držali njegove besede. Stavek k sliki 4: Ljudstvo dela kar pravi Bog. Če se držimo Božjih zapovedi, bomo srečni (*glej tudi 4.1*).

4.4 UTRJEVANJE

4.4.1 Otrokom dajte nekaj nasvetov za branje Svetega pisma (*kopirajte pripomoček 16/c*), razložite pet točk in morda podarite otrokom zvezek za čas pobožnosti.

4.4.2 Z otroki se pogovorite o pogojih za pravilno poslušanje (*glej pripomoček 16/d*). K temu pripišite nekatere pojme. Prečrtati morajo stvari, ki ovirajo poslušanje:

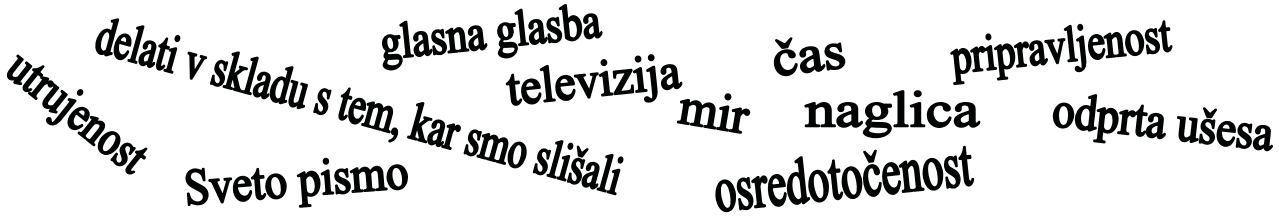

5. PRIMERNA PESEM

6. PREDLOGI ZA UČENJE ZLATE VRSTE

Pojasnite povezavo med veseljem v Gospodu in zaščito oz. močjo. To veselje temelji na odpuščanju (po žalosti in priznanju je lahko ljudstvo hvaležno sprejelo odpuščanje). To je veselje, ki prihaja od poslušnosti Bogu. Skrivnost tega veselja vidimo pri Gospodu Jezusu (*Heb 12,2*). To veselje ni odvisno od zunanjih okoliščin.

7. PRIPOMOČKI

Pripomoček 16/d

Nehemija je kmalu prispel na cilj. Če želiš doseči Božji cilj, potem ti pomaga, če si tesno povezan z Bogom. To pomeni redno (razvrsti črke v pravilno zaporedje):

tevolim _____

posnostluš _____

nostskup _____

Razmisli, kaj od tega je zate najtežje in podčrtaj ta pojem.

Ljudstvo je bilo pripravljeno poslušati Boga (Neh 8,1). Pogoji za pravilno poslušanje Božje besede. Prečrtaj kaj te ovira:

delati v skladu s tem, kar smo slišali
glasna glasba
televizija
čas
pripravljenost
utrujenost
Sveto pismo
mir
naglica
odprta ušesa
osredotočenost

Pripomoček 16/a

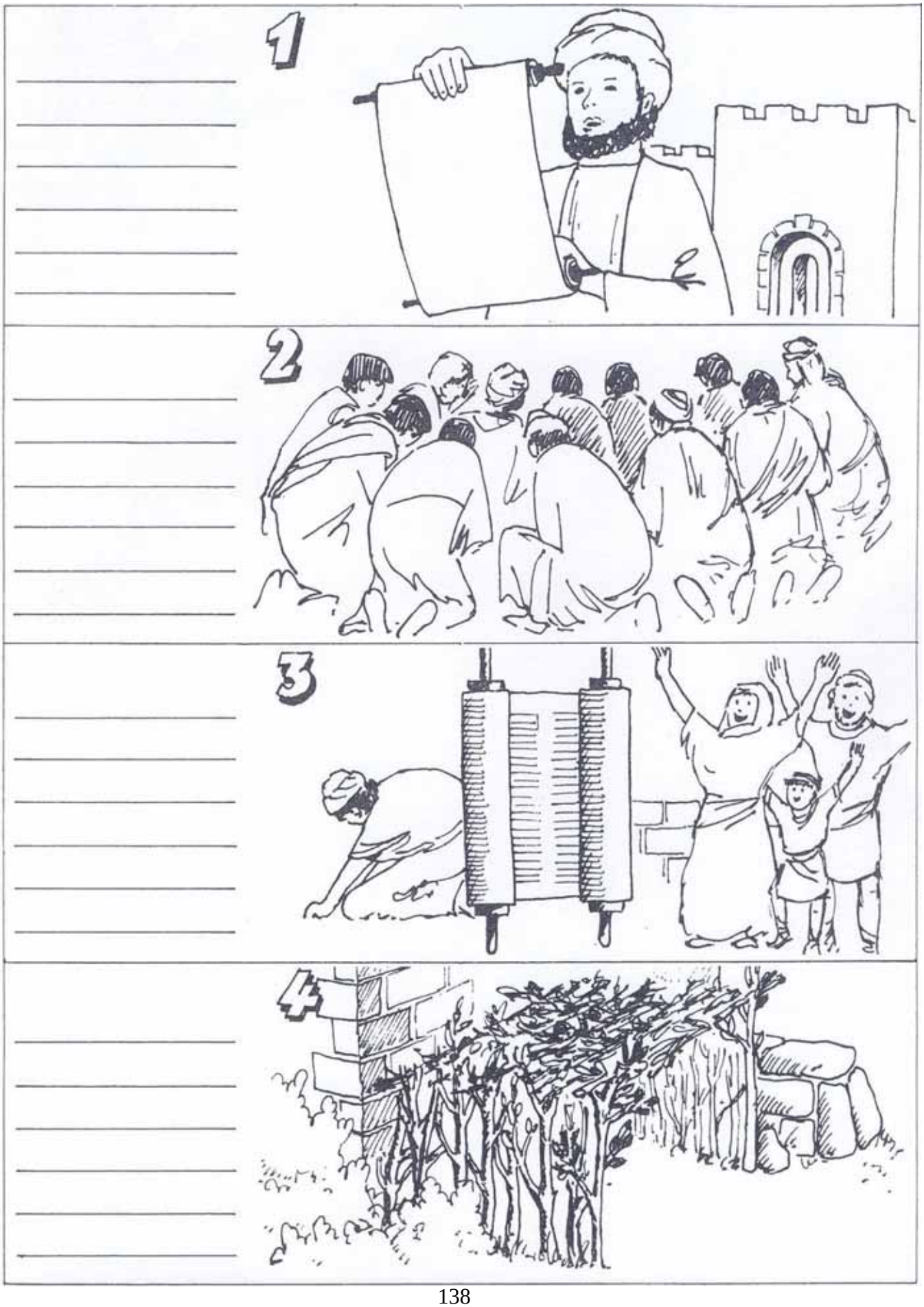

ZAPAKIRANO SVETO PISMO

Eden otrok pride s paketom. Izroči ga drugemu.

1. otrok: Glej, imam paket zate. To je debelo pismo. Na njem je tvoj naslov in veliko tujih znamk. Pismo je gotovo prišlo od daleč.
2. otrok: Poglejva. Ja, to je moj naslov. Točna ulica in hišna številka.
1. otrok: Pošiljatelj te točno pozna, vé, kje živiš.
2. otrok: Ali veš, kdo ga je poslal in od kod prihaja pismo?
1. otrok: Ja, ampak pazi. Pismo prihaja od zelo daleč.
2. otrok: Ali prihaja iz tujine?
1. otrok: Ne, še dlje.
2. otrok: Ali prihaja s kakšne zvezde?
1. otrok: Neumnost, tudi to ne.
2. otrok: Mislim, da mi ne želiš točno povedati, od kod prihaja.
1. otrok: No, torej: pismo prihaja od Boga. On ga je narekoval. Napisalo ga je veliko piscev. To so bili Božji možje. Do danes velja to pismo za vse ljudi,
2. otrok: Sedaj vem na katero pismo misliš. To je Sveto pismo!
1. otrok: Uganil si. Sedaj pa odpri pismo.
2. otrok: Ovojnico lahko hitro odpreva. Samo sponko je treba odstraniti. Potem papir. Tudi to mora stran. In sedaj – tukaj je Sveto pismo!
1. otrok: Vendar glej. Sveto pismo je ovito s tanko najlonsko vrvico. Kdo je to naredil? In zakaj?
2. otrok: Priloženi so majhni lističi. Nekaj je napisano na njih. Kaj piše na prvi vrvici?
Oba: NEVERA – nevera ne dovoljuje odpiranja Svetega pisma!
1. otrok: Ti, saj vendar želiva verovati. Vzemi škarje in prereži nit.
2. otrok: In sedaj naslednja nit. Tukaj piše: DVOM. Tudi dvom ohranja Sveto pismo zaprto. Kdor dvomi ne more slišati glasu Svetega pisma.

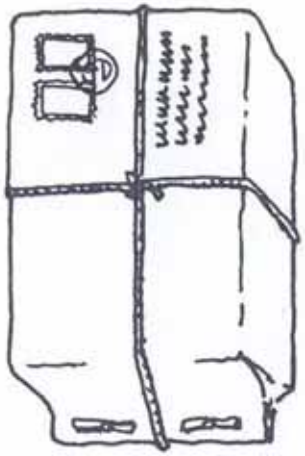

1. otrok: Tudi to vrvico morava prerezati. Ne želiva dvomiti.
2. otrok: Kaj sploh pomeni dvomiti?
1. otrok: To je tisto, kar je Eva naredila v raju. Poslušala je kačo. S tem je dvomila v besedo, ki jo je govoril Bog. Poslušala je zlo in bila neposlušna. To je slabo!
2. otrok: Ja, to je res slabo. Vendar glej, kaj piše na naslednjem listku: LENOBA!
1. otrok: Ali je to tudi slabo?
2. otrok: Mislim da. Kajti kdor je len, temu se ne ljubi odpreti Svetega pisma.
1. otrok: Tudi to vrvico morava prerezati. Lenobe ne maram. Proč z vrvico in listkom!
2. otrok: Priložena sta še dva listka. Ta sta precej debela, debelejša od ostalih. Na njima piše RAVNODUŠNOST in EGOIZEM. Veš, obe lastnosti sta pri mnogih ljudeh razlog, zakaj ne berejo Sveto pismo. Tako je rekel moj oče. RAVNODUŠNOST- EGOIZEM!
1. otrok: Proč s tem! Tako zelo rad bi bral Sveto pismo.
2. otrok: Končno nama je uspelo. Sedaj nama lahko Sveto pismo govori.
1. otrok: Poznam pesmico o Svetem pismu. To je tako, kot če bi Sveto pismo kar samo govorilo.
2. otrok: Povej jo!
1. otrok: Sveto pismo govori:

Lahko me prebereš sedemkrat,
tudi sedeminsedemdeset krat;
pa vseeno tvoj duh ne bo doumel,
kaj vse je zapisano v meni.

Zato prosi Boga za njegovega Duha,
zelo rad ti ga bo dal;
potem zapomnil si boš vse, kar si prebral,
napotke za življenje ti bo dal.

NAMIGI ZA BRANJE SVETEGA PISMA:

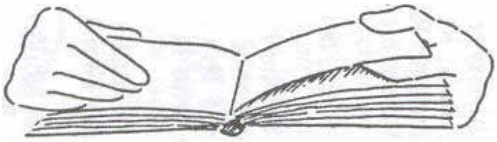

1. MOLI

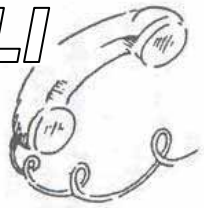

k Bogu, da ti bo pomagal razumeti svetopisemski tekst in da se boš iz njega naučil/-a nekaj za svoje življenje.

2. PREBERI

v svojem Svetem pismu primeren tekst.

3. RAZMISLI

- kaj si prebral/-a o Bogu, Jezusu Kristusu ali Svetem Duhu?
- ali tekst vsebuje kakšno obljubo ali opozorilo?
- katera vrstica ali misel je zate najpomembnejša. To vrstico si zapiši.

4. MOLI

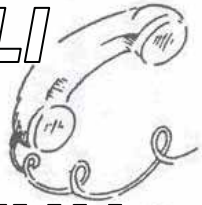

in odgovori Bogu z zahvalo ali prošnjo zase ali za druge ljudi.

5. DELUJ

v skladu s tem, kar si se naučil/-a, kajti širjenje Božje ljubezni te bo navdalo z veseljem.

Ljudje se učijo Božjo besedo

Slikovna zgodba

Preberi svetopisemsko zgodbo. Namesto slik v zgodbi izgovori ključno besedo.

Ključne besede

Ezra =

Božja beseda =

Nehemija =

ljudje =

pomočniki =

praznovanje =

so prišli in prisluhnili . Bral jim je

so govorili,

kaj pomeni.

so jokali, ker

ker niso bili poslušni .

je rekel, naj ne jokajo,

ampak pripravijo .

so bili poslušni Bogu.

Bilo jim je žal za vse slabe stvari, ki so jih delali.

so rekli: "Poslušni bomo Bogu."

17. lekcija

ESTERA POSTANE KRALJICA

SVETOPISEMSKI TEKST:
Esterina knjiga 1–4

ZLATA VRSTA:
»Izroči svojo pot Gospodu, zaupaj vanj, in on bo storil.«
Ps 37,5

1. ZA RAZUMEVANJE TEKSTA

1.1 VSEBINA

Na vrhuncu svoje moči je medijsko-perzijski kralj Ahasver šest mesecev praznoval enkratno gostijo, kjer je razkazoval svoje kraljestvo. Pri tem Vašti, Ahasverjeva žena, ni želela stopiti pred kralja in razposajeno množico, kjer bi naj pokazala svojo lepoto. Kralj jo je zaradi tega izobčil (*Est 1*). Nato je kralj izdal odlok: vsa nedolžna lepa dekleta morajo priti pred kralja. Dekle, ki bo kralju všeč, bo namesto izobčene Vašti postala medijsko-perzijska kraljica. Med dekleti, ki so prišle v kraljevo palačo, je bila tudi Estera. Bila je zelo lepa in si je hitro pridobila naklonjenost Hegaja, varuha žena in že zelo zgodaj prišla v prednost pred ostalimi.
Dne 10. Adarja, v sedmem letu Ahasverjeve vladavine, je prišla Estera pred kralja in ta jo je vzljubil (*Est 2*). Pridobila si več naklonjenosti in milosti kot vsi ostali in Ahasver jo je namesto Vašti postavil za kraljico. Vendar pa Estera ni povedala, da je Judinja. V tem času sta dva kraljeva služabnika načrtovala napad na Ahasverja. Mordohaj je to izvedel in obvestil Estero, ki je nato novico prinesla pred kralja. Tako je napad bil preprečen, vendar pa Mordohaj za svojo zvestobo do Ahasverja ni dobil nikakršne nagrade. Toda dogodek so zapisali v kraljevo zgodovinsko knjigo. Ahasver je za prvega kneza postavil Hamana, Agagovca (*Est 3*). Častili so ga s priklanjanjem in padanjem na tla, a Mordohaj tudi po več opozorilih tega ni storil. Na koncu so o tem obvestili Hamana; izvedel pa je tudi, da je Mordohaj Jud. Haman je bil zelo jezen na Mordohaja, iskal pa je tudi priložnost, da bi iztrebil Jude. Z zvijačo si je pridobil Ahasverjevo podporo, ki mu je dal vsa pooblastila. Tako je Haman izda navodilo, da naj na dan, ki bo določen z žrebom v letu 474, pokončajo, pomorijo in iztrebijo vse Jude, od mladeničev do starcev, otroke in žensk (*Est 3,13*). Mordohaj je za to izvedel. Pretrgal je svoja oblačila, si nadel raševnik in pepel, in tudi med Judi je zavladala velika žalost. Postili so se, jokali in tožili. Estera je izvedela za to žalost in za Hamanov načrt (*Est 4*). Mordohaj je Esteri jasno povedal, da mora sedaj posredovati, in da mora razodeti tudi svojo judovsko narodnost. Estera je sprejela zelo težko odločitev, kajti če bi se njen načrt izjalovil, ne bi ostala le brez svojega položaja, ampak bi verjetno izgubila tudi svoje življenje: odločila se je, da bo šla k Ahasverju, pa čeprav je bilo to brez vabila strogo prepovedano. Judje so se postili in molili, da bi ji Bog pomagal. Sama se je povsem predala v Božje roke, kar se jasno vidi tudi v njenih besedah »če moram umreti, umrem«.

1.2 OSEBE

- Estera: judovska sirota, njeno hebrejsko ime je bilo Hadása (= mirta), iz Benjaminovega rodu, pozneje je dobila ime Estera (= zvezda). Bila je pod Mordohajevim skrbništvom, ker je bila hči njegovega strica Abihajila (*2,15*).
- Mordohaj: Kišev sin, Savlov oče, Esterin skrbnik (*2,5-7*).
- Ahasver: Xerxes I., kralj medijske-Perzije (486-465 pr. Kr.), Darijev sin.
- Vašti: do neupoštevanja kraljevega ukaza Ahasverjeva žena (okrog 480/479 pr. Kr).

- Haman: potomec Agagovcev (*glede na 1 Sam 15,8 Amalečan*), sovražnik Judov, Ahasver ga je postavil za prvega kneza (*3,1*).
- Hegaj: kraljev evnuh (kraljev služabnik), varuh žena (*2,3*).
- Imena različnih knezov (*1,14*), kraljevi služabniki npr. Bigtan in Tereš, ki sta načrtovala kraljev umor (*2,21*), ali Hatah (*4,5*), Esterin služabnik.

1.3 KRAJ DOGAJANJA, OKOLICA

- V medijsko-perzijskem kraljestvu, ki je bilo takrat močno razširjeno – od Indije do Arabije (*glej 24. lekcijo, pripomoček 24/a in 26. lekcijo, pripomoček 26/d*); razdeljeno na 127 provinc (*1,1*).
- Suze, kraljeva palača v Suzah (razkošno opremljena, *glej Est 1,5-7* in *14. lekcijo, 1.3*).

1.4 ČAS DOGAJANJA

Čas knjige lahko umestimo med 6. in 7. poglavje Ezrove knjige.
V letu 515 pr. Kr. (14. nisana) so glede na *Ezra 6,19* v Jeruzalemu praznovali pasho in praznik nekvašenega kruha. *Ezra 7* se začne z drugim izhodom iz ujetništva, katerega vodi sam Ezra; in ta vrnitev se je začela leta 458 pr. Kr. V *Est 1,3* je podan čas tretje leto Ahasverjevega vladanja, torej leto 483 pr. Kr. Esterino imenovanje za kraljico se je zgodilo v sedmem letu vladanja, torej okrog let 479/478 pr. Kr. Hamanov razglas, ki je pozneje postal dan maščevanja Judom, se je zgodil proti koncu dvanajstega leta vladanja, torej leto 474/473 pr. Kr. Zgodovinsko gledano je potrebno iz Ahasverjevega časa omeniti boj proti Grkom pred Salamisom v letu 480 pr. Kr. Tukaj je Ahasver doživel močan poraz, ki je njegove širitvene načrte spremenil v vrnitev nazaj v Suze (*glej pripomoček 17/a*).

1.5 RAZLAGA POJMOV

- Vrstica 1,10: evnuh = kraljev služabnik, zakladnik
- Vrstica 1,11: kraljevska krona = dragocen načelek (krona).

2. VODILNA MISEL

Bog vodi do cilja ljudi, ki so poslušni, zvesti in skromni (te danes ne preveč popularne vrednote lahko prikažete na podlagi Esterine življenjske poti in Mordohajevega obnašanja).
Druge možnosti:

- Bog čuva svoje ljudstvo (čeprav v Esterini knjigi Božje ime ni omenjeno, lahko jasno vidimo Božjo ljubezen in zvestobo do tistih, ki mu zaupajo).

3. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI MLAJŠI SKUPINI

3.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE

Otroci bodo z navdušenjem poslušali Esterino zgodbo. Ravno mlajše otroke bosta prevzela njena lepota in »pomenljiva kariera«. To so zelo dobri predpogoji, da otrokom vcepite vodilno misel (*glej 2*). V naši družbi, ki je polna egoizma in zadovoljevanja želja, ni prostora za vrednote kot so poslušnost, zvestoba, skromnost, zmernost itn. To žal doživljajo tudi najmlajši. Vendar sta Estera in Mordohaj vzornika, da gre z Božjo pomočjo tudi drugače. Pri tem lahko omenite tudi Esterin odnos do svojega rejnika. Posluša njegove nasvete in ga tudi

kot kraljica uboga. Bog izpolnjuje svoje obljube in se obrne k tistim, ki živijo po njegovih merilih.

3.2 PRIPRAVA UVODA

3.2.1 Otrokom pokažite sliko kraljice (npr. iz časopisa, *glej tudi pripomoček 17/b, slika 1*) in naj komentirajo.

3.2.2 Neposreden vstop: opis praznika v Suzah in namig na Vaštino neposlušnost (lahko pripovedujete zelo napeto: kralj je jezen; kakšna sramota, ni se odzvala na ukaz …).

3.2.3 Z otroci se pogovorite o Esterini žalostni situaciji: daleč od doma, v tuji deželi, brez staršev (*2,5-7*). Potem preidite na njeno veliko priložnost (*2,8*). Prvo poglavje lahko omenite le v enem stavku. Tako zgodbo omejite le na tisto, kar je bistveno. To je za mlajše otroke zelo primerno.

3.3 IZVEDBA LEKCIJE

Zgodbo pripovedujte v skladu s starostjo otrok in izpustite podrobnosti, ki niso pomembne za ponazoritev vodilne misli (*glej 2*).
Za ilustracijo uporabite slike iz flanela ali *pripomoček 17/b*. Pri pripovedovanju zgodbe vam je lahko v pomoč naslednja razdelitev (*za vsebino poglavij glej tudi 1.1*):
Praznik in odstavitev kraljice (*1. poglavje*). Potem se začne Esterina zgodba.
① ***Slika 1*** – Estera, Mordohaj in velika priložnost (*2,1-14*). Leto dni napetega čakanja. Estera posluša Mordohaja (*2,10*).
② ***Slika 2*** – Estera postane kraljica (*2,15-20*). Estera ne postane ošabna in domišljava, še naprej posluša Mordohaja (*2,20*).
③ ***Slika 3*** – Mordohaj prepreči napad na kralja (*2,21-23*). Kralj dá to zapisati.
④ ***Slika 4*** – Haman in Mordohaj (*3,1-6*). Mordohaj se ne prikloni prvemu knezu. Utemeljitev: Mordohaj je Jud.
⑤ ***Slika 5*** – Hamanovo pismo, ki je vsebovalo odredbo o iztrebitvi vseh Judov v kraljestvu (*3,7-15*).
⑥ ***Slika 6*** – Mordohajev načrt za rešitev Judov: Estera mora iti h kralju, zelo tvegana odločitev.
Prenos: poudarite Božjo pomoč in Esterino poslušnost, njeno skromnost in dober odnos z Mordohajem (*glej 2 in 3.1*). Te točke lahko na koncu navežete tudi na življenje otrok.

3.4 UTRJEVANJE

3.4.1 Z otroki izdelajte krono (*glej pripomoček 17/c*) in ponovite Esterino pot do položaja kraljice. Pri tem lahko poglobite čudovito dejstvo, da Bog vodi vse to.

3.4.2 Otrokom razdelite kopijo *pripomočka 17/b* in naj pobarvajo slike.

3.4.3 Raziskovalci: Delovni list 17 – mlajša skupina.

4. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI STAREJŠI SKUPINI

4.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE

Ker so starejši otroci opazili že veliko stvari iz življenjskega stila svoje okolice, bodo še močneje občutili nasprotje Esterinih vrednot. Z otroki se pogovorite o odnosih doma in v šoli. Za to starostno skupino je pomemben tudi vidik zvestobe. Estera je kot lepo dekle živela v

okolici, kjer je bilo mnogo zapeljivih ponudb. Kljub skušnjavam je ostala zvesta Božjim merilom. Tako je Bog prišel z njo na cilj in jo uporabil kot zaščitnico ljudstva (*glej 3.1*).

4.2 PRIPRAVA UVODA (*glej tudi 3.2*)

4.2.1 Pogovor o besedi »zvestoba« (Kaj je to? Kje jo lahko opazimo? Komu moramo biti zvesti?)

4.3 IZVEDBA LEKCIJE

Dopolnitev posameznih korakov iz 3.3 (*glej pripomoček 17/b*):
K ① in ② *sliki 1 in 2* – prikažete lahko veliko razliko med Esterinim izvorom in njenim položajem kot kraljice, tako bo njen odnos do Mordohaja (*2,20*) še pozitivnejši. Estera se razlikuje od številnih ljudi, ki so naredili kariero, potem pa postali ošabni in domišljavi.
K ③ slika 3 – pri starejših otrocih omenite tudi preprečitev napada, saj je ta zelo pomembno za poznejšo Mordohajevo zgodbo.
K ⑤ slika 5 – Hamanovo sovraštvo do Judov lahko razložite na več načinov: rasna diskriminacija in zavračanje kristjanov (zavračajo jih nekristjani) npr. težave v razredu. Otroke opogumite: Kdor ostane zvest Bogu in njegovi besedi, je v veliki prednosti.
K ⑥ slika 6 – Esterina tvegana odločitev je korak v veri (spremljan s postom in molitvijo). Tvega svoje življenje, da bi rešila življenje svojega ljudstva (namig na žrtev Gospoda Jezusa).

4.4 UTRJEVANJE

4.4.1 Pogovor o Esterini »notranji lepoti«. Primerjava lastnosti (tabelo narišite na tablo):

Esterine lastnosti	… današnje lastnosti
Poslušnost	Neposlušnost
Skromnost	Brez sramu
Zadovoljstvo	Nezadovoljstvo
Zvestoba	Nezvestoba

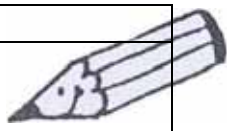

Ko otroci izdelajo krono, lahko te lastnosti zapišejo v krono (*glej pripomoček 17/c*).

4.4.2 Otrokom dajte zlato vrsto, napisano v Morsejevi abecedi (*glej pripomoček 17/d*). Ko se pogovorite o tem, preidite na pogovor o Esterinih in Mordohajevih izkušnjah.

5. PRIMERNA PESEM

6. PREDLOGI ZA UČENJE ZLATE VRSTE

Z otroci razjasnite pojme izročiti, pot, zaupanje. Morda na naslednji način: »Vse povej Gospodu, svoje misli in težave predaj njemu. Bodi prepričan, da bo on vedno pravilno ravnal.« Kaj sta Estera in Mordohaj delala med čakanjem (*Est 2*) ali po Hamanovem napadu (*Est 3–4*)? Molila in predala situacijo Bogu. Za zlato vrsto v Morsejevi abecedi *glej pripomoček 17/d.*

7. PRIPOMOČKI

Pripomoček 17/a

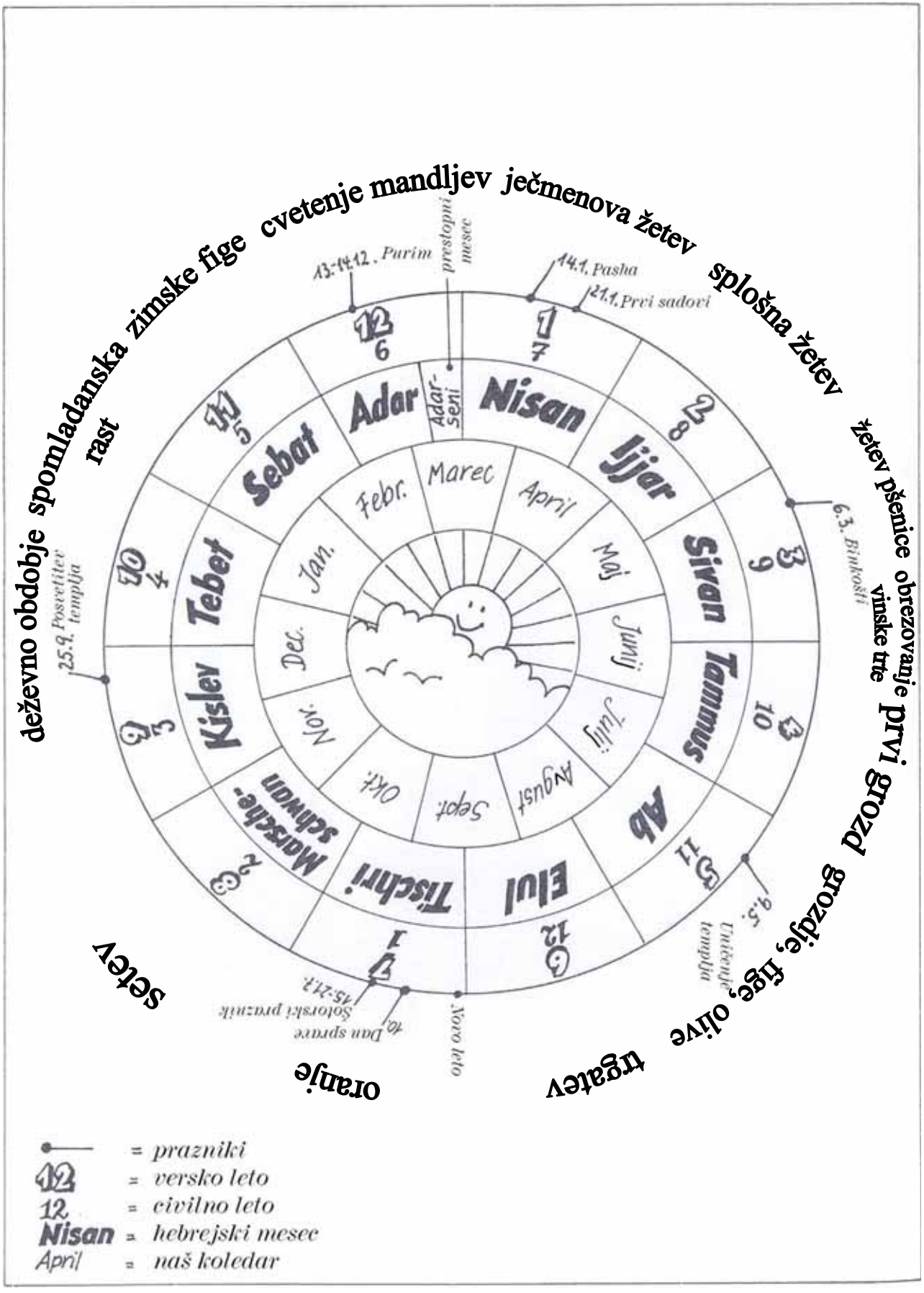

Pripomoček 17/b

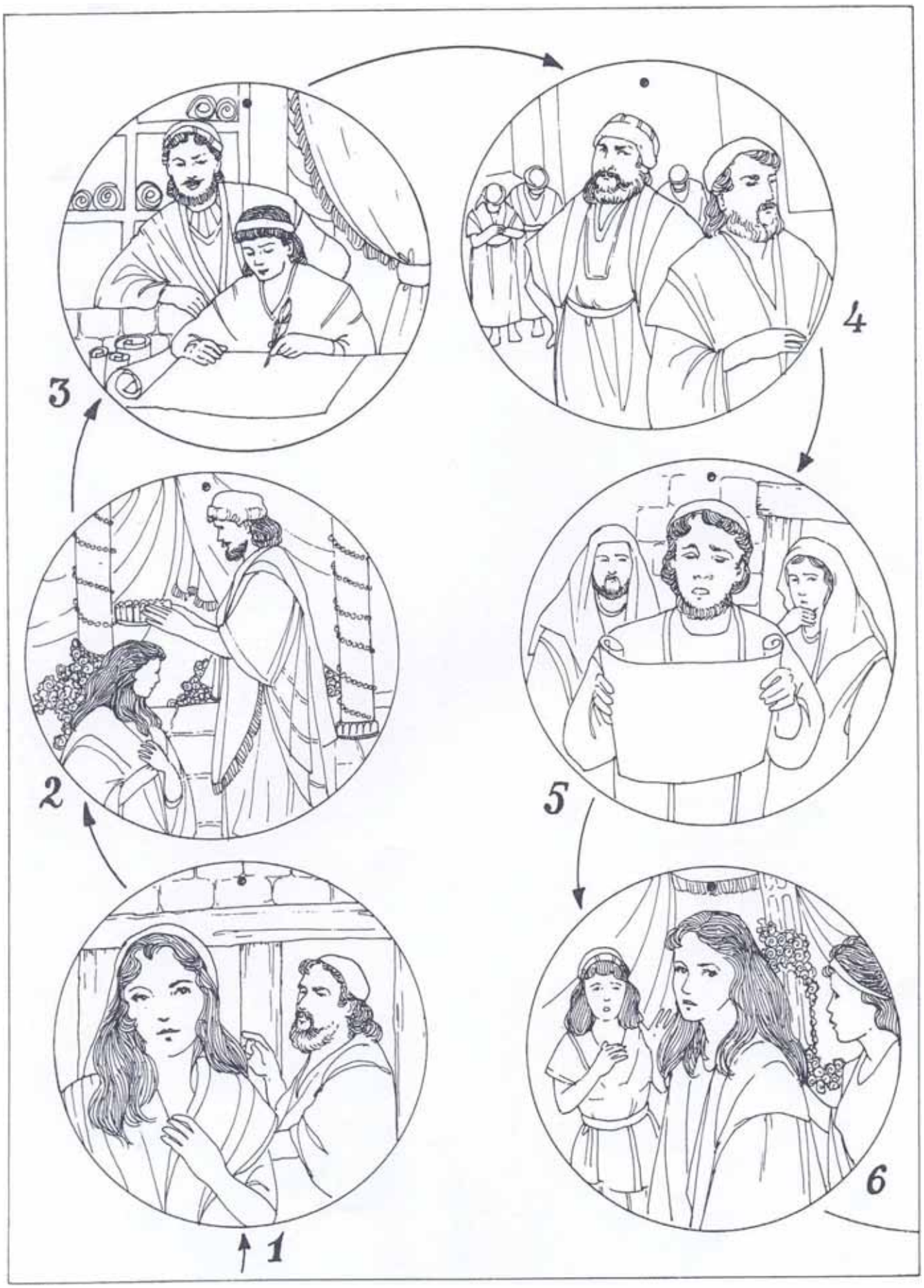

Pripomoček 17/c

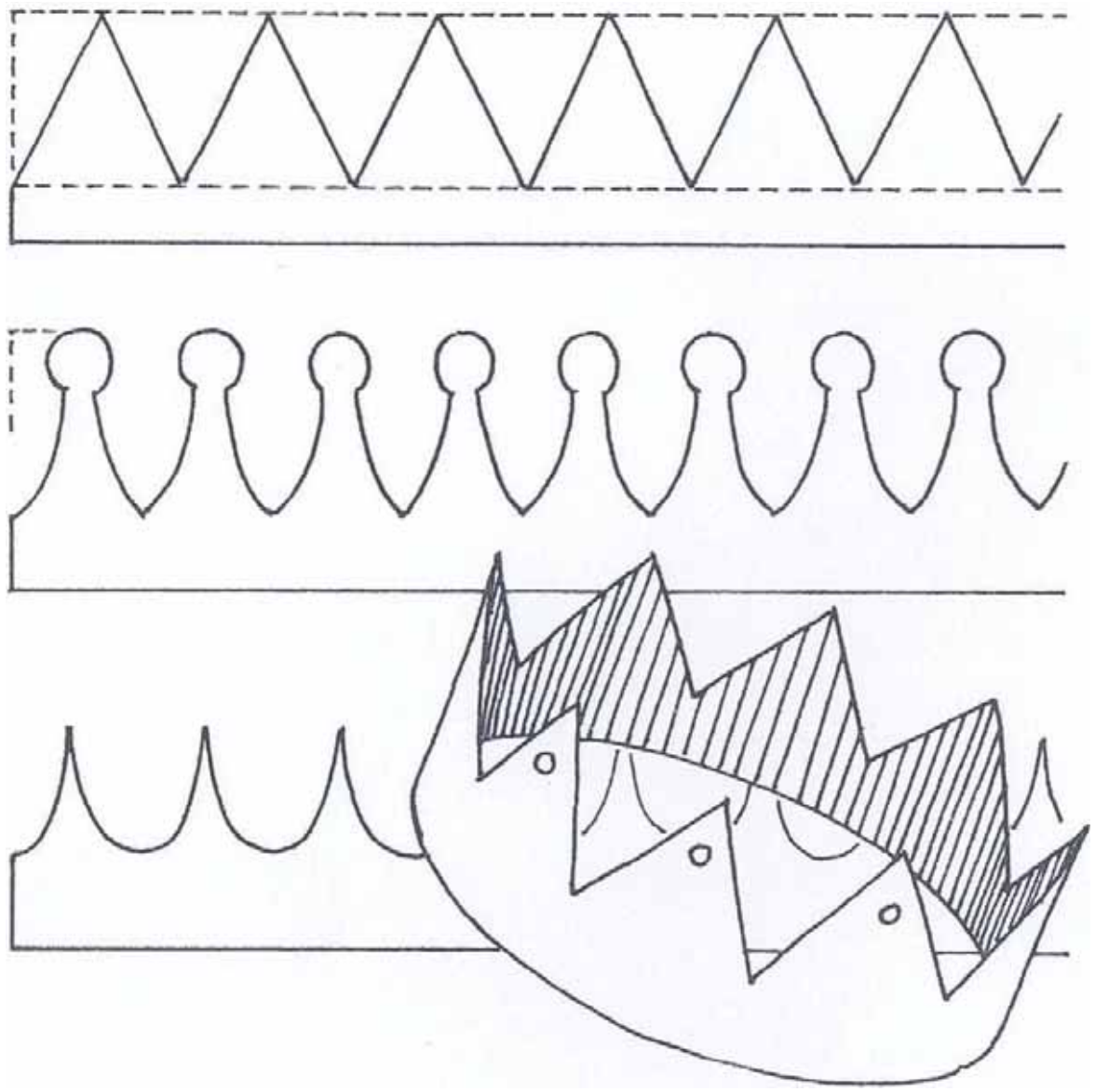

Krona

Krona je posebej lep naglavni nakit. Lahko jo izdelate iz trdega papirja ali belega kartona. Narišite si pravokotnik, ki je dolg okrog 50 cm (glede na obseg glave), širok pa 15 cm. 4 cm od spodnjega roba potegnite še eno črto. Na to črto zarišite vrhove krone. Potem vse skupaj nalepite na zlat papir in pazljivo izrežite. Dva konca zlepite skupaj in krona je končana. Poskusite odigrati Esterino zgodbo.

Pripomoček 17/d

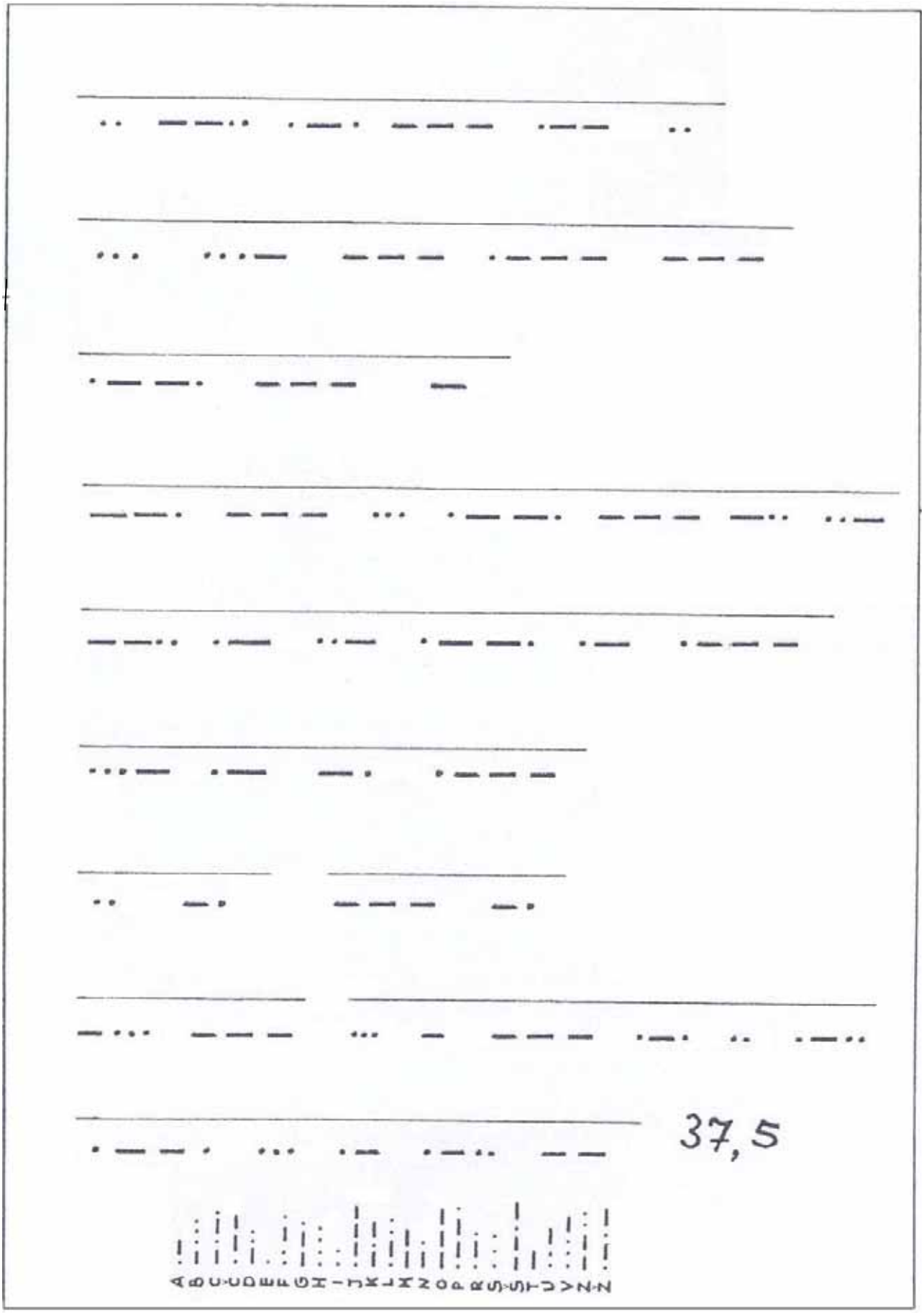

RAZISKOVALCI

Delovni list 17 – mlajša skupina

**Kaj bi ti rekel oz. rekla,
če bi Bog od tebe zahteval,
da izvršiš te naloge?**

Super 1 **V redu** 2 **Rajši ne bi** 3 **Nikakor** 4

Delati v tujini kot misijonar	☐
Spoprijateljiti se z osebo druge veroizpovedi	☐
Redno obiskovati ostarelo osebo	☐
Pridružiti se glasbenikom v cerkvi	☐
Voditi verouk oz. nedeljsko šolo	☐
Na pouku govoriti o svoji veri pred razredom	☐

18. lekcija

HAMANOV KONEC, KRALJ POČASTI MORDOHAJA

SVETOPISEMSKI TEKST:
Esterina knjiga 5–10

ZLATA VRSTA:
»Bog se prevzetnim upira, ponižnim pa daje milost.
Jak 4,6b

1. ZA RAZUMEVANJE TEKSTA

1.1 VSEBINA

Ker je Izraelskemu ljudstvu grozilo iztrebljenje (*nadaljevanje 17. lekcije*), se je Estera odločila, da bo šla nepoklicana pred kralja. Bog ji je ob tem dejanju naklonil milost. Estera je smela stopiti pred Ahasverja, ki ji je dovolil celo izraziti prošnjo (*Est 5*). Estera je povabila Ahasverja in Hamana na gostijo, in potem na še eno. V noči med obema gostijama Ahasver ni mogel spati, zato so mu brali iz kronik, in sicer dogodek, ko je Mordohaj preko Estere poslal obvestilo, da se pripravlja napad na Ahasverja (*Est 6*). Ravno Haman, ki je imel prejšnji dan ponovno spor z Mordohajem in je zaradi tega bil še bolj jezen nanj, je morala (nevede in nejevoljno) določiti, s čim bo Mordohaj zaradi svoje dokazane zvestobe nagrajen. Pri tem je moral tekati pred Mordohajem in klicati: »Tako se godi možu, ki ga kralj želi počastiti« (*6,11*). Na drugi gostiji, ki jo Estera priredila za Ahasverja in Hamana, je oznanila, da je Judinja (*Est 7*). Zase in za celotno ljudstvo je prosila za zaščito pred zlobnim Hamanovim načrtom. Haman si je zaradi tega in zaradi napačno razumljene geste nakopal Ahasverjevo jezo. Obesili so ga na vislicah pri njegovi hiši. Te vislice je sicer Haman pripravil za Mordohaja. Sedaj so izkazali čast Mordohaju (*Est 8*). Zaradi Hamanovega odloka je Estera še enkrat posredovala in Mordohaj je dobil nalogo, da izda nov zakon. Ker Hamanovega odloka ni bilo mogoče ukiniti, je bilo v ta zakon napisano, da se Judje lahko branijo.
Judje so se potem na dan, ko jih je želel Haman iztrebiti, in še naslednji dan, maščevali svojim sovražnikom ter skupaj ubili 75.000 mož (*Est 9*).
14. in 15. Adar sta bila razglašena za praznik, t.i. praznik purim. Mordohaj je postal drugi mož perzijskega kraljestva. Dobil je potrdilo, da je »velik med Judi in priljubljen pri svojih številnih bratih« (*Est 10*).

1.2 OSEBE

- Zereša (*5,10*): Hamanova žena.
- Hamanovi prijatelji in njegovih deset sinov (*5,10 in 9,5*).
- Različno število ubitih sovražnikov Judov.
- Imena kraljevih služabnikov, kurirjev itn. (*za ostale osebe glej 17. lekcijo 1.2*).

1.3 KRAJ DOGAJANJA, OKOLICA

Praznik purim (*glej 1.5 in 17. lekcijo, 1.2*).

1.4 ČAS DOGAJANJA

Praznik purim (*glej 1.5 in 17. lekcijo, 1.2*).

1.5 RAZLAGA POJMOV

- Vrstici 5,2 in 8,4: iztegniti zlato žezlo = znak kraljeve naklonjenosti (*primerjaj s 4,11*).
- Vrstica 9,26: purim = oznanitev (okrog 474/473 pr. Kr. v mesecu Adar, *9,1 glej pripomoček 17/a pri 17. lekciji*) dveh praznikov, ki sta bila zaradi besede pur (= žreb, s katerim so določili dan iztrebljenja Judov, *3,7*) imenovana praznik purim (tudi Mordohajev dan). V teh dveh dneh se Judje spominjajo rešitve pred grozečim uničenjem. Prirejajo vesele pojedine, si pošiljajo živila in obdarujejo revne.

2. VODILNA MISEL

Bog se prevzetnim upira, ponižnim pa daje milost (zlata vrsta, *glej pripomoček 18/d*).
Druge možnosti:

- Zavzemanje za Božje ljudstvo se splača (primer Estere).
- Kdor drugemu jamo koplje, sam vanjo pade (primer Hamana).
- Na koncu zmaga Bog oziroma vsi, ki so na njegovi strani (zelo pomembna misel).

3. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI MLAJŠI SKUPINI

3.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE

Opazujoč življenje staršev otroci že zelo zgodaj ugotovijo, da kristjani živijo drugače kot nekristjani. Občutijo tudi »slabosti«, ki jih kristjani doživljajo zaradi svoje vere. V tem se skriva pomembno načelo, ki ga morajo otroci videti na nas. Živeti drugače, biti na strani Boga, držati se nepriljubljenih vrednot …, vse to niso nadčloveške obremenitve, ki krščansko življenje spreminjajo v žalosten obstoj, ampak pomenijo izpolnjeno življenje s Kristusom – tukaj, zdaj in v prihodnosti. Ponižno in požrtvovalno življenje se splača, saj je to Bogu všeč. To lahko pokažete na primeru Estere. Glavne točke zgodbe lahko zastavite tudi drugače: kdor se upira Bogu in bojuje proti njegovemu ljudstvu, bo izgubil (primer Haman). S tem lahko otroke opozorite in tudi opogumite, naj se ne pustijo ustrahovati. Predšolski otroci lahko že sprejmejo ti dve misli.

3.2 PRIPRAVA UVODA

3.2.1 Začnite z napetim zaključkom *17. lekcije*, pokažite *sliko 6 pripomočka 17/b* in opišite grozljivo situacijo Judov.

3.2.2 Učenje s pomočjo predmeta. Otrokom pokažite žezlo (npr. palico ovito z zlatim papirjem). Kaj naredi kralj, ko Estera nepoklicana pride pred njega? (morda lahko ta prizor odigrate).

3.2.3 Pogovor o pregovoru: »Kdor drugemu jamo koplje, sam vanjo pade.« Potem, ko je bilo navedenih nekaj primerov, preidite na zgodbo (*nadaljevanje 17. lekcije, 3.3*).

3.3 IZVEDBA LEKCIJE

Drugi del Esterine zgodbe lahko pripovedujete v naslednjih šestih korakih (*za vsebino poglavij, glej 1.1*) ob uporabi slik (*glej pripomoček 18/a):*
⑦ ***Slika 7*** – Estera uspe v svojem namenu. Kralj je milosten do nje (*5,1-8*) – možost evangelizacijskega sporočila: Estera se zavzema za svoje ljudstvo in s tem tvega svoje življenje – namig na to, kako se Gospod Jezus zavzema za nas.
⑧ ***Slika 8*** – Hamanov načrt, da umori Mordohaja (*5,9-14*).
⑨ ***Slika 9*** – Kralju berejo iz kronik in sedaj želi nadoknaditi zamujeno počastitev Mordohaja (*6,1-9*).
⑩ ***Slika 10*** – Mordohaj je počaščen (*6,10-14*). To je dobro vidno takrat, ko pade Haman, prevzeten sovražnik Judov (pripovedujte z napetostjo).
(11) ***Slika 11*** – Hamanov konec (*7,1-10*). Obešen je na vislicah, ki jih je pripravil za Mordohaja (kdor drugemu jamo koplje …).
(12) ***Slika 12*** – Mordohajevo povišanje in praznik purim (*glej pripomoček 17/a, poglavja 8-10, možnost prenosa – glej 2*).

3.4 UTRJEVANJE

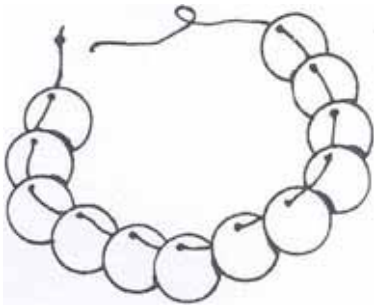

3.4.1 V spomin na Estero skupaj z otroki izdelajte ogrlico. *Pripomočka 17/b in 18/a* kopirajte na trd papir, izrežite kroge in jih nanizajte na vrvico. Kroge lahko pred tem tudi zlepite (1 s 7, 2 z 8, 3 z 9 itd.). Pri tem se pojavijo nekatere kombinacije, ki ponazarjajo, kako je Bog spremenil zgodbo: 4 in 10 (Hamanova in Mordohajeva počastitev), 5 in 11 (brezizhoden položaj ljudstva in Hamana) ali 3 in 9 (kralja spomnijo na tisto, kar je dal zapisati).

3.4.2 Raziskovalci: Delovni list 18 – mlajša skupina.

4. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI STAREJŠI SKUPINI

4.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE

Kolikor starejši so otroci, toliko bolj občutijo različne načine življenja. Skozi močnejše stike z okolico (šola, prijatelji) lahko v svojem vsakdanu opazujejo Mordohajevo in Hamanovo obnašanje. Pri tem morajo sami najti smer svojega življenja. Čudovit zaključek Esterine zgodbe lahko otroke motivira, da se tudi sami obnašajo kot Estera in Mordohaj. V tem kontekstu vam lahko Ahasver služi kot opominjajoč primer omahljivega človeka. Nanj so vplivali tako slabi (Haman) kot dobri dejavniki (*glej tudi 3.1*).

4.2 PRIPRAVA UVODA (*glej tudi 3.2*)

4.2.1 Otroci naj povedo, kaj jim pomenita pojma »prevzetnost« in »ponižnost«.

4.2.2 Neposreden vstop (ob takšni napeti zgodbi je to zelo možno).

4.3 IZVEDBA LEKCIJE

Dopolnitev posameznih korakov iz točke 3.3 (*glej pripomoček 18/a*):
K ⑧: Božji sovražnik ima vedno končni cilj – dokončno uničenje (smrt).
K ⑨: To je Božje vodstvo – v odločilnem trenutku je Bog kralja spomnil na dobro Mordohajevo dejanje (*primerjaj s sliko 3 na pripomočku 17/b*). Bog ponižnim daje milost.
K (11) in (12): Pomembno je, kaj je na koncu življenja posameznika: smrt in pogubljenje (Haman, primer brezbožnikovega konca) ali življenje, veselje in zmaga (Estera in Mordohaj, primer za konec tistih, ki se bojijo Boga); možna je uporaba evangelizacijskega in odrešenjskega sporočila.

4.4 UTRJEVANJE

4.4.1 Igra s kocko »Estera« (*glej pripomoček 18/b*): nekatera polja pobarvajte rdeče. Glede na število igralcev potrebujete figurice različnih barv. Morda je najbolje, če se igrate v manjših skupinah (2-4 igralcev). Igro lahko otrokom kot kopijo daste tudi za domov. Pravila igre: ob začetku figurice postavite na začetno polje. Kocko naj igralci mečejo eden za drugim. Število pik na kockah določi koliko polj se bodo premaknili naprej. Če pridejo na rdeče polje, naj preberejo ustrezno navodilo in ga upoštevajo. Kdor prvi pride do številke 100, je zmagovalec in lahko svojo figuro postavi na krono.

4.4.2 Igra »Estera – kraljica v perzijskem kraljestvu« (*glej pripomoček 18/c*).

4.4.3 Primerjava obeh življenjskih poti – Hamana in Mordohaja:

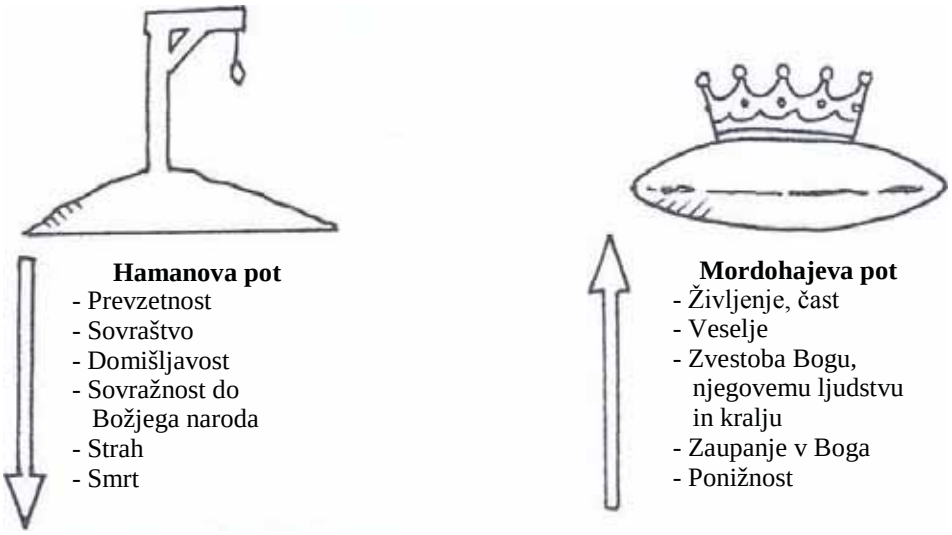

Te besede lahko zberete z otroki ali pa naj otroci podane besede ustrezno uredijo.

4.4.4 Raziskovalci: Delovni list 18 – starejša skupina.

5. PRIMERNA PESEM

6. PREDLOGI ZA UČENJE ZLATE VRSTE

V povezavi z zgodbo pojasnite besede »prevzetnost«, »ponižnost« in »milost«. Zlato vrsto ilustrirajte s pomočjo *pripomočka 18/d* – dve poti ali *točke 4.4.3.*

7. PRIPOMOČKI

Pripomoček 18/a

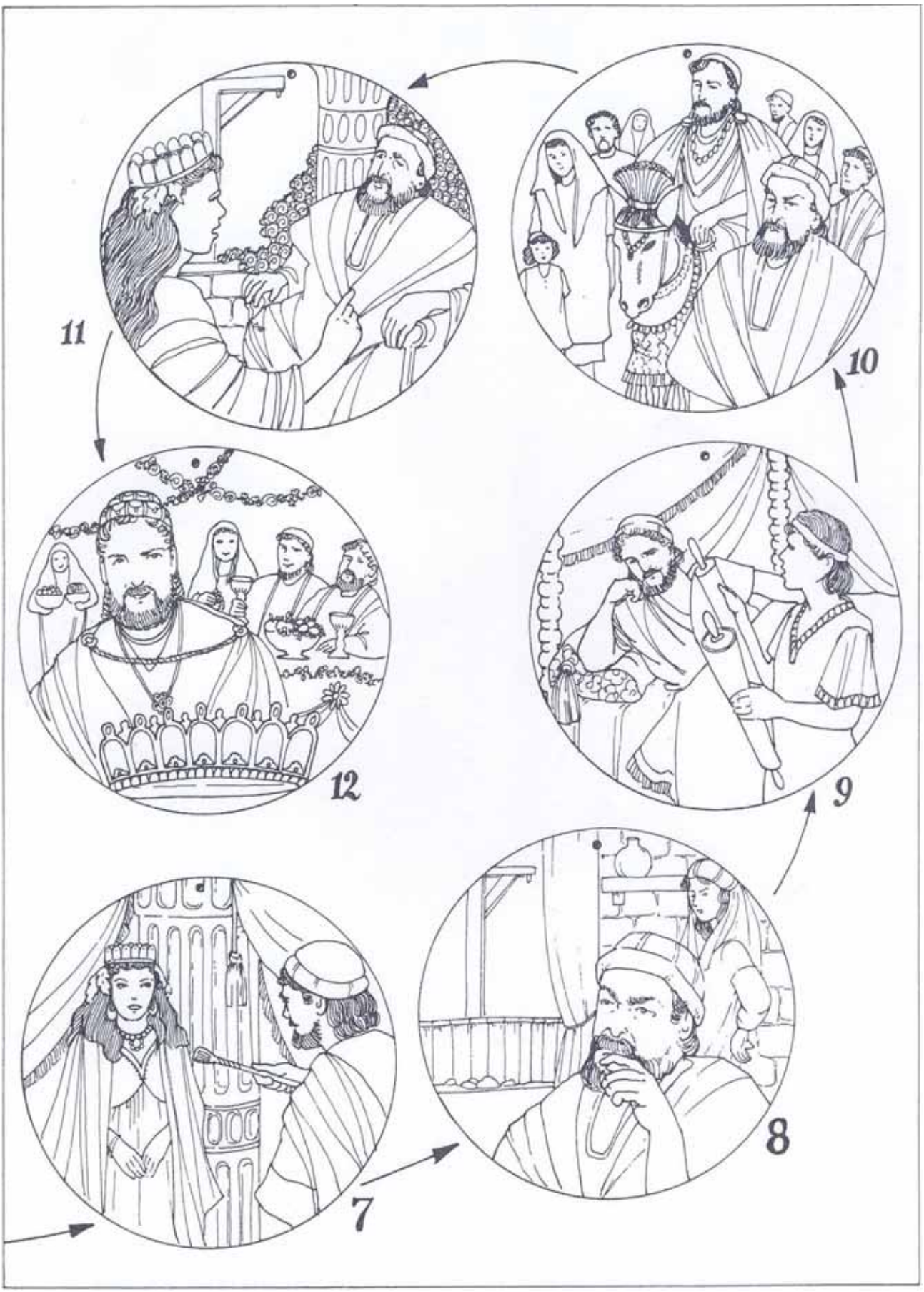

Igra s kocko
k zgodbi o
Esteri:
START
③ Zakaj v Suzah iščejo novo kraljico? Ob pravilnem odgovoru lahko vržeš še enkrat!
⑪ Estera pride v palačo. Pojdi tri polja naprej!
⑱ Estera se mora dvanajst mesecev olepševati za kralja. Enkrat ne mečeš.
㉒ Mordohaj še naprej skrbi za Estero. Pojdi dve polji naprej.
㉛ Estera postane kraljica. Pojdi na polje 40.
㊷ Haman želi ubiti Jude. Pojdi pet polj nazaj.
㊽ Estera se poda v življenjsko nevarnost. Enkrat ne meči.
㊾ Estera dobi milost pri kralju. Vrzi še enkrat.
㊸ Esterina prošnja za življenje njenega ljudstva je uslišana. Pojdi 10 polj naprej.
㊶ Haman je kaznovan. Pojdi dve polji naprej.
㊿ Judje praznujejo purim. Veseli se tudi ti in pojdi na cilj.
70 Haman postavi vislice za Mordohaja. Pojdi nazaj na polje 65.
CILJ

Pripomoček 18/c

ESTERA – kraljica v perzijskem kraljestvu

1. prizor: glavne osebe se predstavijo:

Ahasver: Sem Ahasver, kralj mogočnega perzijskega kraljestva. Potem, ko kraljica Vašti ni ubogala mojega ukaza, sem Estero postavil za kraljico. Je zelo skromna in pametna.

Haman: Sem Haman, najvišji minister v perzijskem kraljestvu. Kralj mi je dal svoj pečatnik. Imam vso oblast. Kralj me je naredil za velikega. Postavljen sem višje od vseh ministrov in svetovalcev. In mene je kraljica Estera povabila na pojedino, mene in kralja. Vendar me nekaj moti: to je Mordohaj, Jud. Ne prikloni se, ko pridem. In ne bom zadovoljne dokler ta Mordohaj ne bo uničen.

Mordohaj: Sem Mordohaj. Sem Jud. Sem služabnik najvišjega Boga. Samo njega častim. Samo njega želim poslušati. Po Božji zapovedi sem vzgojil Estero. Sedaj je kraljica.

Estera: Sem Estera. Kot siroto me je Mordohaj vzel v svojo hišo. Sem Judinja. In moj bog je edini Bog. Ustvaril je nebesa in zemljo.

2. prizor: prostor pred kraljevo palačo v Suzah

Herold: V imenu kralja Ahasverja oznanjam vsemu ljudstvu, da bodo 13. dne 12. meseca vsi Judje: starešine in otroci, moški in ženske, mladi in starejši, vsi Judje, ki živijo v perzijskem kraljestvu iztrebljeni, umorjeni in ubiti. Njihovo premoženje bo oddano kot plen. Kraljev pečat, podpis: Haman (1. minister).

Mordohaj: Gorje, gorje, gorje našemu ljudstvu! Bog v nebesih, zakaj nas tako kaznuješ? Odpusti nam našo krivdo. Kaj naj storimo? Usliši nas Gospod, bog, Vsemogočni! Pomagaj nam Gospod! Odpusti! Odpusti nam naše krivice!

Služabnik: Odloži svojo vrečevino. Ponovno pridi na kraljevo dvorišče. Prenehaj klicati. Obleci ta oblačila, ki ti jih pošilja kraljica Estera.

Mordohaj: Teh oblačil ne morem sprejeti. Odnesi jih nazaj kraljici. Prenesi Esteri tole sporočilo. (Dá mu svitek) Sedaj pojdi – pojdi nazaj.

Mordohaj: Kako bi lahko odložil pokorna oblačila, če pa je naše ljudstvo soočeno z grozljivo sodbo. Gospod, pomagaj nam!

3. prizor: v ženski hiši palače v Suzah:

Estera: Kakšna sporočila prinašaš? Kaj pravi Mordohaj?

Služabnik: Haman je v imenu kralja izdal ukaz, da bodo vsi Judje na 13. dan 12. meseca umorjeni, ubiti in iztrebljeni. Tukaj ti Mordohaj pošilja prepis tega grozovitega ukaza. Mordohaj pravi, da je tvoja dolžnost, da greš h kralju in ga prosiš za milost do judovskega ljudstva.

Estera: Jaz naj grem h kralju? Kako lahko to storim? Kralj me že 30 dni ni poklical k sebi. Kdo ve kdaj me bo spet? Nepoklican pa ne sme nihče pred njega. Tudi jaz ne, pa čeprav sem kraljica! Če grem k njemu, on pa ne iztegne žezla proti meni v znak milosti, potem bom umrla. Pojdi, povej to Mordohaju.

Razprava: Estera 4, vrstice 12-17

4. prizor: v palači v Suzah, v kraljevi dvorani:

Estera stopi pred kralja. Ahasver iztegne žezlo proti njej. Estera se prikloni in se dotakne vrha žezla.

Ahasver: Kaj želiš, kraljica Estera? Kakšno željo imaš? Povej mi svojo prošnjo. Želim ti dati tudi polovico svojega kraljestva.

Estera: Če je kralju prav, potem ga skupaj s Hamanom danes vabim na pojedino, katero bom sama pripravila.

Ahasver: Sprejmem tvojo ponudbo. Tudi Hamana bom seznanil.

Razprava: Estera 5, vrstice 5b-10

5. prizor: v Hamanovi hiši

Zereša: A si že nazaj, Haman? Kako je bilo pri kraljici Esteri?

Haman: OH, Zereša, kraljica Estera je kralja in mene jutri še enkrat povabila v svoje sobane na pojedino. Kakšna čast je to zame! Ona, kraljica, me ceni. Ampak ta Jud Mordohaj! Ne poklekne pred mano. Ne spoštuje me! Jaz pa sem Haman, prvi minister v perzijskem kraljestvu. Glejte moje sinove, glejte moje prijatelje, vso moje bogastvo, mojo oblast. In tudi ta Mordohaj, ta Jud, se bo moral pokloniti pred mano!

Zereša: Poslušaj moj soprog. Dobila sem idejo. Imaš vso pravico: Mordohaj mora biti kaznovan. Ubij ga. pokaži ljudstvu kaj se zgodi s tistim, ki se upira. Ubij Mordohaja. Zgradi vislice visoke 25 m. potem pa pregovori kralja naj obsodi Mordohaja. Hitro to naredi Haman. Naredi to še danes. In potem lahko dobre volje greš na pojedino h kraljici Esteri.

Haman: Prav imaš, Zereša. Treba je zgraditi vislice, 25 m visoke, tukaj pri moji hiši.

Razprava: Estera 6, vrstice 1-13a

Skandiranje izza odra:

Če je Mordohaj Jud, potem ga ti, Haman, ne boš uspel pokončati. Kralj ga je že sedaj počastil. Tvoj močan položaj se je začel tresti. Če je Mordohaj Jud, potrem ga ne boš uspel odstraniti. Če je Mordohaj Jud, potem ga ne boš uspel pokončati. Ti boš padel pred njim!

Služabnik: Haman, kralj ti sporoča, da morah hitro h kraljici na pojedino. Pohiti! Veš, da kralj ne čaka!

Haman: Ja, hitim, kralj kliče. Kraljica ne sme čakati.

6. prizor: druga pojedina pri kraljici Esteri:

Ahasver: Kakšna je torej tvoja prošnja, kraljica Estera. Uslišana bo. Kakšna je tvoja želja? A je to morda polovica mojega kraljestva. Tvoja želja bo uslišana.

Estera: Če sem dobila milost od vas, o kralj, in če je kralju prav, potem bi rada, da meni in mojemu ljudstvu rešite življenje. To je moja prošnja. To je moja želja. Kajti nam grozi iztrebljenje, umor in uboj. Molčala sem, ko smo bili prodani kot sužnji in sužnje. Sedaj pa moram rotiti za pomilostitev naših življenj.

Ahasver: Kako je lahko kaj takega mogoče. Kdo je izdal takšen ukaz? Kdo vas želi uničiti? Kdo je to ukazal? Kje je ta mož?

Estera: Tukaj je! Haman je bil, zlobni Haman!

Razprava: Estera 7, vrstice 6b-10

Govorec: Izdan je nov ukaz. Kralj je Judom dovolil, da se lahko na 13. dan 12. meseca zberejo v vsakem mestu v deželi in se postavijo za svoje življenje. Judje lahko ubijejo vse, ki se jim zoperstavijo. Kurirji na konjih so na kraljev ukaz hitro odjahali in razširili kraljevo besedo. In vsepovsod, kamor je prispel kraljevi ukaz, je zavladalo veselje in ugodje med Judi. Judom je bilo podarjeno naslednje: luč, veselje, užitek in čast. Dan, ki bi bil najbolj črn dan za Jude, je postal praznik. Ta dan je bil izžreban. In žreb se imenuje Pur. Zato je praznik poimenovan Purim.

Razprava: Estera 9, vrstica 28

Pripomoček 18/d

Bog se prevzetnim upira,

ponižnim pa daje milost.

Jakob 4,6b

RAZISKOVALCI

Delovni list 18 – mlajša skupina

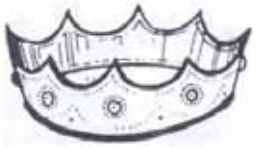

S PISALOM POVEŽI PREDMETE IN IMENA

MORDOHAJ
AHASVER
ESTERA
HAMAN

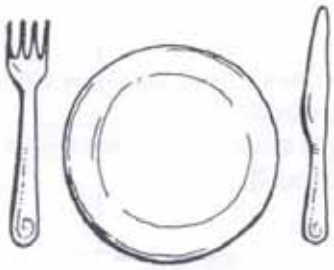

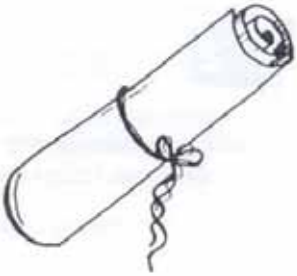

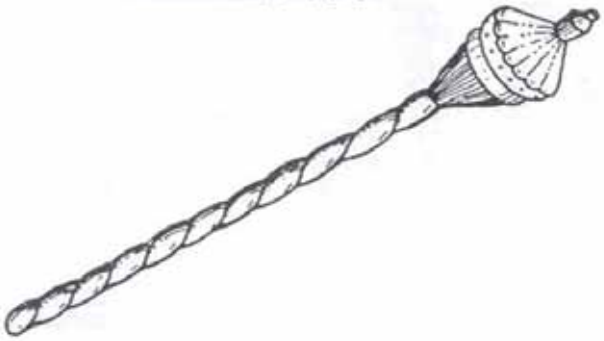

OBKROŽI PREDMETE KI JIH JE BOG UPORABIL V ZGODBI O ESTERI

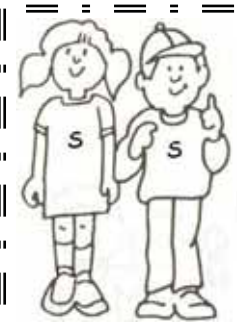

RAZISKOVALCI

Delovni list 18 – starejša skupina

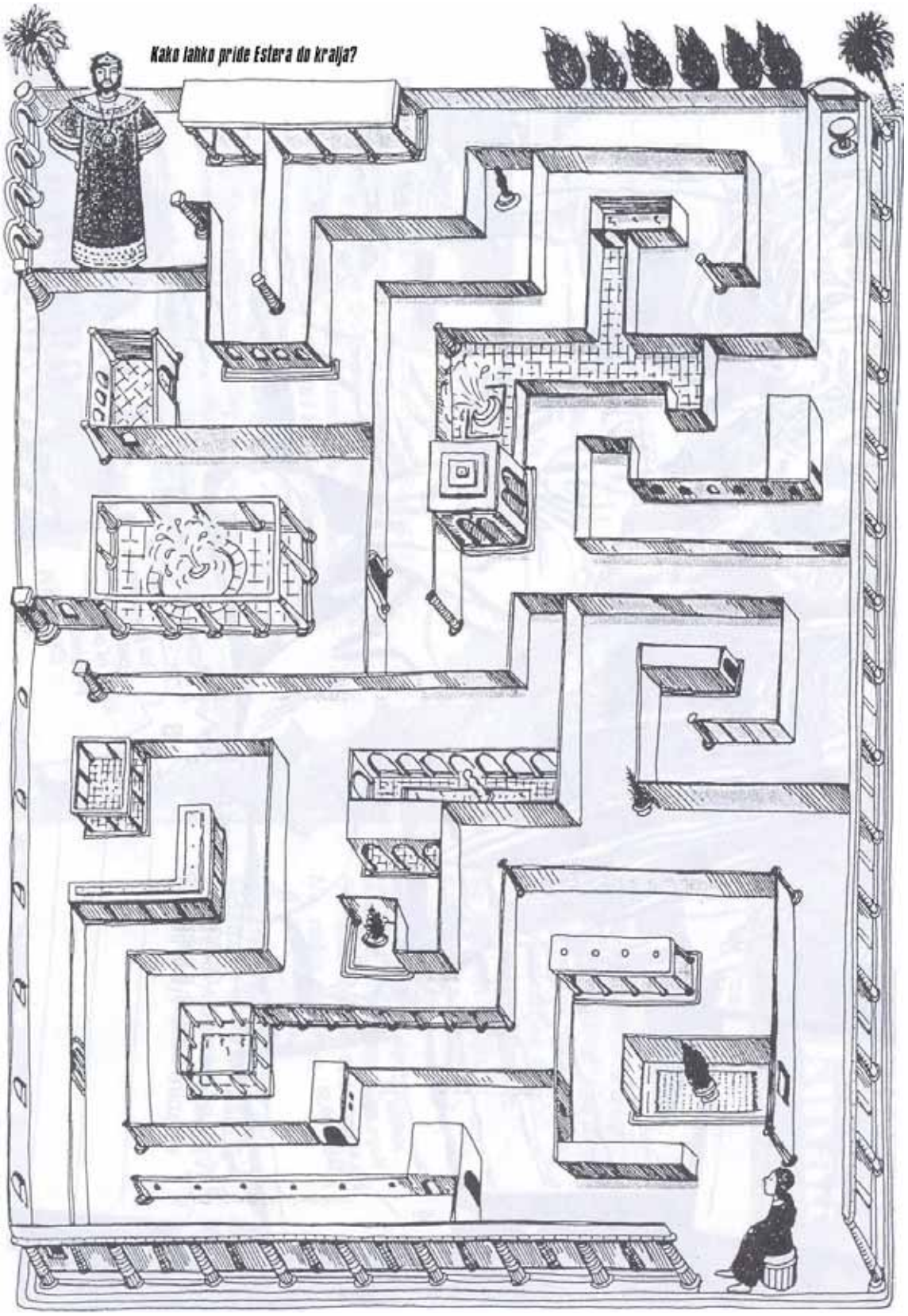

19. lekcija

JOBOVA PREIZKUŠNJA

SVETOPISEMSKI TEKST:
Jobova knjiga 1–2

ZLATA VRSTA:
»Sicer pa vemo, da njim, ki ljubijo Boga, vse pripomore k dobremu.«
Rim 8,28a

1. ZA RAZUMEVANJE TEKSTA

1.1 VSEBINA

Jobova knjiga govori o možu, ki je »pošten in bogaboječ« ter ne počne hudobnih stvari. Zaradi te pobožnosti ga je Bog vidno blagoslovil z veliko družino in silnim blagostanjem. Ob tem bogastvu in časti, v kateri Job uživa, pa ni postal prevzeten in še naprej kot duhovnik družine pred Bogom izraža prošnje in žrtvuje. Dejansko dogajanje se začne v nebesih, ko satan tožnik pred Bogom in angeli dvomi v pristnost Jobove pobožnosti. Vprašanje hudiča: »Ali je Job zastonj tako pobožen?« ima zelo velik učinek: če je namreč Jobova čistost odvisna le od tega, da od Boga pričakuje dobro življenje, potem Gospod zanj ne bi bil nič drugega kot le »pomagač«, od katerega zaradi zunanje pravičnosti pričakuje povračilo. Če je torej Jobova pobožnost le sredstvo za dosego cilja, potem Bog zanj ni več Gospod, ampak dejansko le še malik, katerega se poslužuje z dobrimi deli. Da bi hudiču pokazal pristnost Jobovega odnosa z njim, je Bog svojega služabnika dal satanu v roke, vendar z zahtevo, da njemu prizanese. Tako se v Jobovi hiši nesreče vrstijo ena za drugo. Toda čeprav izgubi svoje premoženje in celo svoje otroke, Job še vedno moli k Bogu in celo slavi njegovo ime, saj ve, da je tudi v nesreči podrejen Božji volji. Vendar pa se hudič, ki je bil v svoji sodbi o Jobu postavljen na laž, še ne preda: ker pozna ljudi, vé kako močna je njihova volja do življenja.
Ali bo Job bogaboječ tudi takrat, ko bodo zbolele »njegove kosti in meso«? Bog svojega služabnika ponovno dá v roke hudiča, vendar pa pod pogojem, da njegovo življenje ne bo ogroženo. Job, čigar celotno telo so prekrili tvori, pa se je držal Boga, četudi ga je njegova lastna žena želela odpeljati vstran od Gospoda. Njegovi trije prijatelji so sprva nemo trpeli z njim. V naslednjih poglavjih pa bodo Jobu povzročili še dodatno notranjo bolečino in skušnjavo, saj bodo poskušali razloge za njegovo nesrečo najti v zavestni ali nezavedni krivdi pred Bogom. V dolgem prepiru, v katerega se Job pozneje zaplete s svojimi prijatelji, se jasno pokaže, da ti ljudje le govorijo o Bogu, medtem ko Job kljub vsem dvomom v Božjo pravičnost svojo pobožnost kaže tako, da govori z Bogom. Bog vodi Joba do spoznanja, tako da Job prekliče svojo samopravičnost in obtožbe zoper Boga (*glej Job 40*). Kot v nobeni drugi knjigi Stare zaveze, je na primeru Joba na neverjeten način opisano, kaj vera dejansko je: brezpogojna zvestoba Bogu, čeprav ves človeški razum in celotno človeško mišljenje govorita proti Bogu.

1.2 OSEBE

- Job: pravičen, bogaboječ mož, ki do skušnjave ni bil le zelo pobožen, ampak je imel tudi zelo velik družbeni ugled. Spoštovali so ga, ker je svetoval in pomagal revnim, trpečim in sirotam. Ko ga satan z Božjim dovoljenjem oropa njegovega blagostanja, otrok in na koncu zdravja (*glej Job 29*), Joba začnejo zaničevati, in celo njegovi prijatelji njegovo trpljenje označujejo kot Božjo kazen (*med drugim Job 30,9 in naprej*). Vendar pa se v skušnjavi Job drži Boga. V *Ezek 12,14-20* je Job poleg Noeta

in Daniela označen za »pravičnega«, v *Jak 5,11* pa njegova »stanovitnost« služi kot primer vsem kristjanom.
- Jobovi otroci: sedem sinov in tri hčere. Drug drugega vabijo na pojedine in ob enem od slavij vsi umrejo.
- Jobovi služabniki: v vsaki od nesreč eden od služabnikov ostane živ in svojemu gospodarju prenese slabo novico.
- Sabejci (*1,15*): izvirno verjetno člani različnih arabskih plemen, iz česar se je pozneje na jugozahodu Arabije (današnji Jemen) razvilo Sabejsko kraljestvo.
- Kaldejci (*1,17*): aramejsko ljudstvo. Okrog leta 1000 pr. Kr. so se Kaldejci naselili na jugu Babilona in pozneje prevzeli babilonsko civilizacijo.
- Jobova žena: tako kot Eva tudi ona nastopi kot zapeljivka in želi Joba odpeljati vstran od Boga. Potem, ko Job izgubi svoje premoženje in zdravje, ne vidi več smisla vztrajati v tej pobožnosti in zavzame s tem stališče, katero je satan pričakoval pri Jobu. Vendar pa v nasprotju z Adamom Job zavrne predlog svoje žene in jo imenuje za neumnico, saj se zaveda, da mora človek kot stvaritev pred svojim stvarnikom sprejeti tako dobre kot tudi slabe stvari. Ko se je Job postavljal na noge v 42. poglavju, ona ni več omenjena.
- Jobovi prijatelji: Elifáz – prihaja iz Temana, kraja na severu Edoma, kjer so prebivalci znani po modrosti in moči; Bildád – prihaja iz Suheja na severu Arabije. Verjetno potomec Abrahama in Keture (*1 Mojz 25,2*). Cofár – njegova domovina je Naam, verjetno mesto na severozahodu Arabije.

1.3 KRAJ DOGAJANJA, OKOLICA

Dežela Uc, katere položaj ne moremo točno določiti. Verjetno je ležala na meji z Edomom ali pa je bila del njega (Edom je bilo območje, ki se je raztezalo od Mrtvega morja do Akabskega zaliva).

1.4 ČAS DOGAJANJA

V 2. tisočletju pr. Kr. (*za natančnejše podatke glej 20. lekcijo, 1.4*).

1.5 RAZLAGA POJMOV

- Vrstica 1,3: 500 parov volov = par oz. jarem je sestavljen iz dveh živali, ki sta skupaj vpreženi v plug ali vozilo. Job je torej posedoval 1000 volov.
- Vrstica 1,5: žgalna daritev = tukaj daritev za očiščenje grehov, ki jo je Job kot hišni duhovnik daroval za vsakega svojega otroka.
- Vrstica 1,6: Božji sinovi = drugo poimenovanje za angele. Tukaj sestavljajo nekakšno »nebeško zasedanje« (*primerjaj s 1 Mojz 6,1-4*).
- Vrstica 1,6: Satan = dobesedno »zoprnik«, nasprotni, tožnik. Kot padli angel je postal Božji sovražnik in sovražnik vseh, ki se bojijo Boga. On seje dvom, laž in nezadovoljstvo.
- Vrstica 2,7: hudi uljesi = ni točno navedeno, kakšna bolezen je doletela Joba. Nekateri avtorji omenjajo črne koze.
- Vrstica 2,10: »Boga prekolni in umri« = morda je Jobova žena mnenja, da bi bila posledica te kletvice hitra smrt in hiter konec trpljenja njenega moža.
- Vrstica: 2,12: »Pretrgali so vsak svoje oblačilo in si natresli prahu …« = v starem veku običajno znak žalosti.

2. VODILNA MISEL

Tudi v težavah in v trpljenju se moramo še naprej držati Boga in čakati na njegovo pomoč.
Druge možnosti:

- Če živimo kot kristjani, nas to samo po sebi ne varuje pred težavami, vendar pa ima Bog za nas cilj in nas ne bo pustil na cedilu.
- Četudi v številnih težkih boleznih ne vidimo smisla, vemo, da vse leži v Božjih rokah.
- Job je imel Boga rajši kot vse drugo na svetu in se mu je zahvaljeval celo za težave.

3. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI MLAJŠI SKUPINI

3.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE

Jobova knjiga spada med najbolj globoke in najtežje knjige v Stari zavezi, saj njena problematika povzroča težave tudi odraslim kristjanom. Obstaja torej nevarnost, da vprašanje, zakaj je moral Job, ki je bil pravičen in bogaboječ, trpeti, škoduje otrokom oz. njihovemu občutku pravičnosti. (S tem vprašanjem se niso uspeli spopasti niti Jobovi prijatelji). Kako je lahko hudič Boga navidezno prepričal v to, da temu dobremu možu stori nekaj takšnega? Omenite tudi dejstvo, da dokončanje zgodbe oz. »dober konec« sledi šele v naslednji lekciji (*glej 20. lekcijo*). Ker otrokom te starostne skupine ne morete pojasniti teološke razsežnosti in motive za to Jobovo preizkušnjo, se poskušajte izogniti temu vprašanju in poudarite pozitivne vidike prvih dveh poglavij: Job ljubi Boga bolj kot vse ostalo. Ne služi mu le zato, da bi bil nagrajen, ampak zato, ker Bogu resnično zaupa in ima globok odnos z njim. Tega ne more spremeniti niti hudič (*primerjaj z Job 2,10*). V tem smislu ima tudi drugo poglavje pozitiven konec: Job ostane zvest, satan se je zmotil! Vseeno pa namignite na dejstvo, da se Job postavi na noge, kajti v nasprotnem primeru tvegate, da bodo otroci čustveno preobremenjeni. Prizor iz nebes in vlogo hudiča omenite le na kratko in s tem preprečite, da bi otroci postavljali vprašanja, katerim še niso dorasli. Ta vprašanja bi prestopila okvire te učne ure. (Zakaj je Bog hudiča spustil v nebesa? ipd.) Ker imajo otroci že izkušnje z izgubami (izguba prijateljev zaradi selitve, izguba igrače, smrt hišnega ljubljenčka, morda celo sorodnika), lahko to na tem mestu uporabite. Tudi otroci te starostne skupine lahko prepoznajo, da je moral imeti Job poseben odnos z Bogom, če ni dovoljeval slabih besed, ki bi letele na njegovega Gospoda, in če ga je slavil, čeprav je izgubil čisto vse.

3.2 PRIPRAVA UVODA

3.2.1 Kaj vam je posebej pri srcu? Otroke prosite, naj naštejejo, kaj jim je posebej pomembno v njihovem življenju. Ali si lahko predstavljate, da bi naenkrat izgubili vse, kar vam je pri srcu in kar vam pripada? Danes bomo govorili o bogatemu možu, ki mu je bilo naenkrat vzeto prav vse, vendar je vseeno še naprej slavil Boga …

3.2.2 Tiha vzpodbuda: pokažite sliko otroka, ki se nahaja v rokah (*glej pripomoček 19/a*) in poslušajte spontane izjave otrok. Prehod: Bog je vedno z nami, tudi takrat ko menimo, da temu ni tako.

3.3 IZVEDBA LEKCIJE

Na podlagi *pripomočka 19/b* otrokom pripovedujte zgodbo, in sicer na način, kot si sledijo prizori na slikah:
① 1,1-5: Naša zgodba govori o možu z imenom Job. Je bogat, pameten in vplivnejši od vseh ljudi v deželi. Ima veliko družino in vsi ga spoštujejo ter cenijo. Če se kdo najde v stiski in potrebuje pomoč, potem pride k Jobu. Drugi bi postali prevzetni in bi se enačili s svojim

premoženjem. Toda Job ne, on vé, da ga Bog zelo ljubi in da mu je ravno on podaril vse, kar premore. Job ne zaupa v svoje premoženje, ampak se trudi delati tisto, kar je Bogu v veselje. Celo za svoje otroke pred Bogom daruje žgalno daritev, saj se boji, da bi lahko med praznovanjem storili kaj slabega (otrokom lahko pomen žgalne daritve razložite kot prošnjo za odpuščanje in sredstvo za očiščenje pred Bogom).
② 1,6-22: Obstaja nekdo, ki Joba nikakor ne mara. Kdo bi lahko to bil? Hudič! (Tukaj se lahko z otroki na kratko pogovorite o vlogi satana kot tožnika in skušnjavca, ki se neprestano trudi, da bi ljudi držal proč od Boga). »Job je zato tako dober človek, ker od tebe za to dobroto pričakuje plačilo«, pravi hudič Bogu. Vendar želi Bog hudiču pokazati, da ga Job bolj ljubi kot vse ostalo na svetu. Nekega dne Job vidi, kako se mu približuje povsem izmučen mož. Videti je povsem obupan … (na podlagi druge slike na pripomočku razložite posamezne slabe novice).
Na kaj upa hudič? Kaj bi vi storili na Jobovem mestu? (Na tem mestu se lahko z otroki pogovorite o možnosti oz. nevarnosti, da Bogu očitamo, če doživimo kaj slabega. Ali so ti očitki upravičeni, ko pa Bog veliko bolje vé, kaj je dobro za nas?) Job se odzove povsem v nasprotju s pričakovanji hudiča: slavi svojega stvarnika, ker vé, da nima pravice od njega sprejemati samo dobre stvari. Bog se zelo veseli zaradi svojega zvestega služabnika, hudič pa ni imel prav.
③ 2,1-8: Vendar se satan še ne preda. Še vedno želi Joba oddaljiti od Boga. Job je do sedaj izgubil svoje premoženje in svoje otroke; kaj pa, ko bo sam trpel, ko bo zbolel? Takrat gotovo ne bo več ljubil Boga, saj bo videl, da mu njegova vera ne pomaga več. Job zboli in trpi velike bolečine. Ali bo sedaj rekel kaj grdega o Bogu? (Otroci se naj poskušajo postaviti v Jobov položaj in razmislijo, kako bi oni razmišljali in delovali na njegovem mestu.) Ampak hudič je znova razočaran. Kako se lahko Job še vedno drži svojega Gospoda? – Prej je od Boga dobil toliko dobrega, da mu sedaj zaupa še naprej. Zelo dobro pozna Boga in vé, da ga on ne bo pustil na cedilu.
④ 2,9-13: Kaj so si drugi ljudje mislili o Jobovi nesreči? Job ima tri prijatelje, ki ga obiščejo in so zelo žalostni, ko vidijo kako trpi. (Prepire, ki so sledili, vam ni treba omenjati). Job ima tudi ženo; vendar ona Boga ne ljubi tako močno kot njen mož. Ne more razumeti, zakaj Job še vedno veruje v Boga in mu ničesar ne očita. Svetuje mu natančno to, kar želi hudič. Toda Job vé, da njegovo celotno življenje leži v Gospodovih rokah in ne posluša žene, celo pokara jo.
Kaj menite, kako se bo iztekla naša zgodba? (Čeprav boste zadnje poglavje obravnavali šele naslednjo uro, morate že tukaj omeniti, da je Bog Joba bogato nagradil za njegovo zvestobo).

3.4 UTRJEVANJE

3.4.1 Otrokom razdelite kopijo *pripomočka 19/b* in naj ga pobarvajo.

3.4.2 Glede na stopnjo zrelosti v skupini lahko skupaj razmišljate o tem, kako je mogoče, da se v težkih situacijah tako kot Job še vedno držimo Boga. Job pozna svojega Gospoda in ga ljubi. Kako lahko spoznamo in vzljubimo našega Gospoda?

3.4.3 Na mizo položite *sliko 1 pripomočka 19/b* in otrokom naročite, naj uredijo ostale slike ter na kratko ponovijo zgodbo (tako lahko odkrijete in razložite nejasnosti).

4. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI STAREJŠI SKUPINI

4.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE

Načeloma za starejšo skupino veljajo podobne težave pri obravnavanju teme kot pri mlajši skupini. Vendar pa lahko nekatere izkušnje, ki jih otroci te starostne skupine že imajo, bolje združite s problematiko Jobove knjige (*glej 3.1*); starejši otroci so morda že doživeli, da se na prvi pogled pobožnost in dostojnost ne izplačata: Zakaj so dobili slabo oceno, čeprav niso prepisovali kot ostali sošolci? Zakaj so izolirani, če ne sodelujejo pri vseh dejavnostih? V tem kontekstu že lahko več pogovarjate o vlogi satana, čigar cilj je, da nas s skušnjavami potisne v nevero. Če v težavah ostanemo zvesti, lahko pokažemo, da se držimo Gospoda Jezusa (Božjo zmago lahko izkusimo šele v situacijah, ko se moramo zanesti nanj – *Heb 10,36*). Pri tej skupini otrok obstaja možnost, da otrokom nakažete, da nam gre veliko bolje kot Jobu: poznamo Gospoda Jezusa, ki je nase prevzel veliko trpljenje, da bi nas odrešil in bi nam lahko ves čas stal ob strani. Podrobneje se lahko posvetite tudi zlati vrsti. Bog ima z vsem, kar se nam zgodi, določen cilj (razen, če se sami spravimo v nevarnost) in nas bo vedno vodil do dobrega rezultata.

4.2 PRIPRAVA UVODA

4.2.1 Maja ne more verjeti: tako zelo se je učila in molila za test iz matematike. Večina sošolcev je med testom prepisovala, le ona ne, ker ni želela goljufati. Sedaj pa se je njeno celotno delo ponovno spremenilo v čisto »1«. Kako je lahko Gospod Jezus to dovolil? – Z otroki se pogovorite o podobnih izkušnjah. – Danes bomo poslušali o možu, ki se mu je godilo podobno. Bil je bogaboječ in ni delal slabih stvari. Toda nekega dne …

4.2.2 Otrokom pokažite hebrejsko Sveto pismo. Če želi nekdo brati 1. Mojzesovo knjigo, jo mora odpreti od zadaj. Včasih je podobno z Božjimi potmi v našem življenju: šele ob koncu določene poti razumemo, zakaj nas je Bog vodil po tej poti, ki nam je sprva povzročala toliko preglavic. Že tukaj se lahko pogovorite o zlati vrsti. Morda lahko otroci navedejo lastne primere in s tem sami pripravijo uvod v današnji tekst.

4.3 IZVEDBA LEKCIJE

Na podlagi slik (*glej pripomoček 19/b*) z otroci obravnavajte tekst, in sicer v odsekih, ki so navedeni pri 3.3 ter ob tem omenite še naslednje dodatne točke:
K ①: Kako se kaže Jobova pobožnost? Čeprav je bogat in vpliven, je vseeno ponižen in bogaboječ. V tem kontekstu lahko na kratko navežete na *Mt 19,24*. Zakaj bogastvo toliko ljudi odvrne od Boga (*primerjaj s 1 Tim 6,10*).
K ②: Za razliko od mlajše skupine (*primerjaj s 3.1*) obravnavajte tudi prizor v nebesih in se veliko bolj osredotočite na vlogo satana. Njegov cilj je, da vernike odpelje vstran od Boga. Vseeno pa ni treba izsiljevati vprašanja: »Zakaj je Bog Joba predal v roke hudiča?« Če pa otroci postavijo to vprašanje, se ponuja priložnost, da se pogovorite o nujnosti skušnjav in preizkušenj v življenju kristjana (*primerjaj z Jak 1,2-4*). Tako kot se dobrega prijatelja prepozna po tem, da tudi v težkih situacijah stoji ob strani, tako se Božjega otroka prepozna po tem, da tudi v težavah zaupa Bogu. Ali Bogu služimo zato, ker od njega pričakujemo nagrado oz. dobro življenje (*glej vprašanje hudiča v Job 1, 9*), ali pa zato, ker ga imamo radi zaradi stvari, ki jih je že do sedaj storil za nas?
K ③: V tem odseku se lahko ukvarjamo predvsem z vprašanjem, zakaj se je Job kljub vsemu držal Boga. Zaradi njegovega odnosa z Bogom in ljubezni do njega je Jobova vera zdržala. Job je tudi v težkih časih zaupal v Gospoda, ker ga pozna in ljubi. Kako lahko Boga

spoznamo in ljubimo kot Job? Na tem mestu se lahko z otroki pogovorimo o pomembnosti »tihega časa«.
K ④: Na koncu teksta še enkrat naštejte vse preizkušnje, ki jim je bil Job izpostavljen. Ali bi nam uspelo prestati te preizkušnje? V tem kontekstu se navežite na *1 Kor 10,13*: Bog nas pozna in nas ne bremeni iznad naših zmožnosti. Ker lahko domnevate, da otroci v grobem poznajo nadaljnji potek zgodbe, tukaj ni potrebno omenjati, kako se je Božji služabnik postavil na noge.

4.4 UTRJEVANJE

4.4.1 Še enkrat ponovite osrednja vprašanja teksta: a) Zakaj je Job ostal pri Bogu? b) Zakaj v življenje kristjana spadajo tudi težave? c) Kako oz. zakaj lahko tudi v težkih situacijah doživimo Božjo prisotnost?

4.4.2 S pomočjo *pripomočka 19/c* ponazorite, da je tudi Gospod Jezus nase prevzel trpljenje, skušnjave in celo smrt. Ker pozna našo stisko, nam lahko v vseh težkih situacijah stoji ob strani. Nihče nima pravice, da bi se zaradi težkih doživetij pritoževal Bogu, saj je Bog za nas naredil neskončno veliko stvari.

5. PRIMERNA PESEM

6. PREDLOGI ZA UČENJE ZLATE VRSTE

Pri učenju zlate vrste posebej poudarite naslednje vidike (*za ilustracijo glej 19/d*):

- *Sicer pa vemo* – to ni le domneva, ampak gotovost.
- *da njim, ki ljubijo Boga* – pogoj je to, da ljubimo Boga, da delamo, kar on želi in da ne gremo po lastnih poteh.
- *vse* – tukaj ni nič izključeno, niti težave.
- *pripomore k dobremu* – Bog nas nikoli ne pusti na cedilu. Četudi včasih ne razumemo Božjih dejanj, ima on vedno najboljši vpogled v naše življenje.

7. PRIPOMOČKI

Pripomoček 19/a

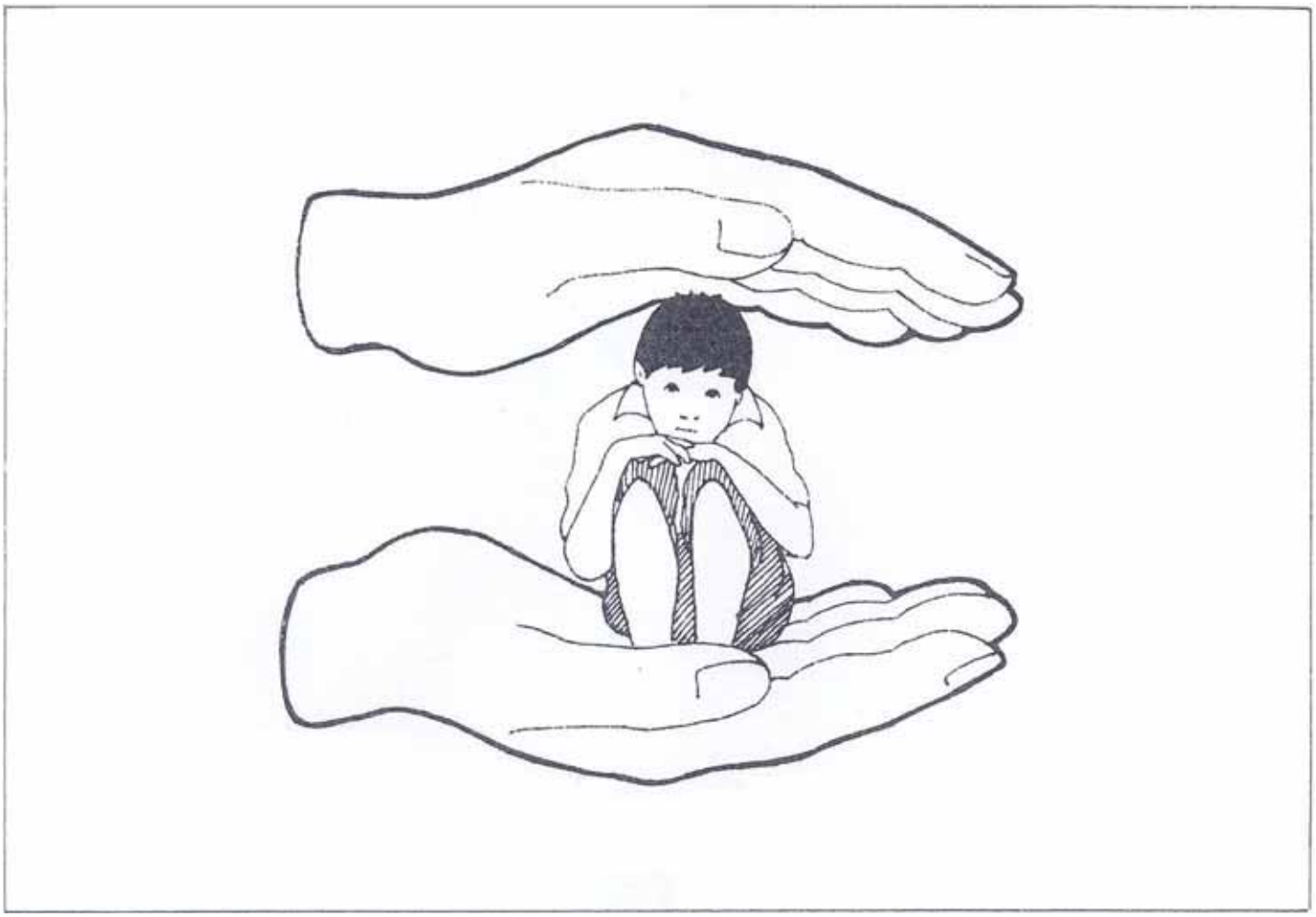

Pripomoček 19/b

Pripomoček 19/c

Job	Jezus Kristus
– Bil je pravičen in bogaboječ	– Je Božji Sin in je brez greha.
– Izgubil je svoje premoženje in otroke.	– Prišel je v revščini in ni imel lastnega doma.
– Žena ga je zapustila.	– Njegovi lastni učenci so ga pustili na cedilu.
– Zelo je zbolel.	– Izaija 53,4: Naložil si je naše bolečine.
– Ljudje so njegovo bolezen povezali z Božjo kaznijo.	– Izaija 53,3: Bil je zaničevan in zapuščen od ljudi.
– Njegovo življenje je bilo ohranjeno.	– Dal je svoje življenje, da bi nas odrešil.

Pripomoček 19/d

Sicer pa vemo,
da njim,
ki ljubijo Boga,

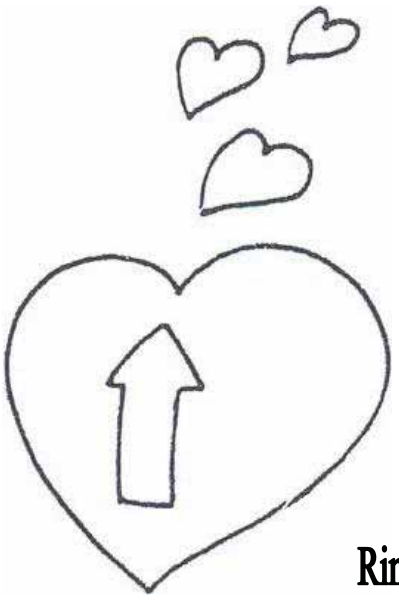

vse pripomore
k dobremu.

Rimljanom 8,28a

20. lekcija

JOB SE POSTAVI NA NOGE

SVETOPISEMSKI TEKST:
Jobova knjiga 36,22–42,17

ZLATA VRSTA:
»Zdaj vem, da vse premoreš in ni ovire za noben tvoj sklep.«
Job 42,2

1. ZA RAZUMEVANJE TEKSTA

1.1 VSEBINA

Ta tekst se začne sredi tretjega Elihujevega (4. Jobov prijatelj) govora. Prijatelji so prišli k Jobu, ko so slišali o njegovem nepopisnem trpljenju. Potem se zvrsti precej pogovorov med Jobom in njegovimi prijatelji in vsi se vrtijo okrog tega »Zakaj?« je prišlo do tega trpljenja (*glej Job 2,11-13*). Medtem ko Elihu do 32. poglavja molči, v svojih govorih proti Jobu nastopajo Elifáz (*4-5; 15; 22*), Bildad (*8; 18; 25*) in Cofar (*11; 20*). Prepričani so, da je moral grešiti (Elifaz), ali je bil nepravičen (Bildad) ali pa je od Boga dobil premajhno kazen (Cofar). Drugače si njegovega trpljenja niso znali razlagati. Toda Job se trdno drži svojega prepričanja, da je pravičen (*32,1*) in da Bog z njim ravna krivično. Potem se v pogovor vključi Elihu (*32-37*). Zavzame se za Boga in Joba graja zaradi njegovih obtožb. Elihu opisuje Božjo veličino, vsemogočnost in suverenost. Jasno pove, da trpljenje ni nujno kazen za greh, ampak da Bog pazi na obvarovanje trpečega vernika. Joba pozove naj o tem zavzame stališče, vendar Job molči. Job začne spoznavati, da je svoje razmišljanje temeljil na napačni podobi Boga. In potem Jobu spregovori sam Bog (*38-41*). Predstavi se mu kot velik, vsemogočni stvarnik in Bog, katerega nihče ne sme grajati in čigar poti so vedno prave. Job spozna pravega Boga in svojo lastno minljivost. Pokesa se zaradi svojega govoričenja (*42,6*). Nato Bog Joba zelo bogato blagoslovi in ga nagradi za njegovo vztrajanje v veri (*42,10-17, glej tudi Jak 5,10-11; Ezek 14,12-20*).

1.2 OSEBE

- Job (*glej tudi 19. lekcijo*): pomen imena ni jasen – »sovražiti«, »sovraštvo« (iz hebrejščine Ij-job) ali »obnovitev«, »pokora« (iz arabščine Awwabun).
- Elihu: četrti Jobov prijatelj, ki sprva tiho čaka, potem pa Joba opozori na njegovo napačno podobo o Bogu.
- Bog.
- Elifaz, Bildad, Cofar: Job pred Bogom prosi za njih, da jih ne bi kaznoval za njihovo napačno govorjenje o Bogu (*42,7-9*).
- Jobovi sinovi in hčere: otroci so mu bili podarjeni, ko ga je Bog bogato blagoslovil (*42,13-15*). Njegove hčere so bile najlepše ženske v deželi (Jemina = Golobica, Kezia = Dišavka, Keren-Happuch = Lepotica).

1.3 KRAJ DOGAJANJA, OKOLICA

Job je živel v Ucu (*1,1*), v kraju, ki je danes nepoznan. Domnevno je to kraj na področju Edoma ali Moaba, vzhodno od Mrtvega morja (morda v severni Arabiji). Če pomislimo na njegovo bogastvo in številno živino, je morala biti Jobova domovina v njegovem času zelo rodovitna (*1,2-3; 42,12*).

1.4 ČAS DOGAJANJA

Časa, ko je živel Job, ne moremo določiti natančno. Obstaja več možnosti, ki pa so vse podprte z različnimi izjavami iz Svetega pisma:
① Job je živel v času Abrahama (okrog leta 2000 pr. Kr). V prid tej teoriji govorijo naslednja dejstva:
- Izrael se ne omenja.
- Job je patriarh v svoji družini.
- Bogastvo spominja na Abrahamovo bogastvo.
- 19,24 govori o pisanju v kamen.
- Nekatera imena se pojavijo tudi v *1 Mojz 10.*
- Plačilna enota cekin (»srebrnik« *42,11*) se pojavi tudi v *1 Mojz 33,19.*

② Job je živel pred ali neposredno po potopu. V prid tej teoriji govorijo naslednja dejstva:
- Jobova visoka starost (po svojem trpljenju je živel še 140 let in je že prej imel sinove ter hčere).
- Opisovanje »Behemota« (*40,15 in naprej*) in Leviatana (*40,25 in naprej*) nas lahko spominja na izumrle živali pred potopom oz. po potopu.
- Zoper življenju pred potopom govori omenjanje dežja (*npr. Job 38,28; primerjaj s 1 Mojz 2,5-6*).

③ Job je živel po času patriarhov. V prid tej teoriji govorijo naslednja dejstva:
- V *41,18-20* se omenja orožje iz železa in brona. Železna orožja so uporabljali šele po letu 1500 pr. Kr.

1.5 RAZLAGA POJMOV

- Vrstica 40,15: Behemót = žival, čigar ime ne moremo natančno določiti. Dobeseden pomen besede je »mogočna žival«. Opis najbolje ustreza živalski vrsti zavrij.
- Vrstica 40,25: Leviatán = kot zgoraj. Nekateri to besedo prevajajo kot »morska pošast«.
- Vrstica 42,11: cekin = enota teže (teža nepoznana), ki je npr. pri zlatu veljala za plačilno sredstvo (*glej 1 Mojz 33,19*).

2. VODILNA MISEL

Smisel trpljenja je obvarovanje in ne nujno Božja kazen.
Druge možnosti:
- Stoj pri miru in opazuj Božje čudeže (*Job 37,14*). Pomembno je, da imamo pravilno podobo o Bogu. Bog je stvarnik vseh stvari. Je velik, vsemogočen in moder (še posebej primerno za mlajšo skupino).
- Med trpljenjem lahko doživimo posebne izkušnje z Bogom.

3. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI MLAJŠI SKUPINI

3.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE

Čeprav mlajši otroci ne morejo dojeti globokega smisla Jobove knjige, jih lahko lažje poučite glede Božje veličine. Ali smo se mi kot učitelji naučili stati mirno in spoznavati čudeže v Božjem stvarstvu? Potem tega ne bo težko posredovati otrokom. Namig: zapojte kratko pesem o Bogu stvarniku. Navežite se na prejšnjo lekcijo (*glej 19. lekcijo*) in pokažite, da Bog Jobu pomaga in njegov konec blagoslovi bolj bogato kakor njegov začetek.

3.2 PRIPRAVA UVODA

3.2.1 Prisluhnite CD-ju, na katerem so posneti naravni dogodki ali glasovi živali.

3.2.2 S sabo prinesite glasbila in material, s katerim lahko posnemate naravne zvoke (npr. dež: bobenček – uporabljajte vseh 10 prstov; sneg: s posameznimi prsti tiho božajte po kožuhu; toča: s trdim predmetom bobnajte na pločevinko; vihar/veter: lotusova piščal, piščal iz zračne tlačilke, piščal iz steklenice (pihajte na vrat steklenice); grmenje: alu-folija in boben; sonce/luč: triangel ali rezalnik za jajca (izpuščajte posamezne tone); vodne kapljice. Sami najdite še druge možnosti in jih preizkusite z otroki. – Ob tem preberite nekaj vprašanj iz *Joba 38–39*.

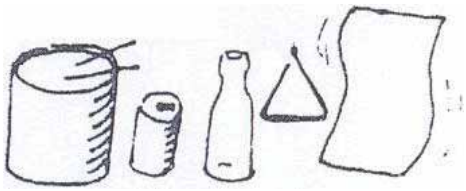

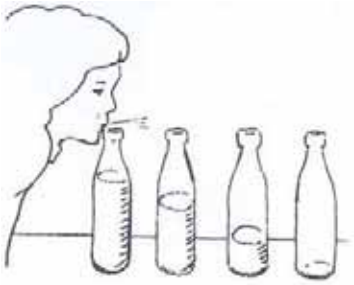

Orgle iz steklenic

Harfa iz rezalnika jajc

Flavta iz zračne tlačilke

3.3 IZVEDBA LEKCIJE

»Posnemamo lahko veliko stvari, ki jih vidimo in slišimo zunaj. Ampak kdo od nas lahko naredi eno samo dežno kapljico, snežinko …? Kdo lahko prešteje zvezde, pesek, dežne kaplje, lase …?«
Predlog, kako pripovedovati Jobovo zgodbo (*glej pripomoček 20/a*):
Bil je mož, ki je veliko razmišljal o Bogu in mu služil. Vendar pa ni imel Svetega pisma – tako kot mi. Ničesar še ni vedel o Gospodu Jezusu (ki je živel pozneje), ni poznal še zgodb o Izraelskem ljudstvu, Davidu in Danielu. ***Slika 1*** – ta mož se je imenoval Job. ***Slika 2*** – bil je zelo bogat, imel veliko otrok, lepo hišo in veliko denarja. Nekateri so si mislili: preprosto je verovati v Boga, ko imaš toliko premoženja. ***Slika 3*** – potem pa se je zgodilo, da je Job izgubil vse, na koncu pa še hudo zbolel. ***Slika 4*** – obiskali so ga njegovi prijatelji in ga poskušali potolažiti, toda on je bil žalosten in noben človek mu ni mogel pomagati. Job je razmišljal: dober sem človek. Zakaj Bog dovoljuje, da se mi dogajajo takšne slabe stvari? (To vprašajte tudi otroke). Bog ne želi kaznovati Joba. Bog želi z Jobom govoriti. ***Slika 5*** – pokaže mu: Bog je zelo velik in močan. Samo on lahko naredi vse. Celo najbogatejši in najpametnejši človek ne more narediti niti ene same stvari, kakršno naredi Bog (navedite primere, skupaj se čudite nad čudeži stvarstva, občasno pokažite sliko ali projekcioj). Job je opazil, da je v primerjavi z Bogom zelo majhen in nepomemben. Pokesal se je zaradi svojih napačnih misli. Bog je nato svoje bogastvo in veličino pokazal tudi v Jobovem življenju. ***Slika 6*** – ozdravil ga je in Job je dobil še deset otrok. Postal dvakrat bogatejši kot prej in živel še zelo dolgo.

3.4 UTRJEVANJE

3.4.1 Pobarvajte snežinke (*glej pripomoček 20/b*) ali otrokom razdelite kopijo pripomočka s snežinkami, ki jo sami pripravite. Otroci naj snežinke izrežejo in jih povežejo z vrvico (odvisno od letnega časa lahko izdelate tudi živali, rastline …).

3.4.2 Narišite sliko kroženja vode (*glej pripomoček 20/c*).

3.4.3 Otroci naj izdelajo veliko stensko sliko s slikami iz *pripomočkov 19. in 20. lekcije,* ki so povezane z Jobom. Slike povečajte, jih razdelite otrokom, da jih pobarvajo, nato pa jih naj nalepijo na plakat..

4. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI STAREJŠI SKUPINI

4.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE

Pri starejši skupini se navežite na prejšnjo lekcijo (*glej 19. lekcijo, posebej točki 3.1 in 4.1*). V skupinskem pogovoru poskušajte smiselno povezati začetek in konec Jobove zgodbe.

4.2 PRIPRAVA UVODA

4.2.1 Opis situacije: »Spraševanje v šoli – kako se počutimo, če ne poznamo odgovora?« (Slaba ocena/sošolci vidijo naše neznanje) – Bog kot učitelj (*Job 36,22*) Joba oz. nas ne želi razkriti ali zvabiti v past, ampak nam želi pomagati, da ga resnično spoznamo.

4.2.2 Preberite nekaj vprašanj iz *Joba 38–39* (npr. »Kdo je …« *38,8, 28, 41; 39,5 …).* Otroci naj vsakič odgovorijo z »Bog«. Preidite na Jobovo situacijo. Zakaj mu Bog postavlja ta vprašanja?

4.3 IZVEDBA LEKCIJE

Zgodbo pripovedujte strnjeno (*s pomočjo slik pripomočka 20/a*). Ob tem k slikam 4, 5 in 6 preberite naslednje tekste: *slika 4 – Job 36,22-23* (govori Elihu, četrti Jobov prijatelj); *slika 5 – Job 38,31-33; 39,31-35* (Jobov molk); *slika 6 – Job 42,1-6, 12* (Konec: Jobovo kesanje, Božji blagoslov, *Jak 5,11*). Namig: če ima kdo od otrok svoje Sveto pismo, si lahko ta mesta, ki pričajo o Božji veličini, podčrta (npr. z modro barvo) – *Job 36,22-23, 26; 37,5, 20-23.*

4.4 UTRJEVANJE

4.4.1 Slike snežink (*glej pripomoček 20/b*): otroci jih naj opišejo, potem pa namignite na osnovni vzorec: vse snežinke so narejene po enakem načelu, šest-kotna osnovna oblika – za tem se skriva načrtovalec! Čeprav obstaja nešteto snežink, ne obstajata niti dve, ki bi bili povem enaki (otrokom povejte, naj ob naslednjem sneženju pogledajo v nebo in opazujejo ogromne količine snežink; morda sneži ravno na dan te lekcije …).

4.4.2 Pokažite slike mikroskopskih (npr. celic) in/ali makroskopskega (ozvezdja); lahko tudi prinesete mikroskop in skupaj pogledate neko stvar.

4.4.3 »Wilhelm Busch, mladi duhovnik iz Essna, je pripovedoval o gorskem delavcu, ki je o Bogu govoril le slabe stvari. Nekega dne je v nesreči ostal paraliziran. V vozičku je prišel na Buscheve biblijske ure in našel vero v Kristusa. Leta pozneje je ta mož priznal: »Gospod duhovnik, zahvaljujem se Bogu, da mi je zlomil hrbtenico, saj sem

lahko na ta način našel pot do njegovega sina Jezusa Kristusa. Bolje je, da hrom pripadam Jezusu in sem Božji otrok, kot da z dvema zdravima nogama hodim proti peklu.« – Pogovor o trpljenju in izkušnjah, kako odgovor na nekatera vprašanja dobimo šele pozneje. Bog ima z nami vedno dobre namene, četudi mi tega ne razumemo.

5. PRIMERNA PESEM

6. PREDLOGI ZA UČENJE ZLATE VRSTE

Zlato vrsto s kredo napišite na tapeto (ali pa na papirju pripravite za vsakega otroka). S pomočjo čopiča in vodenih barvic postane vrstica vidna.

7. PRIPOMOČKI

Pripomoček 20/a

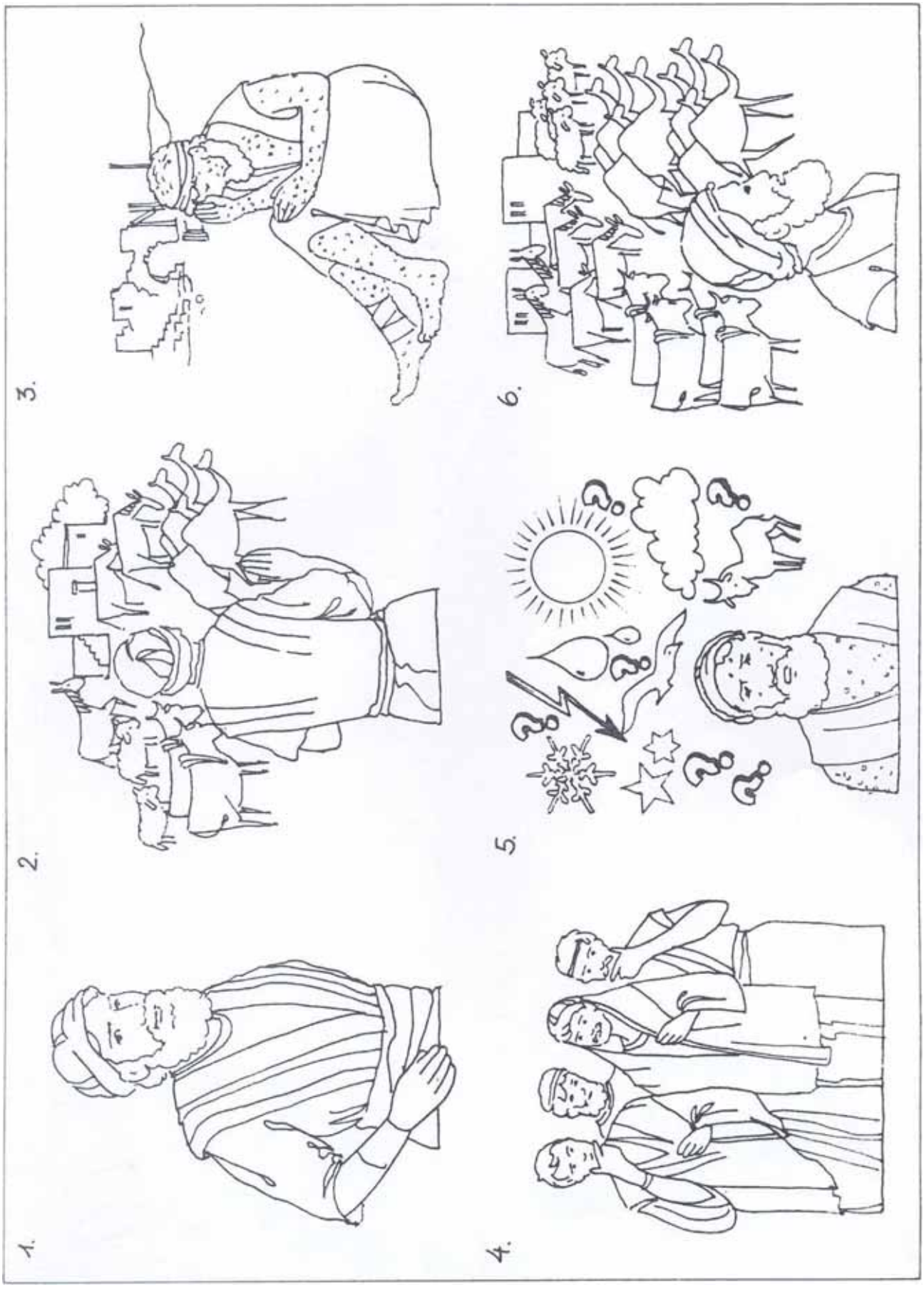

Pripomoček 20/b

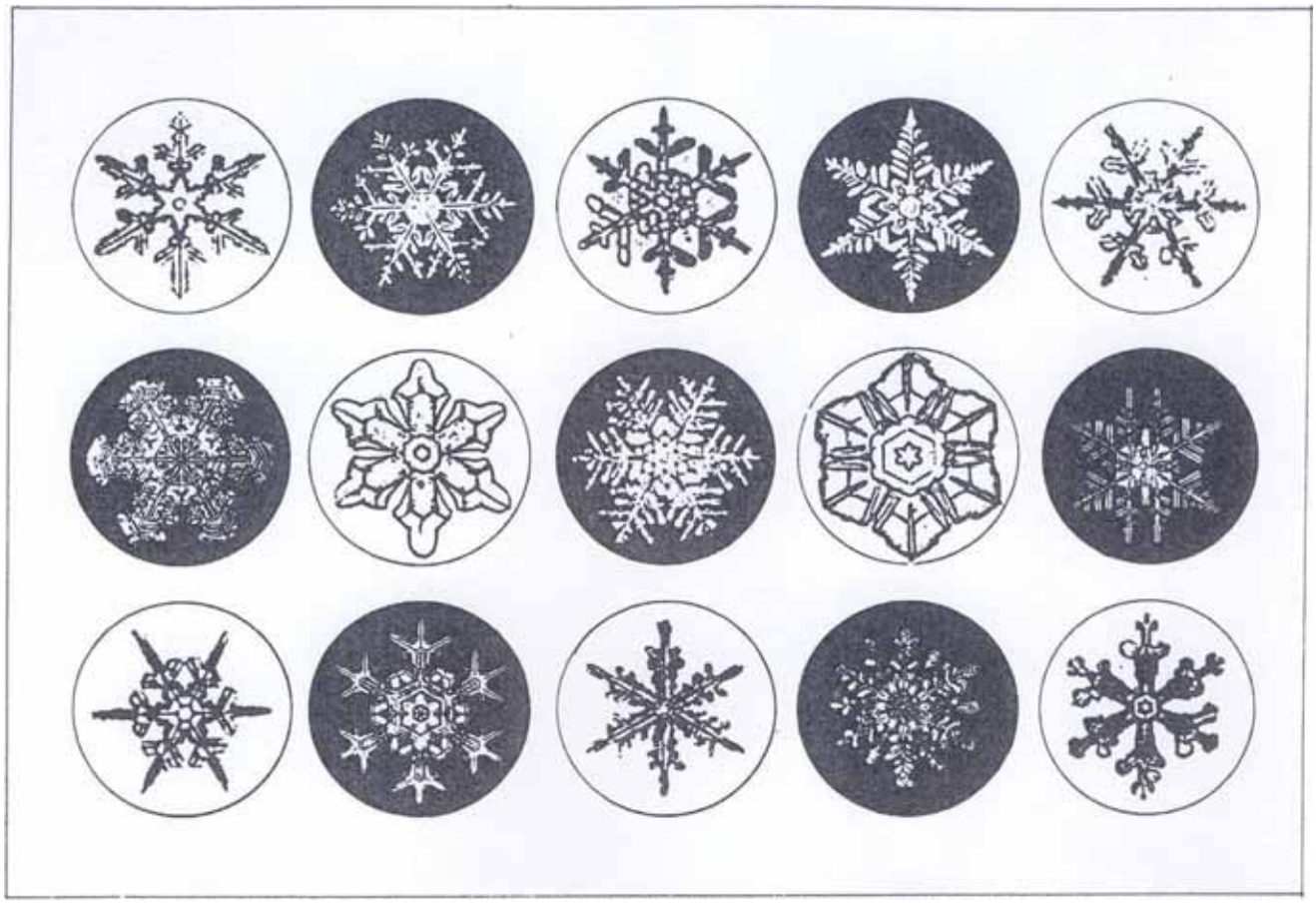

Pripomoček 20/c

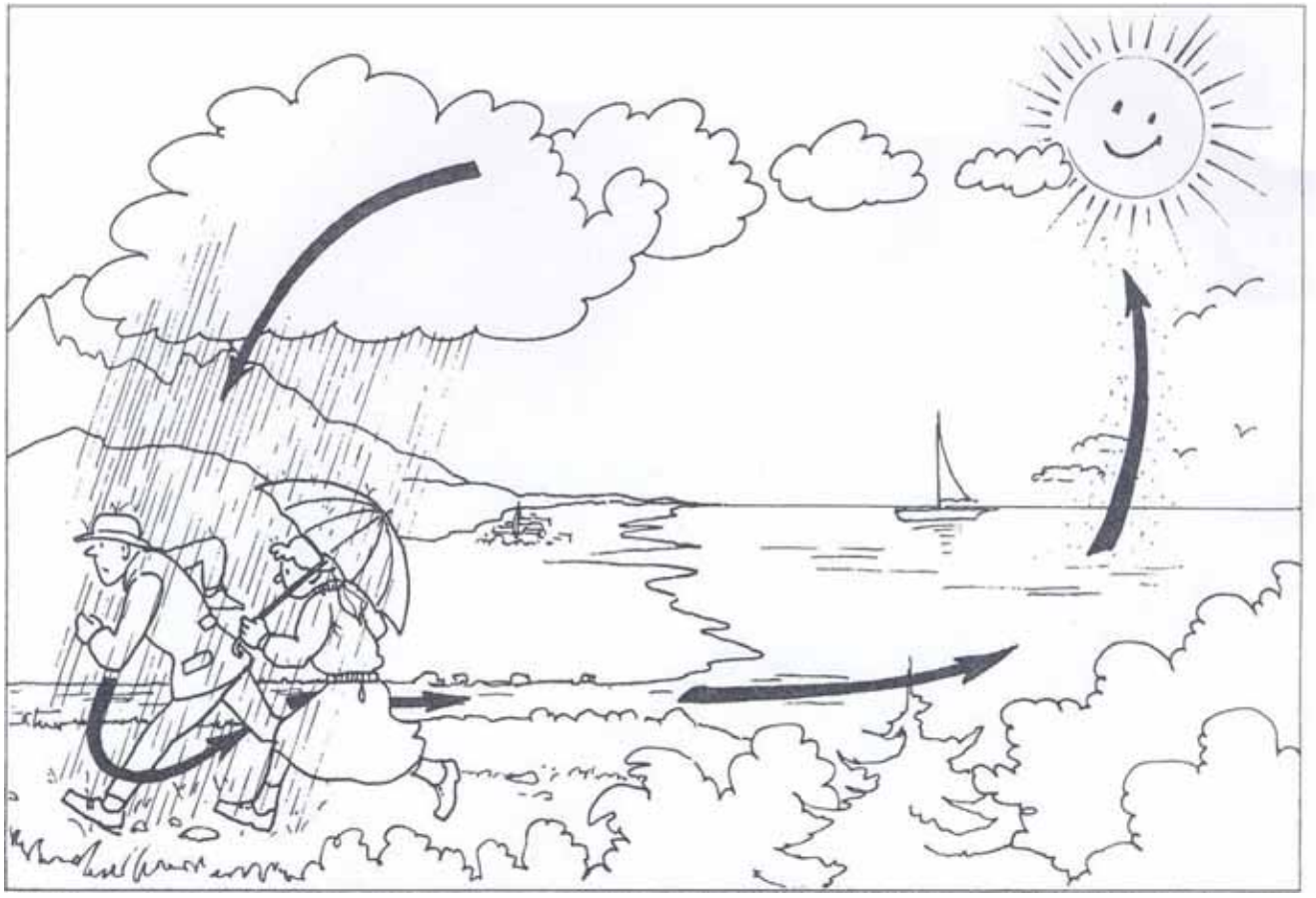

21. lekcija

JEREMIJA PRI LONČARJU

SVETOPISEMSKI TEKST:
Jeremija 18,1-6; 19,1-4, 10-13

ZLATA VRSTA:
»Mi smo glina, ti si naš upodabljavec, vsi smo delo tvojih rok.«
Iz 64,7b

1. ZA RAZUMEVANJE TEKSTA

1.1 VSEBINA

Jeremija je deloval v zelo razburkanem času. Po Jošijevi smrti je nastopil verski in politični propad. Judeja je morala plačati tribut Asiriji. Egipčanski vladarji so poskušali izgraditi svojo oblast. Jeremija se je branil gibanj, ki so se zavzemala za Egipčane, oznanil sodbo nad Božjim ljudstvom, pokazal možnost spreobrnitve, vendar je ob tem naletel na močan odpor svojega ljudstva. Jeremijevo govorjenje in delovanje so spremljali znakovni ali metaforični dogodki, katerih tema je bila njegova lastna oseba kot prilika za ljudstvo ali pa je bila tema ljudstvo samo (*glej Jer 13,1-11*). To potrjujeta obe sliki o lončarju in vrču. Smisel teh dogodkov je, da napovedo, kaj prihaja (*18,6-7; 19,12*).
Jer 18,1-6: lončar je Bog, glina pa Izraelsko ljudstvo. Bog je tukaj tisti, ki deluje. Ljudstvo in delovanje ljudstva ne ustreza Božjim predstavam, zato ga Bog zavrže. Za laika/Jeremijo ni povsem jasno, ali je posoda sedaj dobra/uporabna ali ne (*glej Rim 9,20-21*). Samo lončar lahko odloča o uporabnosti posode (*Iz 64,7*). Jeremija napove sodbo in blagor in iz tega potem sledi klic k spreobrnitvi za vsakega posameznika (*glej Ps 31,5-6*). Ljudstvo ne posluša Jeremijevih besed, ampak ga zaradi njih preganjajo, zato je zlomljen in se lahko zanese le še na Božjo pomoč.
19,1-4, 10-13: Jeremija je dobil novo nalogo. Sedaj je bil on tisti, ki je deloval. Greh ljudstva je segal vse do neba, saj so ravnali še slabše kot pogani, zato je tudi sledila huda grožnja s sodbo. Uničenje vrča je predstavljalo uničenje Jeruzalema. Izrael za Boga ni bil več uporabna posoda, ni je bilo možno niti zakrpati. Jeruzalem je postal nečisti kraj (Tofet). Ob koncu te prerokbe je moral Jeremija ponovno trpeti.

1.2 OSEBE

- Jeremija (= Gospod je vzvišen): prerok iz Anatota, okrog 5 km severovzhodno od Jeruzalema, naselje levitov (*glej 1,1*). Njegov oče Hilkijaj je bil duhovnik. Leta 627 pr. Kr. ga je Bog poklical v svojo službo in živel je še v času (*glej 1.4*) po koncu Jeruzalema (587 pr. Kr.). Bog ga je »prepoznal«, »posvetil« in »postavil« za preroka (*glej Jer 1,4-7*). Jeremija je brezpogojno opravljal Božjo službo. Posebnost njegovega preroškega dela je bila, da v njem močno trpel. Zaradi ljudstva in skupaj z njim je tako močno trpel, da se mu Bog ni več odzival na prošnje (*primerjaj z Jer 4,9-21; 7,16*). Njegova naloga je bila iztrgati, odlomiti, … zgraditi in posaditi; to pomeni napovedati Božjo sodbo, tožiti zaradi napačne vere, klicati k osebni spreobrnitvi in kesanju ter oznanjevati Božji blagor (*glej Iz 1,10*).

1.3 KRAJ DOGAJANJA, OKOLICA

- Jeruzalem.
- Dolina Ben Hinom: (hebrejsko ge´hinnom, grško gehenna). V Novi zavezi predstavlja pogorišče, pekel (*Mt 5,22; Mk 9,43*). Dolina južno od Jeruzalema (*glej Jer 7,29–8,3*).

1.4 ČAS DOGAJANJA (*glej tudi 1.2*)

Čas vladanja kralja Jojakima (608-598 pr. Kr.). Jeremija je molčal od leta 622 pr. Kr. (Jošijeve reforme) do leta 609 pr. Kr. Severno kraljestvo Izrael, katerega so v letih 722/21 pr. Kr. zavzeli Asirci, preide v času Jojakimove vladavine v roke Babiloncev, kjer vladar postane Nebukadnezar (604 pr. Kr). Judeja se vmes znajde v posesti Egipčanov, vendar pa se mora faraon Neho na koncu umakniti Nebukadnezarju (bitka pri Karkemišu).

1.5 RAZLAGA POJMOV

- Vrstice 18,1-4: lončar, delo na lončarskem kolovratu, glina = izraelski lončarji so izdelovali praktične posode, ki so bile namenjene vsakodnevnim potrebam. Ta poklic je zahteval zelo veliko spretnosti. Glino je bilo treba najprej zgnesti, potem pa je bila oblikovana na lončarskem kolovratu (plošča, ki je bila povezana s spodnjo ploščo, lončar jo je premikal z nogo in sicer v nasprotni smeri urinega kazalca), nato je bila skrbno posušena na zraku in na koncu žgana tudi do tri dni (*glej pripomoček 21/a*).
- Vrstica 18,1: zgodila = Božja beseda ima pravico aktivno poseči v življenje človeka, to ni moč predvideti in nam ni kar tako dostopno. Človek te pravice ne more odvzeti (*primerjaj z Jer 1,2-4, 11-13, Ezk 1,3*).
- Vrstica 18,4: pokvarila = to ne pomeni, da je posoda povsem neuporabna, ampak ne ustreza lončarjevim predstavam, zato jo preoblikuje, kot se lončarju zdi prav.
- Vrstica 19,11: Tofet = pogorišče, kjer so Izraelci maliku Molohu žrtvovali otroke, dokler ni Jošija uničil tega kraja (*2 Kor 23,10, Jer 7,32*).
- Vrstica 19,13: strehe: Izraelci so žrtvovali in kadili tudi na strehah hiš.

2. VODILNA MISEL

Kakor lončar oblikuje glino, tako tudi Bog dela na nas.
Druge možnosti:

- Kdor gre proč od Boga, bo obsojen.
- Kakor se razbije vrč, tako se bo zlomil tudi brezbožnik.

3. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI MLAJŠI SKUPINI

3.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE

Pri mlajših otrocih ostanite pri prizoru lončarja z glino (*glej Jer 18,1-6*). Uničenje vrča kot simbol sodbe nad Izraelom naj ostane v ozadju. Poudarite, da želi Bog iz svojih posod (iz nas) nekaj narediti. Otroci radi ustvarjajo. Gotovo so že kdaj čofotali po blatu ali kaj zgradili iz blata. Poznajo plastelin in duplo- ali lego-kocke. S pomočjo teh materialov lahko vsak otrok izkusi, da je možno narediti nekaj po svojih zamislih. Izhajajte iz teh izkušenj in otrokom približajte tekst.

3.2 PRIPRAVA UVODA

3.2.1 Tiha vzpodbuda: s sabo prinesite posode oz. predmete iz gline, jih postavite na sredino in počakajte na komentarje otrok. Za prehod na svetopisemski tekst zberite ideje, ki so jih otroci dobili z ustvarjanjem.

3.2.2 Vsakemu otroku dajte kos plastelina in naj iz tega nekaj oblikuje.Za prehod se z otroki pogovorite o njihovem razmišljanju v času, ko so ustvarjali s plastelinom.

3.3 IZVEDBA LEKCIJE

Koraki pripovedovanja (*za ilustracijo glej pripomoček 21/b*):
① Jeremija gre v hišo lončarja in ga opazuje pri delu: pogovor o poklicu lončarja in njegovemu delu (najbolje bo, da otroci ob tem nekaj naredijo iz plastelina).
② Jeremija opazuje, kako lončar skoraj gotovo posodo ponovno zgnete v maso in iz nje naredi nekaj novega: pogovor o tem dejanju. Če otroci poročajo o svojih lastnih izkušnjah, lahko pridete do argumenta »jaz tega ne morem«, in zaradi tega posodo zgnetete nazaj v maso. Vendar pa je v tekstu lončar mojster, ki obvlada svoje delo.
③ Bog Jeremiji razodene uporabnost tega prizora: tako kot lončar obdeluje glino, tako želi Bog oblikovati Izraelsko ljudstvo. – Bog nas lahko uporabi le takrat, ko mu mi dopustimo, da nas oblikuje. Mi nismo kot glina, ki nima lastne volje, ampak lahko z našim lončarjem (Bogom) soglašamo ali mu nasprotujemo. Kdor dopusti, da ga Bog oblikuje, ga bo Bog tudi uporabil. Pripravljeni moramo biti poslušati Boga in njegovo besedo. Vse se vrti okrog poslušnosti (*glej Jer 18,10*).

3.4 UTRJEVANJE

3.4.1 Otrokom razdelite eno ali več kopij *pripomočka 21/c*, kjer lahko vidijo lončarja, ki sedi ob kolovratu, vendar nima materiala oz. posode. Otroci naj narišejo nastajanje posode (več kopij) ali pa na kolovrat narišejo samo posodo. Ob tem ponovite »Jeremijev obisk lončarjeve hiše«.

3.4.2 Otroci naj iz materiala, ki je podoben glini in se strdi na zraku, izdelajo posodo.

3.4.3 Raziskovalci: Delovni list 21 – mlajša skupina.

4. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI STAREJŠI SKUPINI

4.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE

Poleg kreativnega vidika s starejšimi otroci obravnavajte tudi kontekst zgodbe. Pogovorite se o napovedi sodbe iz 19. poglavja in se dotaknite uporabnosti vodilne misli (*glej 2*).

4.2 PRIPRAVA UVODA (*glej tudi 3.2*)

4.2.1 Pred otroci razbijte »staro« posodo (previdno, da ne bi delci leteli naokrog, morda posodo razbijte v koritu) – »Kaj bi lahko to pomenilo?«

4.2.2 Pokažite sliko dojenčka in jo primerjajte s posodo, katero je treba oblikovati. Pogovor: Kaj si starši želijo? Kako iz dojenčka nastane sposoben, … človek? – Prehod na Jeremijo in primer iz *Jer 18.*

4.3 IZVEDBA LEKCIJE

Z nekaj opombami o Jeremiji (njegov poziv, njegova naloga, zgodovinske okoliščine) dopolnite korake pripovedovanja pri *točki 3.3* in jih na podlagi 19. poglavja še razširite:
④ Jeremija dobi nalogo, naj kupi vrč (*glej pripomoček 21/d*) in se z vodilnimi možmi Izraelskega ljudstva odpravi v dolino Ben Hinom: Zakaj? Bog želi odgovornim ljudem ljudstva nekaj sporočiti. To je povezano s tem, da so zapustili Boga.
⑤ Jeremija mora v prisotnosti teh ljudi razbiti vrč: Kaj želi Bog ljudem s tem dejanjem povedati? Kakor je bil razbit lončarjev vrč, tako bo tudi Izraelsko ljudstvo kaznovano zaradi brezbožnosti. Bog preko Jeremije napove sodbo. – Kako dandanes lahko vidimo Božjo sodbo za brezbožnike? (Bodite previdni pri tem primeru, kajti naravnan je proti Izraelskemu ljudstvu, ne proti vsem kristjanom. Morda se pojavi vprašanje ali bo človek kot Božji otrok pogubljen. Takšno vprašanje nima nikakršne povezave z našim tekstom).

4.4 UTRJEVANJE

4.4.1 Otroci naj iz materiala, ki je podoben glini in se strdi na zraku, izdelajo posodo.

4.4.2 Pogovorite se o drugih mestih v Stari in Novi zavezi, kjer sta omenjena lončar in glina (*Iz 29,16; 45,9; 64,7; Rim 9,21; Raz 2,27*). Še enkrat naštejte duhovna načela, ki so potrebna, da lahko postanemo uporabne posode.

4.4.3 Raziskovalci: Delovni list 21 – starejša skupina.

5. PRIMERNA PESEM

6. PREDLOGI ZA UČENJE ZLATE VRSTE

Sama vrstica je pojasnjena skozi tekst. Za ilustracijo pripravite kartice z besedami, na katerih manjka prva črka. Te začetne črke naj otroci izdelajo iz plastelina in jih postavijo na pravo mesto.

7. PRIPOMOČKI

Pripomoček 21/a

Pripomoček 21/d

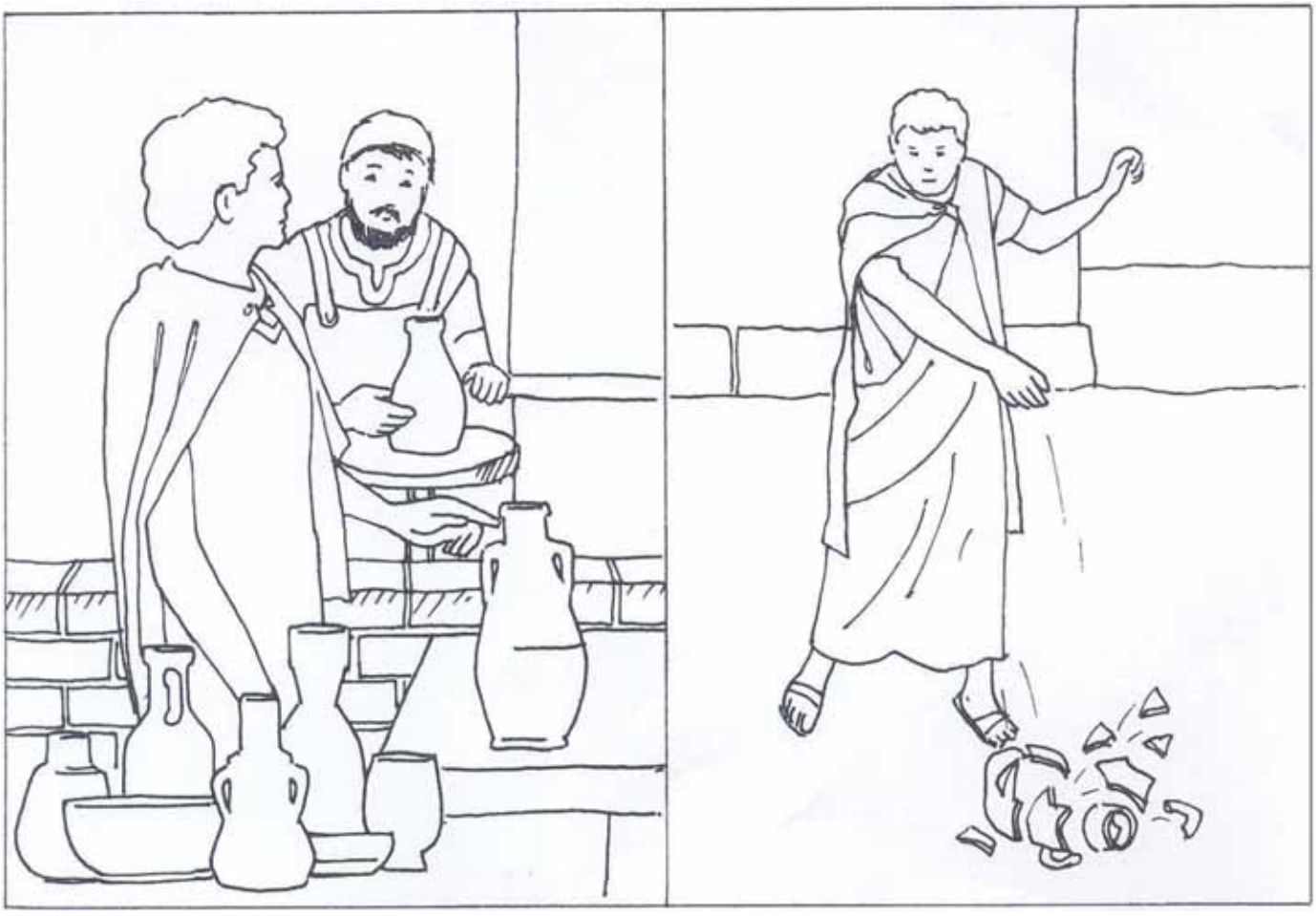

Pripomoček 21/b

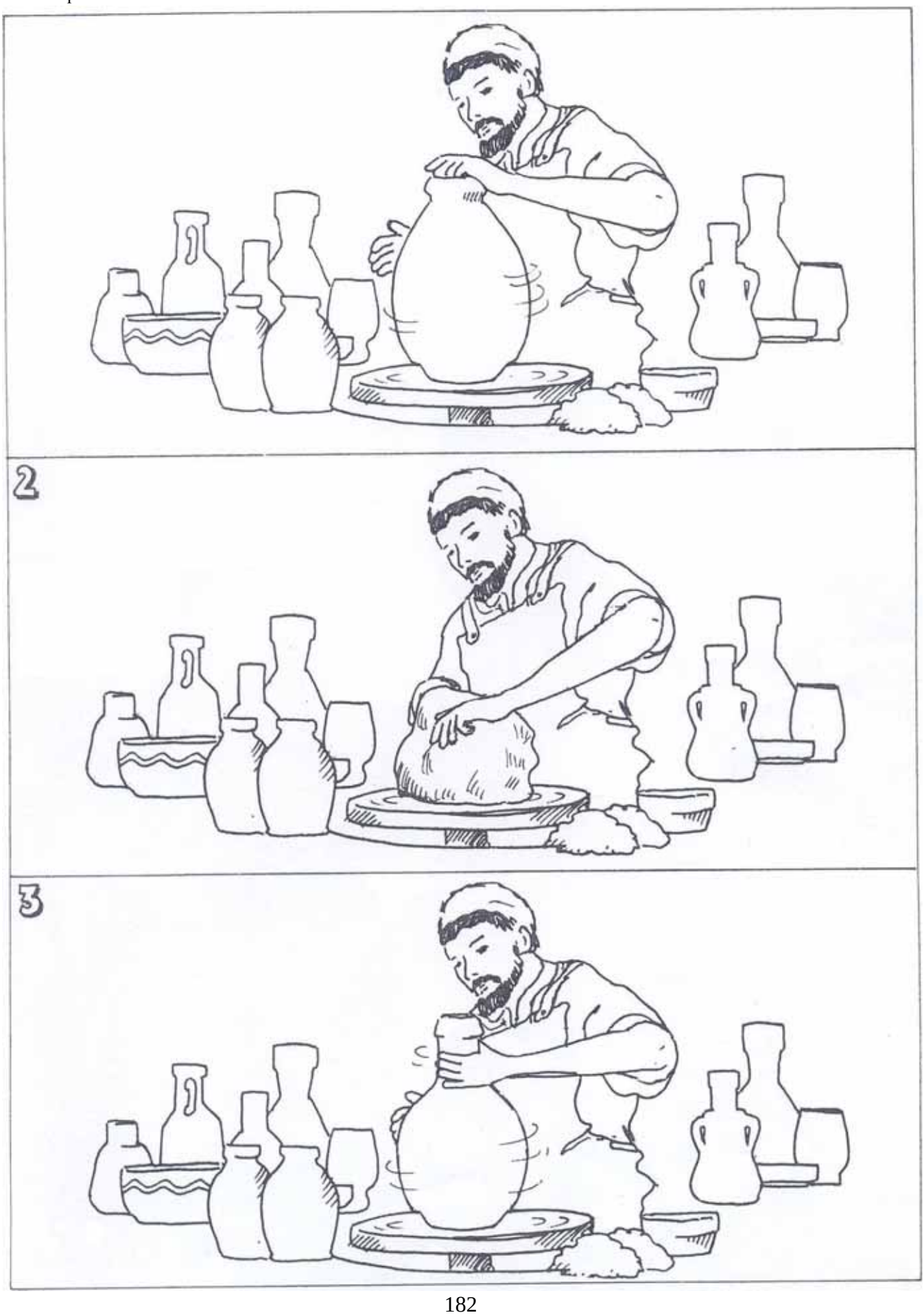

Pripomoček 21/c

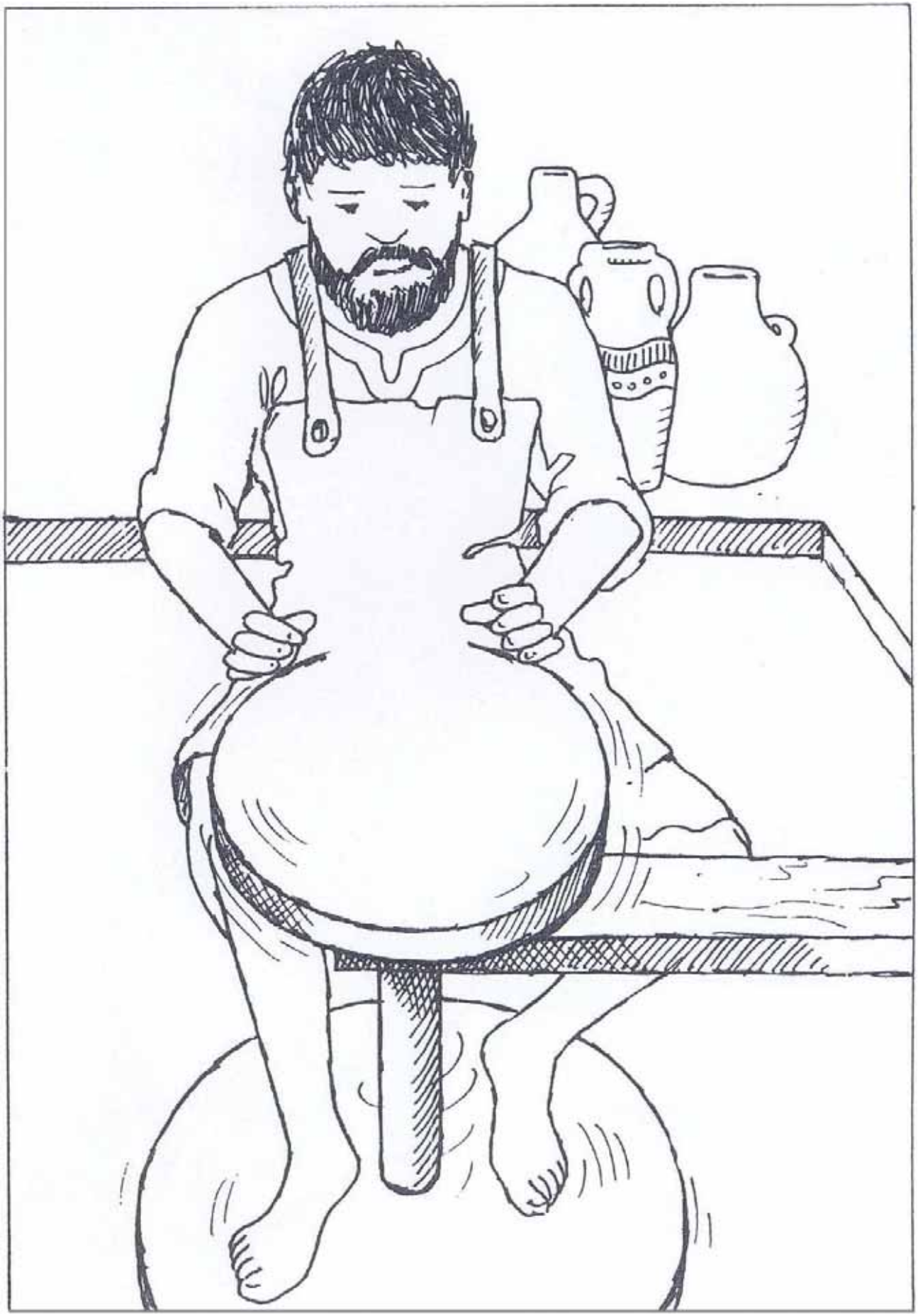

RAZISKOVALCI

Delovni list 21 – mlajša skupina

LONČAR
Naš risar je narisal dve sliki Jeremije na obisku pri lončarju. Izgledata enaki, toda na drugi sliki je 10 razlik. Ali jih opaziš?
Obkroži razlike na drugi sliki in nato pobarvaj prvo sliko.
Jer. 18:1- 12

POSODE IZ GLINE

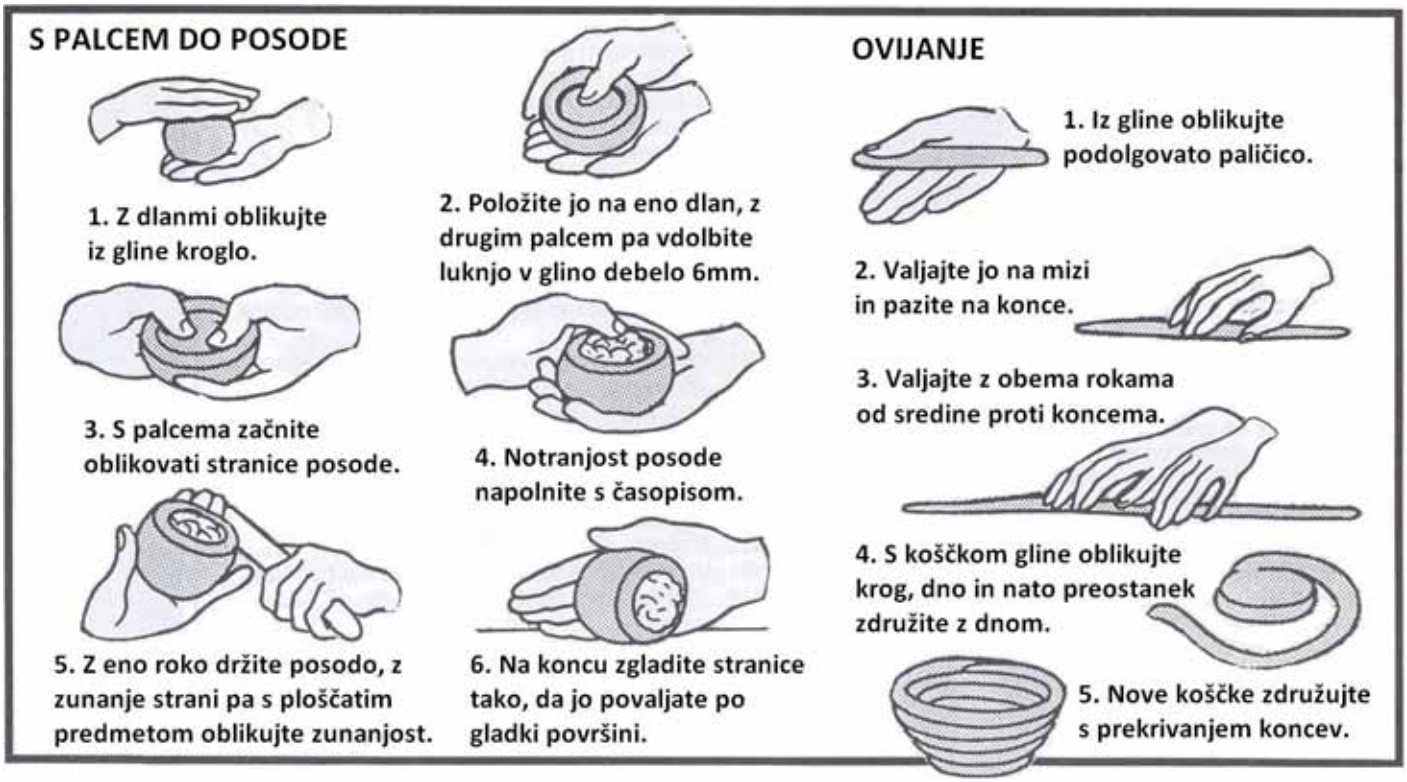

22. lekcija

JEREMIJA IN BARUH

SVETOPISEMSKI TEKST:
Jeremija 36

ZLATA VRSTA:
»Nebo in zemlja bosta prešla, moje besede pa nikakor ne bodo prešle.«
Mt 24,35

1. ZA RAZUMEVANJE TEKSTA

1.1 VSEBINA

Očitno sta 35. in 36. poglavji vrinjeni, kajti 34. poglavje govori o času Sedekije, torej o Jojakimovem nasledniku, 37. poglavje pa se ponovno naveže na 34. poglavje. V 36. poglavju je opisano, kaj se dogaja z Božjo besedo; lahko je zaničevana in uničena, vendar pa je vedno močnejša od tistih, ki jo želijo uničiti. Poleg tega pa izvemo tudi nekaj o nastanku Božje besede. Bog je govoril Jeremiji in mu ukazal, naj zapiše njegove besede, saj bi se lahko tako morda »Judova hiša« spreobrnila. Jeremija narekuje svojemu piscu Baruhu. Zvitek preberejo trikrat: ljudstvu (*5-10*), višjim uradnikom, tudi njim bere Baruh (*11-20*), kralju Jojakimu pa bere Jehudi (*21-26*). Po branju lahko opazimo tri različne odzive: ljudstvo se ne odzove, uradniki so pretreseni, vendar ne izvemo ničesar o osebni prizadetosti, kralj pa pokaže svoje zaničevanje do besede, saj zvitek uniči. Ko v svoji jezi želi zapreti Jeremijo in Baruha, tega ne more storiti, ker izgineta. Bog ju skrije. Baruh mora napisati nov zvitek, dodati mora še več besed. V 37. poglavju je opisano, kako Jeremijo zaprejo, njegovo trpljenje se nadaljuje.

1.2 OSEBE

- Jeremija (*glej 21. lekcijo, 1.2*).
- Jojakim ali Eljakim (Bog postavlja pokonci): judejski kralj, Jošijev sin. Čas vladanja 609-598 pr. Kr. Brezbožen in nepravičen, za kralja ga je postavil faraon Neho (*glej 2 Kr 23,34-37*). To je pomenil začetek konca Egipta in Judeje pod Nehojevim vodstvom (*glej 21. lekcijo, 1.4*). Domnevno je umrl med obleganjem Jeruzalema.
- Baruh (blagoslovljen): Nerijajev sin, pisec in Jeremijev zaupni prijatelj.
- Miha: vnuk pisca Šafana (pisec v času Jošije, *2 Kr 22,3*), višje uradnike obvesti o Baruhovem branju.
- Višji uradniki: pomembni možje v Jeruzalemu (deloma so navedeni poimensko).
- Jehudi: Baruha pripelje k uradnikom in pozneje zvitek prebere kralju.
- Ljudstva in druga imena, ki niso tako pomembna za zgodbo.

1.3 KRAJ DOGAJANJA, OKOLICA

Jeruzalem, preddverje templja, kraljeva palača.

1.4 ČAS DOGAJANJA

- 1. branje pred ljudstvom leta 605 pr. Kr.
- 2. branje pred višjimi uradniki in kraljem (3. branje): leta 604 pr. Kr. Domnevno je bil oznanjen dan posta, saj si je Nebukadnezar podvrgel Palestino in odvzel oblast Nehu.

- Leto 605 pr. Kr.: zaradi hitre pokoritve Jojakima je bilo najhujše za zdaj preprečeno. Ljudje so lahko zadihali in sporočila o sodbi niso jemali več tako resno. Zato je lahko Jojakim knjigo brez težav uničil, češ saj ne bo tako hudo.
- 9. mesec: to je bilo novembra/decembra leta 604. Deveti mesec ni 9. mesec leta vladanja, čigar štetje se začne jeseni (takrat ljudem ni bilo treba kuriti), ampak je to 9. mesec koledarskega leta (*2 Mojz 12,1*). Ker je 25. Kisleva praznik posvečenja templja, bi lahko bil dan posta povezan s tem praznikom (*glej pripomoček 17/a pri 17. lekciji*).

1.5 RAZLAGA POJMOV

- Vrstica 2: zvitek (poimenovan tudi kot knjiga) = v času Stare in Nove zaveze je bila knjiga ponavadi sestavljena iz zvitkov (zapisi iz Qumrana, zvitki Tore) iz pergamenta (usnja) ali papirusa. Strani so bile pisane od desno zgoraj do levo spodaj. Ponavadi so bile enostranske in v kolonah (kot v časopisu), zlepljene skupaj in zvite. Baruhov zvitek je bil verjetno iz pergamenta, kajti na papirus niso mogli pisati z obeh strani in Jojakim zvitka ne bi mogel takoj uničiti (*primerjaj z Ezk 2,9*). Pergament so pridobivali iz živalske kože, predvsem od ovac in koz. Material za pisanje je bilo črnilo in pisalno pero (črtalnik). Pisalno pero je bilo sestavljeno iz kosa trsta, ki je bil na enem koncu ošiljen tako, da je nastal neke vrste čopič (*primerjaj z Jer 8,8*). Črnilo je bilo narejeno iz saj ali oglja, ki je bilo pomešano z oljem in kavčukom.
- Vrstica 5: stopiti v Gospodovo hišo = ne piše zakaj Jeremija ni smel iti v tempelj. Morda je od višjih duhovnikov dobil prepoved vstopa v tempelj.
- Vrstica 6: postni dan = naznanili so ga ob posebnih dogodkih, odločitvah kraljev ali duhovnikov (*primerjaj s 1 Kr 21,27; Est 4,16*).
- Vrstica 10: dvorana = verjetno vdolbina z odprtino do splošnega preddverja templja, skozi katero so lahko gledali vsi (*glej Jer 35,4*).
- Vrstica 12: dvorana pisarja = tukaj gre za pisarno pisarja in ne za dvorano templja.
- Vrstica 23: pisarski nož = služil je verjetno za šiljenje oz. obdelovanje trstne konice. Morda so ga uporabljali tudi za radiranje.
- Vrstica 24: niso pretrgali svojih oblačil = niso se pokesali, spreobrnili in žalovali zaradi napačnega vedenja.

2. VODILNA MISEL

Božja beseda je trajna (četudi se ljudje borijo proti njej in jo poizkušajo uničiti).
Druge možnosti:

- Kdor napada Božjo besedo, mora računati na hude posledice.
- Božja beseda ima posebno zgodovino nastanka.

(Tekst je primeren za to, da se z otroki pogovorite o nastanku Svetega pisma in navdihnjeni Božji besedi na splošno – *glej npr. 2 Pt 1,21*).

3. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI MLAJŠI SKUPINI

3.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE

Kritično, ravnodušno in odklonilno vedenje do Svetega pisma doživljajo tudi otroci – morda celo v svoji okolici. Pokažite jim, da ni nič nenavadnega, če ljudje zavračajo Božjo besedo in kako po drugi strani Bog čuva svojo besedo. Za prikaz vrednosti knjige oz. nečesa zapisanega, posezite po izkušnjah otrok, ki jih imajo s svojimi slikanicami ali pravljicami. V nasprotju s slišano besedo nam tisto, kar je zapisano ali naslikano, veliko bolj ostane v spominu.

3.2 PRIPRAVA UVODA

3.2.1 S sabo prinesite zvitek, ki ga naredite sami (*glej 6*) in pojasnite njegovo načel. Potem se pogovorite o tem, zakaj so ljudje sploh zapisovali določene stvari.

3.2.2 Tiha vzpodbuda: otrokom pokažite različna Sveta pisma, otroška Sveta pisma, DVD-je s svetopisemskimi zgodbami, slike k Svetemu pismu itd. Otroci morajo prepoznati, da je tema vseh teh predmetov Sveto pismo. Bog skrbi, da se njegova beseda širi na različne načine.

3.3 IZVEDBA LEKCIJE

Ob vsakem koraku pripovedovanja lahko pokažete sliko, ki se nahaja v zvitku (*glej pripomoček 22/a*):
① *Božja naloga Jeremiji, naj Božje besede zapiše v zvitek:* Že okrog 20 let Jeremija Božje ljudstvo poziva k spreobrnitvi. Vedno znova jih je opozarjal na bližajočo se sodbo. Sedaj mora Božje sporočilo zapisati. ***Slika 1*** – Jeremija pokliče Baruha, ta pa po Jeremijevem nareku na zvitek zapiše Božje besede (ta proces ilustrirajte z zvitkom).
② *Baruh na postni dan ljudstvu bere Božjo besedo:* Kaj bi naj to branje povzročilo? ***Slika 2*** – pripravljenosti za spreobrnitev ni videti, vendar pa se je sporočilo nekomu zdelo tako pomembno, da je o njem obvestil svojega očeta in druge uradnike – Miha.
③ *Baruh Božjo besedo bere višjim uradnikom ljudstva:* Uradniki pošljejo po Baruha. ***Slika 3*** – želijo slišati Božjo besedo. So pretreseni in sklenejo, da bodo o tem obvestili kralja. Vendar preden odidejo do kralja, prosijo Baruha, naj se skupaj z Jeremijo skrije. Zakaj? (napetost)
④ *Kraljev odziv na Božjo besedo:* Kralj Jojakim se greje ob ognju. Jehudi bere z zvitka. Tako je bila Božja beseda brana in slišana že tretjič. Kako se kralj odzove? ***Slika 4*** – vedno ko Jehudi prebere tri ali štiri stolpce, vzame kralj pisarski nož, s katerim sicer ponavadi šili pero, odreže prebrani del z zvitka in ga vrže v ogenj. Čeprav ga želijo nekateri uradniki ustaviti pri uničevanju zvitka, ga kralj kos za kosom meče v ogenj. Ni se ustrašil Božje besede (med pripovedovanjem odrežite koščke iz zvitka, ki ste ga prinesli s sabo, *glej 3.2.1*). Ravno nasprotno: izda ukaz, naj zaprejo Jeremijo in Baruha. Kaj se bo zgodilo?
⑤ *Bog pazi na svoje služabnike in na svojo besedo:* Kralj Jeremiji in Baruhu ne more do živega. Bog ju varuje. ***Slika 5*** – istočasno mu Bog ponovno dá nalogo, naj se njegova beseda napiše na nov zvitek in naznani strašansko kazen za kralja Jojakima. Božja beseda je trajna.

3.4 UTRJEVANJE

3.4.1 Z otroci izdelajte »slikovni zvitek«: vsakemu otroku dajte kopijo *pripomočka 22/a*, na katerem naj izrežejo slike, jih od desne proti levi zalepijo na podolgovat kos papirja (npr. polovica A3 papirja, prečni format), na konce podolgovatega papirja pa zalepijo še košček lesa.

3.4.2 Z otroci odigrajte prizor v kraljevem zimskem vrtu (naredite ognjišče, razrežite zvitek), se pogovorite o kraljevem odnosu do Božje besede in o posledicah tega odnosa.

3.4.3 Raziskovalci: Delovni list 22 – mlajša skupina.

4. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI STAREJŠI SKUPINI

4.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE

Starejši otroci pogosto doživljajo hude napade na Sveto pismo. Zato skozi svetopisemske tekste in izkušnje potrebujejo našo podporo, da bodo razumeli obstojnost Boga in njegove besede. Prav tako krepite pozitiven odnos do Svetega pisma, in sicer s pomočjo informacij o njenem enkratnem nastanku (*primerjaj s 3.1*). Pri tej starostni skupini so izkušnje z zapisano besedo večje. Vendar zaradi poplave medijev zavestno branje vse bolj tone v ozadje. Številne slike uničujejo besede. V času I-Pod-ov se prejemanje informacij ponovno dogaja preko ušes, »beseda« pa je povsem potisnjena na stran.

4.2 PRIPRAVA UVODA

4.2.1 Z otroci se pogovorite o tem, kaj lahko storimo, da se nekaj, kar želimo, da drugi storijo, dejansko zgodi (*glej tudi 3.2*). Npr. lahko se zgodi, da starši že x-krat nekaj rečejo, vendar se to še vedno ne zgodi. Na koncu pridejo do ideje, da to stvar zapišejo in jo postavijo na mesto, kjer je to nemogoče spregledati. – Pogovorite se o njihovem odzivu na takšne pozive.

4.2.2 Pogovor: »Kako se obnašajo drugi otroci, ko jim govorite o Svetem pismu? Kaj pravijo, ko jim rečete, da ste danes slišali zgodbo iz Svetega pisma?« – Zberite odzive in nato preidite na tekst.

4.3 IZVEDBA LEKCIJE

Načeloma lahko zgodbo pripovedujete podobno kot pri mlajši skupini (*glej 3.3*), vendar na določenih mestih dodajte poglobljena razmišljanja:

- Kako je nastala Božja beseda? Tukaj je primer, ko Bog govori Jeremiji. Ta ima že 20 let izkušenj z Bogom. Bog mu reče, naj vse to zapiše. – Drugim je Bog neposredno narekoval stavke (npr. Mojzesu pri zapovedih), spet drugi pa so zapisali, kar so jim povedale priče (npr. Marko je poročila o Jezusovem življenju dobil od Petra). Vedno znova pa obstajajo ljudje, ki zgledno služijo Bogu.
- Tako takrat kot danes se ljudje različno odzivajo na Božjo besedo. Primerjajte tri skupine poslušalcev (ljudstvo = ravnodušno, uradniki = pretreseni, kralj = odklonilen, agresiven) in navedite aktualne primere.
- Bog do določene mere dopušča zlorabo njegove besede. Vendar vedno posreduje tako, da se njegova beseda izpolni. (Otroke opogumite, da se zavzemajo za Božjo besedo).

4.4 UTRJEVANJE

4.4.1 Izdelajte zvitek, na katerem je zlata vrsta (*glej 6*).

4.4.2 Poiščite svetopisemska mesta, kjer je opisano delovanje Božje besede (*med drugim Jer 5,14; 23,29, Rim 1,16; Ef 6,17; Heb 4,12*) in se o tem pogovorite. Dogodek iz Jer 36 bo zelo dobro ilustriral te primerjave.

4.4.3 Raziskovalci: Delovni list 22 – starejša skupina.

5. PRIMERNA PESEM

6. PREDLOGI ZA UČENJE ZLATE VRSTE

Pogovorite se o minljivosti vseh vidnih stvari. Otroci iz lastnih izkušenj vedo, da npr. igrače ne trajajo za vedno. Zlato vrsto prikažite na zvitku ali pa zvitek izdelajte skupaj z otroki, in sicer tako, da na A4 papir napišete eno besedo iz zlate vrste, nato pa te papirje zlepite na način, da se vrstica bere od desne proti levi. Za palico uporabite okrogel les ali tapetniško letev (*glej 3.2.1 in pripomoček 22/b*).

7. PRIPOMOČKI

Pripomoček 22/b

Pripomoček 22/a

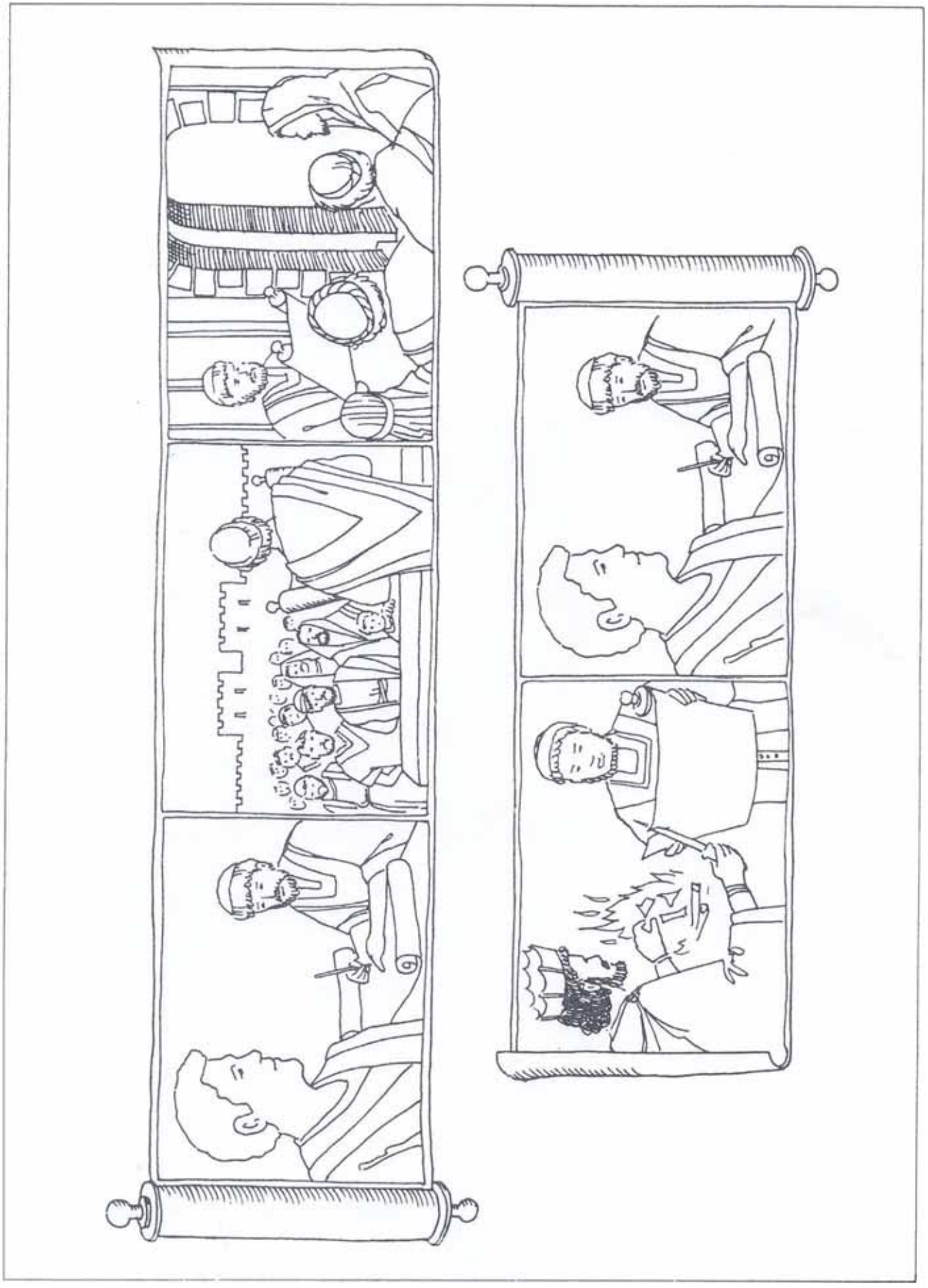

RAZISKOVALCI

Delovni list 22 – mlajša skupina

Dokončaj ta Božja sporočila. Poišči vrstice v Svetem pismu in dopiši besede, ki manjkajo.

Pobarvaj sporočila, ki jih je po tvojem mnenju Bog poslal kralju Jojakimu.

Božja sporočila nam

Božja sporočila kralju Jojakimu

1. Gospod bo tvoja večna _____. (Iz 60,19)

2. Zmeraj se _____ neprenehoma molite! (1 Tes 5,16)

3. _____ mož ljubljeni. Mir s teboj! _____ da, bodi močan. (Dan 10,19)

4. Bodite vsi složni, _____ ljubite brate, bodite _____ in ponižni. (1 Pt 3,8)

5. Zaupaj v Gospoda z vsem _____, (Prg 3,5)

ČASTI ME

GLEJ TELEVI-ZIJO

BODI MI POSLUŠEN

STORI TO KAR JEREMIJA PRAVI

SKESAJ SE

VRNI SE K MENI

NE POSLUŠAJ JEREMIJA

JEJ VELIKO SLADO-LEDA

V Jeremiji 36,1-32 lahko prebereš, kaj je Jojakim naredil, ko je prejel Božje sporočilo.

RAZISKOVALCI

Delovni list 22 – starejša skupina

KAKŠNO JE SPOROČILO?

V oblačke napiši najbolj duhovito sporočilo, ki si ga lahko izmisliš.

23. lekcija

JEREMIJA V KAPNICI

SVETOPISEMSKI TEKST:
Jeremija 38

ZLATA VRSTA:
»Ta, ki je zasadil uho, da bi ne slišal? Ta, ki je ustvaril oko, da bi ne videl?«
Ps 94,9

1. ZA RAZUMEVANJE TEKSTA

1.1 VSEBINA

Jeremija ljudstvo in judejske kralje vedno znova poziva h kesanju in napoveduje sodbo. Vendar teh besed nihče ne upošteva, kralj Jojakim celo sežge zapisano Božjo besedo (*glej Jer 36,23*). Toda napovedana sodba in uničenje Jeruzalema se nezadržno bliža (*glej 22. lekcijo*). Orodje v Božjih rokah proti svojemu neposlušnemu ljudstvu je Nebukadnezar, kralj babilonskega kraljestva. Po smrti Jojakima vlada njegov sin Jojahin (Konja), vendar pa le tri mesece, kajti takrat je Nebukadnezar prišel do Jeruzalema. Jojahina odpeljejo v Babilon, Nebukadnezar pa na prestol postavi Sedekija (*glej 2 Kr 24,8-25*). Značajsko šibki Sedekija se ni sposoben upreti nasvetu prebivalcev, ki mu povejo, naj se odcepi od Babilona in prekine pogodbo. Računa na podporo Egipta, čeprav mu Jeremija jasno pove, da s te strani ne more pričakovati pomoči. Leta 588 pr. Kr. Nebukadnezar zavzame Judejo in oblega Jeruzalem. To obleganje je za nekaj časa prekinil, da bi pregnal bližajoče se Egipčane. Prebivalci Jeruzalema sedaj mislijo, da so se rešili Babiloncev in da ne bo prišlo do sodbe, ki jo je napovedal Jeremija. On pa še enkrat ponovi sporočilo o sodbi (*glej Jer 37,4-10*). Med prekinitvijo obleganja poskuša Jeremija zapustiti mesto, saj želi poskrbeti za družinsko lastnino (*glej Jer 37,11-21*). Stražar ga zapre in sicer z neupravičenim očitkom, da je želel prebegniti k sovražniku. V okovih ga zaprejo v Jonatanovo hišo, ki služi kot zapor. Od tam ga Sedekija ponovno pokliče, saj želi slišati Božja navodila. Vendar ga ponovna napoved katastrofe ne prepriča, da bi začel ravnati pravilno. Jeremiji nato nekoliko omilijo pripor in se lahko giblje po stražnem dvoru. Tukaj še enkrat ponovi sporočilo o koncu obleganja in svetuje, naj se ljudje predajo sovražniku, sicer ne bo nihče živ zapustil mesta (*glej Jer 38*). Kraljevi uradniki smatrajo, da bi lahko takšno govorjenje pomenilo slabitev morale, ki meji na izdajo. Od kralja zahtevajo Jeremijevo smrt in ker kralj nima zmožnosti uveljavljanja, dobijo pravico razpolaganja s prerokom. Jeremijo vržejo v kapnico, ki bi naj zanj pomenila smrtno luknjo. Za svojo rešitev iz tega brezupnega položaja se Jeremija mora zahvaliti etiopskemu evnuhu Ebed Melehu, ki se pri Sedekiji pogumno zavzema za njegovo osvoboditev. Na koncu mu uspe rešiti povsem izmučenega Jeremijo. Potem se lahko Jeremija ponovno giblje po stražnem dvoru. Sedekija Jeremijo ponovno pokliče na pogovor in mu obljubi, da svoje iskrenosti ne bo plačal s svojim življenjem. Jeremija ga po Božjem naročilu postavi pred izbiro: ali se preda Babiloncem ali pa bo med osvajanjem mesta doživel najhujše. Sedekija si zaradi neodločnosti in strahu pred posmehom ne upa kapitulirati. Jeremiji naroči, naj molči o vsebini pogovora in ukaže, da če ga uradniki vprašajo o njunem pogovoru, naj jim pove, da ga je Jeremija prišel prosit, naj ga več ne zapirajo v Jonatanovo hišo. Tako se tudi zgodi. Jeremija vse do padca Jeruzalema, po 18 mesecih, ostane na stražnem dvoru.

1.2 OSEBE

- Jeremija (*glej 21. lekcijo, 1.2*).
- Šefatja, Gedalja, Juhal: Sedekijevi uradniki in svetovalci.
- Sedekija: zadnji judejski kralj, najmlajši Jošijev sin, njegovo izvirno ime je Matanjaj, kralj Nebukadnezar ga preimenuje in ga postavi za kralja namesto svojega nečaka Jojahija. Značajsko šibak, omahljiv, hitro podleže vplivom; svetopisemska sodba: delal je, kar je bilo hudo v Gospodovih očeh. Kralj je postal, ko je bil star 21 let, vladal pa je 11 let (*glej 2 Krn 36,11*).
- Ebed Meleh: etiopski evnuh na kraljevem dvoru.

1.3 KRAJ DOGAJANJA, OKOLICA

Stražni dvor in palača v Jeruzalemu.

1.4 ČAS DOGAJANJA

Leto 587 pr. Kr. (*glej tudi 21. in 22. lekcijo, 1.4*).

1.5 RAZLAGA POJMOV

- Vrstica 2: Kaldejci = ime dežele in prebivalcev na jugu Babilona, pozneje to poimenovanje velja za celotno babilonsko kraljestvo. Nebukadnezar izvira iz kaldejske dinastije.
- Vrstica 6: kapnica = podzemeljski rezervoar za shranjevanje vode (voda iz deževnice in izvirov). Te kapnice so bile večinoma hruškaste oblike (*glej pripomoček 23/a*).
- Vrstica 7: Benjaminova vrata = verjetno identična Ovčjim vratom v severnem zidu.
- Vrstica 26: Jonatanova hiša = podzemeljska klet hiše pisca Jonatana, ki je služila kot zapor. Tolmači to opisujejo kot barbarsko dejanje.

2. VODILNA MISEL

Kljub ogromnim težavam je Jeremija ostal zvest Bogu in svoji nalogi.
Druge možnosti:

- Bog ljubi svoje ljudstvo in ga poskuša rešiti.
- Neprestano neupoštevanje Božjih opozoril vodi v pogubo.
- Zaničevanje Božji besedi ne odvzema moči in je tudi ne more spremeniti.

3. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI MLAJŠI SKUPINI

3.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE

Mlajši otroci ne bodo mogli razumeti, zakaj je Jeremija zaradi svojega zavzemanja za Boga doživel toliko stike, razočaranja in sovraštva. Poglede otrok usmerite predvsem na ljubezen, ki jo Bog ima do svojega ljudstva. Skozi Jeremijo poskuša Bog ljudi še zadnjič pozvati k spreobrnitvi. Poskušal je vse, da bi ljudi obvaroval pred prihajajočo sodbo. Jeremija je to spoznal in kljub velikim osebnim težavam ljudstvo pozival k spreobrnitvi. Druga misel, ki nam jo ponuja tekst, je pogumno in skrbno dejanje tujca Ebed Meleha. Tukaj lahko navežete na povezave z življenjem otrok.

3.2 PRIPRAVA UVODA

3.2.1 Otrokom pojasnite nujnost opozorilnih znakov na klancih (*glej pripomoček 23/b*). Kaj bi se zgodilo, če bi voznik avtomobila neprestano zanemarjal te znake in vozil z nespremenjeno hitrostjo?

3.2.2 Otroci naj s pomočjo slike *pripomočka 23/c* pripovedujejo zgodbo, kjer fant ali dekle svoje prijatelje opozorita na nevarnost, ti pa tega opozorila ne jemljejo resno.

3.3 IZVEDBA LEKCIJE

Ker je to za večino otrok neznana zgodba, jo pripovedujte zelo napeto in s pomočjo slik *pripomočka 23/d*. Tekst lahko razdelite na štiri dele, pri čemer morate zaradi konteksta vključiti tudi 37. poglavje:
① ***Slika 1*** – Nebukadnezarjeva vojska oblega Jeruzalem. Sedekija upa na pomoč iz Egipta. Jeremijevih opozoril nihče ne jemlje resno. Zaradi lažnih očitkov Jeremijo aretirajo in ga zaprejo. Bog preko Jeremije še enkrat opomni kralja, vendar ta ne spremeni svojega mnenja. V Jeruzalemu zmanjka kruha, razširita se stika in lakota.
② ***Slika 2*** – Sedekijevi svetovalci se želijo znebiti Jeremije in dosežejo, da ga lahko vržejo v blatno kapnico (v gotovo smrt – *glej pripomoček 23/a*). Ali lahko s tem utišajo Božje govorjenje?
③ ***Slika 3*** – posredno delovanje Boga. S pogumnim dejanjem Ebed Meleha je Jeremija rešen na precej dramatičen način.
④ ***Slika 4*** – Jeremija ostane zaprt, Sedekija ga ponovno pokliče k sebi, saj vpričo trajnega obleganja ne vé več, kaj storiti. Sedekija želi slišati Božji nasvet. Ta se glasi: »Predaj se, potem boš rešil sebe in mesto.« Sedekija je strahopetec in se boji uradnikov. Zato ponovno ne upošteva Božjega opozorila in ponujene rešitve. Konec je znan vnaprej: Jeruzalem bo uničen. Jeremija v tem času ostane zaprt. Po Božjem naročilu je govoril, svaril in klical. Ljudstvo in kralj niso poslušali in zato so morali nositi posledice.

3.4 UTRJEVANJE

3.4.1 Pripravite plakat, na katerega narišite nekaj polj, ki jih bodo otroci porisali. Na obe strani naj otroci narišejo prizore iz zgodbe. Lahko pa tudi narišejo slike, kako pomagajo nekomu, ki se znajde v stiski. Potem se o slikah pogovorite. Vsak otrok lahko pojasni svojo sliko.

3.4.2 Raziskovalci: Delovni list 23 – mlajša skupina.

4. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI STAREJŠI SKUPINI

4.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE

Jeremija, ki neutrudno kliče k spreobrnjenju, napove Izraelskemu ljudstvu ujetništvo, če ne bodo poslušali Boga. Prerok zelo boleče izkusi, kako ljudje in kralj ne upoštevajo Božjega opozorila, ki predstavlja zadnjo možnost rešitve. V vsem trpljenju – sovraštvo, zavračanje, nečloveški zapor, lakota, samota in strah pred smrtjo – pa se Jeremija vendar drži Boga. Ostane zvest Bogu in svoji nalogi, čeprav bi si lahko z molkom močno olajšal trpljenje. Izkušnje Jeremije ne morete kar tako prenesti na otroke, vendar je njegova drža lahko v vzgled.

4.2 PRIPRAVA UVODA

4.2.1 Otroci vedo, da je športnikom prepovedano jemati poživila, s katerimi bi izboljšali svoje dosežke. Če športnik prekrši ta pravila, lahko računa na to, da ga bodo ob testiranju odkrili in ga zaradi kršitve diskvalificirali (izključili). Otrokom dovolite, da naštejejo nekaj športnikov, ki so jih ujeli in se pogovorite o posledicah, ki so nastale zaradi tega. Na koncu preidite na zgodbo.

4.2.2 Zberite predloge o primerih, kjer so ljudje »preslišali« poudarjena opozorila in padli v nesrečo (prepoved kopanja, opozorilo pred viharjem, nevarnost plazu …).

4.3 IZVEDBA LEKCIJE

Izvedbo lekcije naredite v petih korakih (deloma uporabite slike *pripomočka 23/d*):
① Jeremija v zaporu, njegov poziv, naj ljudje zbežijo pred prihajajočo sodbo in zapustijo mesto (*37. poglavje*). – Zaradi dopolnitve konteksta vključite tudi 37. poglavje. Povejte v kakšni veliki stiski se je nahajal prerok – po krivem zaprt, premagan, vržen v grozen zapor. Ob srečanju s kraljem mu nedvoumno napove Božjo sodbo. Jeremija ne zamolči resnice, čeprav bi si lahko tako olajšal življenje. Bog posredno skrbi zanj in mu omili ujetništvo.
② Uradniki zahtevajo Jeremijevo smrt (*38,1-5*). Ti uslužbenci želijo izkoristiti svoj položaj in spraviti Jeremijo ob življenje. Dejansko ne želijo poslušati Božjega govorjenja. Vprašanje: Zakaj mnogo ljudi ni hotelo slišati Božje resnice, tudi o sodbi? Kakšne posledice ima to? Kakšne posledice napove Jeremija?
③ Jeremijo vržejo v kapnico (*38,6*). Pojasnite zgradbo kapnice (*glej pripomoček 23/a*) in poskušajte podoživeti Jeremijevo strašno situacijo: strah pred smrtjo, lakota, brezizhoden položaj. Potem preberite *Ps 43,1-3*, ki še bolj poudari Jeremijev položaj.
④ Ebed Meleh Jeremijo reši pred smrtjo (*38,7-13*). Evnuha Ebed Meleha, doslej nepoznanega tujca, zelo skrbi Jeremijev položaj. Pogumno posreduje in kralja prepriča, da ukaže prerokovo rešitev. Z otroci razdelajte skrb, s katero Ebed Meleh izvede osvoboditev. Ne zavzema se le za rešitev, ampak tudi za pomilostitev povsem izčrpanega Jeremije. Razmišljajte o Ebed Melehovem in Božjem (prikritem) dejanju. Vprašanje: Kaj se lahko naučimo od Ebed Meleha?
⑤ Ponovno srečanje Sedekije in Jeremije (*38,14-28*). Jeremija neustrašno kralja še zadnjič opozori, naj posluša Božja navodila in s tem svojemu ljudstvu prihrani najhujše. Vprašanje: Zakaj Jeremija v tej zanj nevarni situaciji ne molči?
Pogovorite se o tem, kakšen je Sedekijev odziv na Jeremijeve besede: neodločenost, strahopetnost, odklanjanje. Vprašanje: Kako lahko v našem življenju vidimo Božja opozorila? Kako se mi odzovemo na njih?

4.4 UTRJEVANJE

4.4.1 Otroci naj poiščejo Ps 40,1-3, preberejo te vrstice in se o njih pogovorite v povezavi z zgodbo in zlato vrsto (glej 6).

4.4.2 Raziskovalci: Delovni list 23 – starejša skupina.

5. PRIMERNA PESEM

6. PREDLOGI ZA UČENJE ZLATE VRSTE

Razlaga besed: uho = pri ljudeh organ sluha in ravnotežja; Bog, stvarnik, ga je postavil tja = oblikoval, opremil. Oko = organ vida, ki sprejema svetlobo in v svoji najvišji stopnji omogoča zaznavanje slik. Bog, stvarnik, je to ustvaril = naredil, oblikoval. Bog, ki je naredil in oblikoval te natančno opremljene organe, je sposoben slišati klice ljudi in videti njihovo situacijo (*glej pripomoček 23/e*).

7. PRIPOMOČKI

Pripomoček 23/a

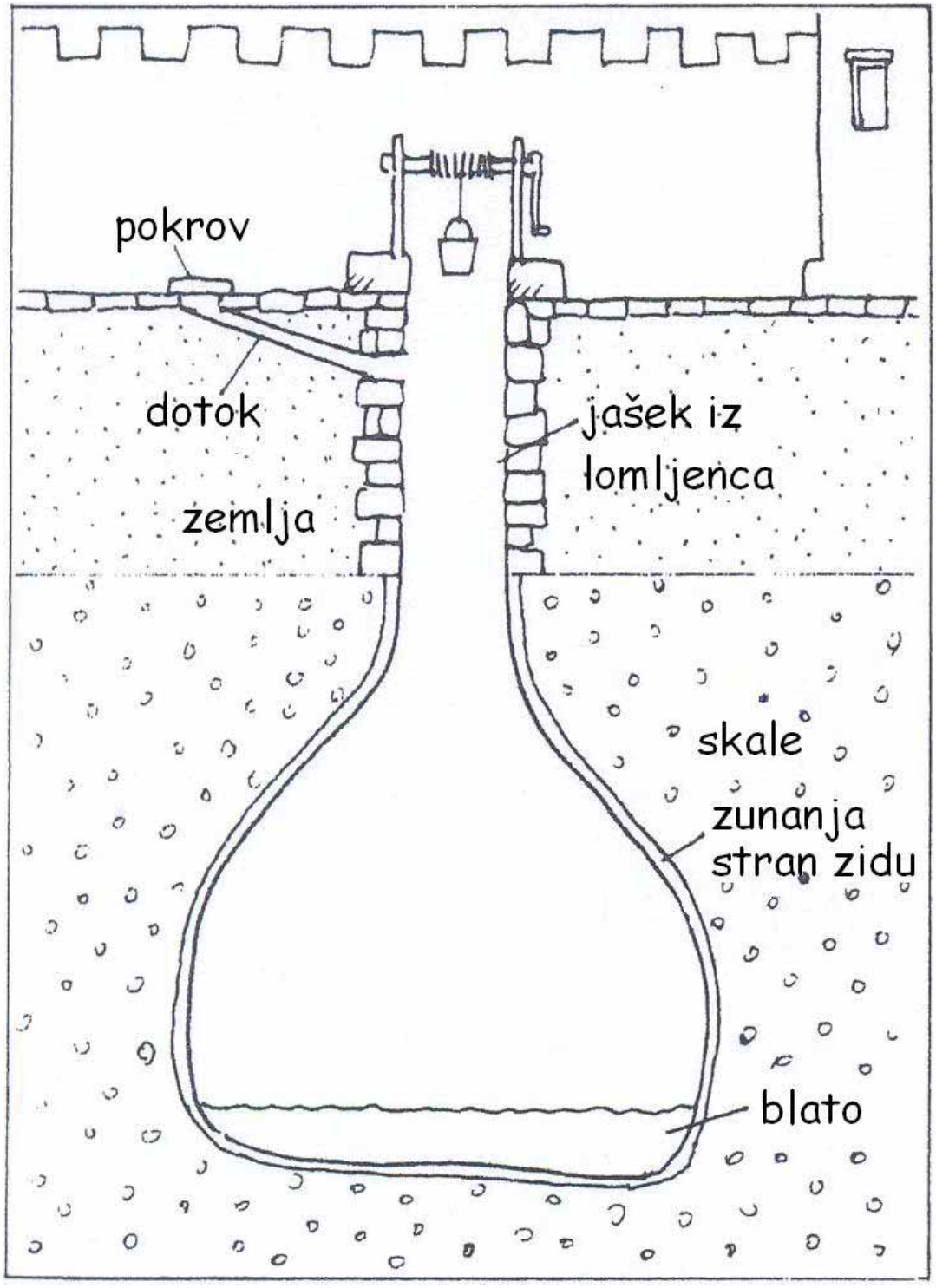

Pripomoček 23/b

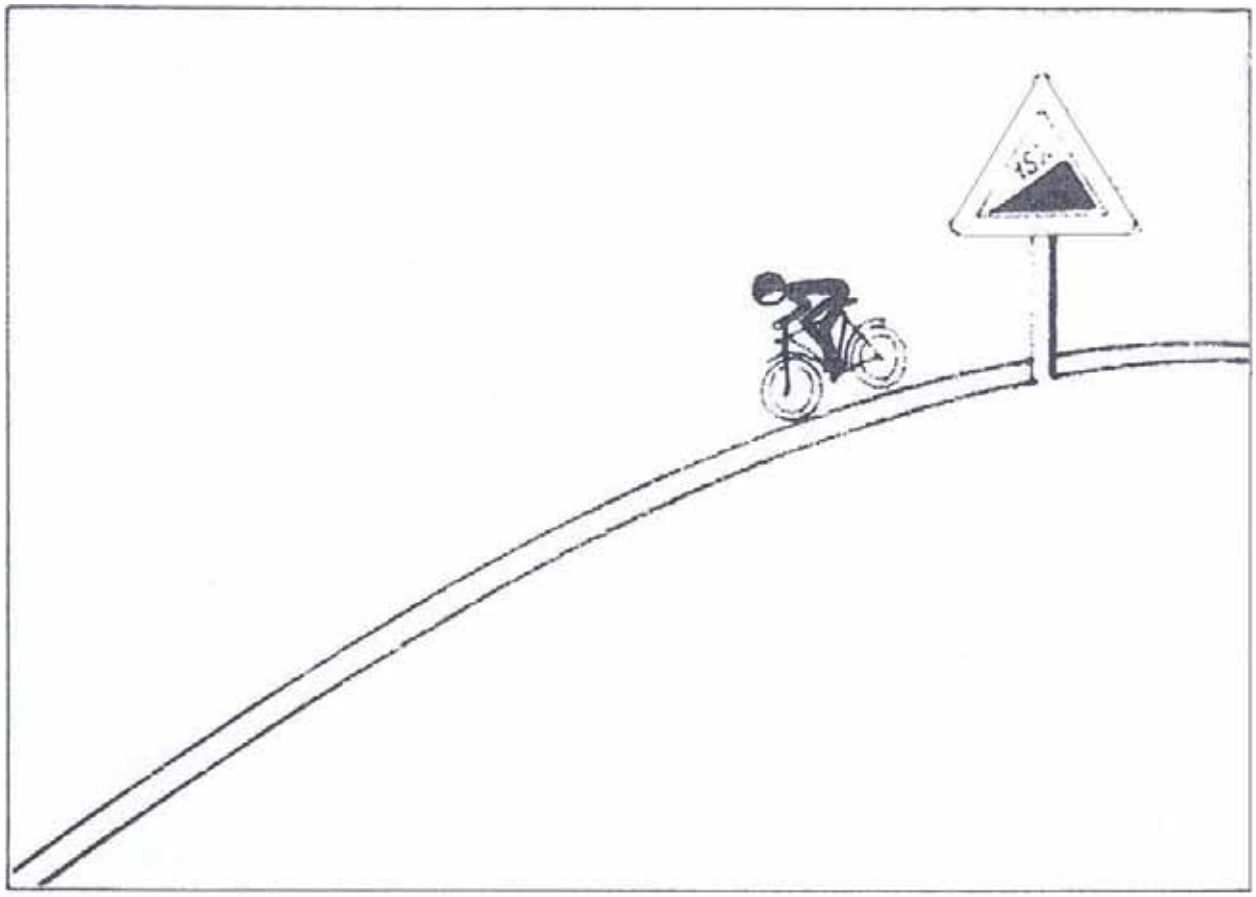

Pripomoček 23/c

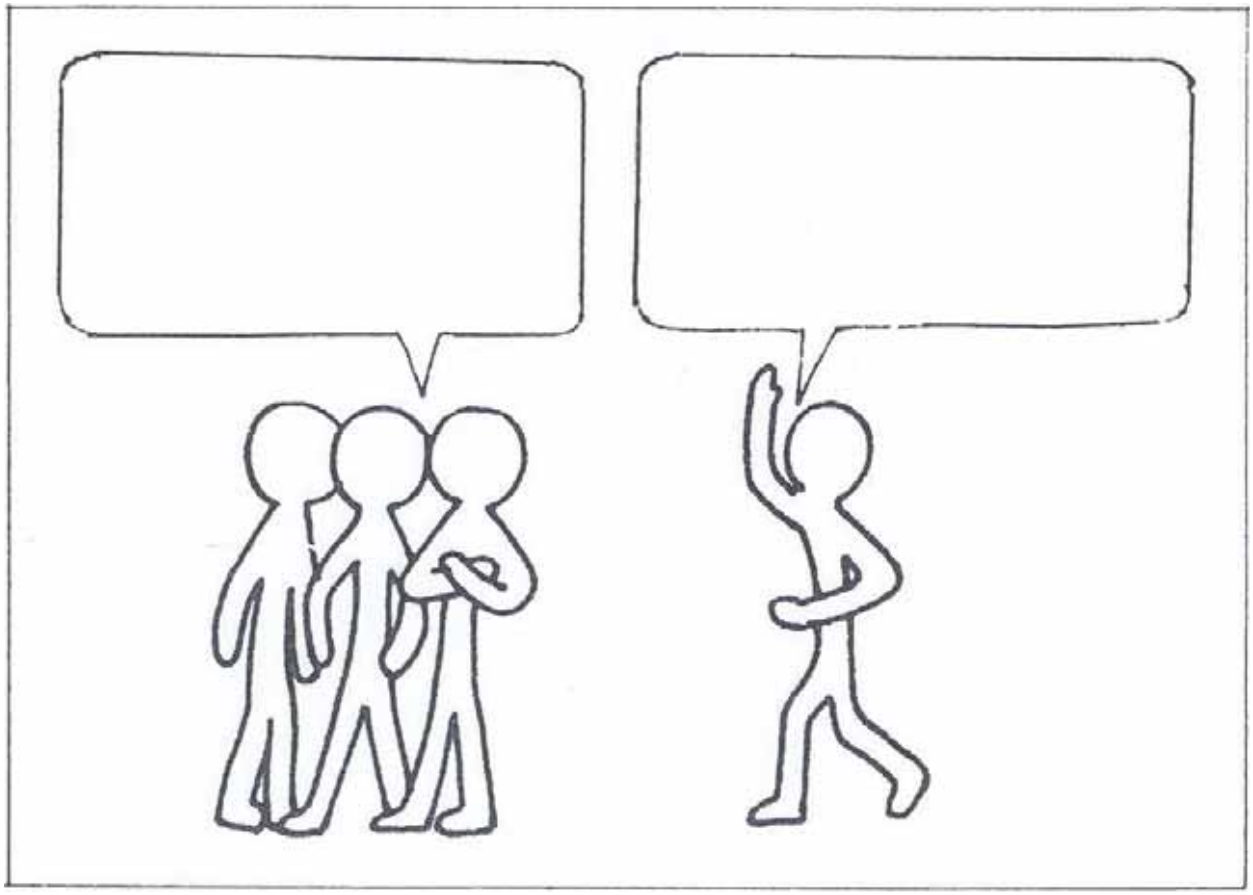

Pripomoček 23/d

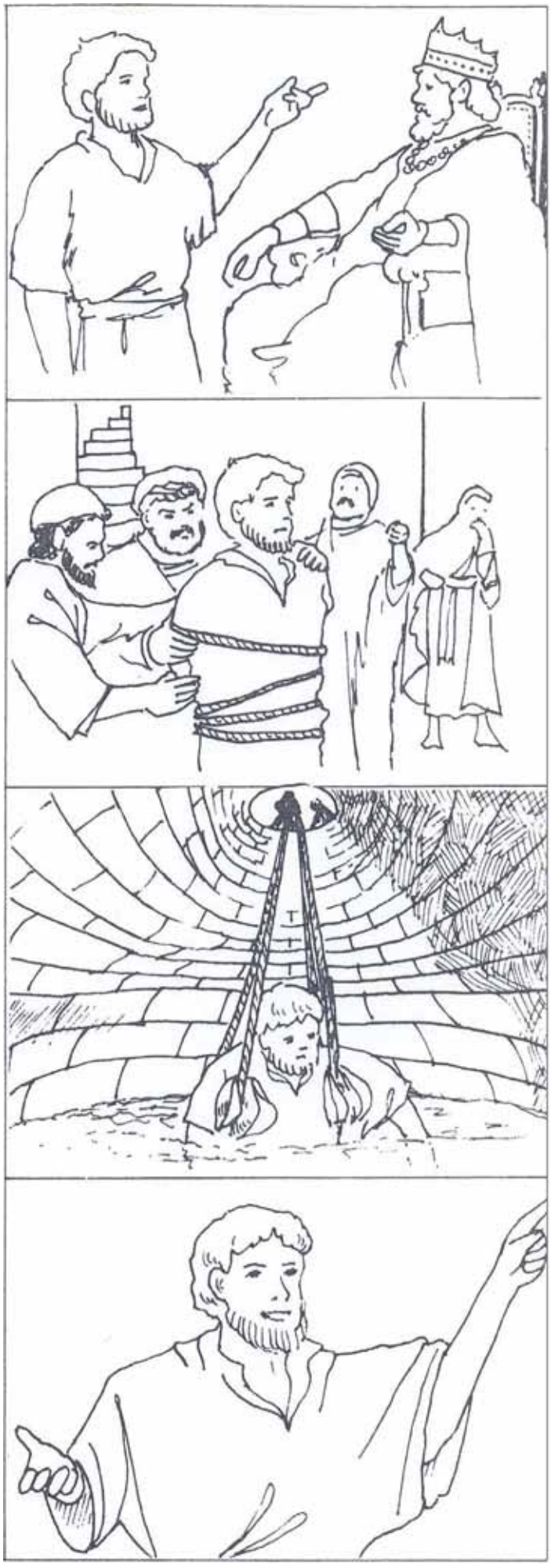

Pripomoček 23/e

Ta, ki je zasadil uho,
da bi ne slišal?

Ta, ki je 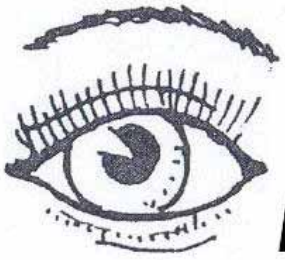 ustvaril oko,
da bi ne videl?

Psalm 94,9

RAZISKOVALCI

Delovni list 23 – mlajša skupina

KO JE TEŽKO

Vprašalnik

1. Meni je najtežje
a) se učiti
b) vstati
c) skleniti prijateljstvo
d) govoriti Bogu
e) biti sam/-a

2. Ali misliš, da je enostavno biti vernik?
a) Da
b) Ne
c) Včasih
d) Vedno

3. Kdaj je najtežje biti vernik?
a) V šoli
b) Doma
c) S prijatelji
d) Z družino
e) V cerkvi

4. Najtežje mi je bilo …

_____
_____
_____

5. Čutim, da je Bog z mano
a) vedno
b) včasih
c) ko mi je težko
d) ko molim
e) ko sem sam/-a

6. Zakaj Bog dopušča takšne težke trenutke?
a) Da nas okrepi
b) Da nas spremeni
c) Da nas kaznuje
d) Ne vem
e) Da bi se mu zaupali

7. Jezus nas razume, ko gremo skozi težave, ker
a) on vse vé
b) je on tudi trpel
c) je tudi on bil sam
d) je bil tudi on zavržen

8. V tem trenutku se počutim
a) srečno
b) osamljeno
c) žalostno
d) zmedeno
e) ogroženo

9. Vem, da je Bog bil z mano, ko …

_____
_____

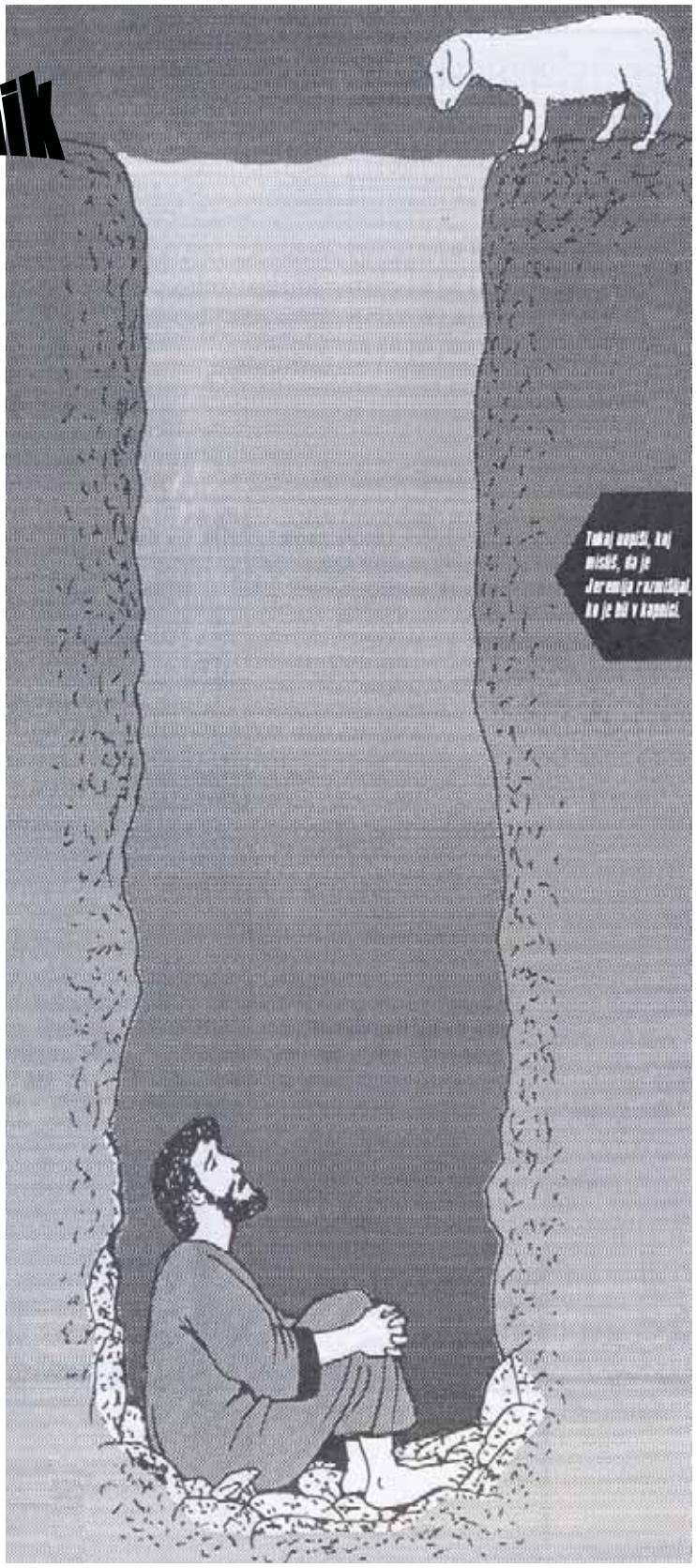

RAZISKOVALCI

Delovni list 23 – starejša skupina

JEREMIJEVA KRIŽANKA

1. Kako se je imenovalo mesto, kjer je Jeremija oznanjal Božje sporočilo? (Jer 2,2)
2. Knjiga preroka Jeremije se nahaja v Stari _____.
3. Bog je poklical Jeremijo, da postane _____ (Jer 1,5)
4. Kdo se je pri kralju zavzel za to, da reši Jeremijo? (Jer 38,8)
5. Kateri kralj je zažgal Božje sporočilo? (Jer 36,28)
6. Kako se je imenoval papir, na katerem je Jeremija dal napisati Božje sporočilo? (Jer 36,2)
7. Kateri kralj je dopustil uradnikom, da vržejo Jeremijo v kapnico? (Jer 38,5)
8. Komu je Jeremija narekoval Božje sporočilo? (Jer 36,4)

24. lekcija

DANIEL IN TOVARIŠI

SVETOPISEMSKI TEKST:
Danielova knjiga 1

ZLATA VRSTA:
»Vsakega torej, ki bo priznal mene pred ljudmi, bom tudi jaz priznal pred svojim Očetom, ki je v nebesih.«

Mt 10,32

1. ZA RAZUMEVANJE TEKSTA

1.1 VSEBINA

Potem, ko je babilonski kralj Nebukadnezar oblegal Jeruzalem, je Bog dovolil, da je bil del ljudstva (tudi ljudje iz kraljevega rodu) odpeljan v ujetništvo v Babel (*glej pripomoček 24/a*). Med odpeljanimi so bili tudi Daniel in njegovi trije prijatelji. Kot mladi, lepi, pametni možje so se morali tri leta izobraževati v kraljevem izobraževalnem centru, potem pa so morali služiti kralju. Bili so preimenovani in vpeljani v kulturno in versko okolje Babilonije. Vendar so odklonili kraljevo pojedino in svojega nadrejenega prosili, naj jih ne sili v omadeževanje. Dogovorili so se za preizkus: deset dni bodo uživali le vodo in sočivje, pa bodo vseeno videti bolje kot vsi ostali mladeniči. Bog jih je nagradil z modrostjo in razumom, kralj pa v njih našel najpametnejše služabnike in svetovalce, ki so vse ostale prekašali desetkrat.

1.2 OSEBE

- Daniel (»Bog je usmerjal, dosegel pravico« ali »Bog je tisti, ki mi bo priskrbel pravico«): iz Judovskega ljudstva, plemiškega izvora; kot mladenič (okrog leta 15/16) je bil odpeljan v ujetništvo v Babel, kjer je živel okrog 70 let; bil je vpliven služabnik, razlagalec sanj, prerok; na kraljevem dvoru so ga preimenovali v Beltšacár (Bog – Bel ščiti njegovo življenje).
- Danielovi prijatelji: Hananjá (»Bog je milostljiv«), njegovo kaldejsko ime je »Šadrah« (verjetno pomeni »zelo spoštujem babilonskega boga«); Mišaél (»Kdo pripada Bogu?«), njegovo kaldejsko ime »Mešah« (pomen ni jasen, morda »kdo pripada Aku = bog meseca?«); Azarjá (»Bog je pomočnik«), njegovo kaldejsko ime »Abed Nego« (Nebojev služabnik« = babilonski bog). Njihova hebrejska imena so vsebovala Božje ime, kar ni bilo po godu knezu evnuhov (*v. 7*). Dal jim je nova imena, ki so se navezovala na babilonska božanstva.
- Jojakim (»Jahve postavlja pokonci«): v letu 608 pr. Kr. ga je pri 25. letih egipčanski kralj Neho postavil za kralja Judeje, sin kralja Jošije, krivičen in brezbožen, umrl je leta 597 pr. Kr.
- Nebukadnezar (»Nebo ščiti sina«): vladar Babilonije (605-562 pr. Kr.), razširi babilonsko oblast, zgraditi dá mogočne zgradbe, ima nenavadne vojaške sposobnosti, kot prestolonaslednik v bitki pri Karkemišu na Evfratu premaga faraona.
- Ašpenáz = knez evnuhov: odgovoren za kraljevo osebje, uživa posebno zaupanje kralja (danes vladni minister).
- Izraelovi sinovi: poleg Daniela in njegovih prijateljev so Babilonci domnevno odpeljali še 700 mladih Judov (*opis v. 4*).
- Čarovniki, vedeževalci (*v. 20*): čarovniki, čarodeji, vedeževalci so bili svetovalci, napovedovali so prihodnost in pomagali pri pomembnih odločitvah (poganstvo).

1.3 KRAJ DOGAJANJA, OKOLICA

- Jeruzalem: politično in versko središče (tempelj) Judeje, osrednja lega na višavah judejskega gorovja, 760 m nadmorske višine.
- Dežela Šinar (*v. 2*): babilonska ravnina, ki leži med Evfratom in Tigrisom (starozavezno ime za Babilonijo).
- Babel: v starem veku najpomembnejše mesto Bližnjega Vzhoda, glavno mesto Babilonije, nahajalo se je na obrežju Evfrata; pod Nebukadnezarjevim vodstvom je mesto doživelo velik razcvet, čudovite zgradbe. Leži 80 km južno od današnjega Teherana, danes je to neposeljena okolica (izpolnitev napovedi iz *Jer 50,39*) – v Svetem pismu je to mesto prispodoba za brezbožno velesilo.
- Kraljeva palača: mogočna zgradba s številnimi notranjimi dvorišči in kompleksi zgradb.

1.4 ČAS DOGAJANJA

- Leto 605 pr. Kr. Po bitki pri Karkemišu babilonska vojska zasede celotno Sirijo in Palestino (*glej pripomoček 24/a*) vse do »egiptovskega potoka« (na poti domov Babilonci vzamejo s sabo nekaj izbranih mož in predmete iz templja).
- Tretje leto vladanja kralja Jojakima (po babilonskem štetju leto začetka vladanja ni všteto).

1.5 RAZLAGA POJMOV

- Vrstica 2: priprave iz Božje hiše = dragoceni predmeti za službo v templju, spadajo med tempeljske zaklade, preneseni so bili v »hišo njegovega boga« (= bog Marduk) v Babel.
- Vrstica 4: Kaldejci = ljudstvo iz Kaldeje z glavnim mestom Ur, leta 1000 pr. Kr. so se naselili na jugu Babilonije, prevzeli so babilonsko civilizacijo, postali hrbtenica novega babilonskega ali kaldejskega kraljestva, tudi poimenovanje za obstoječ babilonski duhovniški red, ki se je ukvarjal z razlaganjem sanj in astrologijo.
- Vrstica 8: kraljeva hrana = hrana in pijača sta deloma izvirala iz darov malikom, posvečena hrana v okviru poganskih obredov; poleg tega Babilonci niso poznali predpisov o neomadeževanosti iz Mojzesovih zapovedi, ki so se nanašali npr. na uživanje svinjskega mesa (*3 Mojz 11*). Prošnja je Daniela postavila v situacijo življenje ali smrt (*v. 9, Božja pomoč*).
- Vrstica 12: sočivje = tukaj ne gre za vegetarijanski način življenja, ampak za nevarnost omadeževanja (*v. 8*).

2. VODILNA MISEL

Bog nagrajuje zvestobo in poslušnost.
Druge možnosti:

- Pogum za pričevanje.
- Brezkompromisno življenje po Božjih zapovedih.

3. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI MLAJŠI SKUPINI

3.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE

Otroci, ki so se doma že zelo zgodaj naučili živeti po Božjih zapovedih, v svojem okolju (prijatelji, vrtec itn.) doživljajo podobne stvari kot Daniel in njegovi prijatelji. Odraščajo v brezbožnem okolju. Poganske navade se ponovno razširjajo v krščanskem zahodnem svetu. Otroci so skozi filme in igrač vpeljani npr. v običaje bele in črne magije. Tukaj se pojavijo napetosti za vse, ki so bili vzgojeni v skladu s Svetim pismom, saj pride do soočenja različnih vrednot in vrlin. Vaša naloga je, da svet otrok prenesete v Danielov čas, da se lahko otroci najdejo tam in obenem dojamejo, da izpoved Bogu in njegovi besedi povzroči Božjo izpoved nam. Bog nagrajuje zvestobo. Na podlagi te zgodbe opogumiti predvsem otroke, ki so edini v svoji družini, da hodijo za Gospodom Jezusom.

3.2 PRIPRAVA UVODA

3.2.1 Pogovor: Veliko otrok nenehno uporablja grde besede. Kako se ti obnašaš?

3.2.2 Zgodba za zgled: Vsi jezijo Mateja. Ampak Tadej drži z njim. Naslednji dan se srečata. Matej se zahvali Tadeju in mu obljubi, da mu bo tudi on v podobni situaciji pomagal.

3.2.3 Ker se v zgodbi pojavlja veliko dejanj, lahko pripravite neposreden vstop: prihod vojakov, zajetje, dolg pohod (*glej pripomoček 24/a*) itn.

3.3 IZVEDBA LEKCIJE

3.3.1 Zgodbo pripovedujte s pomočjo slik iz flanela ali slik iz otroškega Svetega pisma. Poudarite težavnost nove življenjske situacije, pogum štirih prijateljev, Danielov namen (*v. 8*), Božjo pomoč.

3.3.2 Uporabite simbole (*glej pripomoček 24/b*) in po korakih razvijte zgodbo (*glej 4.3*). Pri mlajših otrocih se osredotočite na manjše število pomembnih stvari (*glej 3.3.1*).

3.4 UTRJEVANJE

3.4.1 Otroci naj narišejo prizor iz zgodbe (morda jim pripravite črno-belo predlogo, ki jo naj pobarvajo).

3.4.2 Glede na uvodni del (3.2.1 ali 3.2.2) se vam za utrjevanje ponuja pogovor o obeh temah.

3.4.3 Ročno delo: prometni znak »Pozor!« Material: karton v obliki prometnega znaka, palčke od sladoleda, flomastri, lepilo. Vnaprej pripravite obliko prometnega znaka. Izrežejo pa ga lahko otroci sami. Otroci naj narišejo prometni znak (s sabo prinesete kopijo) in prilepijo palčko od sladoleda. Kje nas lahko nekdo opozarja »Pozor, nevarno mesto«?

4. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI STAREJŠI SKUPINI

4.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE

Živimo v času, ko se ljudje ne ozirajo preveč na svetopisemske vrednote. V šoli nas silijo v goljufanje, verjeti moramo v evolucijo itn. (pri tem je videti, da imajo »neverniki« boljši položaj, tako kot je imel v Danielovi zgodbi kralj uspeh na svoji strani).
Zato je pomembno že za otroke, da dobijo pravilna prepričanja in jih zastopajo tudi vpričo odraslih (učiteljev). Pri tem je lahko Daniel, tako kot sta bila Mojzes in Jožef, vzor, saj se je nahajal v še slabši situaciji kot šolar v našem času:

- iztrgan je bil iz rok družine;
- postavljen je bil v novo, nenavadno kulturo in jezik;
- bil je brez verske, duhovne podpore;
- izpostavljen je bil vplivu brezbožnih miselnih in življenjskih navad.

Zato je ta tekst pravzaprav apel vernim staršem in vzgojiteljem, da mlade ljudi vzgajajo v takšnem verskem prepričanju.

4.2 PRIPRAVA UVODA

Otroke vprašajte, ali so bili že kdaj za določen čas od doma, npr. na šolskem izletu, v bolnišnici, pri sorodnikih … »Kaj vam je bilo pri tem všeč, kaj ste pogrešali, ali vas je mučilo domotožje, ali ste se obrnili na Gospoda Jezusa …? (*za druge možnosti glej 3.2*).

4.3 IZVEDBA LEKCIJE

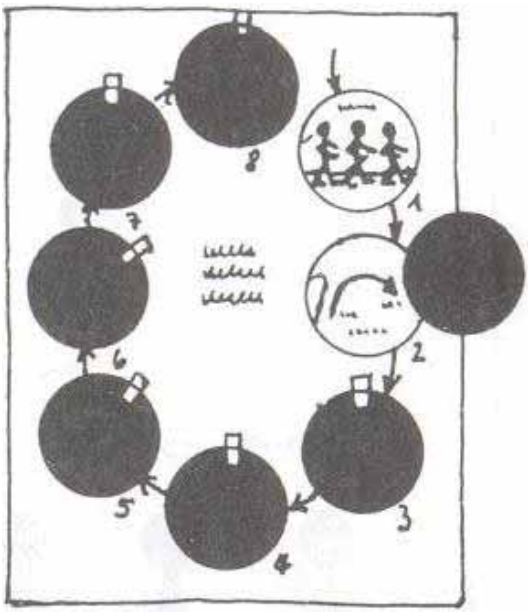

Zgodbo pripovedujte v osmih korakih. Tehnični nasvet: *pripomoček 24/b* kopirajte na folijo ali pripravite projekcijo, kroge 1-8 zakrijte, potem pa jih enega za drugim odkrivajte. Sporočila v sredini ne zakrivajte, saj si ga bodo otroci bolj zapomnili.
Krog ①: ujetništvo, zgodovinska situacija, mladeniči so iztrgani iz svojih družin.
Krog ②: pot od Jeruzalema do Babela (zračna linija okrog 860 km, približno 1300 km pešpoti – mučna, dolga pot). Kako je bilo ujetnikom? O čem so razmišljali? Morda so dvomili v Božjo ljubezen.
Krog ③: življenje v mestu Babel in na kraljevem dvoru – poganska, brezbožna okolica, nevarnosti za življenje v veri, notranja napetost, osamljenost (*glej 4.2*).
Krog ④: Ašpenazov pouk, učni načrt in učni cilji, nevarnosti vplivov takrat in danes.
Krog ⑤: potem, ko izčrpno prikažete negativno okolje, se osredotočite na središčno izjavo tega poglavja – 8. vrstica: Danielova odločitev v njegovem srcu (središče vseh odločitev). Odločilno vprašanje: Kako je videti v srcu? Danielova ljubezen do Boga se kaže v zvestobi in poslušnosti do njegove besede.
Krog ⑥: »ne« hrani (utemeljitev, *glej 1.5*). pogovor je možen v smislu *3.2.1.*
Krog ⑦: Božja nagrada: Bog podari Danielu milost (*v. 9*), desetdnevni preizkus (koliko so Daniel in njegovi prijatelji molili?), prestanejo preizkus, primerjava.
Krog ⑧: Božja nagrada: Bog jim podari znanje in razumnost (*v. 17*), kraljevo čast, posebne naloge, desetkrat boljši od drugih (*v. 20*).

4.4 UTRJEVANJE

4.4.1 Za poglobitev vsebine lahko uporabite naslednja vprašanja:
a) Katerim stvarem, situacijam moramo reči »ne« (*v. 8*)?
b) Kaj je Daniel počel med desetdnevnim preizkusom?
c) Kaj počne Bog v tej zgodbi (*primerjaj s Ps 33,15-18*)?
d) Daniel se je lahko opiral na obljubo iz *2 Mojz 23,25*. Katere pogoje je moral Daniel izpolniti, da je Bog izvršil svojo obljubo? (*za današnji čas primerjaj z Mt 6,33*).

4.4.2 Kopirajte *pripomoček 24/b*, izbrišite pojme iz krogov, list ponovno kopirajte za vsakega otroka in naj vnesejo pojme ter tako ponovijo zgodbo.

5. PRIMERNA PESEM

6. PREDLOGI ZA UČENJE ZLATE VRSTE

Otrokom pokažite, kakšen pomen je imelo in ima (*Rim 10,9*) javno priznanje Jezusa Kristusa (oz. v Danielovem času Boga): Pogovor o težavah, ovirah, vendar tudi o veselju ob in po pričevanju. V drugem delu zlate vrste vidimo Gospoda Jezusa v njegovi osrednji vlogi za nas pri Očetu (*primerjaj z Raz 3,5*). Gospod Jezus pomaga pri pričevanju in nagrajuje pogum (*glej Dan 1*).

7. PRIPOMOČKI

Pripomoček 24/a

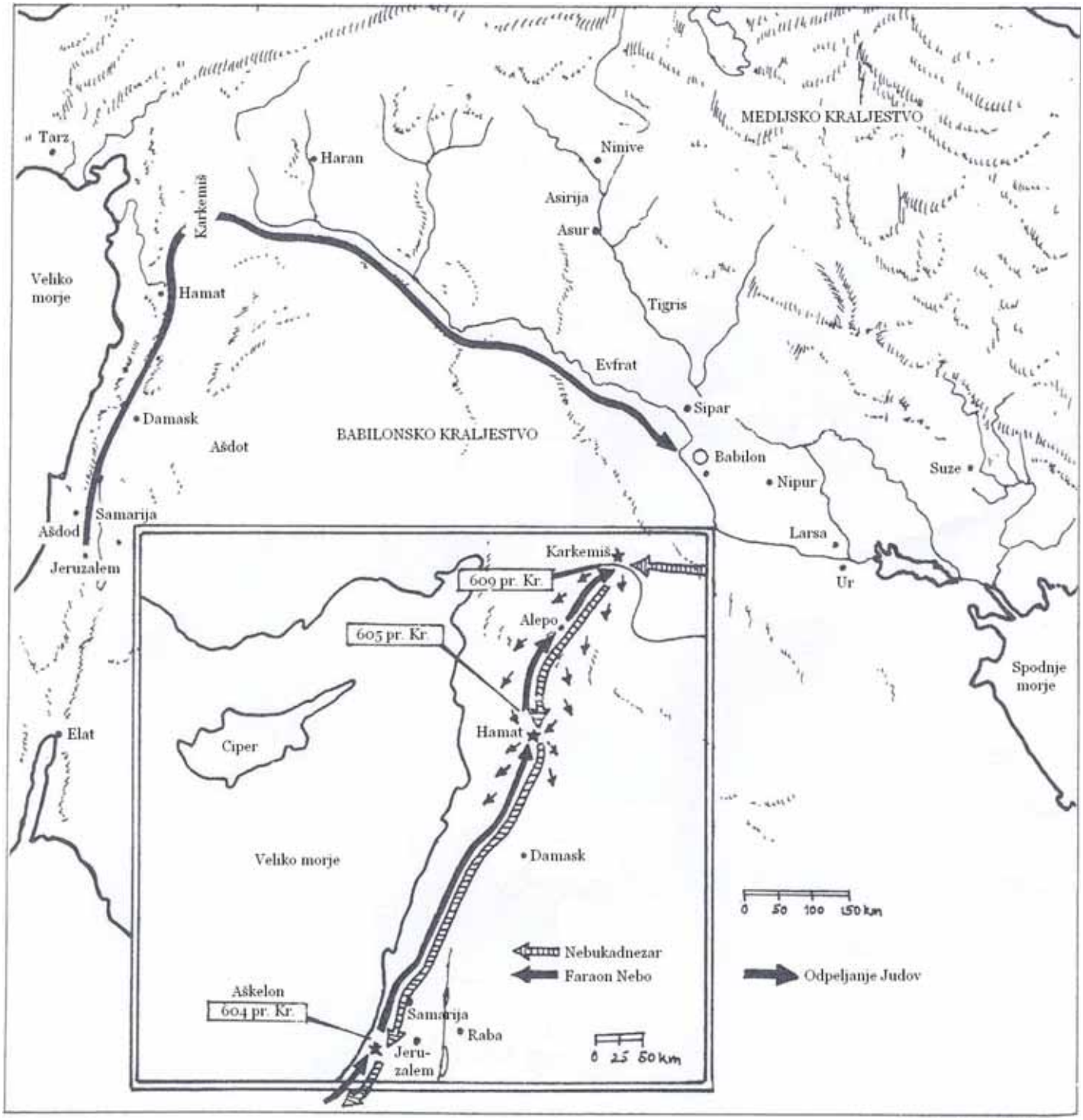

Pripomoček 24/b

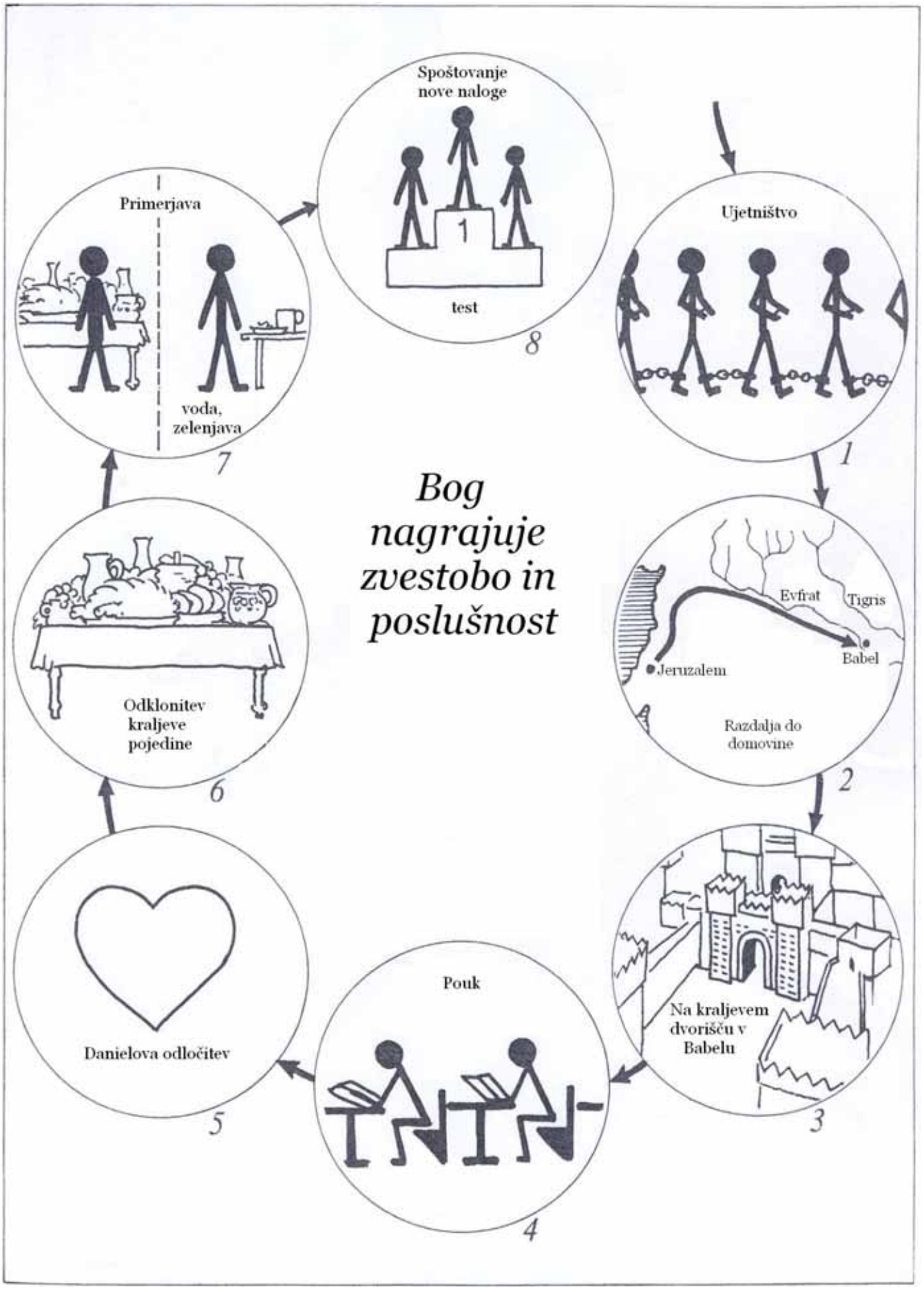

25. lekcija

NEBUKADNEZARJEVE SANJE

SVETOPISEMSKI TEKST:
Danielova knjiga 2

ZLATA VRSTA:
»Mar Bog ne bo pomagal do pravice svojim izvoljenim, ki noč in dan vpijejo k njemu? Bo mar odlašal?«

Lk 18,7

1. ZA RAZUMEVANJE TEKSTA

1.1 VSEBINA

- Vzporedni odlomek: Daniel 7, posebej 27. vrstica.

Daniel in njegovi trije prijatelji so bili služabniki na babilonskem kraljevem dvoru. Bog jih je obdaril z modrostjo in razumom. Tako so bili desetkrat modrejši in pametnejši od drugih kraljevih svetovalcev. Nebukadnezar je sanjal. Ko se je zbudil, je bil tako prestrašen, da je k sebi poklical vse razlagalce sanj in vedeževalce. Od njih je zahteval, da mu obnovijo sanje in razložijo. Možje so bili pretreseni. Tega niso zmogli in so kralju povedali, da tega ni sposoben noben človek na zemlji. Nebukadnezar je zaradi njihove nemoči bil tako jezen, da jih je dal vse pobiti. Sedaj so bili v nevarnosti tudi Daniel in njegovi prijatelji. Daniel je šel k načelniku kraljeve straže in prosil za avdienco pri kralju. Nebukadnezar je odobril Danielu kratek rok, da mu lahko razloži sanje. Potem, ko so štirje bogaboječi možje molili, je Bog Danielu neke noči pokazal sanje in njihov pomen. Daniel je najprej slavil Boga zaradi uslišanja molitve, potem pa kralju povedal sanje in njihov pomen: videl je kip iz štirih različnih kovin in gline. Prikotalil se je kamen, zadel kip v noge in ga povsem uničil. Kamen pa se je spremenil v veliko goro, ki je napolnila vso zemljo. Nebukadnezar je zaradi razlage sanj dal čast Bogu, bogato nagradil Daniela in njega ter njegove prijatelje povzdignil na višji položaj.

1.2 OSEBE

- Kralj Nebukadnezar (*glej 24. lekcijo, 1.2*).
- Vedeževalci, vražarji, čarovniki in zvezdogledi.
- Daniel (deloval od leta 605-530 pr. Kr.).
- Arjoh, načelnik kraljeve straže.
- Šadrah, Mešah, Abed Nego, Danielovi prijatelji (*v. 49*, Daniel jih še vedno kliče s hebrejskimi imeni, *v. 17*).

1.3 KRAJ DOGAJANJA, OKOLICA

Babel (Babilon) ob reki Evfrat, okrog 860 km vzhodno od Jeruzalema, severozahodno od Perzijskega zaliva v današnjem Iraku. Babel je prvič omenjen v *1 Mojz 10,10* in nato v *1 Mojz 11,9.* To mesto predstavlja središče in simbol brezbožne svetovne sile (*glej 24. lekcijo, 1.3*).

1.4 ČAS DOGAJANJA

Dobesedno »v drugem letu njegovega vladanja«, okrog leta 603/602 pr. Kr. (prihod na prestol se šteje posebej, na koncu Danielove triletne izobrazbe).

1.5 RAZLAGA POJMOV

- Vrstica 2: »čarovniki, vedeževalci, vražarji, Kaldejci« = učeniki oz. svetovalci na kraljevem dvoru. Imenovali so jih »Kaldejci«. Ime ljudstva Kaldejci je bilo poklicno poimenovanje za astrologe/okultiste (*v. 4 in 10*).
- Vrstica 4: aramejsko = jezik, ki je zelo blizu hebrejščini, je postal jezik sporazumevanja v Prednji Aziji. V Jezusovem času je bila aramejščina ljudski jezik Judov.
- Vrstica 14: »telesna straža« = njihova naloga je bila stražiti na vhodu v palačo. Poleg tega so s hojo pred kraljem napovedovali prihod vladarja. Opravljali so tudi pomembne posebne naloge.
- Vrstica 31: »podoba v sanjah« = Nebukadnezar je videl kip iz štirih različnih kovin in gline (*glej pripomoček 25/c*). Potem je videl kamen, ki je udaril v kip, se spremenil v veliko goro in izpolnil celotno zemljo.
- Vrstica 31 – pomen:
  1. kovina: babilonsko kraljestvo – bo nasledilo
  2. kovina: medo-perzijsko kraljestvo – bo nasledilo
  3. kovina: grško kraljestvo – bo nasledilo
  4. kovina: (razdeljeno) rimsko kraljestvo – bo nasledil

  kamen: Jezus Kristus in Božje kraljestvo.

2. VODILNA MISEL

V težki situaciji (smrt pred očmi) štirje bogaboječi možje izlijejo svoja srca pred Bogom. V stiski so svoje poglede v zaupanju obrnili k Bogu, ki pozna vse stvari (tudi sanje) in tistih, ki mu zaupajo, ne razočara.

Druge možnosti:

- Bogastvo tega sveta bo minilo – Božje kraljestvo bo prišlo in ostalo na veke.

3. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI MLAJŠI SKUPINI

3.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE

Obstajajo situacije in krize, ki so takrat ogrožale staro in mlado, in to se dogaja še danes. Veliko otrok tudi v svojem ni obvarovano pred težavami in življenjsko nevarnimi dogodki. K temu spada, da morda izvedo novico o bolezni starša, ki bi lahko kmalu umrl. Ali pa otrok potem, ko sliši številne prepire, izve, da se starša ločujeta. Otrok se ne more izogniti bolnišnici itn. Otrokom pokažite, da obstaja nekdo, ki lahko pomaga: Bog, oče v nebesih. On čaka, da pred njim izlijemo svoje srce in mu zaupamo v **vseh** situacijah. To gotovo ni vedno preprosto, posebej takrat, ko človeška pomoč ne deluje več. Vendar za Boga ni nič nemogoče.

3.2 PRIPRAVA UVODA

3.2.1 Pogovor: »Česa ste se že kdaj bali?«

3.2.2 Primer hude stiske: težka nesreča na avtocesti. Kako dobro, da obstajajo telefoni za klic v sili, preko katerih lahko vzpostavimo **zvezo** z **reševalno službo**.

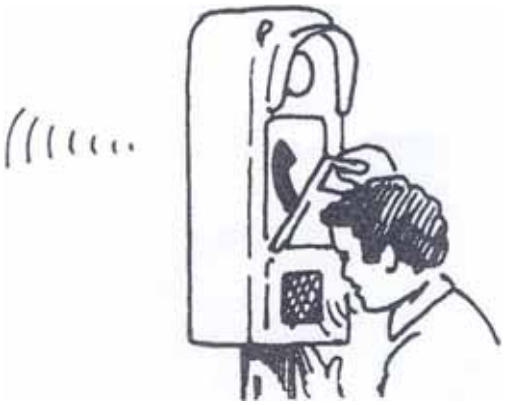

3.3 IZVEDBA LEKCIJE

3.3.1 Zgodbo pripovedujte s pomočjo slik *pripomočka 25/a*:
Slika 1 – Nebukadnezar sanja in je prestrašen.
Slika 2 – vedeževalci so nemočni. Smrtna obsodba – tudi za Daniela in njegove prijatelje.
Slika 3 – četverica roti Boga. Bog jih usliši in pokaže sanje – hvala Bogu!
Slika 4 – Daniel razloži Nebukadnezarju sanje o političnih dogodkih na zemlji in jih razloži.
Slika 5 – Nebukadnezar Danielu in njegovim prijateljem izkaže zahvalo, in sicer tako, da jih bogato obdari (službe).
Zaključna misel:
Otrokom povejte, da Bog usliši resno, verno molitev. Vendar pa uslišanje molitve včasih pride:
① ob drugem trenutku, kot bi si mi to želeli;
② na drugačen način, kot bi si mi to želeli;
③ kot odgovor NE, kar je prav tako uslišanje molitve.
Vendar se moramo vedno zavedati: »Ti si pri meni!« (*Ps 23*) in: »Ti vse narediš dobro.«

3.3.2 Zgodbo pripovedujte s pomočjo slik iz flanela.

3.4 UTRJEVANJE

3.4.1 Zberite želje za molitev in otroke opogumite, naj redno molijo za konkretne želje; to udejanjite še na naslednji uri (*glej tudi 4.4.1*).

3.4.2 Ročno delo (*glej pripomoček 25/b*).

4. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI STAREJŠI SKUPINI

4.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE

Že pri mlajših otrocih smo omenili, da se pogosto soočajo s stisko in težavami ter da se morajo v teh situacijah po pomoč zateči k Bogu v molitvi. Pri starejših otrocih pojdite še korak naprej. Pokažite jim, da ima vsaka situacija, v katero nas Bog vodi (tukaj ni vključeno trpljenje, katerega si povzročimo samo), globok smisel. Podate lahko tudi delen odgovor na večno vprašanje »Zakaj?« Nemoč v Babelu Bog izkoristi in Daniela ter njegove prijatelje postavi na poseben položaj v kraljevem dvoru.
Poleg tega je lahko tej starostni skupini zanimiv tudi vidik razlaganja sanj:

- Bog ima vse v svojih rokah, tudi svetovno politiko.
- Bog vé za razvijanje svetovnih kraljestev (namig na izpolnjeno prerokbo v zgodovini, *glej tudi 1.5*) in bo na zemlji ustvaril svoje kraljestvo (v sanjah je to kamen).
- Bog kralja pripravi do razmišljanja.

4.2 PRIPRAVA UVODA

4.2.1 Uganka/skrita pisava: znotraj besede zamenjajte dve sosednji črki (pri lihem številu črk ostane zadnja črka na svojem mestu). Rešitev: *Bog postavlja uganko*. Prehod na Nebukadnezarjeve sanje/razmišljanje. Če Bog postavi uganko, pozna tudi rešitev.

OBG POSTVALJA UGNAKO

4.2.2 Pogovor: Postavite se v položaj osebe, zapisane smrti (utapljajoči; težko poškodovan človek; prometna nesreča; nekdo, ki ga je zasulo, ki se je izgubil v gozdu ipd.) Kaj bi vi storili?

4.3 IZVEDBA LEKCIJE

Dopolnitev k *točki 3.3.1* (*glej pripomoček 25/a*):
K sliki 1 – kaj sanja Nebukadnezar? Namig na kip, natančno pripovedovanje brez razlage (*glej pripomoček 25/c*).
K sliki 3 – otroke spodbudite, naj v zapletenih situacijah ne obupajo. To pomeni, da se v stiski **najprej** obrnejo na Gospoda Jezusa. Če ste mu zaupali svoj položaj, mu prepustite, da ukrepa ob pravem času in na pravi način (*svetopisemska mesta za poglobitev Ps 37,5 in Flp 4,6-7*).
K sliki 4 – za razlago sanj morda s sabo prinesite zemljevide štirih svetovnih kraljestev (*glej pripomoček 25/e*) – Božja beseda se izpolni (namig na verodostojnost Svetega pisma).

4.4 UTRJEVANJE

4.4.1 Poglobitev (odrešenjsko) zgodovinskega vidika:
- Glava iz zlata: zlato ima najvišjo vrednost in je dostopno bogatim (glej Nebukadnezarja v 4. poglavju, vladal je 43 let, zadnje leto v posvečenem, bogaboječem stanju). S pametnim in sposobnim kraljem je uvedena nova oblika vladanja z enotno religijo. Začne se čas narodov. Bog se je odmaknil od svojega Izraelskega ljudstva (sodba).
- Prsi in roke iz srebra: prsi kot bolj pasiven del = Medijci pod Darijem, roke kot dejavni del = Perzijci pod Koresom / v primerjavi z glavo manjša vrednost in večji obseg. Kores (ali Kir), Perzijec odpusti Jude (*Ezra 1,1*). Daniel ostane v službi in ima v 3. letu Koresovega vladanja zadnje videnje (*Dan 10*).
- Trebuh in ledja iz brona: grško svetovno kraljestvo pod Aleksandrom Velikim, ki se razteza po celotnem takratnim znanim svetom, na koncu pride do delitve na štiri dele (trša kovina – manjša vrednost).
- Stegna iz železa: vzhodno in zahodno rimsko kraljestvo. Traja vse do 6. stoletja po Kr., najtrši material = najmočnejše svetovno kraljestvo uniči vse do takrat obstoječe strukture vladanja.
Noge iz železa in gline: ob koncu razdelitev mogočnega kraljestva med 10 kraljev. To zadnje svetovno kraljestvo je mesto, kamor prileti kamen. Na ta način je uničen celoten koncept takratnih svetovnih kraljestev.
- Kamen: trajna biblična simbolika, opisuje Boga oz. njegovega sina, Mesijo. On gradi večno kraljestvo, ki ne bo nikoli uničeno. Začetek kraljestva bo prihod Jezusa Kristusa v moči in veličastvu.
Za ilustracijo pripravite prazne zemljevide, ki jih kopirate za otroke. Za utrjevanje lahko otroci vnesejo dežele, ki so omenjene v sanjah.

4.4.2 Zgodba na temo »trajna molitev«: Zakaj se obzidje podre? »Misijonarka in umetnica Lilias Trotter je v Alžiriji (sever Afrike) delala med muslimanskimi ženskami. Težko delo jo je pogosto gnalo v molitev, a včasih je obupala. Toda poseben dogodek jo je pripravil do razmišljanja: nekega jutra, ko je Lilias še spala, se je nenadoma zrušila vmesna stena, ki je njeno hišo ločevala od pekarne. Gradbinec je za ta nerazložljiv dogodek našel odgovor šele po zelo temeljitem raziskovanju. Že več kot 20 let se v kleti nahaja gnetilnik za testo. Vsako noč so se ti majhni tresljaji prenašali na hišo, dokler tistega jutra ni prišel še tisti zadnji tresljaj, ki je zrušil steno. Za misijonarko je bil to jasen namig, kako lahko stalna molitev zamaje trdnjavo greha v tem mestu in ga na koncu zruši.« Bog ima sredstva in pozna poti, kako doseči človeška srca.

5. PRIMERNA PESEM

6. PREDLOGI ZA UČENJE ZLATE VRSTE

Zlata vrsta je iz prilike o nepravičnem sodniku. Sama prilika pojasni zlato vrsto. Izvoljeni = ljudje, ki so slišali Božji klic in so mu sledili. Za ilustracijo lahko uporabite sliko rok, sklenjenih v molitvi (*glej pripomoček 25/d*). Morda lahko iz pripomočka izdelate oznako za branje ali kartico.

7. PRIPOMOČKI

Pripomoček 25/a

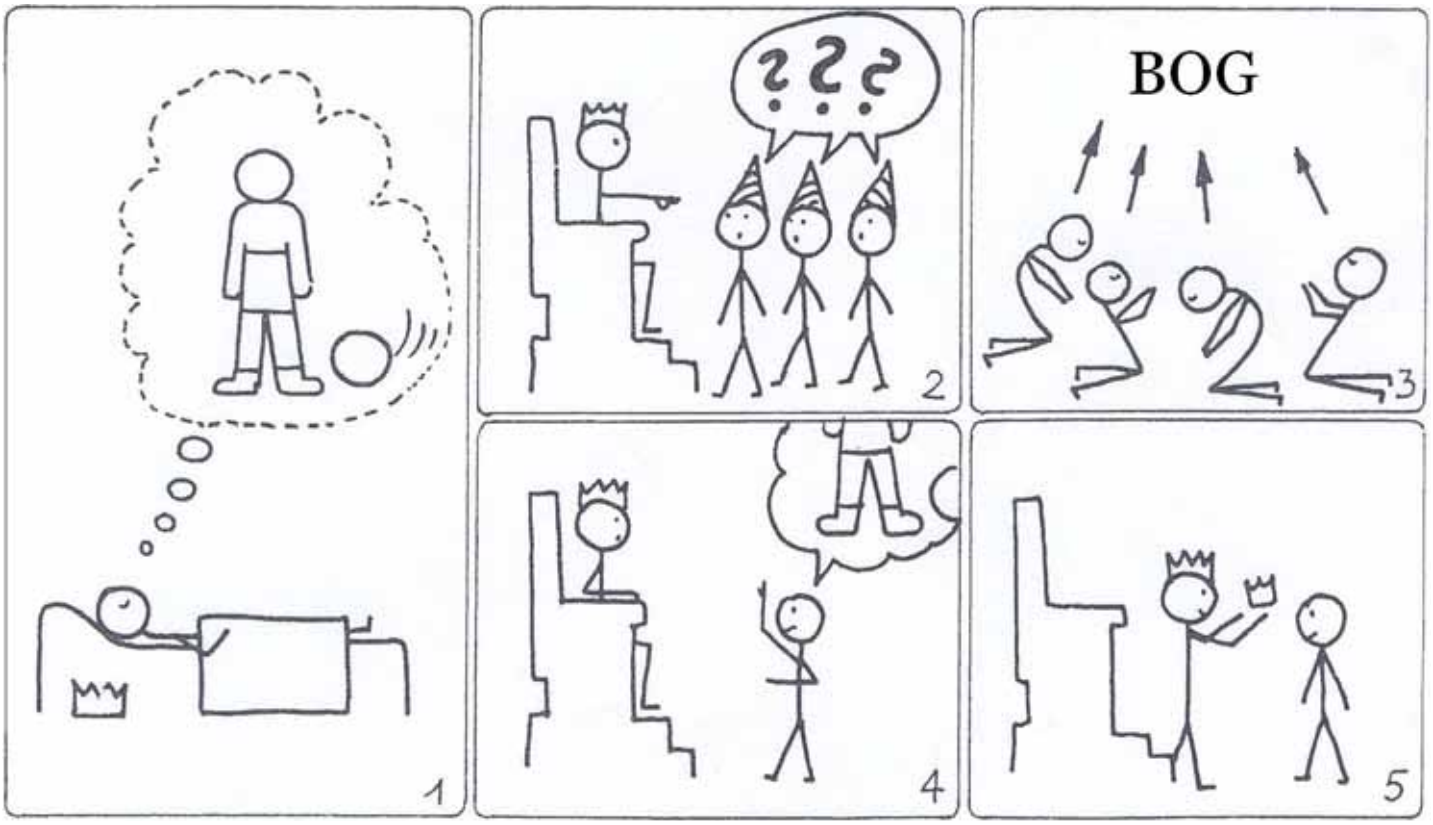

Pripomoček 25/b

KLIC V SILI

Kot Božjo številko klica v sili lahko označimo vrstico iz

Psalma **50,15**

kjer Bog pravi:

"Potem me kliči na dan stiske, rešil te bom in me boš častil."

tukaj prepognite

JAVLJANJE POŽARJA

ZA JAVLJANJE POŽARA

RAZBIJ STEKLO,
POTEGNI ROČICO,
POČAKAJ GASILCE

112

Ta stari klic za javljanje požara lahko izrežeš, prepogneš, poharvaš in potem daš v svoje Sveto pismo kot kartico. Na notranjo stran napiši, za kaj želiš moliti in se zahvaliti.

Sveto pismo pravi: "Nič ne skrbite, ampak ob vsaki priložnosti izražajte svoje želje Bogu z molitvijo in prošnjo, z zahvaljevanjem." Filipljanom 4,6

notranja stran

Želim moliti / se zahvaliti za:

Pripomoček 25/c

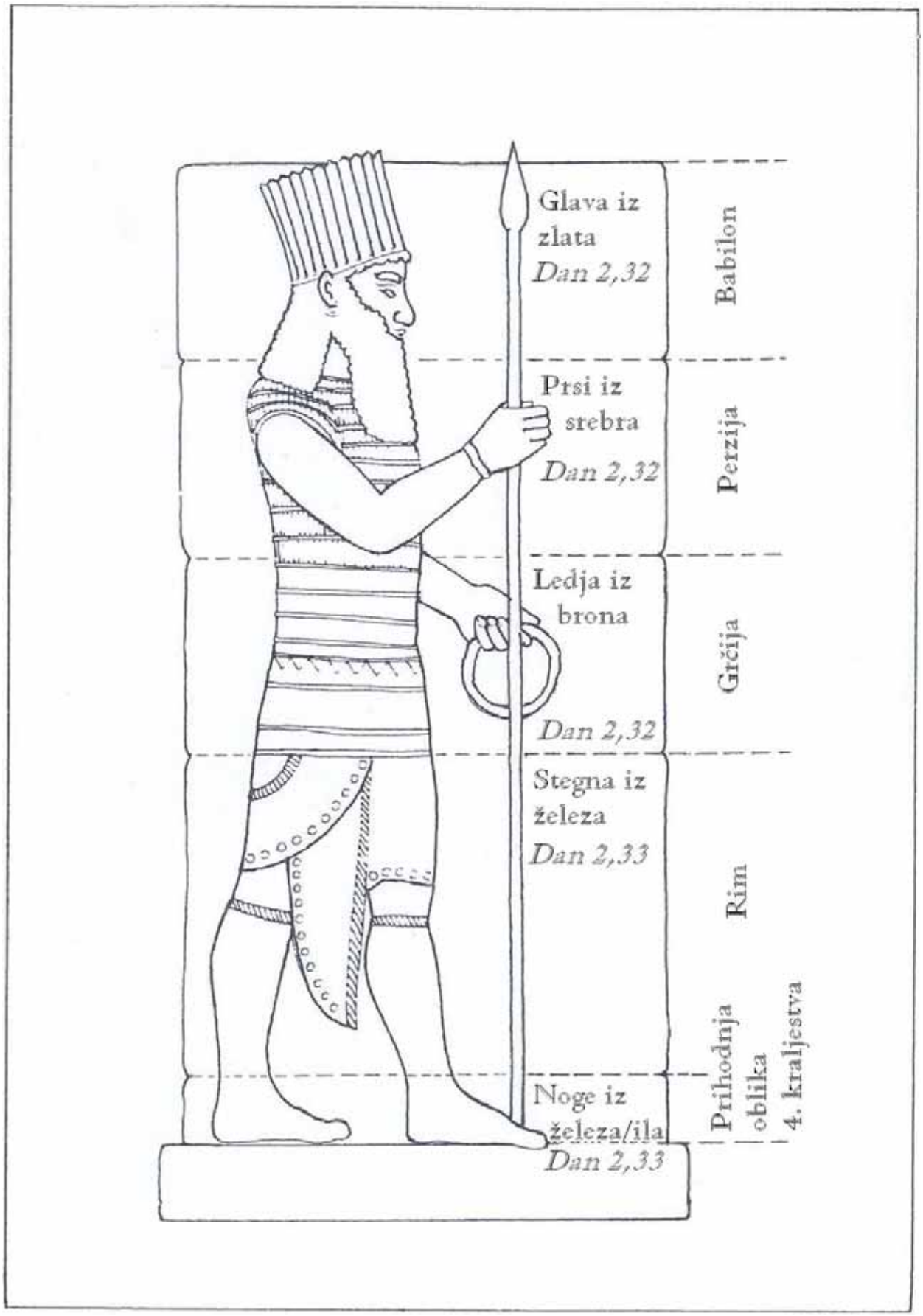

Pripomoček 25/d

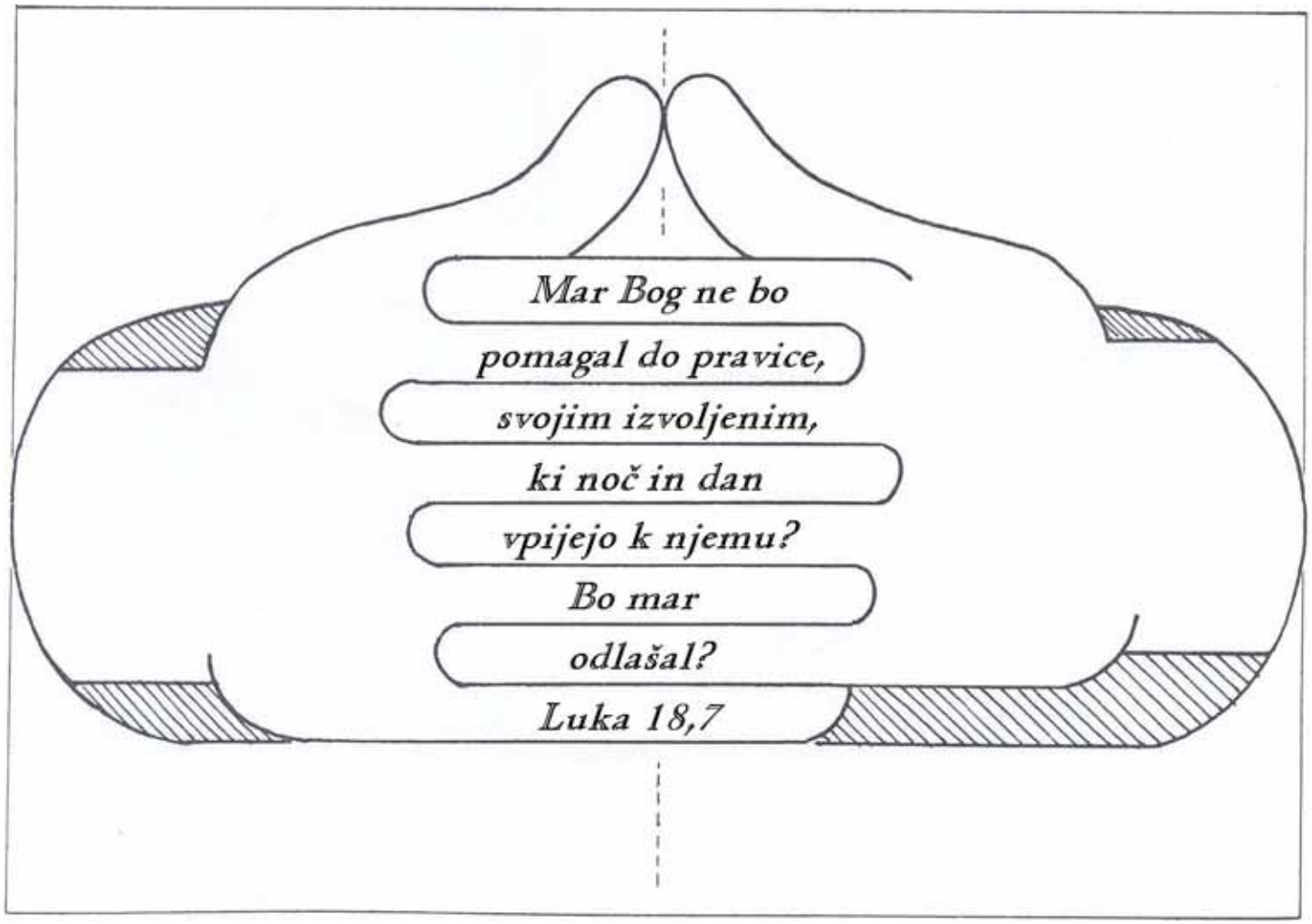

Pripomoček 25/e

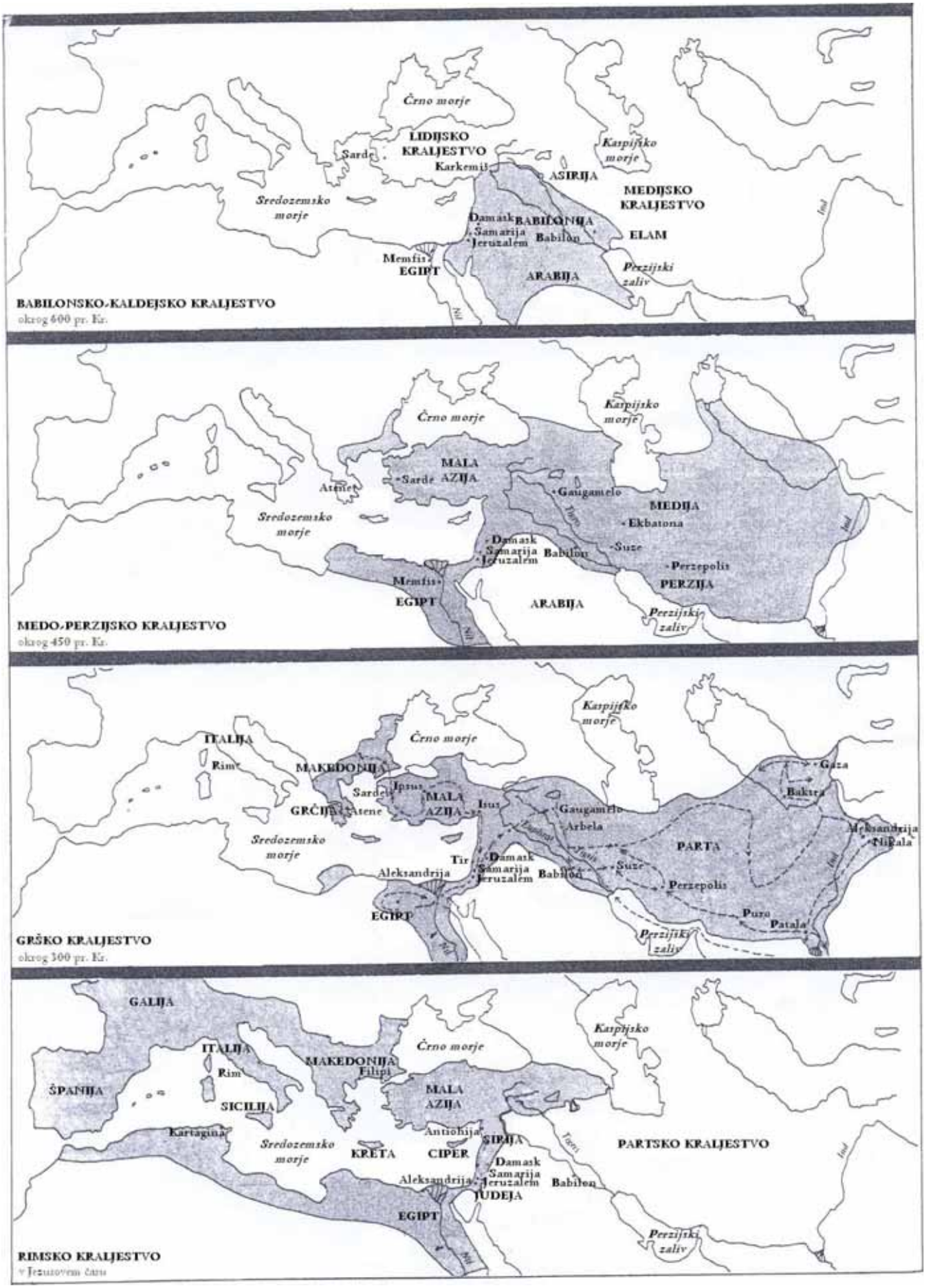

26. lekcija

MLADENIČI V OGNJENI PEČI

SVETOPISEMSKI TEKST:
Danielova knjiga 3

ZLATA VRSTA:
»Ljudstvo pa, ki pozna svojega Boga, bo ostalo trdno in bo delovalo.«
Dan 11,32b

1. ZA RAZUMEVANJE TEKSTA

1.1 VSEBINA

Zaradi Danielove prošnje so postali Šadrah, Mešah in Abed Nego upravitelji babilonske pokrajine (*Dan 2,4*). S tem so spadali med najuglednejše ljudi v deželi. Žal pa je Nebukadnezar svoje velike besede (*Dan 2,47*) hitro pozabil. Zbral je najvplivnejše ljudi svojega kraljestva, da bi v dolini Dura posvetili (častili) njegov malik. Ko se je zaslišila glasba, bi morali pred malikom vsi pasti na kolena. Šadrah, Mešah in Abed Nego pa tega niso storili, čeprav jim je zaradi tega grozila smrtna kazen. Pripeljali so jih pred kralja, kjer ponovno niso želeli častiti malika. Nebukadnezar se je razjezil in ukazal, naj mladeniče vržejo v ognjeno peč. Kraljevi najmočnejši možje so umrli zaradi vročine, ki je izhajala iz peči. Toda v peči se nenadoma nahajajo štirje možje in nobeden ne zgori. Bog jim je poslal angela. Nebukadnezar mladeniče pokliče iz peči in izkaže čast njihovemu Bogu.

1.2 OSEBE

- Šadrah, Mešah in Abed Nego, kralj Nebukadnezar, vedeževalci (*glej 24. lekcijo, 1.2*).
- Glasnik (*v. 4*): kraljevi oznanjevalec, napovedovalec.
- Najvplivnejši ljudje v kraljestvu: našteti so v 2. vrstici.
- Četrti mož (*v. 25*): angel, božji sel; angeli so duhovi, ki služijo (*Heb 1,14*).

1.3 KRAJ DOGAJANJA, OKOLICA

Dolina Dura in provinca Babilon (*glej 24. lekcijo*).

1.4 ČAS DOGAJANJA

Točnih podatki o času niso navedeni, okrog leta 600 pr. Kr., po razlaganju sanj (*glej 25. lekcijo, 1.4*).

1.5 RAZLAGA POJMOV

- Vrstica 1: zlata podoba = višina 60 komolcev = okrog 30 m (tako velika kot desetnadstropna hiša), širina 6 komolcev = okrog 3 m.
- Vrstica 4: »Vam, ljudstvom, narodom in jezikom« = babilonsko kraljestvo je bilo sestavljeno iz številnih ljudstev.
- Vrstica 5: različni glasbeni instrumenti, glasba je imela v babilonskem življenju zelo pomembno vlogo.

- Vrstice 6 in 19-22: ognjena peč = verjetno žgalna peč za opeke. Odprtina je bila zgoraj, ob strani pa so bila vrata, ki so omogočala pogled noter, zaradi visoke proizvodnje žganih opek je bila Babilonija znana kot dežela peči.

2. VODILNA MISEL

Bog nas ne pusti na cedilu.
Druga možnost:

- Kdor je zvest Bogu (pogum pri pričevanju), izkusi njegovo zvestobo.

3. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI MLAJŠI SKUPINI

3.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE

Otroci dandanes v šolah in vrtcih zelo težko ostanejo zvesti kristjani. Večina učiteljev in vzgojiteljev vpliva na njih (pogosto ne da bi se zavedali) in jih odvrača od Božjih meril in resnic (npr. napadi na starševsko avtoriteto, evolucija, pojasnjevanje pri spolni vzgoji). Te teme so običajne tudi v predšolskih ustanovah. Prostočasna industrija je zaznamovana z fantazijskimi igrami in filmi. V modi so čarobne igrače. Tako otrok hitro postane izobčenec, če ne sodeluje pri teh dejanjih. Otroke opogumite naj so stanovitni. Pri tem bodo doživeli Božjo pomoč.

3.2 PRIPRAVA UVODA

3.2.1 Neposreden vstop: »Zbrali so se vsi ljudje (*v. 3*). Častiti morajo mogočno, zlato podobo. Visoka je kot desetnadstropna hiša, široka kakšne 3 m. Kaj to pomeni? Sliši se tudi glasba. Vsi padejo na kolena. Ne! Trije mladeniči ostanejo na nogah. … Kako si upajo upreti kraljevemu ukazu? Nebukadnezar je ukazal, da morajo priti vsi najvplivnejši ljudje v deželi in častiti njegovo podobo. Kdor se bo upiral, bo sežgan«.

3.2.2 Pogovor o doživetjih, ki jih doživljamo kot izobčenci: Naštej dogodke, pri katerih si se počutil povsem sam, ker si vedel: »Pri tem, kar nameravajo delati moji prijatelji, ne morem sodelovati!«

3.3 IZVEDBA LEKCIJE

3.3.1 Pripovedovanje s pomočjo slik iz flanela ali *pripomočka 26/b*; uporabite jih pri posameznih korakih pripovedovanja:
① (*glej pripravo uvoda 3.2.1*).
② Vedeževalci pokažejo na trojico.
③ Pred kraljem; možni občutkih treh mladeničev (npr. prejšnje izkušnje z ognjem, sežiganje je izjemno boleče).
④ Ognjena peč.
⑤ Nebukadnezarjev odziv: prestrašen, pokliče trojico iz peči, izkaže čast Bogu teh treh prijateljev (*kot ob koncu Dan 2*).

3.3.2 Pripovedovanje iz vidika enega od treh prijateljev. Tako lahko zelo dobro izrazite notranje napetosti.

3.4 UTRJEVANJE

3.4.1 Otroci naj pobarvajo kopijo slike (*glej pripomoček 26/a*).

3.4.2 Igra »štirje v peči«: Za igro potrebujete plastični obroč, okrog katerega ovijete rdeč trak. To igro se igrajte v dobro definiranem prostoru, tako da je otroke lahko ujeti. Izmed otrok izberite tri, ki bodo Šadrah, Mešah in Abed Nego. Otroci naj stopijo znotraj obroča in ga držijo v višini pasu, tako da so okrog njih »plameni«. Enega od treh določite za lovilca. Lovilcu ni treba držati obroča, ampak naj ima roke proste za lovljenje. Druga dva morata lovilcu pomagati ujeti četrtega otroka. Ko lovilec nekoga ulovi, naj ta stopi znotraj obroča. Otroci naj takoj izpustijo obroč, tako da pade vsem štirim otrokom okrog nog. Otroke naučite pesmico: **»Nebukadnezar je vrgel noter tri, toda jaz preštel sem štiri! Kako je to mogoče? Ena, dva, tri, štiri! Hitro ven stopite in igrajmo se še mi!«** Nato izberite druge tri otroke in igro ponovite.

4. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI STAREJŠI SKUPINI

4.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE

Dandanes se prav tako časti malike, vendar v drugi obliki. Toda malik je vse, kar mi je ljubše od Gospoda Jezusa. Tako lahko vsekakor tudi »dobre stvari« postanejo maliki (to lahko prikažete s kolažem, *glej 4.4.1*). Včasih si vzamemo preveč časa za nekatere prostočasne dejavnosti. Če Boga resnično ljubimo z vsem srcem, dušo in mišljenjem (*Mt 22,37*), potem imamo zanj in za njegove naloge več časa, idej in veselja. Tako se pokaže, ali je Bog pri nas na prvem mestu (*glej 3.1 in 2 Mojz 20,1-5*). Pri teh treh prijateljih so bila njihova življenja odvisna od njihovega obnašanja, pri nas bo mogoče tudi tako: želja po priznavanju, priljubljenosti, cenzure itn. Trije prijatelji so se ravnali po načelu: človek mora bolj poslušati Boga kot človeka (*Apd 5,29*). Otrokom pokažite, da to načelo velja še danes, vendar le takrat, ko dejansko lahko pričakujemo neposlušnost do Božje besede. Kajti danes je žal moderno, da se upiramo vsemu, kar prihaja »od zgoraj« (vlada, avtoritete). Tem mislim se moramo upirati. Najboljši primer nam kaže sam Gospod Jezus. Nikoli ni zanetil demonstracij proti rimski okupacijski vladi.

4.2 PRIPRAVA UVODA

4.2.1 Pogovor: »Kdo od vas je že imel težave, ker je priznaval Gospoda Jezusa?«

4.2.2 Pogovor: »Naštejte primere iz svoje okolice, kjer so kršene prve zapovedi iz *2 Mojz 20,1-5*«.

4.3 IZVEDBA LEKCIJE

4.3.1 3. poglavje v Danielovi knjigi berite z razdeljenimi vlogami (pripovedovalec, glasnik, vedeževalec – tožnik, kralj, trije prijatelji, morda še svetovalec, *v. 24*). Na koncu postavite nekaj vprašanj za obdelavo teksta:
- Kdo so bili ti trije možje? (*Ponovitev Dan 1 in 24. lekcije*).
- Zakaj ne častijo podobe? (*2 Mojz 20*).
- Kakšni ljudje so tožniki, kako so svojo obtožbo prinesli pred kralja? (Laskav govor, *v. 10*, ljubosumni so zaradi položaja teh treh Judov, *v. 12, primerjajte z Dan 2,48-49*).
- Kako se odzove kralj? (Jezen, besen, vendar želi tudi posredovati).

- Zakaj je bil dejansko tako jezen? (Odgovor treh prijateljev, *v. 16-18*; takšnega pristopa, kjer so mladeniči povsem zaupali v Boga, kralj gotovo še nikoli ni doživel).
- Kako so lahko ti trije prijatelji svojega Boga tako pogumno priznali? (Govorijo o »našem« Bogu, *v. 17*; trdno zaupanje vanj, doživeli so osebne izkušnje z njim; znanje, o obljubah; izkušnje iz zgodovine njihovega ljudstva; želja, da služijo le Bogu …).
- Kako ravna Bog? (Proti človeškim izkušnjam, *primerjaj z v. 22*; Bog vodi celotno stvar, *v. 27*).
- Kako kralj odgovori na Božje dejanje? (Poveličevanje Boga, priznanje pravilnemu stališču treh prijateljev, Bog stopi na mesto malika).

4.3.2 Zgodbo pripovedujte s pomočjo slik (*glej pripomoček 26/b*). Različne puščice kažejo odnose. Namigi na slike oz. simbole, dopolnitev *k 4.3.1*:
Slika 1 – trije mladeniči: Kdo so to? (*glej Dan 1 in 2,30*).
Slika 2 – Božja beseda/zapoved je tudi danes povsem veljavna. Kdor ljubi Boga, se drži njegovih zapovedi (*Jn 14,15*). Le če smo poslušni Božji besedi, lahko računamo na njegovo pomoč.
Slika 3 – Kraljev ukaz, čaščenje malika; v Nebukadnezarjevo čast enotna religija, za tri prijatelje velik pritisk množice, »plavanje proti toku«.
Slika 4 – Tožniki pred kraljem (otroci poznajo situacije, ko jih je nekdo zatožil).
Slika 5 – Zaslišanje pred kraljem.
Slika 6 – Ognjena peč.
Slika 7 – V središču so Bog, njegova zapoved in poveličevanje.

4.4 UTRJEVANJE

4.4.1 Delo s kolažem: otroci naj zlepijo velike plakate na temo »to me odvrača od Gospoda Jezusa«. Zaradi časovnih omejitev že vnaprej pripravite in s sabo prinesite primerne slike, ki jih otroci potem izrežejo in nalepijo na plakat.

4.4.2 Raziskovalci: Delovni list 26 – starejša skupina.

5. PRIMERNA PESEM

6. PREDLOGI ZA UČENJE ZLATE VRSTE

Kakšno podobo o Bogu imamo mi? Ali poznamo **našega** Boga? Kdo je on? Otrokom povejte nekaj o Božji veličini. Pri tem izhajajte iz dejstva, da je Bog stvarnik. Boga spoznavamo tako, da beremo Sveto pismo. Le kdor pozna Božjo besedo in s tem njegovo voljo, lahko pravilno ravna. Za otroke bi bil dober primer odnos oče-otrok. Kdor pozna svojega očeta in vé, kaj zmore, gre k njemu z ustreznimi prošnjami. Posamezne besede zlate vrste napišite na kartončke, jih premešajte in položite v ognjeno peč (*glej pripomoček 26/c*), otroci pa naj jih uredijo po pravilnem vrstnem redu. Otroci lahko na karton prekopirano ognjeno peč z zlato vrsto (*druga slika*) tudi pobarvajo in jo kot dopisnico vzamejo s sabo domov.

7. PRIPOMOČKI

Pripomoček 26/a

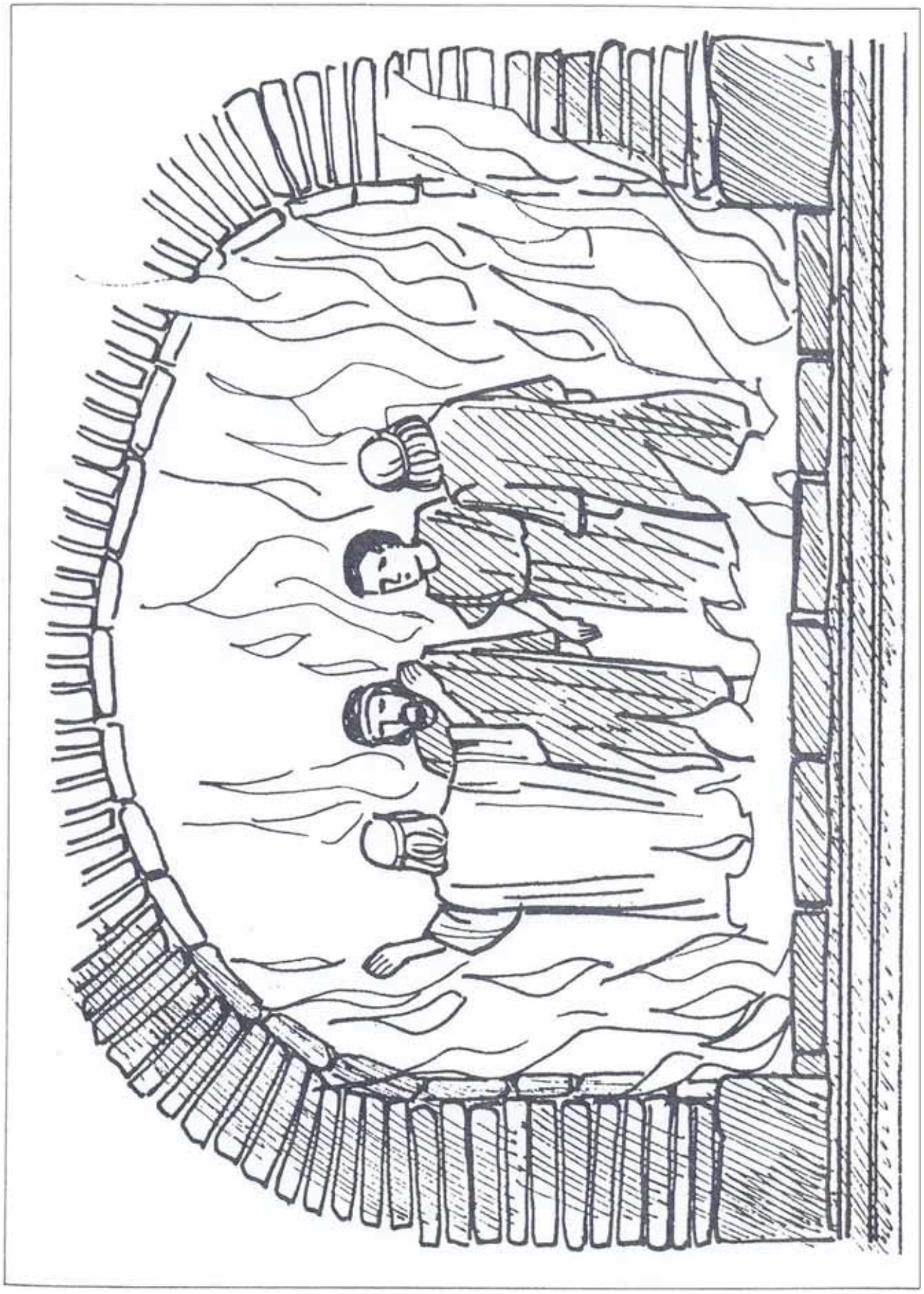

Pripomoček 26/b

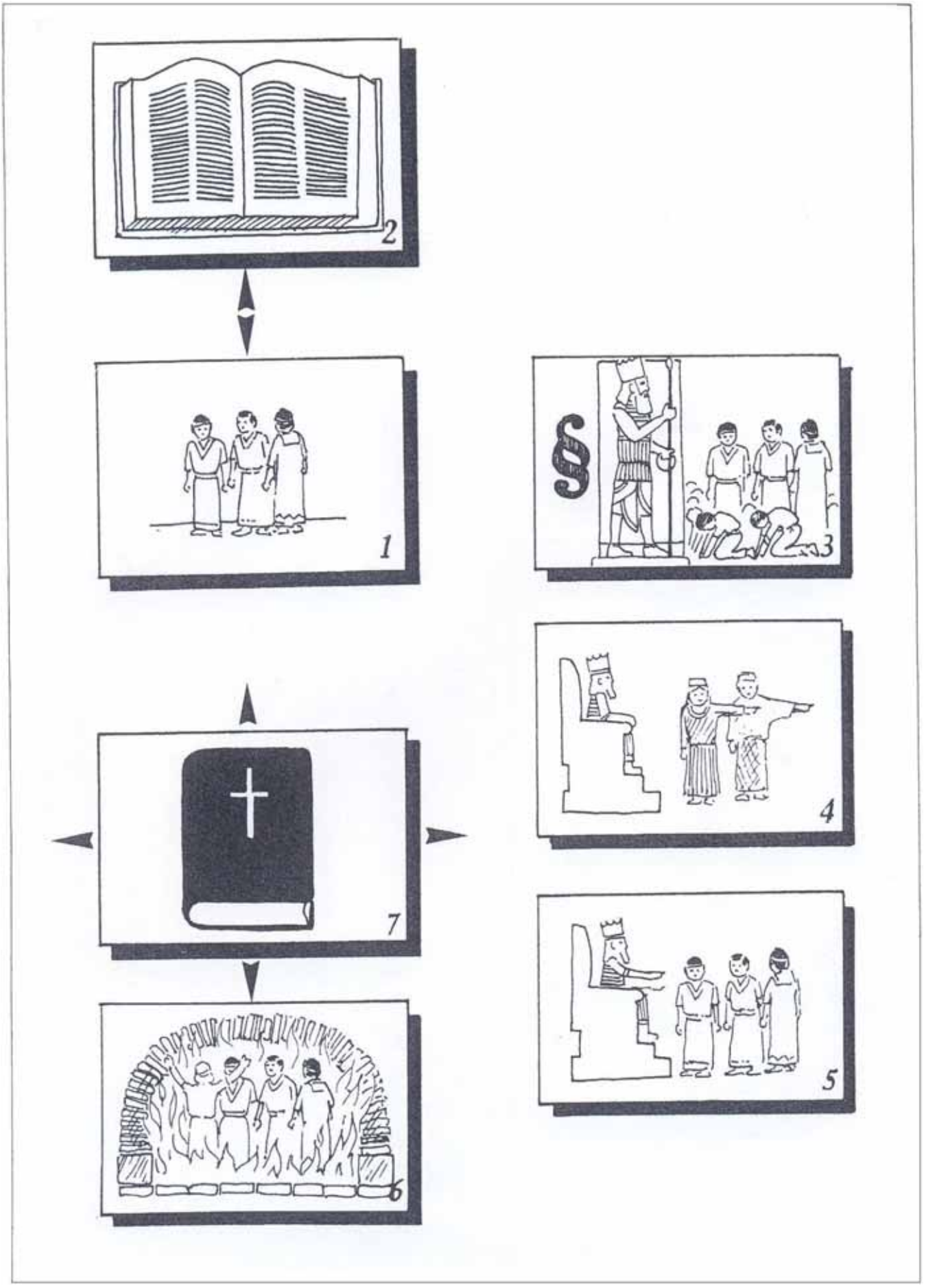

Pripomoček 26/c

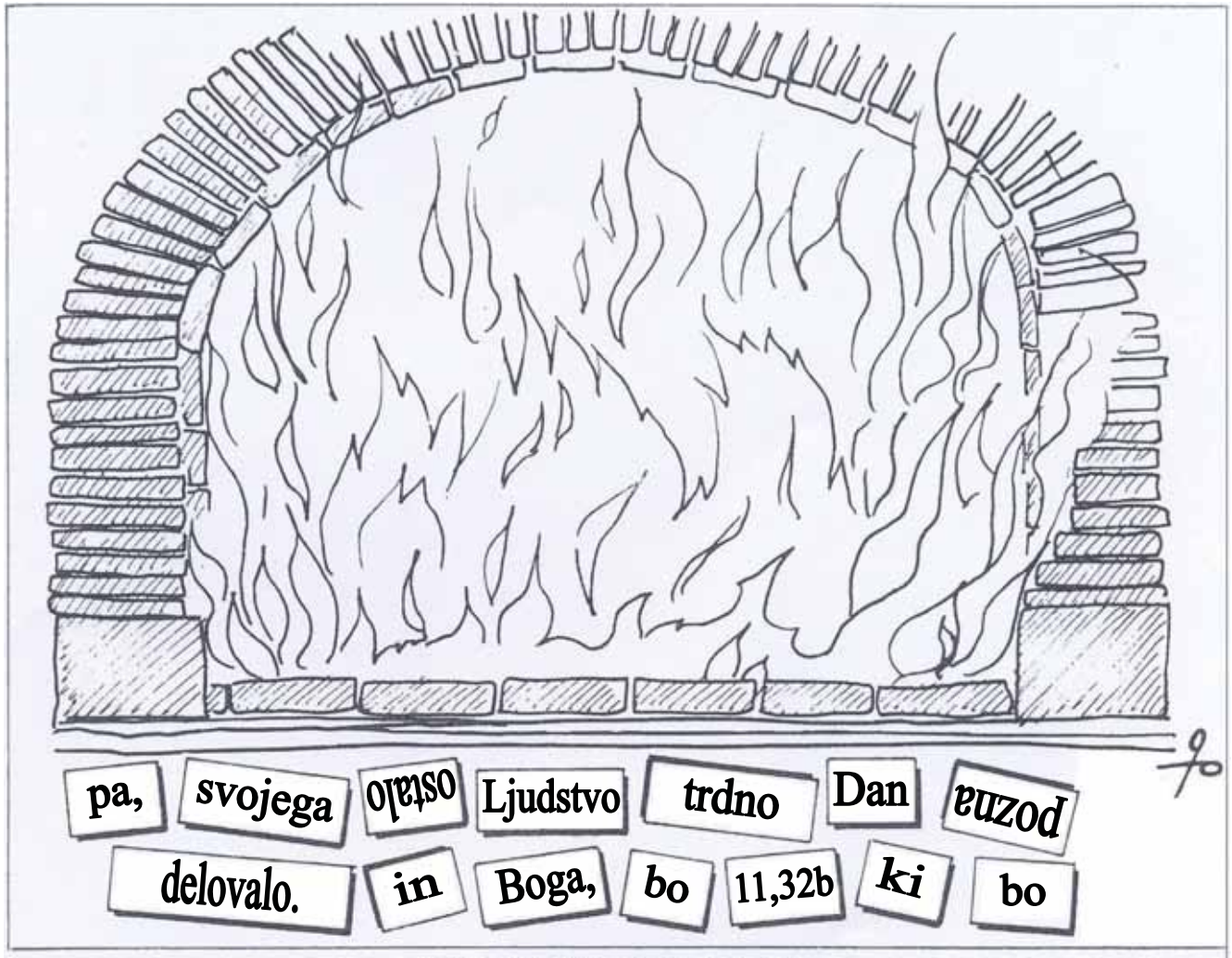

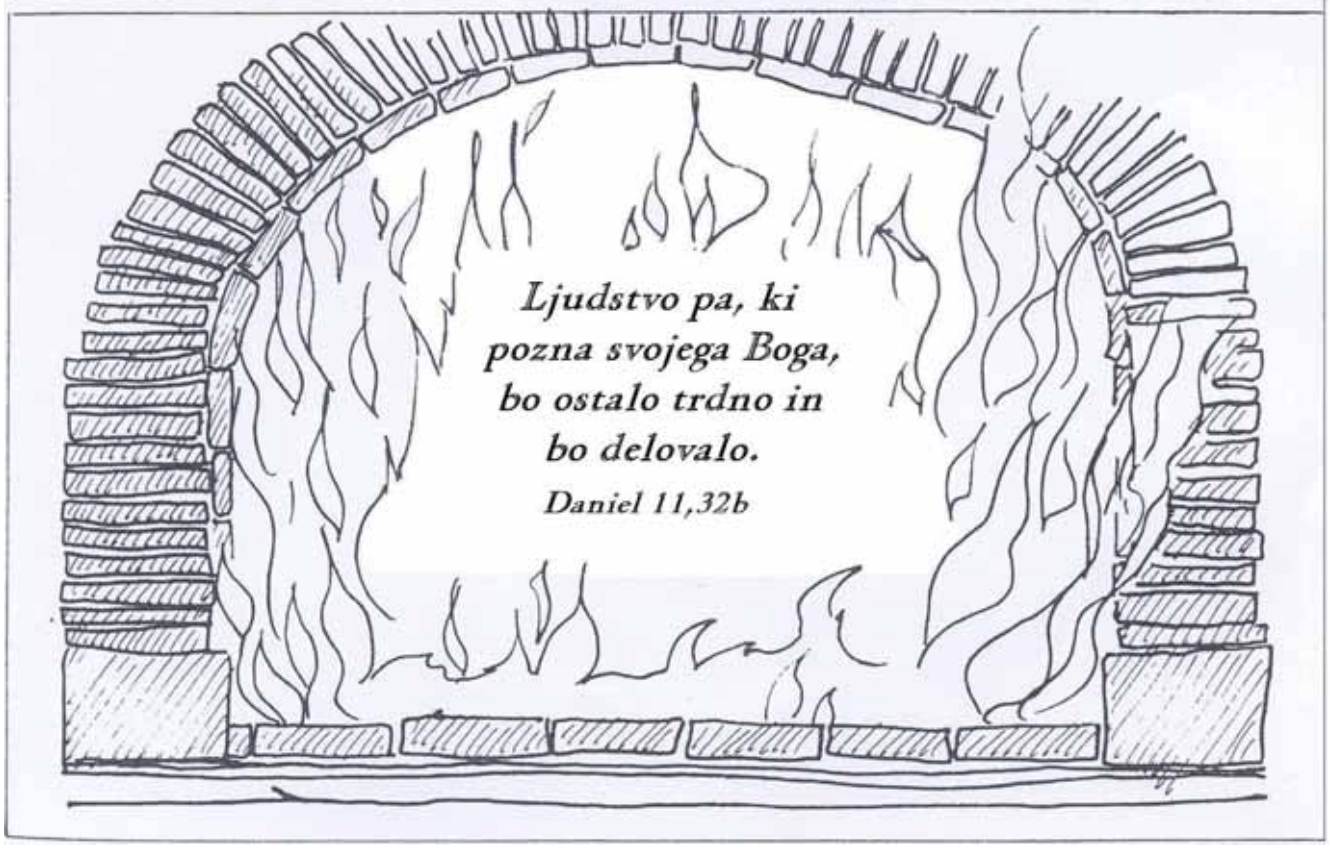

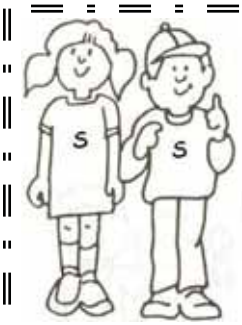

RAZISKOVALCI

Delovni list 26 – starejša skupina

DRAMATIRZIRANO BRANJE osnovano na Danielu 3

LIKI: Kralj Nebukadnezar; Minister zunanjih poslov; Uradniki; Glasnik, Babilonci (Prvi in Drugi); Šadrah;Mešah;Abed Nego; stražari; glasbeniki.

1 prizor: Palača

Kralj Nebukadnezar: Ah, minister, vstopi – potreboval boš beležko - *kašlja da bi si očistil grlo.* V zadnjih nekaj letih me skrbi, da se je moje kraljestvo tako razširilo in je vse težje zediniti različne narode v en narod. Vendar sem razmišljal in kot vedno, naletel na sijajno zamisel. Vzemi ven beležko!

Minister: Ja, vaše veličastvo

Kralj Nebukadnezar: Poskrbi, da se ulije moj kip. Mora biti 27 metrov visok, 3 metre širok in ves pozlačen. Zgradijo ga naj v dolini Dura na velikem podstavku. Ali si razumel?

Minister: Da, gospod. Takoj bom organiziral delo.

Kralj Nebukadnezar: Čim prej. In zapomni si, nikakršnih zaslužkov, ker bi lahko ostal brez svojega Še to, pri odhodu reci tajniku naj vsem satrapom, namestnikom, upravnikom svetovalcem, zakladnikom sodnikom, pismoukom in ostalim velikašem pokrajine zapove, da so prisotni pri posvetitvi mojega kipa, ko bo postavljen v dolini Dura.

2 prizor: Dolina Dura

Glasnik: Vsi prisotni narodi, poslušajte! Ko zaigra glasba, se vrzite na tla in priklonite kipu kralja Nebukadnezarja. Tisti, ki se ne vrže na tla in ne prikloni, bo takoj vržen v ognjeno peč. *(Glasba igra. Vsi se klanjajo. Glasba preneha. Vsi vstanejo.)*

Prvi Babilonec: Vaše veličanstvo, živite na veke Rekli ste, gospod, da se vsakdo mora prikloniti vašemu kipu, ko zaigra glasba in da bo vsak, ki tega ne stori, šel v peč.

Drugi Babilonec: Da, gospod. Toda tu so nekateri Židje, ki si jim zaupal babilonsko provinco – Šadrah, Mešah in Abed Nego. Oni ne izpolnjujejo zapoved.

Prvi Babilonec: Vaše veličanstvo, oni ne častijo tvojega boga in se tudi ne klanjajo tvojemu kipu.

Kralj Nebukadnezar: *(zelo jezno):* Pripeljite jih sem! *(Uradniki porinejo tri ljudi naprej)* Ali je res? Vi ne želite častiti mojega boga in se klanjati mojemu kipu? Dam vam še eno priložnost da ste poslušni. Če ne, boste vrženi v peč. Ali zares mislite, da je bog, ki vas lahko obvaruje od takšne usode?

Šadrah: Vaše veličanstvo, ne bomo se niti poskušali braniti.

Mešah: Če nas naš Bog želi rešiti iz peči in iz tvoje oblasti, bo on to storil.

Abed Nego: Če pa tudi on tega ne bo storil, vaše veličanstvo, mi vseeno ne bomo častili tvojega boga in se ne bomo klanjali vašemu kipu.

Kralj Nebukadnezar: *(izgubi oblast nad sabo):* Peč zakurite sedemkrat močneje kot običajno. Zvežite te može, da se ne bodo mogli niti premakniti Ko se peč segreje, jih vrzite noter!

3 prizor: *(Stražari vežejo tri ljudi in jih mečejo v peč Stražarji padejo, ko si poskušajo zaščititi obraze. Četrta oseba se pridruži tistim trem in svobodno vstopajo v peč.)*

Kralj Nebukadnezar: *(od začudenja skoči na noge)* Ali niste tistih treh zvezali in vrgli v peč?

Uradnik: Smo, vaše veličanstvo.

Kralj Nebukadnezar: Kako to, da potem vidim v ognju štiri ljudi? Nobeden ni zvezan, svobodno hodijo in zdi se, da niso niti malo poškodovani. *(Približa se peči.)* Šadrah, Mešah in Abed Nego, služabniki Boga Najvišjega, pridite ven! *(Šadrah, Mešah in Abed Nego pridejo iz peči.)* Hvaljen bodi Bog Šadrá - hov, Mešáhov in Abéd Negójev, ki je poslal svojega angela in osvobodil svoje služabnike, kateri so zaupali vanj. Uprli so se celo meni. Raje so riskirali svoje življenje, kot pa da bi padli na tla in častili nekega drugega boga razen svojega. Zato zapovedujem: če bo kdo, ne glede na narodnost ali raso, nespoštljivo govoril o njihovem bogu, naj bo razsekan, njegova hiša pa razrušena. Ni boga, ki bi lahko rešil ljudi tako, kot njihov bog. Šadrah, Mešah in Abed Nego, pridite sem

Šadrah, Mešah in Abed Nego: Vaše veličanstvo?

Kralj Nebukadnezar: Čestitam! Pravkar ste napredovali. Na visokih položajih potrebujemo takšne ljudi kot ste vi.

27. lekcija

BELŠACARJEVA GOSTIJA

SVETOPISEMSKI TEKST:
Danielova knjiga 5

ZLATA VRSTA:
»Ne slepite se: Bog se ne pusti zasmehovati. Kar bo človek sejal, bo tudi žel.«
Gal 6,7

1. ZA RAZUMEVANJE TEKSTA

1.1 VSEBINA

Kralj Belšacar je v svoji slavnostni dvorani priredil veliko gostijo. Povabljenih je bilo 1000 uglednih mož, njihove žene in stranske žene. Zaradi prekomernega uživanja alkohola je začel žaliti Boga. Ukazal je, naj prinesejo zlate posode, katere je njegov dedek Nebukadnezar ukradel iz templja v Jeruzalemu. S tem je pokazal, kako malo spoštuje Izraelskega Boga. Belšacar je skupaj s svojimi gosti pil iz teh svetih posod v čast svojih malikov. Nenadoma se je pojavila roka in napisala nekaj na steno, ki je bila nasproti kralja. Sporočilo kralj ni znal razvozlati. Obšla sta ga groza, strah in panika. Poslali so po Daniela, ki bi naj razvozlal sporočilo. Brez strahu je zavrnil kraljevo nagrado in odločno obsodil njegovo grešno dejanje. Potem je prevedel vsako besedo in jo pojasnil. Belšacarja so ubili še v isti noči (*za podrobnosti glej 1.5*).

1.2 OSEBE

- Belšacar: Nebukadnezarjev vnuk (izraz »oče« [*v. 2*] moramo razumeti v smislu »prednika«. Ni bil edini vladar, ampak je vladal skupaj s svojim očetom Nebunaidom (556-539 pr. Kr.)
- Tisoč vplivnežev: ne vemo, kakšno službo so opravljali v tem času.
- Vedeževalci, kaldejci, zvezdogledi: vse tri skupine so se ukvarjale z vedeževanjem (*glej 24. lekcijo, 1.2*).
- Babilonska božanstva: Babilonci so v svojem razkošnem templju častili veliko število božanstev. Nekateri so imeli določene naloge. Adad je bil npr. bog vremena, Sin je bil bog lune, Nergal je bil bog bolezni, Ištar je bila boginja ljubezni itn.
- Kraljica: verjetno Belšacarjeva mati, na kraljevem dvoru v Babilonu je »kraljeva mati« zavzemala najvišji položaj. Na njeno zahtevo so poslali po Daniela.
- Daniel: v tem času ni več opravljal visoke službe pri kralju. Povsem je stopil v ozadje (*glej 24. lekcijo, 1.2*).

1.3 KRAJ DOGAJANJA, OKOLICA

- Babilon: glavno mesto babilonskega kraljestva, najrazkošnejše mesto v Orientu, veljalo je za mesto, katerega ni mogoče zavzeti (*glej 24. lekcijo, 1.3*).
- Slavnostna dvorana: ta dvorana je bila v južnem gradu, dolga okrog 52 m, široka 17 m in visoka 20 m. Izkopavanja so pokazala, da je bil del zidu palače narejen iz tanke bele mavčne obloge.

1.4 ČAS DOGAJANJA

Leto 539 pr. Kr., 23 let po Nebukadnezarjevi smrti, nastopilo je zadnjih 24 ur babilonskega kraljestva (*v. 30*).

1.5 RAZLAGA POJMOV

- Vrstica 26: *»mené, mené, tekél, uparsín«* = Daniel prevaja in izhaja iz pomena besednih korenin, iz katerih so izpeljana poimenovanja za težo: prešteti, stehtati, razdeliti. *Mené* = »preštel«, to pomeni, da so dnevi kralja (kraljestva) šteti. *Tekél* = »stehtan«, to pomeni, Belšacar je bil stehtan in izkazalo se je, da je prelahek (tehtnica je podoba Božje sodbe). *Uparsin* = ««razdeljeno« oz. »porazdeljeno«, to pomeni, da bo kraljestvo razdeljeno in bo dano v roke Medijcem in Perzijcem.

2. VODILNA MISEL

Žalitev Boga bo vedno kaznovana.
Druge možnosti:

- Svetopisemsko znanje, ki ga ne uporabljamo v praktičnem življenju, vodi do zakrknjenosti srca.
- Kdo ima pred Bogom pravo »težo«?

3. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI MLAJŠI SKUPINI

3.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE

Otrokom razložite, zakaj je bilo tako žaljivo do Boga, ko so ljudje pili iz posod, ki so bile posvečene Bogu in častili lastne malike. Ker vsi otroci niso seznanjeni z nevarnostmi alkohola, jih skrbno opozorite na grozovite grehe, ki se lahko zgodijo zaradi vpliva alkohola. Bog ne kaznuje samovoljno, njegove sodbe namreč izhajajo iz njegove svetosti.

3.2 PRIPRAVA UVODA

3.2.1 Otroke vprašajte, kaj se lahko zgodi, če je človek objesten in razbrzdan.

3.2.2 Belšacarjevo ime prikažite z rebusom (rešitev: **B**alon, **E**na, **L**ev, **Š**karje, **A**vtomobil, **C**vetje, **A**vtomobil, **R**avnilo) in nato nadaljujte z zgodbo.

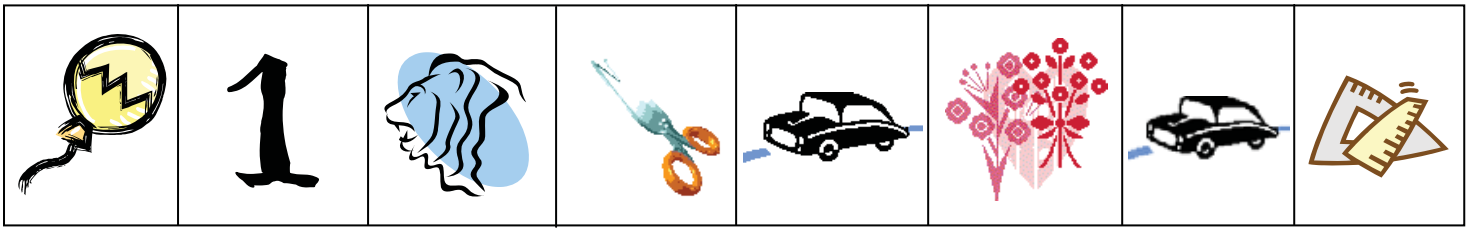

3.3 IZVEDBA LEKCIJE

Zgodbo pripovedujete s pomočjo slik iz flanela ali slik iz otroškega Svetega pisma.
Zastavite si naslednje oporne točke:

- Kako se Bog odzove na Belšacarjevo žalitev?
- Kako se obnaša Daniel, ko mu zaradi razlage pisave ponudijo oblast in čast?
- Kakšen pomen ima »skrivnostna pisava«?
- Kako se obnaša kralj, ko sliši Danielovo razlago?

3.4 UTRJEVANJE

3.4.1 Za utrjevanje zgodbe pripravite vprašanja, na katera je treba odgovarjati z »Ja« ali »Ne«. Pripravite dva stola, enega za JA-odgovore in enega za NE-odgovore. Otroci (najbolje v parih) naj poslušajo trditve v zvezi z zgodbo. Če je trditev pravilna, se morajo čim prej usesti na JA-stol. Kdor se usede prvi, dobi točko.

3.4.2 Dejstvo, da je bil kralj prelahek, lahko ponazorite z improvizirano tehtnico/gugalnico (*glej sliko*).

4. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI STAREJŠI SKUPINI

4.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE

Ker ima v današnjem času veliko ljudi napačno podobo o Bogu in ker si nekateri Božjo svetost in ljubezen razlagajo preveč človeško, morate v vsej bogaboječnosti pokazati na Božjo svetost. Bog sodi po svetem pravu, je povsem resničen in kaznuje šele takrat, ko je človek povsem zavrnil njegova opozorila in rešitev (*primerjaj z Jeremijevo prerokbo, Jer 50,30 in naprej, okrog 60 let prej*).

4.2 PRIPRAVA UVODA

4.2.1 Vprašanja za otroke:
- Kako svet je Bog?
- Kako usodno je lahko žaljenje Boga?

4.2.2 Primer nekoga, ki žali Boga: »Slavni francoski racionalist Voltaire je žalil Boga. Domneval je, da bomo lahko Sveto pismo čez sto let našli le še kot starino. 50 let po njegovi smrti je biblijska družba Genfer uporabila njegov tiskarski stroj in njegovo hišo ter izdala velike količine Svetih pisem. Voltaire je leta 1778 umrl na grozljiv način. Njegova medicinska sestra je rekla: 'Tudi če mi daste ves denar v Evropi, ne želim več videti nevernika, kako umira!' Vso noč je kričal in prosil za odpuščanje« (v tem kontekstu povejte, da Bog ne deluje vedno takoj).

4.2.3 Razmišljanje: »Kaj menite o alkoholu, žaljenju Boga in posledicah?« Odgovore zabeležite na tablo (tako bo vidno vsem).

4.3 IZVEDBA LEKCIJE

Posamezne korake pripovedovanja (*glej podčrtane izjave*) pojasnite s pomočjo *pripomočka 27/b* in jih prikažite enega za drugim. Štiri korake pripovedovanja lahko ilustrirate s slikami 1-4:

① »Razuzdana gostija«
- Prekomerno uživanje alkohola; zmerjanje in žaljenje Boga.

② »Skrivnostna pisava na steni«
- Odziv kralja.
- Nemoč vedeževalcev in zvezdogledov.
- Bog uporabi kraljevo mater.
- Pogovor med Belšacarjem in Danielom.
- Kralj Danielu obljubi ogromno stvari.
- Danielova zavrnitev in govor:
  a) Vsaka človeška oblast izhaja od Boga.
  b) Ošabnik pade v brezno.
  c) Cilj Božje kazni je spreobrnitev in ne uničenje.
  d) »Tvoje srce je ostalo ošabno, pa čeprav si vedel vse.«

③ »Daniel razloži pisavo«

④ »Pride do Božje sodbe«

4.4 UTRJEVANJE

»mené« = preštel: pripravite kozarec z biseri in otroci morajo oceniti, koliko jih je v kozarcu. Ker ste bisere »prešteli« le vi, je treba to poudariti.
»tekél« = stehtan: na tablo narišite (ali kopirajte) tehtnico s skledicami (*glej pripomoček 27/a*) in se pogovorite o razdeljevanju uteži
»uparsin« = prelahek (*glej tehtnico*) Prenos: Bog je preštel dneve kraljestva in mu postavil konec. »Biti stehtan na Božji tehtnici« za Belšacarja pomeni sodbo. Ne pomaga mu niti njegovo znanje o Božjem delovanju in njegovi svetosti. Oseben odnos lahko izvedete z »delom v tišini«. Vsakemu otroku razdelite papir in pisalo, in naj vsak zase odgovori na naslednja vprašanja:
1. Kakšna bo moja teža na »Božji tehtnici«?
2. V katerih situacijah lahko moje srce zakrkne?

5. PRIMERNA PESEM

6. PREDLOGI ZA UČENJE ZLATE VRSTE

Otroci naj zlato vrsto (*Gal 6,7*) ugotovijo na podlagi skrivnostne pisave. Vrsto lahko zelo preprosto razložite. Zakon o »sejanju in žetvi« ponazorite s primeri iz narave (*za ilustracijo glej pripomoček 27/c*).

A	B	C	Č	D	E	F	G	H	I
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

J	K	L	M	N	O	P	R	S	Š
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20

T	U	V	Z	Ž
21	22	23	24	25

Zlata vrsta

8 1 13 1 4 1 15 16 14 (6,7)

15 6 19 13 6 17 10 21 6 : 19 6 2 16 8 19 6 15 6

17 22 19 21 10 24 1 19 14 6 9 16 23 1 21 10. 12 1 18 2 16

4 13 16 23 6 12 19 6 11 1 13, 2 16 21 22 5 10 25 6 13.

7. PRIPOMOČKI

Pripomoček 27/a

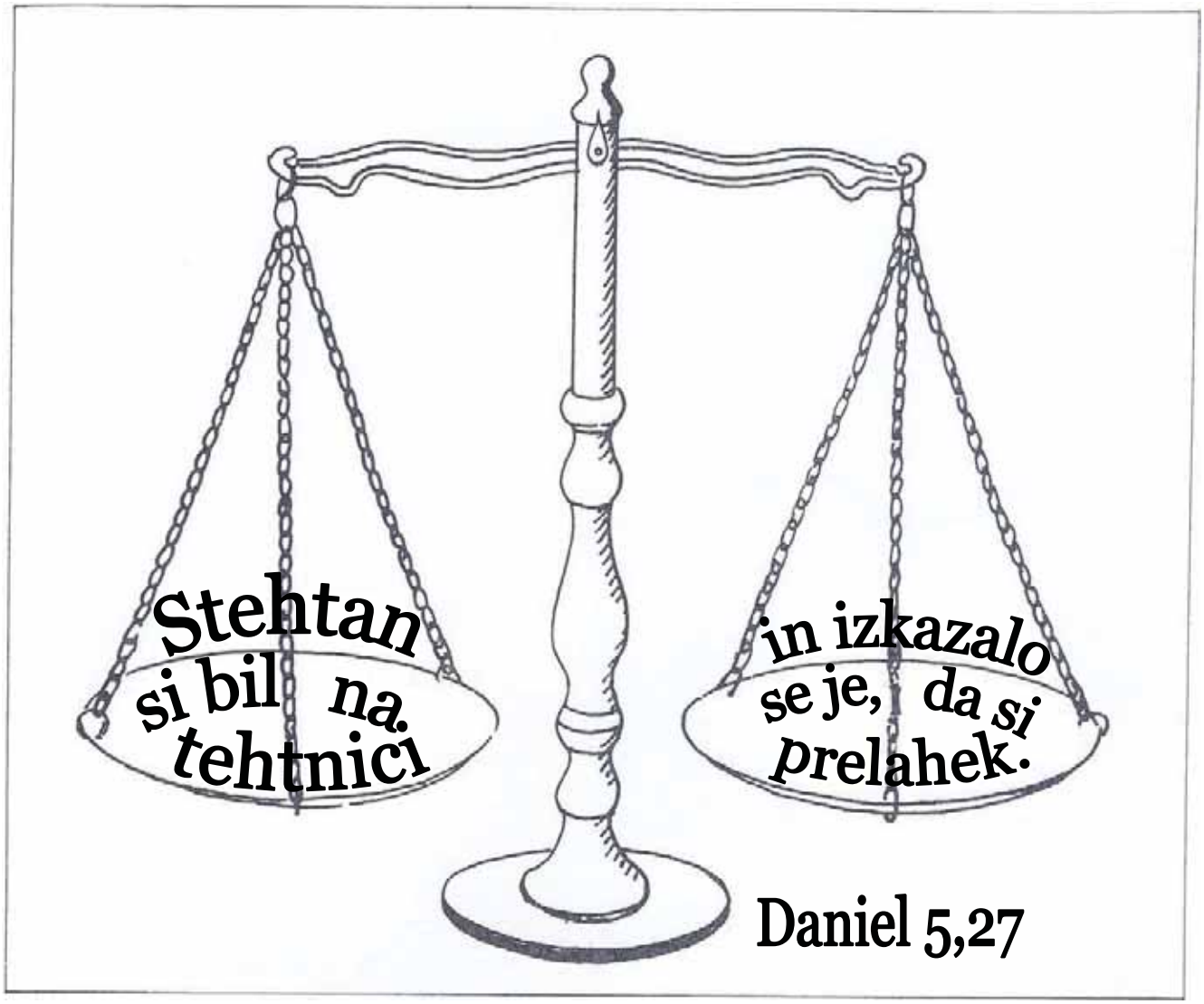

Pripomoček 27/c

Pripomoček 27/b

28. lekcija

DANIEL V LEVJI JAMI

SVETOPISEMSKI TEKST:
Danielova knjiga 6

ZLATA VRSTA:
»Angel Gospodov utrjuje tabor okrog tistih, ki se ga bojijo, da jih rešuje.«
Ps 34,8

1. ZA RAZUMEVANJE TEKSTA

1.1 VSEBINA

Kralj Darij je imenoval 120 satrapov (kraljevih namestnikov), ki so upravljali deželo. Nad satrape je postavil tri višje uradnike. Ker se je Daniel na svojem položaju zelo izkazal, so bili njegovi kolegi zavistni in so ga sovražili. Poskušali so narediti vse, da bi Daniela odstranili. Daniel je bil po krivem zaprt in obsojen na smrt: vrgli so ga v levjo jamo. Bog ga je rešil na čudovit način. Njegove tožnike pa je doletela kazen, katero so si zamislili zanj. Zgodba se konča s kraljevim priznanjem Danielovega Boga, ki rešuje, osvobaja in dela čudeže.

1.2 OSEBE

- Kralj Darij: sin kralja Kserksa (*Dan 9,1*), z 62 leti je po zavzetju Babilona prevzel vodenje medo-perzijskega kraljestva (*glej zemljevid pripomočka 25/e pri 25. lekciji*). Njegovo ime pomeni: »lastnik dobrega«. On je tisti, ki je celotno kraljestvo razdelil na enotne upravne okraje, ki so jih upravljali kraljevi namestniki (satrapi).
- Daniel: doslej je Daniel kot odličen služabnik živel v »miru« (*glej tudi 24. lekcijo, 1.2*). Star je bil okrog 80 let, ko je pod vladavino kralja Darija nastopil na položaj visokega uradnika. Danielu je zavidalo mnogo ljudi, saj je bil eden od »odpeljanih«, ni bil Perzijec. Njegov judovski izvor je sprožil antisemitizem. Daniel je bil v svojem delu zvest, zanesljiv in vreden zaupanja. Niso mu mogli dokazati niti pokvarjenosti niti prestopkov. Gospodaril ni za »lastno denarnico«, niti ekonomično niti politično (to je na Vzhodu občudovanja vredno).
- Višji uradniki: »glavni ljudje«, državniki, oblastniki. Ti uradniki so bili nadrejeni satrapom, nekakšna vmesna instanca med kraljem in satrapi.
- Satrapi: kraljevi namestniki, »varuhi kraljestva«. Satrapi so morali redno poročati uradnikom in zagovarjati svoja dejanja. Prisotna je bila korupcija in nemarnost. Daniel je upošteval vse davčne predpise in nikoli ni jemal podkupnine. Ker pa kraljevi namestniki brez tega denarja ne bi mogli pokriti visokih stroškov svojega razkošnega življenja v Babilonu, so se trudili, da Daniel ne bi odkril njihovih davčnih utaj.

1.3 KRAJ DOGAJANJA, OKOLICA

- V Medo-Perziji, verjetno v mestu Babilon (točen kraj ni naveden – *glej tudi 24. in 25. lekcijo, pripomoček 25/e*).
- Gornja izba v Danielovi hiši (*v. 11*): zaprt, gornji prostor, ki je ponujal primeren mir za molitev (*primerjaj s 1 Kr 17,19*).
- Levja jama: imenovana tudi jarek, je bila podzemna, cisterni podobna ograda, kjer so v Babilonu imeli leve. Perzijci so usmrtitve izvajali tako, da so obsojenega raztrgali levi. Odprtino jame so zapirali s kamnom (*v. 18*). Na tem kamnu je bil dvojni pečat, kraljevi pečat in pečat njegovih velikašev.

1.4 ČAS DOGAJANJA

Okrog leta 539 pr. Kr.

1.5 RAZLAGA POJMOV

- Vrstica 9: »listina, ki jo po nespremenljivi medijsko-perzijski določbi ne morejo preklicati« (*glej v. 13b in Est 1,19; 8,8*).
- Vrstica 11: »odprta okna proti Jeruzalemu« = Danielovo hrepenenje po deželi svoje mladosti, po Božjem domu (templju – *glej 1 Kr 8,48*).
- Vrstica 11: »trikrat na dan je molil« = zvečer, zjutraj, opoldan. Tudi pobožni Jud je v Jezusovem času molil trikrat na dan.
- Vrstica 11: »pokleknil je« = izraz notranjega odnosa do Boga, spoštovanje, ponižnost in pomoč pri koncentraciji. Osupljivo je, da si je prezaposleni državnik vsak dan vzel čas za molitev, kljub številnim opravkom, veliki odgovornosti in okolju, kjer so prevladovale drugačne navade.
- Vrstica 14: obtožba je bila verjetno plod daljšega detektivskega opazovanja.
- Vrstica 15: do sončnega zahoda = očitno je morala biti Danielova usmrtitev izvršena še isti dan.
- Vrstica 17: aretacija in obsodba sta se zgodili zelo hitro in sta bili zelo kratki. Pripeljejo Daniela … = aretacija, vržejo ga … = izvršitev obsodbe.
- Vrstica 17: »Tvoj Bog, ki mu nenehno služiš, on naj te reši!« = Perzijci so bili praviloma bolj verni in tolerantni od Babiloncev. Darij je upal, da bo Bog Daniela rešil, saj je Daniel bil dober človek. Darij je Danielu v na videz zadnjih trenutkih njegovega življenja podal dobro pričevanje.
- Vrstica 19: »v postu« = pri številnih ljudstvih, posebej na starem Vzhodu, je bila to verska navada. Ponavadi spadata post in molitev skupaj. Zato morda lahko domnevamo, da je tudi Darij molil k Bogu in prosil za Danielovo življenje.
- Vrstica 20: »navsezgodaj« = kralj je moral iz pravnih razlogov počakati, dokler se ni začelo svitati. Od sončnega zahoda do svita je minilo kakšnih 8-10 ur.
- Vrstica 23: »angel« = angeli so v Stari zavezi prikazani kot močni junaki, ki po Božjem naročilu ščitijo bogaboječe na vseh njihovih poteh, premagujejo njihove sovražnike itn. (*primerjaj z Dan 3,28*).
- Vrstica 25: smrtna obsodba tožnikov = kralj je ukazal, naj Danielove tožnike vržejo v levjo jamo. Nekateri razlagalci pravijo, da nista umrla le dva višja uradnika, ampak so umrli tudi vsi satrapi. V smislu kazenske soodgovornosti družine so umrli tudi njihovi otroci in njihove žene. Očitno so Perzijci velikokrat uporabili to vrsto kazenske soodgovornosti.
- Vrstica 27: kraljev ukaz »vsi naj trepetajo in se bojé Danielovega Boga« = zaničevanje in zmerjanje Danielovega Boga je bilo prepovedano. Ukazano je bilo, da je treba Danielovega Boga spoštovati. Vendar pa tukaj nihče ne govori o spreobrnitvi.

2. VODILNA MISEL

Stanovitno in odločno ostanimo zvesti Bogu.
Druge možnosti:

- Ljubezen do Boga je bila močnejša.
- »Želim biti kakor Daniel«.
- Zvestoba vse do smrti.

3. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI MLAJŠI SKUPINI

3.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE

To poročilo je posebej primerno za delovanje proti današnjemu času, ko otroci nimajo praktično nobenih vzorov. Otrokom lahko prikažete Danielovo stanovitnost in zvestobo. Njegov vzor bo pri otrocih pustil globok vtis. Ob pripovedovanju zgodbe posebej pazite na to, da bosta v središču Danielovo obnašanje in Božji čudež v levji jami. Vendar ne opisujte preveč samega prizora v levji jami, ampak izpostavite Božjo veličino in vsemogočnost.

3.2 PRIPRAVA UVODA

Začnite z besedno igro (možno od drugega razreda naprej). Na tablo napišite besedo »ZAVIST« in vprašajte: »Katere besede vsebuje beseda zavist?« (Rešitev: za, av, vis). V pogovoru z otroki razjasnite: »Kaj je zavist? V katerih situacijah smo zavistni? Kakšne so posledice tega?« Sedaj prehod na zgodbo ne bo težek.

3.3 IZVEDBA LEKCIJE

Zgodbo pripovedujte s pomočjo slik iz flanela, slik iz knjig ali *pripomočka 28/a*. Izpostavite pomembne točke (*glej tudi 3.1*) in naredite naslednjo analizo teksta:

- Njegovo zaupanje, (*v. 1-3*)
- Njegovi sovražniki (*v. 4-9*).
- Njegova zvestoba (*v. 11-12*).
- Njegovo preganjanje (*v. 12-17*).
- Njegova rešitev (*v. 19-23*).
- Kraljev ukaz (*v. 26-29*).
- Osebna povezava: to, da postanemo in ostanemo stanovitni, ne zmoremo z lastnimi napori. Uspe nam lahko le, če svoje življenje predamo Gospodu Jezusu, se iz ljubezni do njega izogibamo grehom in se držimo njegovih zapovedi.

3.4 UTRJEVANJE

3.4.1 Otroci naj narišejo sliko o tej zgodbi ali pa jim prinesite že vnaprej pripravljeno sliko (*glej pripomoček 28/c*), ki jo pobarvajo. Pri tem pazite, da so slike dovolj realistične, saj bi se lahko zgodilo, da otroci ne bi dojeli dejanske nevarnosti levov.

3.4.2 Igra »Lov na leve po deželi kralja Darija«: Otroke vprašajte, ali želijo iti na lov za levi in jim dajte navodila, da morajo vse, kar poveste ali naredite, ponoviti za vami. Med vsako izjavo naredite kratek odmor, da imajo otroci čas udejanjiti vsako navodilo.
Odprite vrata (proizvedite cvileč zvok)
Zaprite vrata (proizvedite cvileč zvok).
Hodite skozi visoko travo (drgnite dlan ob dlan).
Gazite skozi mehko blato (z rokami pokažite stopanje »medvedjih šap« in ob tem proizvajajte zvok stopanja po blatu).
Vidim reko, ampak prečkamo jo lahko samo čez majav most (zibajte se z ene na drugo stran).
Oh, poglejte! Tam je potok. Preskočimo ga (z rokami oz. prsti pokažite tek in skok).
Pljusk … morali bomo plavati (naredite gibe za plavanje).
Otresite se (stresite se, kot da se želite osušiti in se pretvarjajte, da sedite na soncu).
Ali že vidite leva? (pretvarjajte se, da gledate naokrog).
Ne! Morda bomo bolje videli s tega drevesa (pretvarjajte se, da plezate na drevo).
Vidim jamo. Morda je lev v njej. Pojdimo pogledat (pretvarjajte se, da se spuščate z drevesa).
Pssst! (prst dajta na usta).
Vidim eno oko. Vidim dve očesi. Ali želite iti na lov za levi? (uporabite zelo trepetajoč glas). **Ne!**
Od zadaj naprej ponovite vsa dejanja v pogovoru, toda gibljite in govorite zelo hitro, dokler niste vi in otroci varno »doma«.

4. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI STAREJŠI SKUPINI

4.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE

»To že poznam!« - Le kdo od učiteljev tega stavka še ni slišal? Čeprav je ta zgodba že precej znana, morate doseči cilj te zgodbe. To pa storite tako, da starejše otroke spodbudite k sodelovanju in razmišljanju. S pomočjo delovnega lista in pogovora imate možnost Daniela predstaviti kot vzor, ki se ga splača posnemati. Osebno povezavo lahko oblikujemo tako, da postane spodbuda tako za kristjane kot za nekristjane:

- Pogum za drugačnost.
- Pogum za stanovitnost.
- Pogum za zvestobo in predanost Gospodu.

4.2 PRIPRAVA UVODA

4.2.1 Igra: brez besed prikažite prizor izobčenca.

4.2.2 Ugibaj: »Kdo sem?« – Kratka tiralica o Danielu. »Višine in globine so v mojem življenju tesno povezane. Izrekli so mi že dve smrtni obsodbi. Ne le, da sem obakrat preživel, ampak so mi obakrat izrekli tudi čast in priznanje. Rekli so mi, da sem v vsakem pogledu izjemen. Vsi moji uspehi izvirajo iz močne vere v Boga in intenzivnih molitev. Tako sem lahko skromno a odločno različnim kraljem govoril resnico. Vem kaj pomeni, če imaš v vladi visok položaj, vem pa tudi, kaj pomeni, če si potisnjen ob stran. Kdo sem?«

4.2.3 Zemljevid medo-perzijskega kraljestva – Kako veliko je bilo? (*glej pripomoček 25/e pri 25. lekciji*).

4.3 IZVEDBA LEKCIJE

Preden se začnete ukvarjati s podrobnostmi zgodbe, skupaj z otroki preberite *Dan 6.* Pri tem poudarite, da morajo pozorno poslušati tekst, saj boste pozneje tekst prebrali še enkrat in ob tem naredili nekaj napak.

- »Kaj je narobe?« Sedaj preberite naslednji tekst. Kdor odkrije napako mora na podlagi Svetega pisma dokazati, kako se glasi pravilna rešitev.

- Daniel v levji jami (11 napak):

»V času kralja Darija je bil Daniel višji uradnik v deželi Medijcev in Perzijcev. Bil je izjemen mož, presegel je svoje kolege in 120 kraljevih namestnikov. Iz zavisti so ti možje iskali način, kako Daniela obtožiti pred kraljem. Vendar pa niso našli ničesar. Možnost napada jim je ponujala le Danielova vera. Na prošnjo uradnikov je kralj dal napisati ukaz, **katerega so lahko po želji spreminjali**, in sicer glede na zakone Medijcev in **Judov**. Vsebina zakona se je glasila: kdor se znotraj **treh** dni s prošnjo obrne na kateregakoli boga ali človeka, in ne na kralja, bo vržen v levjo **kletko**.

Ko je Daniel to izvedel, je šel v **klet** svoje hiše. Imel je odprta okna proti Jeruzalemu. **Dvakrat** na dan je **stal** pred svojim Bogom in ga slavil.

Možje so to videli in kralja obtožili pred kraljem. Potem je kralj s težkim srcem ukazal, naj Daniela vržejo v levjo jamo. Prinesli so **desko** in jo položili čez odprtino jame. Kralj jo je zapečatil s **pečatnih prstanom svojih velikašev**. Potem je odšel v svojo palačo, **se dobro najedel** in **trdno zaspal** itn.«

- Na koncu razdelite *pripomoček 28/b*. Potem, ko ga otroci izpolnijo, skupaj preglejte vsa vprašanja in odgovore. Ob tem bo gotovo prišlo do dobrih pogovorov.

4.4 UTRJEVANJE

4.4.1 Posebej se pogovorite o vprašanju 12 *pripomočku 28/b.*

4.4.2 Otroci naj ugotovijo, kam spadajo manjkajoči deli sestavljanke (*glej pripomoček 28/d*).

4.4.3 Raziskovalci: Delovni list 28 – starejša skupina.

5. PRIMERNA PESEM

6. PREDLOGI ZA UČENJE ZLATE VRSTE

Na Davida lahko zelo preprosto prenesete tudi Danielove izkušnje (*glej Dan 6,23*). Bog dejansko pošlje angela. Varnost, ki je izražena v tej vrstici, lahko zelo dobro ponazorite z rokami, katere skrbno položite okrog lutke. Vendar pa morate dodati, da tukaj ne gre za zagotovilo, da se nam v življenju nikoli ne bo nič zgodilo.

7. PRIPOMOČKI

Pripomoček 28/a

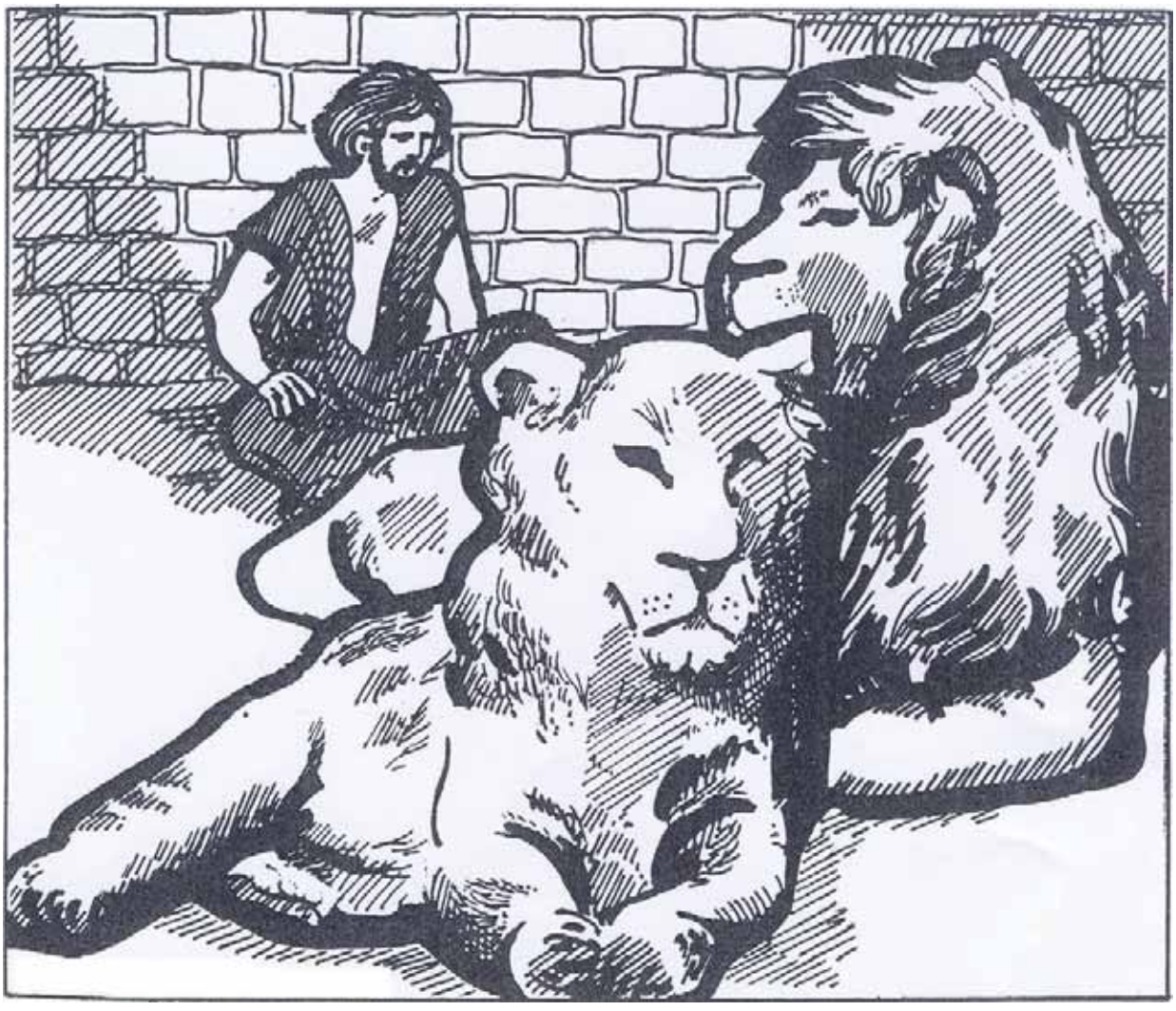

Pripomoček 28/b

DANIEL

1. Kakšno službo je opravljal Daniel v času vladanja kralja Darija? (Dan 6,3)

_____

2. Zakaj so bili uradniki in satrapi (kraljevi namestniki) zavistni Danielu? (v. 5)

_____

3. Katere lastnosti je imel Daniel? (prečrtaj, kar ne spada zraven)

prijazen, iskren, zvest, vesten, bahaški, nepodkupljiv, dosleden, dobrikav, zanesljiv, pošten, vase zaverovan, pripravljen na kompromise, bojazljiv.

4. Kakšen zakon so zahtevali uradniki in satrapi (kraljevi namestniki)? (v. 7-10)

_____

5. Kako bi se lahko Daniel izognil nevarnosti, ko je slišal za zakon?

_____

6. Kako se je Daniel odzval? (v. 1)

_____

7. Kakšne negativne posledice je imela molitev za Daniela? (v. 12 in 17a)

_____

8. Kakšno upanje je imel kralj in zakaj? (v. 17)

_____

9. Kako je bil Daniel rešen? (v. 23)

_____

10. Zakaj je bil Daniel rešen? (v. 23b in 24b)

Bil je …… in je ……. v Boga.

11. Kakšna je bila posledica Danielove zvestobe? (v. 27 in 28)

_____

12. Katere Danielove lastnosti bi želel/-a imeti tudi ti, in v katerih situacijah bi jih potreboval/-a?

_____

_____

_____

Pripomoček 28/c

Pripomoček 28/d

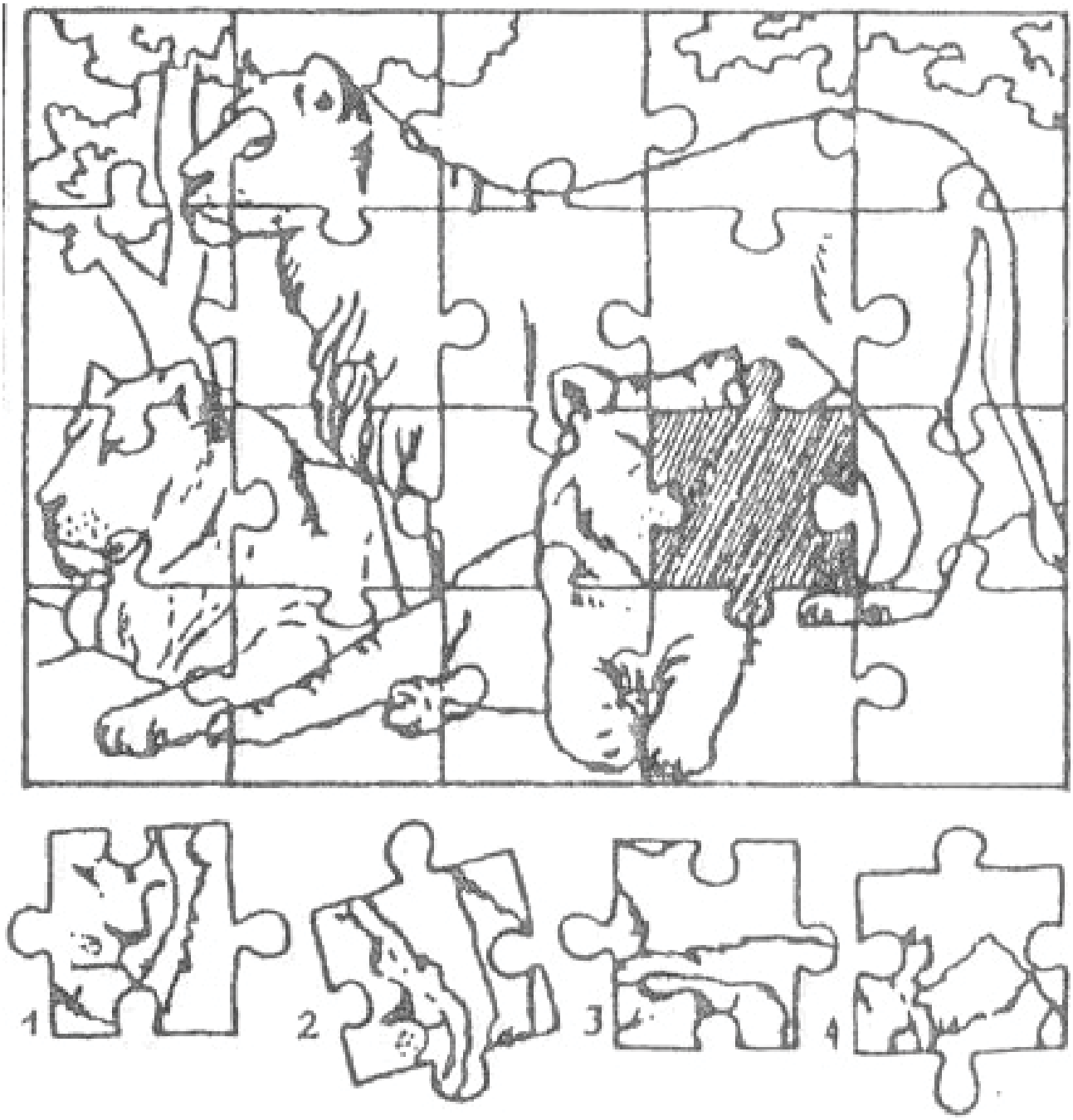

RAZISKOVALCI

Delovni list 28 – starejša skupina

DORASTI SITUACIJI

Prišel si v novo šolo in padel v razred kjer se vsi zafrkavajo in vsaka ura se prekinja. Rad imaš smeh, vendar bi želel dobro končati razred. Nekega dne ti prekipi. Je ura narave – stopiš na klop in ostalim praviš, naj se umirijo, ker želiš da ti uspe poskus.

Posledice so bile:

Skupina štirih fantov, malo starejših od tebe in iz sosednje šole, se mota okrog vhoda v tvojo šolo in vsak dan grozi tebi (in drugim), če jim ne daš svoj denar. Na začetku jim popustiš, kasneje pa ugotoviš, da delaš napako. Z vsemi, ki jim grozijo, se dogovoriš, da boste skupaj prišli pred vhod in se uprli nasilnežem.

Posledice so bile:

Zares neugodno! Po samo mesec dni na novi šoli učitelji zaključijo da si super ker za razliko od drugih, ne uničuješ inventar in zgradbo ter ne govoriš na uri. Nekega dne ti učitelj pred celim razredom dá 50.000,00 SIT, kar je zbral za izlet, da odneseš v zbornico. Pravi, da si ti edini v razredu, komur zaupa, ti pa se bojiš, kaj bodo rekli ostali v času odmora.

Posledice so bile:

Ste na šolskem izletu. Skupinica vstopa v trgovino s spominčki. Dva učenca govorita s prodajalcem, medtem ko ostali hitro bašejo v žepe vse, kar lahko neopazno odnesejo iz trgovine. Praviš jim, naj nehajo, ker je to kraja.

Posledice so bile:

Na te leve zapiši nekatere od tvojih strahov, na primer, strah pred suroveži.

29. lekcija

JONA SE UPIRA BOGU

SVETOPISEMSKI TEKST:
Jona 1–2

ZLATA VRSTA:
Dejal sem: »Priznal bom svoje pregrehe Gospodu.« In ti si odpustil krivdo mojega greha.
Ps 32,5b

1. ZA RAZUMEVANJE TEKSTA

1.1 VSEBINA

Preroku Joni je Bog dal nalogo, naj pridiga o sodbi nad Ninivami, ki so bile eno najpomembnejših mest asirskega kraljestva. Ta naloga pa je preroku bila tako zoprna, da bi se izpolnitvi le-te izognil tako, da bi se odpovedal celo povezavi z Božjim ljudstvom, torej bi prekinil svojo povezavo s samim Bogom. To je pokazal s svojim pobegom v Taršiš, ki je bil eden najbolj oddaljenih krajev takratnega sveta. Priključil se je poganskim pomorščakom, vendar je Bog poslal vihar, ki je njegov pobeg ustavil. Stiska pomorščakov ga je prisilila, da jim je razkril in sam nad sabo izrekel sodbo. Vrgli so ga s krova in šele v trebuhu ribe se je Jona zavedel svoje zmote in se vrnil. Tudi pomorščake so ti dogodki opozorili na resničnega Boga in so prišli do spoznanja Boga in bogaboječnosti. Jona ponazarja utrujene in zasičene pripadnike Božjega ljudstva, katerim je povsem dovolj njihov lastni blagor in jih sploh ne zanima Izraelova naloga do ljudstev okrog njih. Zato ker je prerok, torej nekdo, od katerega vsekakor pričakujemo poslušnost Bogu, je to še bolj šokantno. Na zaznamujoč način pa se pokaže tudi nekaj pozitivnega: kljub njegovemu uporniškemu služabniku se Božja univerzalna volja za blagor, njegova potrpežljivost in pripravljenost za odpuščanje uspe uveljaviti.

1.2 OSEBE

- Gospod: Jahve, Izraelov Bog, vsemogočni (okrog 8 »naravnih čudes«), milostljiv in potrpežljiv Bog, čigar milost velja za vse ljudi, v tej kratki knjigi je omenjen okrog 40-krat.
- Jona: z dodatkom »Amitajev sin« ga lahko jasno identificiramo kot Izraelskega preroka v času Jeroboama II. Kot Božje sporočilo so bile v tistem času preko njega severnemu kraljestvu posredovane obljube o razširitvi ozemlja. Torej je služboval v času, ko je severno kraljestvo doživljalo svoj kratek razcvet (*primerjaj z 2 Kr 14,25*). Njegova domovina je bila Gat Hefer, ki se nahaja na območju Sebulona (okrog 20 km jugozahodno od Genezareškega jezera).
- Pomorščaki: poganski mornarji, verjetno različnih nacionalnosti, saj so za pomoč klicali k različnim božanstvom (*primerjaj z Jon 1,5*). Očitno niso poznali niti hebrejskega ljudstva niti Jahveja.

1.3 KRAJ DOGAJANJA, OKOLICA

- Jafo: (= Joppe, danes Jafa) pristaniško mesto 55 km severozahodno od Jeruzalema in okrog 90 km jugozahodno od Gat Hefera (*glej pripomoček 29/a*); pomembno dobaviteljsko pristanišče v času, ko je Salomon gradil tempelj; v Joninem času verjetno še filistejsko mesto. Judje so to mesto poselili šele v času Makabejcev.

- Taršiš: verjetno Tartesso na jugozahodu Španije; zelo pomemben dobavitelj kovin v starem veku; trgovski odnosi predvsem s feničanskima mestoma Tir in Sidon. Ladja je bila verjetno t.i. Taršiš ladja, ki je bila predvidena predvsem za prevoz kovin (*primerjaj s 1 Kr 10,22*).
- Ninive: ustanovil jih je Nimrod; poleg Asura najpomembnejše mesto asirskega kraljestva in tudi kraljeva rezidenca; tisočletja stara verska tradicija (*glej 1 Mojz 18,8-12*). Njen dejanski razcvet je nastopil šele okrog leta 700 pr. Kr., ko je mesto imelo 174.000 prebivalcev (drugi govorijo o 600.000 prebivalcih, v tem primeru domnevamo, so ti ljudje 120.000 »nevednežev« [*4,11*] dejansko otroci). Moralno so bili prebivalci znani kot »čutno, divje ljudstvo« (npr. bili so zelo ponosni na številne človeške glave, ki so jih prinesli s svojih roparskih pohodov). Svoje mesto so utrdili z dvojnim obzidjem: zunanje obzidje je imelo skoraj 100 km obsega, visoko je bilo 30 metrov in dovolj široko, da bi imeli v njem prostor trije avtomobili, ki bi bili postavljeni eden ob drugega. Obzidje je bilo dodatno podprto s 50 stolpi, ki so v višino merili 70 metrov in so služili za nadzorovanje mesta.

»Ninive« v babilonskem klinopisu

<u>1.4 ČAS DOGAJANJA</u>

V prvi polovici 8. stoletja pr. Kr.; kratek razcvet severnega kraljestva (*primerjaj z 2 Kr 14,26*). Politično stran tega obdobja zaznamuje začasen zastoj in umik že od okrog leta 850 trajajoče asirske grožnje.

<u>1.5 RAZLAGA POJMOV</u>

- Vrstici 1,3 in 1,10: proč od Gospodovega obličja = v Svetem pismu zelo pogosto uporabljen izraz, ko je moten odnos z Bogom (*primerjaj s 1 Mojz 3,8*). Jona se želi s selitvijo ločiti od Boga in od vsega, kar ga spominja na Božjo prisotnost.
- Vrstica 1,5: blago = verjetno deloma tovor, vendar pa tudi del opreme na ladji.
- Vrstica 1,5: pod krov v notranjost = Jona se je »skril« v »najbolj oddaljen kotiček« (žargon).
- Vrstica 1,5: zaspal = spanje človeka, ki je globoko duševno izčrpan in utrujen ter od svojega življenja več nič ne pričakuje.
- Vrstica 1,7: vreči žreb = v starem veku je bilo to močno razširjeno sredstvo za spraševanje božanstev oz. za ugotovitev božje sodbe (primerjaj v Izraelu Urim in Tumim). Tudi Bog se lahko poslužuje takšnih sredstev.
- Vrstica 1,9: Hebrejec = celotno Jonino izjavo lahko razumemo kot neke vrste »veroizpoved«, vendar pa je v Joninem primeru le hinavstvo, saj so bila njegova dejanja povsem drugačna.
- Vrstica 2,1: v ribjem trebuhu = vedno znova se pojavljajo ugibanja, za katero vrsto ribe gre tukaj. Rečemo lahko le to, da obstaja cela vrsta rib, ki bi lahko pogoltnile celotnega človeka. Pomembnejše od biološke identifikacije ribe je to, da poudarimo, kako se je Jona počutil na tem kraju. To je v njegovi molitvi večkrat izraženo (*primerjaj z Jon 2,3-4; 6-7*).
- Vrstica 2,3: podzemlje = kraljestvo mrtvih. V starem veku so bili mnenja, da je to kraj ločitve od Boga, »temačna tišina, kjer ni več mogoče slaviti Boga.«
- Vrstica 2,7: zapahi zemlje = pot za Jonin povratek v življenje je bila praktično že zaprta.

2. VODILNA MISEL

Kdor beži od Boga, beži v nesrečo; kdor se obrne k njemu, bo rešen.
Druge možnosti:

- Neposlušnost Bogu prinaša težave.
- Božja milost velja za vse ljudi, tudi za tiste, ki jih mi odklanjamo in jih ne prenašamo.
- Kdor se skesa zaradi svojega greha in neposlušnosti, doživi Božje odpuščanje in odrešitev.

3. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI MLAJŠI SKUPINI

3.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE

Pri mlajši skupini lahko uporabite predvsem njihovo odprtost za nasvete in informacije o Bogu ter ustvarite osnovno pripravljenost poslušanja Boga. Jonina zgodba pri tem ponuja še posebej dobro priložnost, saj veliko govori o Božji ljubeči in potrpežljivi naravi. Temeljno vprašanje, ki se na začetku pojavi pri otrocih, je gotovo naslednje: Ali se mora človek bati Boga, ali pa lahko tudi v primeru neposlušnosti upa na dober konec? Paziti morate, da Boga ne predstavite kot neizprosnega kaznovalca. Bog vedno želi dobro. Tako s prebivalci Niniv kot tudi z Jono. Njegove poti v različnih okoliščinah vodijo tudi skozi težave in stiske, vendar pa vodijo do cilja. Jona pride nazaj na pravo pot. Poudarite lahko tudi pomembno duhovno načelo: Božje milostno dejanje je vedno povezano z našo spreobrnitvijo in kesanjem. Na primeru prebivalcev Niniv lahko pokažete, da se tudi slabi ljudje lahko spreobrnejo. Vendar pa jim mora nekdo povedati, da so naredili nekaj slabega.

3.2 PRIPRAVA UVODA

3.2.1 Obstajajo slikanice na temo Jone. Otrokom naročite, naj jih prinesejo s sabo ali pa jih prinesite sami. Otroci lahko na podlagi slik pripovedujejo, postavljajo vprašanja in razlagajo.

3.2.2 Igra z osnovno mislijo: »Najti pravo pot«.

3.2.3 Pokažite sliko pokrajine po viharju ali sliko ladje v viharju (*glej pripomoček 29/b*). Kaj povzroči vihar?

3.3 IZVEDBA LEKCIJE

Otroci se lahko zelo dobro poistovetijo z Jono, neposlušnežem. Zato je tudi za njih pomembno vprašanje, kaj bo Bog naredil zaradi te neposlušnosti. Tako se pri pripovedovanju zgodbe povsem osredotočite na odnos med Jono in Bogom (za ilustracijo uporabite slikanice, slike iz flanela; *glej tudi pripomoček 29/c*).
① Predstavite Jono in pri tem poudarite njegov poseben odnos z Bogom (ker je prerok). Jona dela v Božji službi in je zanj že opravil nekaj nalog. ***Slika 1*** – sedaj ima Bog zanj novo nalogo. Vendar pa te naloge Jona ne želi opraviti. Zakaj ne? Pomembno je, da otroci dojamejo, da je zavist (slabo mišljenje) tista, zaradi katere je Jona neposlušen. Jasno in glasno poudarite, da Jona nima prav, ker tako misli. Nastane napeto spraševanje o Joni, morda je otroke celo strah zanj. Ali bo Bog to zavrnitev pustil nekaznovano?
② ***Slika 2*** – sedaj se ukvarjajte s tem, da so zaradi Jonine neposlušnosti v stisko zašli tudi drugi ljudje. To bo dramo okrog Jone še povečalo. Napetost še zaostri nasprotje med obupom pomorščakov in Jonino ravnodušnostjo. V tem prizoru glavno vlogo prevzamejo pomorščaki.

Le kako se bodo rešili iz te slabe situacije? Saj niso ničesar zakrivili. Poudarite, da zaradi neposlušnosti lahko nastanejo slabe situacije, iz katerih navidez ne moremo iziti brez posledic. Vendar rešitev obstaja. Bog ne želi, da bi ljudje umrli. In ker se trudijo najti razlog za to nesrečo, jim Bog preko žreba pokaže, da je krivec Jona (*glej 1.5*). Za Boga ni nikakršen problem pomiriti vihar, vendar pa morajo pomorščaki prepoznati Božjo voljo in ravnati po njej. Morajo se ločiti od Jone, pa čeprav je on služabnik tega mogočnega Boga.
③ Po tem »vmesnem dejanju« v središče ponovno stopi Jona. Kaj se zgodi z njim? Ali je Jona izgubljen? Kako doživi Jona naslednje dogodke? ***Slika 3*** – pokažite pomembne korake v njegovi notranji spreobrnitvi: njegov vpogled, klic na pomoč, njegova prošnja za odpuščanje, njegovo upanje za rešitev, njegova zahvala. Če pripovedujete z Joninega vidika, se bo njegova rešitev tudi otrokom zdela kot čudež. Tudi za Jono je morala ta rešitev biti čudovita.

3.4 UTRJEVANJE

3.4.1 Igrajte preprosto igro s kockami (*glej pripomoček 29/d*): prizore, predmete ali osebe zalepite in pobarvajte v pravilnem vrstnem redu. Pri tem obstaja priložnost, da še enkrat omenite najpomembnejše situacije v Joninem begu (drugo polovico bomo obravnavali na naslednji uri – *30. lekcija*). **Pravila igre:** zmagovalec je tisti, ki prvi pride na cilj. Ob vsaki sliki je polje, na katerem stoji ovira (kapica). Nihče ne sme mimo tega polja, dokler ga ni dosegel soigralec z istim številom pik. Kapico vzamejo s sabo. To kapico lahko uporabijo pri naslednji oviri in lahko enkrat gredo mimo brez enakega števila pik. Vsi ostali morajo mimo te ovire na prvi način (s sabo prinesite 12 kapic za ovire, kocke, kapico različnih barv za vsakega otroka – ista barva kot figurice).

3.4.2 Kje lahko molimo? Otroci naj poročajo o nenavadnih krajih in situacijah. Jona: najnenavadnejše mesto za molitev.

4. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI STAREJŠI SKUPINI

4.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE

Izhajate lahko iz tega, da otroci v tej starostni skupini že zelo dobro poznajo Jonino zgodbo (*glej tudi 3.1*). Ponovno zanimanje lahko zbudite s podrobnimi zgodovinskimi in geografskimi dejstvi. Skozi to lahko otroci dobijo tudi dostop do duhovne vsebine te zgodbe. Seveda vedo, da od Boga ne moremo pobegniti. Vidi nas povsod. Obstaja pa notranji pobeg od Boga, ki nastopi pred zunanjo rešitvijo. Začne se vedno z majhnimi koraki. V razmišljanja vključite predvsem dve vprašanji: Kaj beg od Boga pomeni danes? Kakšni so razlogi za to?

4.2 PRIPRAVA UVODA

4.2.1 S pomočjo slik z napisi (*glej pripomoček 29/e*), pri čemer izhajate iz pojma »beg«, v pogovoru razjasnite, kaj pomeni beg – pred čim lahko bežimo? Pogovarjajte se pa tudi o tem ali je možno bežati pred Bogom. Naredite primerjavo med razlogi za beg in ugotovite: Bog pravzaprav ni razlog za beg. S ključno besedo »Jona«, na katero otroci verjetno kažejo že sami po sebi, lahko na tem primeru razjasnite, iz katerega razloga bi lahko nekdo pobegnil od Boga.

4.2.2 Zgodba kot primer: Miha bi moral po kosilu pomagati pri pomivanju posode. Pomiti je treba še vso posodo, ki je ostala od družinskega slavja, ki se je odvijalo čez vikend. Vendar pa se Mihi to sploh ne ljubi. Ko njegova mama v kleti obeša perilo, Miha pobegne v smeri nogometnega igrišča. Kako se bodo njegovi starši odzvali na to?

4.2.3 Spodbudite pogovor o vprašanju: Kako lahko ladja prestane hud vihar? (pokažite slike ladij iz starega veka in v primerjavi z današnjimi razmišljajte, kakšne ukrepe so morali takrat uporabljati – *glej tudi pripomoček 29/f.* Otroci naj naštejejo dogodke iz Svetega pisma, ko so se ladje znašle v viharju – Genezareško jezero, Pavel in seveda Jona).

4.3 IZVEDBA LEKCIJE

Dopolnitve k točki 3.3:
Pri starejših otrocih dodatno poudarite zgodovinska in geografska dejstva te zgodbe (*glej zemljevid pripomočka 29/a*).
Kakšne predstave povezujejo Izraelca kot poslušalca zgodbe in ključno besedo Ninive? (Asirsko kraljestvo, podoba Asirca: vojaški, grozovit, strah zbujajoč).
Kakšne predstave povezujejo Izraelca s Taršišem? (Dobavitelj dragocenih materialov, bogastvo).
Razmišljanje o geografiji pri Joninem pobegu: Kako velika je razdalja? Kje sta oba kraja?
Na podlagi teksta s starejšimi otroci izdelajte izjavo: na svojem begu je Jona zašel v neprijetne situacije (stiska na morju; pogan ga mora pozvati, da pokliče svojega Boga; pove o svojem pobegu; vržejo ga v morje …).

4.4 UTRJEVANJE

4.4.1 Igra s kockami (*glej tudi 3.4.1 in pripomoček 29/d*): polja s kapicami sedaj postanejo polja z nalogami (postavite vprašanja ali naloge, ki so povezane s slikami ali Jonino zgodbo). Sestavite lahko dve ali več skupin, ki igrajo ena proti drugi.

4.4.2 Preučevanje zlate vrste (*glej 6*).

5. PRIMERNA PESEM

6. PREDLOGI ZA UČENJE ZLATE VRSTE

»Vesla« z besedami kopirajte na papir in izrežite posamezne dele (*glej pripomoček 29/g*). Druga možnost je, da »vesla« narišete na karton, izrežete in prikažete na tabli za flanel ali na navadni tabli. Prednost je ta, da otroci lahko pri urejanju bolj sodelujejo. Skozi podvojitev izreka (krivda mojega greha) David poudari povezavo med notranjo neposlušnostjo in zunanjim dejanjem.

7. PRIPOMOČKI

Pripomoček 29/a

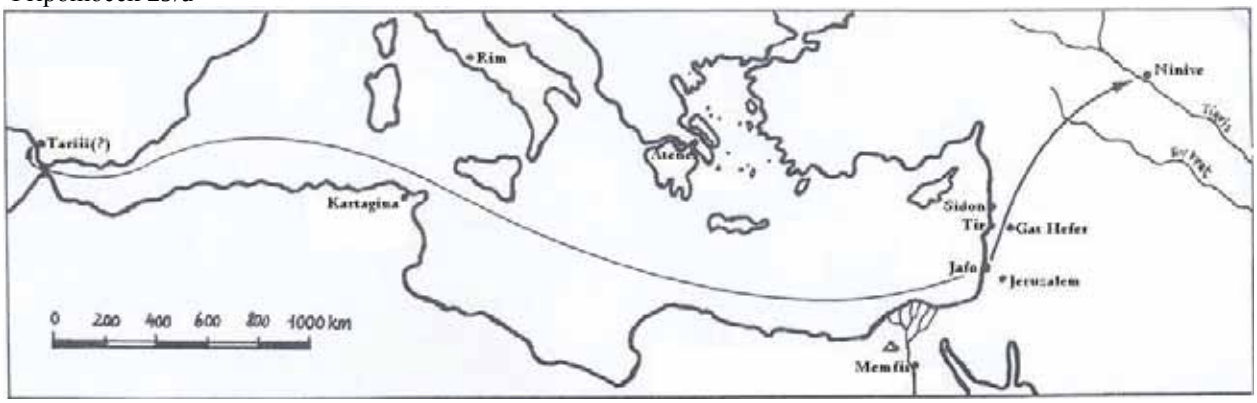

Pripomoček 29/b

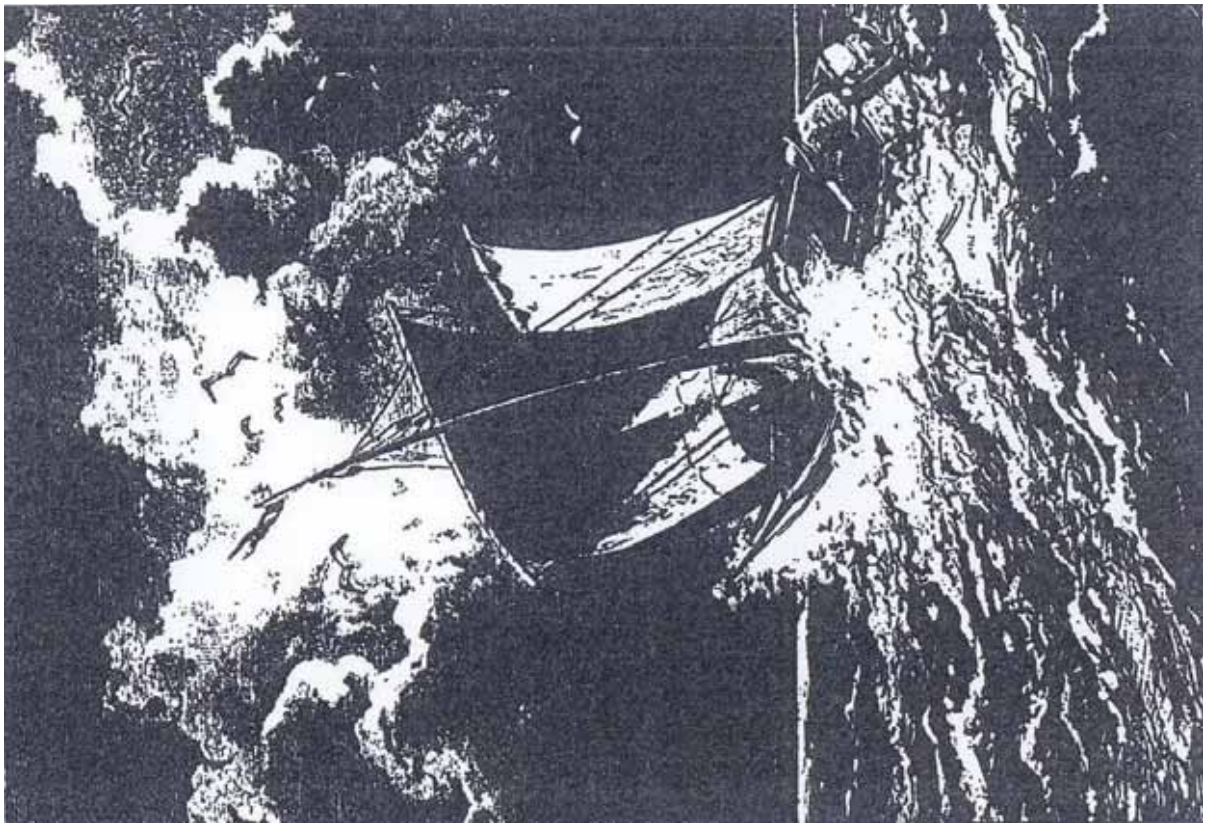

Pripomoček 29/c

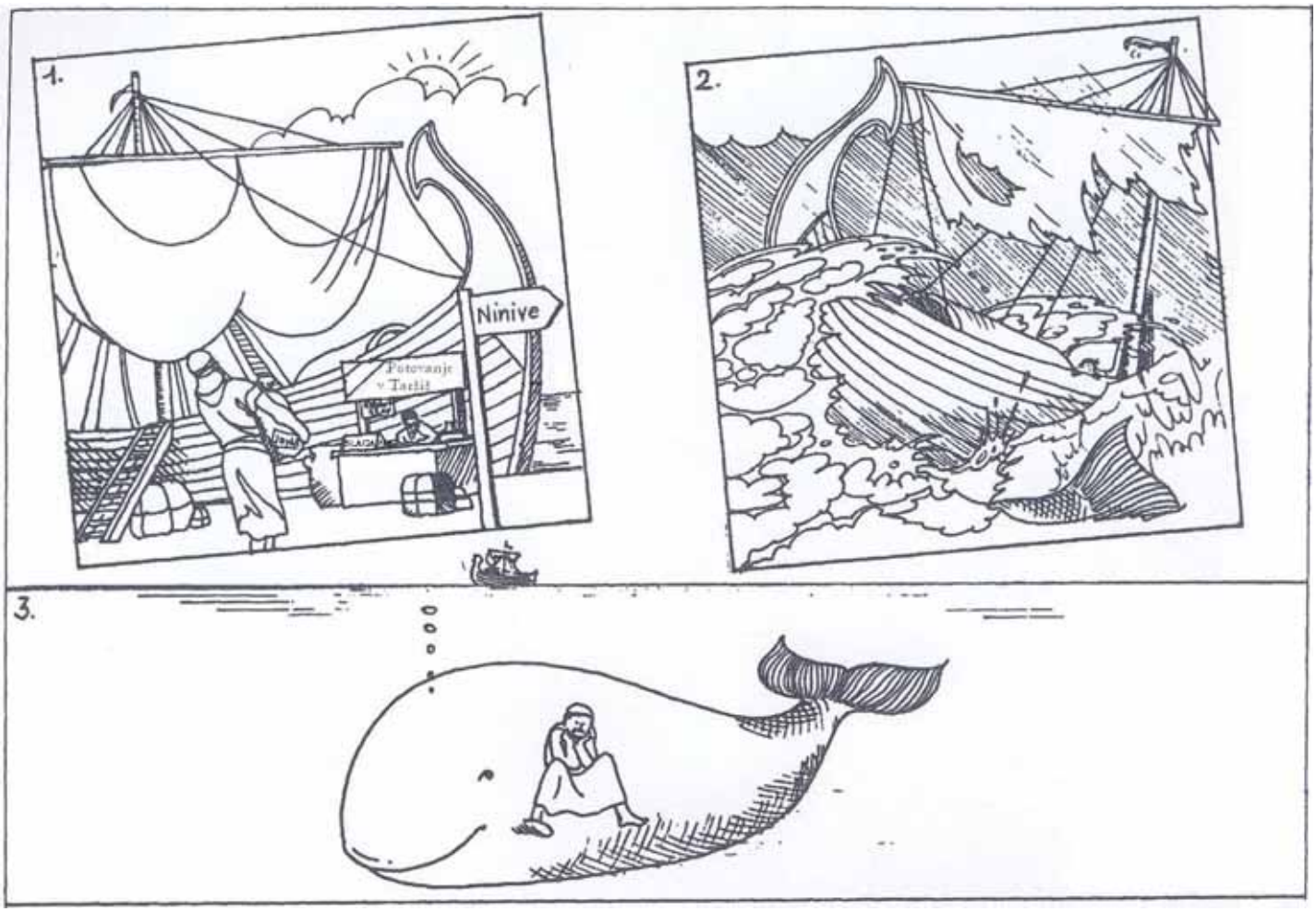

IGRA S KOCKAMI

JONINA DOLGA POT V NINIVE

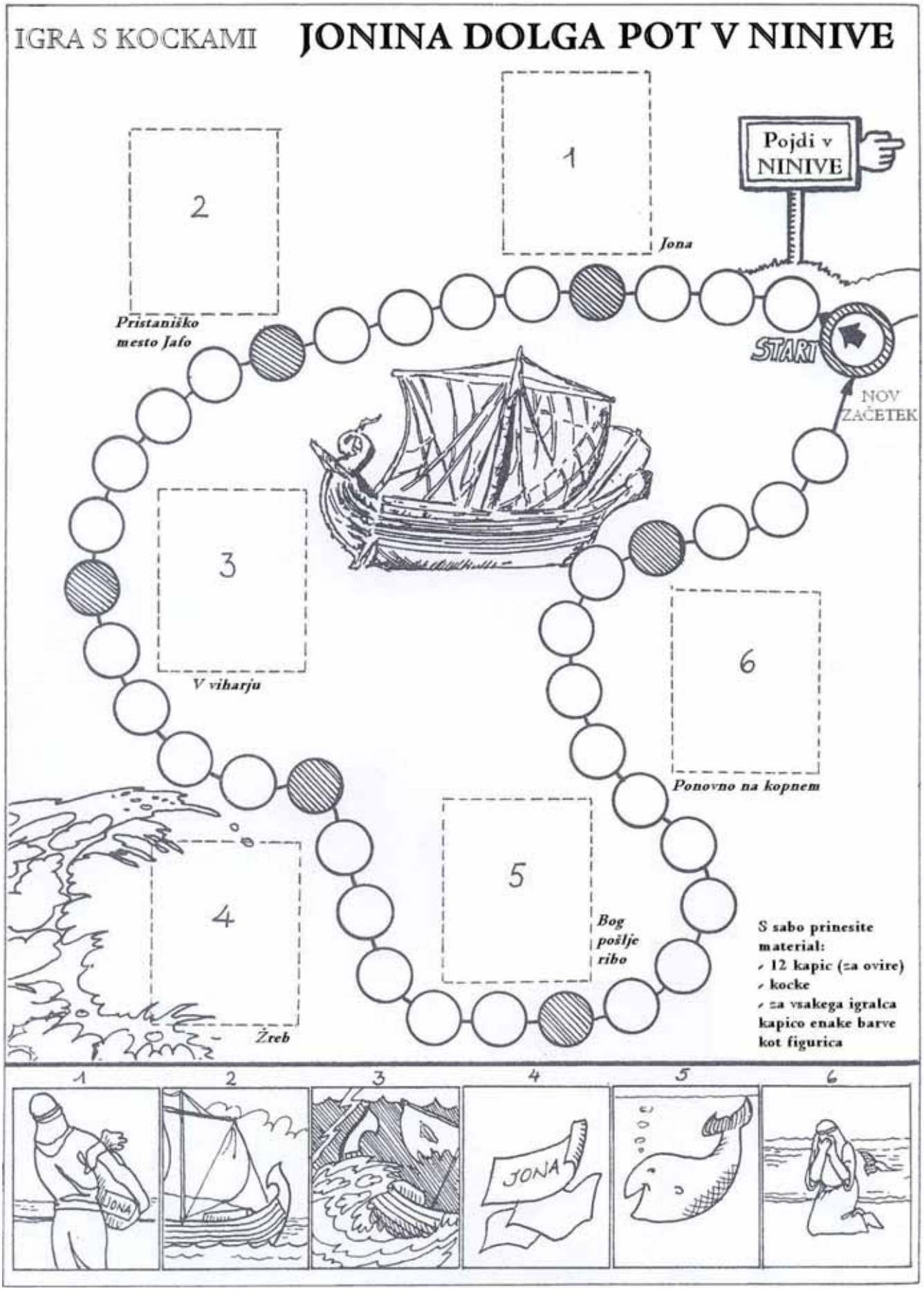

JONINA DOLGA POT V NINIVE - 2. del

7

Jona gre v Ninive

8

Veliko mesto

CILJ

Ali naj ne bi bil usmiljen?

Pravila igre: zmagovalec je tisti, ki prvi pride na cilj. Ob vsaki diki je polje, na katerem stoji ovira (kapica). Nihče ne sme mimo tega polja, dokler ga ni dosegel sosgalec z istim številom pik. Kapico vzamejo s sabo. To kapico lahko uporabijo pri naslednji oviri in lahko enkrat gredo mimo brez enakega števila pik. Vsi ostali morajo mimo te ovire na prvi način.

9

Jona pridiga o spreobrnjenju

10

Kralj iz Niniv

Ljudstvo se skesa

11

12

Pod čudežnim grmom

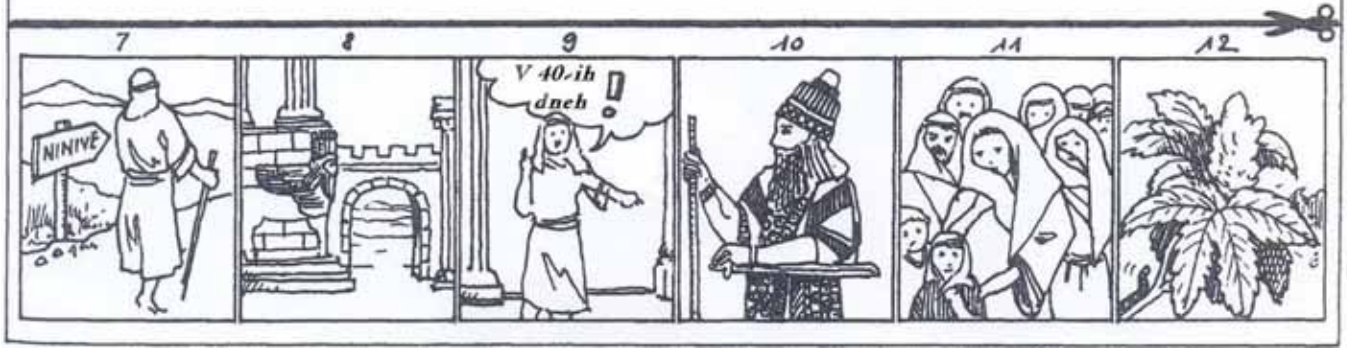

Pripomoček 29/e

1 Beg

2 pred

3 _ _ _ _ _ _ _ _ _

3 _ _ _ _ _ _ _ _ _

3 _ _ _ _ _ _ _ _ _

3 _ _ _ _ _ _ _ _ _

4 Bogom?

Pripomoček 29/f

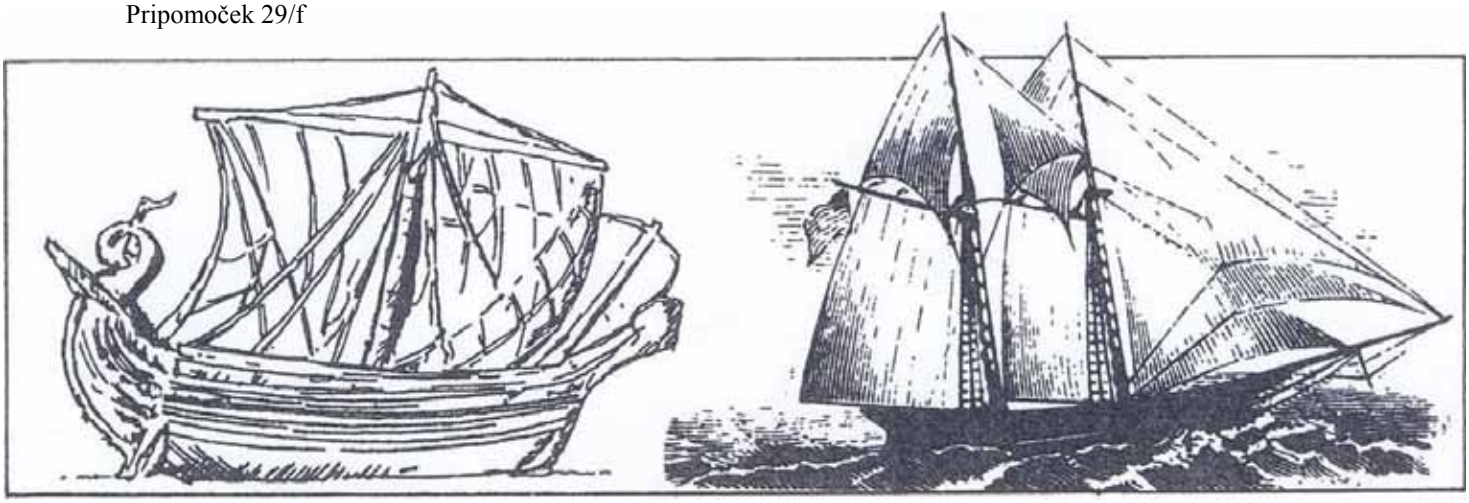

ZLATA VRSTA

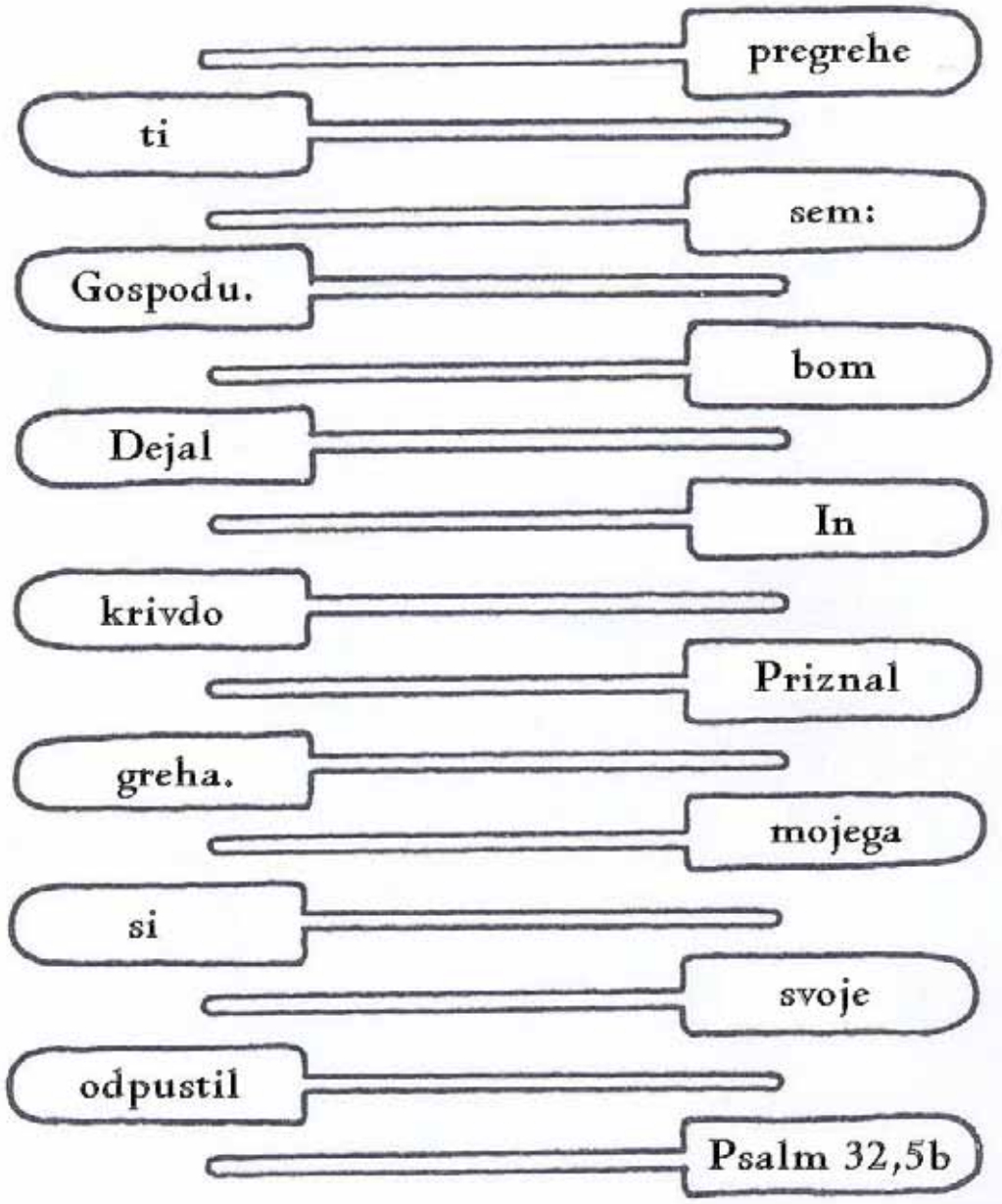

Vesla so pomešana.
Če jih pravilno urediš,
dobiš zlato vrsto.

30. lekcija

JONA GRE V NINIVE

SVETOPISEMSKI TEKST:
Jona 3–4

ZLATA VRSTA:
»Dobrota Gospodova je, da nismo popolnoma pokončani, da njegovo usmiljenje ni prenehalo; nova je vsako jutro, velika je tvoja zvestoba.«

Žal 3,22-23

1. ZA RAZUMEVANJE TEKSTA

1.1 VSEBINA

Po čudoviti rešitvi (*glej 29. lekcijo*) Jona še drugič dobi nalogo naj gre v Ninive. Sedaj posluša in se odpravi na pot. Prebivalcem Niniv naznani Božjo sodbo in pride do velike prebuditve. Ljudje sprejmejo Božje sporočilo. Na kraljev ukaz so v dokazovanje spreobrnitve vključene celo hišne živali. Bog vidi spreobrnjenje in pomilosti mesto. Jona se razjezi in Bogu očita zaradi njegove usmiljenosti. Zaradi naveličanosti bi raje umrl kot živel. Bog ga opomni, in sicer tako, da ga pouči s pomočjo kloščevca, črva in vzhodnega vetra, koliko več je vredno človeško življenje od kloščevca, za katerim Jona tako zelo žaluje. Odprto ostaja, kako se Jona na to odzove, in tako je zaključno vprašanje namenjeno vsem, ki drugim ne privoščijo Božje dobrote in ostanejo ravnodušni ko gledajo, kako številni ljudje drvijo v zmoto.

1.2 OSEBE

- Jona: izvira iz Galileje, iz naselja rodu Zabulona. Pravzaprav sploh ne odraža tistega, kar bi pričakovali od pravega preroka. Bogu s tem služabnikom ni lahko (*glej tudi 29. lekcijo, 1.2*).
- Kralj: ime ostane neznano. Morda je to bil Adadnirari III (*glej tudi 1.4*).
- Prebivalci Niniv: brez izjeme se spokorijo vse skupine ljudi »od najmlajših do najstarejših«. Dobimo lahko občutek, da se je v njih že prej nekaj » kuhalo«. Spontano kesanje pa deluje kot odpadanje preveč zrelega sadeža. Kratka Jonina pridiga jim dá še zadnjo spodbudo. Ti ljudje bodo za vse čase zgled času primerne spreobrnitve (*primerjaj z Mt 12,41*).

1.3 KRAJ DOGAJANJA, OKOLICA

Ninive (*glej pripomoček 29/a*): spada med največja mesta v Hamurabijevem kraljestvu; pod Sanheribom postane glavno mesto asirskega kraljestva. Leta 612 pr. Kr. ga uničijo Babilonci in Medejci. Glavno božanstvo v tem mestu je bila boginja Ištar, ki je bila posvečena glavni boginji asirsko-babilonskega božjega neba. Je identična feničansko-kanaanski boginji Astarte, pod imenom Afrodita so jo prevzeli Grki.
Lega: ob Tigrisu, nasproti današnjemu Masulu na severu Iraka. Oddaljeno okrog 900 km od Izraela, kar bi v tistem času pomenilo okrog mesec dni potovanja. Druge omembe v Svetem pismu: *1 Mojz 10,11; 2 Kr 19,36; Nahum (podroben opis uničenja Niniv); Zah 2,13 in naprej.*

1.4 ČAS DOGAJANJA

Glej 29. lekcijo, 1.4.

1.5 RAZLAGA POJMOV

- Vrstica 3,3: tri dni hoda = če mislimo na to določeno območje (s svojimi predmestji oddaljeno tudi 100 km od dejanskega mestnega jedra), se moramo že potruditi, da do tja pridemo v treh dneh. Če se osredotočimo samo na jedrno mesto, si moramo predstavljati, da je Jona pridigal na številnih krajih v mestu, dokler zvečer, ob koncu dnevnega hoda (v. 4) ni prišel do središča mesta.
- Vrstica 3,5: post, raševina = zunanji znak kesanja in žalosti.
- Vrstica 4,6: kloščevec: hitro rastoči grm z velikimi listi, zraste tudi do 4 m višine.

2. VODILNA MISEL

Božjega usmiljenja ne moremo dojeti.
Druge možnosti:

- Bog meri z drugimi merili kot mi.
- Bog se mora včasih zelo potruditi, da nas pripelje tja, kamor želi. Bog želi, da vsi ljudje slišijo njegovo sporočilo.

3. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI MLAJŠI SKUPINI

3.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE

Vedno znova je osupljivo, kako so otroci te starostne skupine navdušeno pripravljeni za učenje. Poskušajte jim posredovati veselje do Božje besede. Tam, kjer je Božja beseda oznanjana, ima moč in ljudi vodi do spreobrnitve. Vidik Jonine nejevolje mora ostati ob strani, saj bi otroci te starostne skupine zelo težko razumeli Jonin odziv. Zato raje poudarite misli, da so vsi ljudje Božje stvaritve in da morajo vsi slišati Božje sporočilo, kajti »Bog želi, da bi se vsi ljudje rešili« (*1 Tim 2,4*).

3.2 PRIPRAVA UVODA

3.2.1 Tiha vzpodbuda: pokažite sliko, kako Jona leži na obali (*glej pripomoček 30/a*), v vodi pa izgine velika ribja plavut. Otroci naj o tem povejo svoje mnenje in na koncu predzgodbo.

3.2.2 Pogovor o situacijah, ko smo ubogali šele po večkratnih pozivih.

3.3 IZVEDBA LEKCIJE

Koraki pripovedovanja (*za predzgodbo glej 29. lekcijo*):
① Bog še drugič dá Joni nalogo (*glej pripomoček 30/b*, ***slika 4***). Jona odide v Ninive in tam pridiga o sodbi (trenutki napetosti: O čem je Jona razmišljal na dolgi poti? Kako dolgo je bil na poti?)
② Spreobrnitev prebivalcev Niniv in Božja milost – ***slika 5***: osupljivo je, kako so se ljudje odzvali na sporočilo (poudarite Božje usmiljenje in pokažite, zakaj je Bog preklical sodbo – evangelistična uporaba).
③ Jona kot opazovalec zunaj mesta in Božja lekcija s pomočjo kloščevca – ***slika 6***: Jona ni zadovoljen z Božjim odzivom. Raje bi videl, da bi bili Izraelovi sovražniki uničeni (poudarite Božjo potrpežljivost s svojim služabnikom in z nami).

3.4 UTRJEVANJE

3.4.1 Igra z kockami 2. del (*glej 29. lekcijo, točko 3.4.1 in pripomoček 29/d*).

3.4.2 Pogovor: Kaj je po vašem mnenju najpomembnejša stvar v Jonini zgodbi? Pri tem vključite tudi prvo in drugo poglavje Jonine knjige. Omenjajoč zunanje elemente (riba, Ninive, kloščevec) pogovor privedite do ene od vodilnih misli. Na koncu Jonino zgodbo še povzemite z naslednjim vprašanjem: Kako je Jona doživel Boga?

3.4.3 Z otroki odigrajte oba prizora iz mesta: Jona pridiga (Kaj govori? Na kakšen način govori?) in ljudstvo se skesa.

4. PREDLOGI ZA IZVEDBO LEKCIJE PRI STAREJŠI SKUPINI

4.1 PREDHODNO RAZMIŠLJANJE

Ta dogodek ponuja otrokom, ki že sledijo Gospodu Jezusu, različne možnosti poistovetenja. Npr. področje osebnega pričevanja (verodostojnost, vsebina …) prijateljem, pripravljenost odpuščanja – tudi tistim ljudem, ki jih sicer ne maramo. Božjo besedo je treba povedati vsem ljudem. Jonino »nejevoljnost« omenite šele, ko otrokom že razložite zgodovinska in kulturna ozadja te zgodbe. Morda pokažite tudi različna »naravna čudesa« (okrog 8) in Boga kot stvarnika postavite nad vse stvari, kajti kritiki Svetega pisma zaradi tega čudeža vedno znova dvomijo v verodostojnost Jonine knjige. Tukaj je pomembno, da se navežete na Jezusa. Jonin tridnevni postanek v ribjem trebuhu je preroški znak za Jezusovo smrt in njegovo vstajenje, omenja pa tudi spreobrnitev Niniv (*primerjaj z Mt 12,38-41 in 16,4*).

4.2 PRIPRAVA UVODA

4.2.1 Kakšne izkušnje ste doživeli, ko ste ljudem govorili o Gospodu Jezusu? (Govorite tudi o svojih izkušnjah in potem preidite na Jono).

4.2.2 Tiha vzpodbuda (*glej 3.2.1*).

4.2.3 Pogovor »neposlušnost in njene posledice«: Kakšne izkušnje imamo mi in kakšne izkušnje je moral doživeti Jona?

4.3 IZVEDBA LEKCIJE

Dopolnitev točke 3.3:
K ①: otroci naj preberejo Jon 1,1-3a in 3,1-3a, pokažejo vzporednice in različne Jonine odzive. Navedite geografsko lego (*uporabite pripomoček 29/a*), kulturno situacijo v Ninivah, odnos Izraelcev in Asircev. Kako se bodo ljudje v Ninivah odzvali na sporočilo Juda?
K ②: pogovor o vsebini Joninega sporočila, o sporočilu danes (sodba, kesanje, milost, Božja ljubezen) in o naši nalogi.
K ③: Jona si načeloma želi uničenja Izraelskega sovražnika. Ali ni Jona pred kratkim doživel Božje odpuščanje? Bog je usmiljen, pomaga tistim, ki ga prosijo za pomoč. Ljudje se pogosto odzovemo trdo in neusmiljeno. Ali smo si že kdaj želeli kazen za nekoga, ki ga nismo marali? Bog želi poučiti neusmiljenega služabnika. Jona je na smrt žalosten zaradi odmrlega kloščevca, koliko bolj je Bog žalosten zaradi ljudi, ki živijo v zmoti; zelo rad jim bo odpustil, če so se pripravljeni spreobrniti. Na koncu ostaja odprto, če se je Jona pustil prepričati. Z otroki razmišljajte: Kako bi se glasil Jonin odgovor, iz katerega bi se jasno videlo, da je spremenil svoje stališče? Pogovor o vprašanju: Zakaj tako težko pokažemo uvidevnost?

4.4 UTRJEVANJE

4.4.1 Otroci naj v Jonini knjigi poiščejo »naravna čudesa« (morda kopirate svetopisemski tekst, otroci pa podčrtajo čudesa). Na koncu se pogovorite o Božji vsemogočnosti in pokažite, da iz tega vidika ni nič nenavadnega, če Bog kot stvarnik npr. pošlje ribo.

4.4.2 Pogovorite se o izjavah iz Jonine knjige, ki se navezujejo na Jezusa Kristusa (*glej 4.1*).

4.4.3 Igra s kocko in vprašanji, 2. del (*glej pripomoček 29/d*).

4.4.4 Raziskovalci: Delovni list 30 – starejša skupina.

5. PRIMERNA PESEM

6. PREDLOGI ZA UČENJE ZLATE VRSTE

Izdelajte grm kloščevca (*glej pripomoček 30/c*): pripravite liste kloščevca, ki so povezani z vrvico. Na vsakem listu je ena beseda iz zlate vrste. Skupaj jih v poljubnem vrstnem redu pritrdite na dežnik (obešalnik, stojalo). Potem pa začne grm veneti, tako da mu odrežete liste. Zberite liste, jih uredite v zlato vrsto in se pogovorite, kako je ta vrsta povezana s kloščevcem.

7. PRIPOMOČKI

Pripomoček 30/a

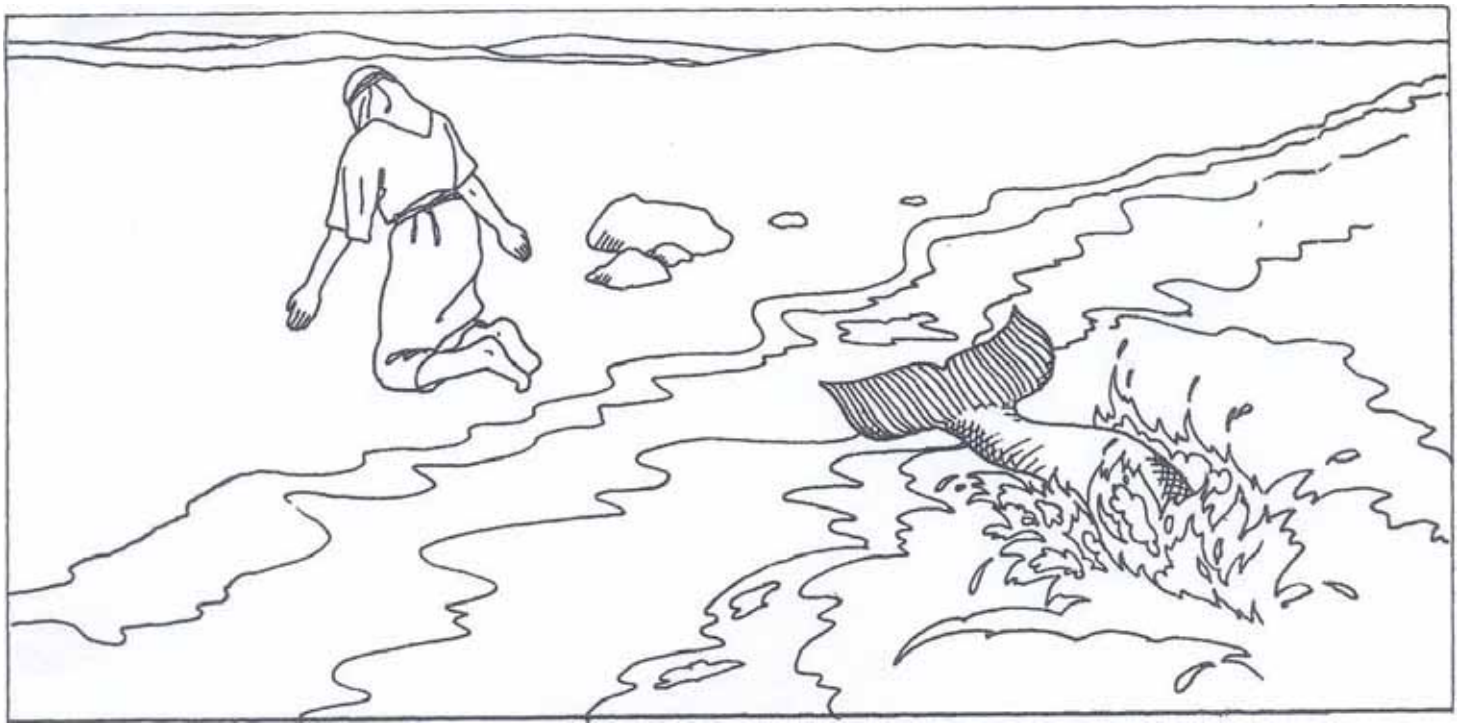

Pripomoček 30/b

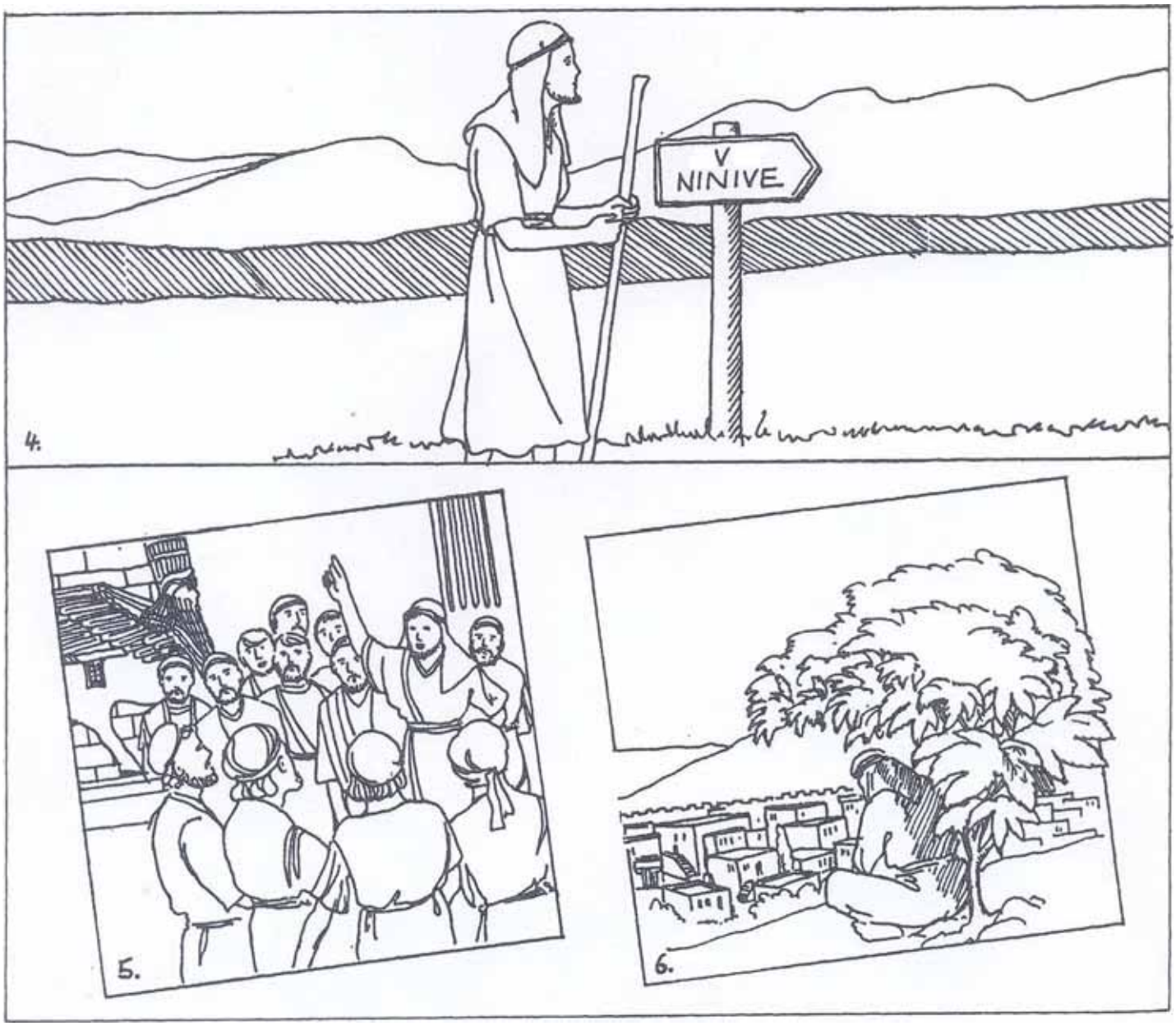

Pripomoček 30/c

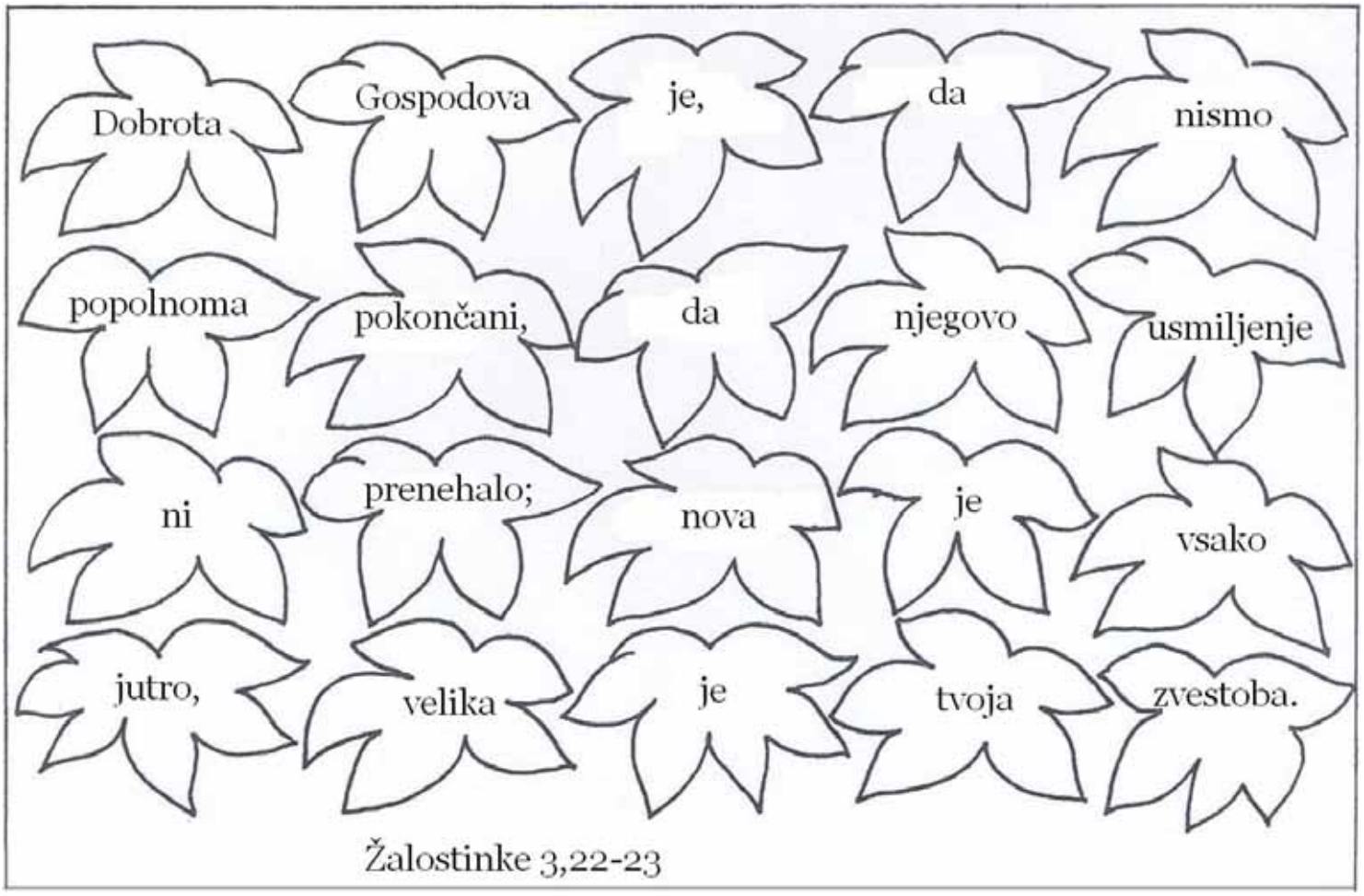

RAZISKOVALCI

Delovni list 30 – starejša skupina

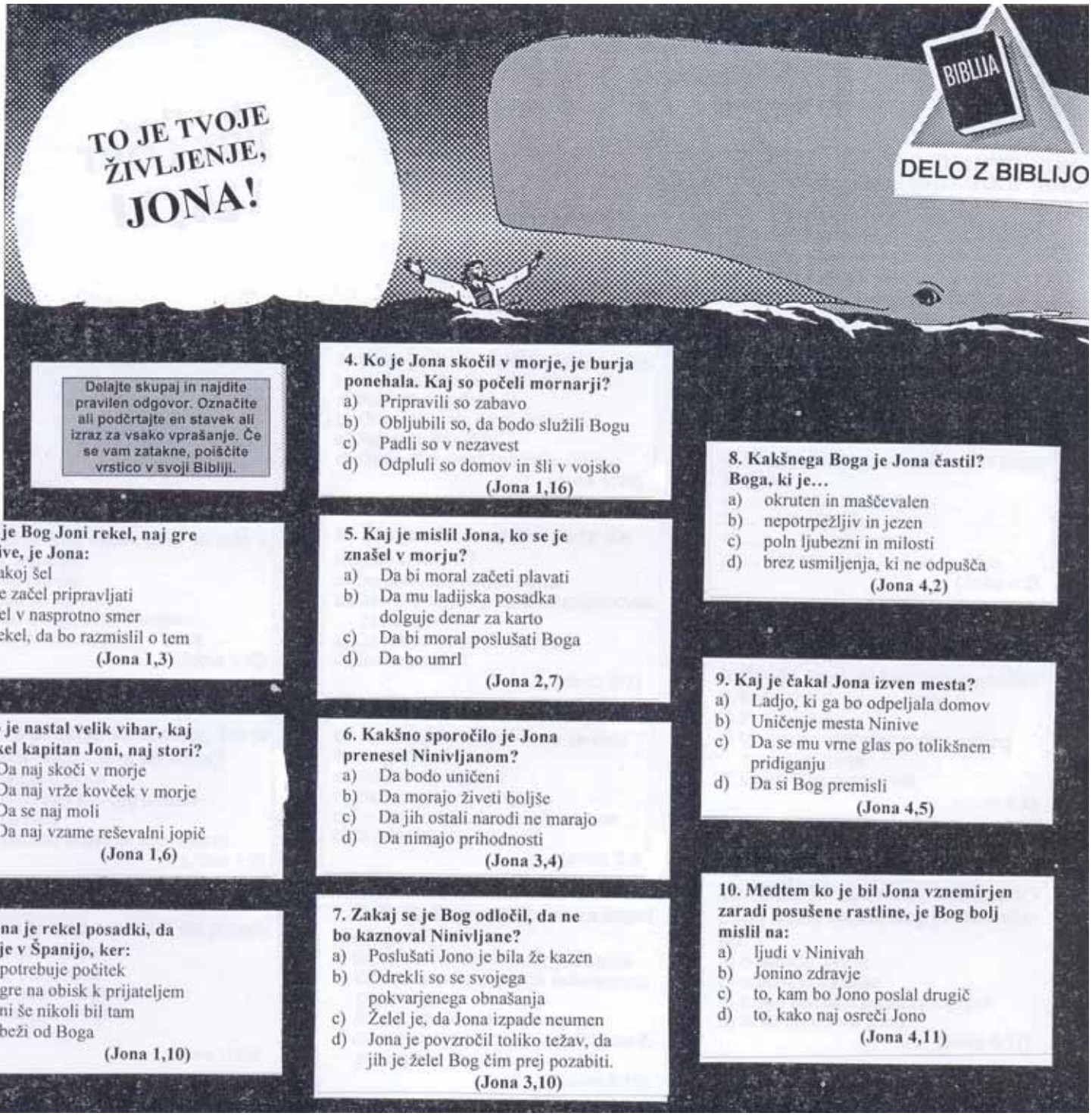

Delajte skupaj in najdite pravilen odgovor. Označite ali podčrtajte en stavek ali izraz za vsako vprašanje. Če se vam zatakne, poiščite vrstico v svoji Bibliji.

1. Ko je Bog Joni rekel, naj gre v Ninive, je Jona:
a) takoj šel
b) se začel pripravljati
c) šel v nasprotno smer
d) rekel, da bo razmislil o tem
(Jona 1,3)

2. Ko je nastal velik vihar, kaj je rekel kapitan Joni, naj stori?
a) Da naj skoči v morje
b) Da naj vrže kovček v morje
c) Da se naj moli
d) Da naj vzame reševalni jopič
(Jona 1,6)

3. Jona je rekel posadki, da potuje v Španijo, ker:
a) potrebuje počitek
b) gre na obisk k prijateljem
c) ni še nikoli bil tam
d) beži od Boga
(Jona 1,10)

4. Ko je Jona skočil v morje, je burja ponehala. Kaj so počeli mornarji?
a) Pripravili so zabavo
b) Obljubili so, da bodo služili Bogu
c) Padli so v nezavest
d) Odpluli so domov in šli v vojsko
(Jona 1,16)

5. Kaj je mislil Jona, ko se je znašel v morju?
a) Da bi moral začeti plavati
b) Da mu ladijska posadka dolguje denar za karto
c) Da bi moral poslušati Boga
d) Da bo umrl
(Jona 2,7)

6. Kakšno sporočilo je Jona prenesel Ninivljanom?
a) Da bodo uničeni
b) Da morajo živeti boljše
c) Da jih ostali narodi ne marajo
d) Da nimajo prihodnosti
(Jona 3,4)

7. Zakaj se je Bog odločil, da ne bo kaznoval Ninivljane?
a) Poslušati Jono je bila že kazen
b) Odrekli so se svojega pokvarjenega obnašanja
c) Želel je, da Jona izpade neumen
d) Jona je povzročil toliko težav, da jih je želel Bog čim prej pozabiti.
(Jona 3,10)

8. Kakšnega Boga je Jona častil? Boga, ki je…
a) okruten in maščevalen
b) nepotrpežljiv in jezen
c) poln ljubezni in milosti
d) brez usmiljenja, ki ne odpušča
(Jona 4,2)

9. Kaj je čakal Jona izven mesta?
a) Ladjo, ki ga bo odpeljala domov
b) Uničenje mesta Ninive
c) Da se mu vrne glas po tolikšnem pridiganju
d) Da si Bog premisli
(Jona 4,5)

10. Medtem ko je bil Jona vznemirjen zaradi posušene rastline, je Bog bolj mislil na:
a) ljudi v Ninivah
b) Jonino zdravje
c) to, kam bo Jono poslal drugič
d) to, kako naj osreči Jono
(Jona 4,11)